

Πρόγραμμα
διά βίου
μάθησης

Ευρωπαϊκές Πολιτικές για τη Δια Βίου Καθοδήγηση: Έκθεση Προόδου 2011–12

ΕΚΘΕΣΗ ΓΙΑ ΤΟ ΕΡΓΟ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ
ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΣΤΗ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΚΑΘΟΔΗΓΗΣΗ (ELGPN) 2011–2012

EUROPEAN LIFELONG
GUIDANCE POLICY
NETWORK

ELGPN

Ευρωπαϊκές Πολιτικές για τη Δια Βίου Καθοδήγηση: Έκθεση Προόδου 2011–12

Έκθεση για το έργο του Ευρωπαϊκού Δικτύου για
την Πολιτική στη Δια Βίου Καθοδήγηση 2011–2012

Το παρόν έγγραφο αποτελεί ανεξάρτητη έκθεση που καταρτίστηκε από το Ευρωπαϊκό Δίκτυο για την Πολιτική στη Δια Βίου Καθοδήγηση (ELGPN), δίκτυο κρατών μελών, το οποίο χρηματοδοτείται από την ΕΕ υπό το Πρόγραμμα της Δια Βίου Μάθησης. Οι απόψεις που εκφράζονται στην έκθεση αυτή είναι οι απόψεις του ELGPN και δεν αντικατοπτρίζουν απαραίτητα τις επίσημες θέσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής ή προσώπου που ενεργεί εκ μέρους της Επιτροπής.

Πρώτη Έκδοση στην αγγλική γλώσσα: © The European Lifelong Guidance Policy Network (ELGPN)

Συντονιστής 2011–12:

University of Jyväskylä, Φινλανδία

Finnish Institute for Educational Research (FIER)

<http://elgpn.eu>

elgpn@jyu.fi

Εκδότες: Dr Raimo Vuorinen / Finnish Institute for Educational Research &

Καθηγητής Anthony G. Watts / National Institute for Career Education and Counselling, UK

Μετάφραση στην Ελληνική γλώσσα:

- Υπηρεσία Συμβουλευτικής και Επαγγελματικής Αγωγής, Διεύθυνση Μέσης Εκπαίδευσης, Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού Κύπρου,
- Επιστημονική επιμέλεια κυπριακής έκδοσης:
 - Λένα Νικολάου, ΕΜΕ Συμβουλευτικής και Επαγγελματικής Αγωγής
 - Άντρη Μαννούρη – Μακρή, Καθηγήτρια Συμβουλευτικής και Επαγγελματικής Αγωγής
- Υπηρεσίες Μετάφρασης από εξωτερική Συνεργάτιδα-Μεταφράστρια: Ελένη Α. Σκουφάρη-Πτυχιούχος Μεταφράστρια

Σχεδίαση εξωφύλλου & γραφικά: Martti Minkkinen / Finnish Institute for Educational Research (FIER)

Στοιχειοθεσία: Kaija Mannstrom / Finnish Institute for Educational Research (FIER)

ISBN 978-9963-0-4707-9 (έντυπη έκδοση)

ISBN 978-9963-0-4711-6 (pdf)

Λευκωσία, Κύπρος 2014

Περιεχόμενα

Συνοπτική παρουσίαση.....	9
Ευχαριστίες	13
Κεφάλαιο 1: Διάρθρωση, διεργασίες και δραστηριότητες του δικτύου ELGPN κατά την περίοδο 2011–12	15
1.1 Δημιουργία του Δικτύου.....	15
1.2 Φιλοσοφία του Προγράμματος Εργασίας 2011–12 και εφαρμογή του.....	16
1.3 Στρατηγική αξιολόγησης	17
1.4 Βασικά αποτελέσματα 2011–12	18
Κεφάλαιο 2: Εκθέσεις Πακέτων Εργασίας.....	20
2.1 Πακέτο Εργασίας 1 (Δεξιότητες Διαχείρισης Σταδιοδρομίας).....	20
2.1.1 Δραστηριότητες.....	20
2.1.2 Κύρια συμπεράσματα.....	21
2.1.3 Σχέσεις με τους θεματικούς τομείς άλλων ΠΕ	23
2.1.4 Επόμενα βήματα	24
2.2 Πακέτο Εργασίας 2 (Διεύρυνση της πρόσβασης).....	25
2.2.1 Δραστηριότητες.....	25
2.2.2 Κύρια συμπεράσματα.....	25
2.2.3 Σχέσεις με τους θεματικούς τομείς άλλων ΠΕ	27
2.2.4 Επόμενα βήματα	28
2.3 Πακέτο Εργασίας 3 (Συνεργασία και Συντονισμός).....	30
2.3.1 Δραστηριότητες.....	30
2.3.2 Κύρια συμπεράσματα.....	30
2.3.3 Σχέσεις με τους θεματικούς τομείς άλλων ΠΕ	32
2.3.4 Επόμενα βήματα	32

2.4	Πακέτο Εργασίας 4 (Διασφάλιση της ποιότητας και Βάση τεκμηρίωσης)	33
2.4.1	Δραστηριότητες.....	33
2.4.2	Κύρια συμπεράσματα.....	34
2.4.3	Σχέσεις με τους θεματικούς τομείς άλλων ΠΕ	35
2.4.4	Επόμενα βήματα	36
Κεφάλαιο 3: Ανάπτυξη ευρωπαϊκής πολιτικής		38
3.1	Γενικά	38
3.2	Σχόλια	41
3.2.1	Κύριες εξελίξεις	41
3.2.2	Ανάμειξη του ELGPN.....	42
3.2.3	Επόμενα βήματα	43
3.3	Επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση (ΕΕΚ)	45
3.3.1	Κύριες εξελίξεις	45
3.3.2	Ανάμειξη του ELGPN.....	47
3.3.3	Επόμενα βήματα	47
3.4	Τριτοβάθμια εκπαίδευση.....	48
3.4.1	Κύριες εξελίξεις	48
3.4.2	Ανάμειξη του ELGPN.....	49
3.4.3	Επόμενα βήματα	49
3.5	Εκπαίδευση ενηλίκων	51
3.5.1	Κύριες εξελίξεις	51
3.5.2	Ανάμειξη του ELGPN.....	52
3.5.3	Επόμενα βήματα	52
3.6	Απασχόληση	54
3.6.1	Κύριες εξελίξεις	54
3.6.2	Βασικοί στόχοι της Στρατηγικής “Ευρώπη 2020”	55
3.6.3	Ανάμειξη του ELGPN.....	56
3.6.4	Επόμενα βήματα	56
3.7	Κοινωνική ένταξη.....	58
3.7.1	Κύριες εξελίξεις	58
3.7.2	Ανάμειξη του ELGPN.....	59
Κεφάλαιο 4: Αξιολόγηση.....		60
4.1	Στρατηγική αξιολόγηση.....	60
4.2	Διαχείριση του δικτύου	61
4.3	Μαθησιακά αποτελέσματα από τις θεματικές δραστηριότητες.....	61
4.4	Συσχετισμός των πορισμάτων του ELGPN κατά το 2012.....	62
4.5	Επιδράσεις σε εθνικό επίπεδο	64
4.6	Το ELGPN ως δίκτυο που κατευθύνεται από τα κράτη μέλη.....	66
4.7	Συμπεράσματα	67
Κεφάλαιο 5: Όραμα για το μέλλον.....		68
Παράρτημα		
Παράρτημα 1:	Σύνθεση των εθνικών αντιπροσωπιών και σημεία επαφής στο ELGPN 2011–2012.....	72
Παράρτημα 2:	Συνεισφορές των χωρών μελών του ELGPN στις δραστηριότητες του ELGPN 2011–2012	78
Παράρτημα 3:	Συνελεύσεις του ELGPN κατά την περίοδο 2011–12.....	79

Παράρτημα 4:	Τρέχουσες εξελίξεις στην ανάπτυξη εθνικών μηχανισμών συντονισμού και συνεργασίας	81
Παράρτημα 5:	Ανάπτυξη του Πλαισίου Διασφάλισης Ποιότητας και της Βάσης Τεκμηρίωσης του ELGPN	82
Παράρτημα 6:	Καταγραφή των επιμέρους επιδράσεων των Υπηρεσιών Καθοδήγησης και Επαγγελματικής Αγωγής	84
Παράρτημα 7:	Κατάρτιση Οδηγών για την ανάπτυξη Δεξιοτήτων Διαχείρισης Σταδιοδρομίας	89
Παράρτημα 8:	Παράγοντες Επιτυχίας για αποτελεσματική εφαρμογή της πολιτικής για τις ΔΔΣ	92
Παράρτημα 9:	Εθνικές νομοθεσίες αναφορικά με θέματα δια βίου καθοδήγησης.....	95
Παράρτημα 10:	Η προστιθέμενη αξία του ELGPN όπως γίνεται αντιληπτή σε κάθε κράτος μέλος	99

«Το παρόν κείμενο αποτελεί ένα από τα 6 κείμενα που εξέδωσε το Ευρωπαϊκό Δίκτυο για την πολιτική στη Δια Βίου Καθοδήγηση (E.L.G.P.N.) ως αποτέλεσμα των εργασιών του δικτύου τη διετία 2011–2012 και τα οποία έχουν ως στόχο να υποστηρίξουν τα κράτη μέλη του δικτύου στην αξιολόγηση και αναθεώρηση των εθνικών, περιφερειακών και τοπικών τους πολιτικών και πρακτικών στη Δια Βίου Καθοδήγηση, στις 4 προτεραιότητες που έθεσε το ψήφισμα των υπουργών παιδείας της ΕΕ για τη Δια Βίου Καθοδήγηση και σε όλο το εύρος των διαφόρων κρίσιμων τομέων στους οποίους βρίσκει εφαρμογή ο θεσμός της Καθοδήγησης/ συμβουλευτικής σταδιοδρομίας (γενική εκπαίδευση, επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση, εκπαίδευση ενηλίκων κ.λ.π.) καθώς και στον σχεδιασμό των μελλοντικών τους πολιτικών.

Τα κείμενα αυτά αποτελούν πολύτιμα εργαλεία στη διάθεση όλων των εμπλεκόμενων φορέων και προσώπων στην Καθοδήγηση, όπως διαμορφωτές πολιτικής, Εθνικά Φόρουμ Δια Βίου Καθοδήγησης, Διευθύνσεις Συμβουλευτικής και Επαγγελματικού προσανατολισμού των αρμόδιων υπουργείων, δημόσιοι και ιδιωτικοί φορείς παροχής υπηρεσιών Καθοδήγησης στην εκπαίδευση – κατάρτιση, στην απασχόληση και στις κοινωνικές υπηρεσίες, σύμβουλοι

καθοδήγησης κ.λ.π., καθώς περιέχουν καλές πρακτικές, υποδειγματικές πολιτικές, ζητήματα προς συζήτηση και προβληματισμό, χρήσιμη πληροφόρηση για τις εφαρμοζόμενες πολιτικές και δράσεις στις χώρες μέλη του δικτύου και μελέτες περίπτωσης (case studies) που αφενός βοηθούν τους εμπλεκόμενους να κατανοήσουν και να αξιοποιήσουν καλύτερα τα διδάγματα και τις εμπειρίες από την εφαρμογή του θεσμού της Καθοδήγησης στις άλλες ευρωπαϊκές χώρες και αφετέρου προωθούν την ευρωπαϊκή συνεργασία και τον συντονισμό των δράσεων με στόχο την βελτίωση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών προς όφελος των ευρωπαίων πολιτών.

Η μετάφραση – επιστημονική επιμέλεια των ελληνικών εκδόσεων πραγματοποιήθηκε από τους εθνικούς φορείς εκπροσώπησης της Ελλάδας και της Κύπρου στο Ευρωπαϊκό Δίκτυο για την πολιτική στη Δια Βίου Καθοδήγηση ως εξής:

Ελλάδα: Εθνικός Οργανισμός Πιστοποίησης Προσόντων και Επαγγελματικού Προσανατολισμού (ΕΟΠΠΕΠ), Διεύθυνση Συμβουλευτικής και Επαγγελματικού Προσανατολισμού, Τμήμα Επιστημονικής Υποστήριξης Στελεχών και Φορέων Σ.Ε.Π.

- **Ανάπτυξη πολιτικής στη δια βίου συμβουλευτική και τον επαγγελματικό προσανατολισμό: Ευρωπαϊκός Οδηγός Καλών Πρακτικών**
- **Η «ευελιξία με ασφάλεια»: Συνέπειες στη Δια Βίου Συμβουλευτική και τον Επαγγελματικό Προσανατολισμό**
- **Ανεργία των νέων: Μια Κρίση ανάμεσά μας - Ο ρόλος των πολιτικών της Δια Βίου Συμβουλευτικής και του Επαγγελματικού Προσανατολισμού για την αντιμετώπιση της προσφοράς και ζήτησης εργασίας**

Κύπρος: Υπηρεσία Συμβουλευτικής και Επαγγελματικής Αγωγής, Διεύθυνση Μέσης Εκπαίδευσης, Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού Κύπρου.

- **Ευρωπαϊκές Πολιτικές για τη Δια Βίου Καθοδήγηση – Έκθεση Προόδου 2011 – 12: Έκθεση για το έργο του Ευρωπαϊκού Δικτύου για την Πολιτική στη Δια Βίου Καθοδήγηση**
- **Ευρωπαϊκές Πολιτικές για τη Δια Βίου Καθοδήγηση – Έκθεση Προόδου 2011 – 12: Έκθεση για το έργο του Ευρωπαϊκού Δικτύου για την Πολιτική στη Δια Βίου Καθοδήγηση – Σύντομη Έκθεση**
- **Δεξιότητες Διαχείρισης Σταδιοδρομίας – Παράγοντες για Αποτελεσματική Υλοποίηση της Πολιτικής**

- **Γλωσσάρι Ευρωπαϊκού Δικτύου για την Πολιτική στη Δια Βίου Καθοδήγηση**

Το περιεχόμενο των ελληνικών εκδόσεων είναι κοινό για την Ελλάδα και την Κύπρο αν και ορισμένοι ξενόγλωσσοι όροι αποδόθηκαν διαφορετικά στις δύο χώρες λ.χ.

- Ο όρος *ELGPN* αποδίδεται «Ευρωπαϊκό Δίκτυο για την Πολιτική στη Δια Βίου Συμβουλευτική και Επαγγελματικό Προσανατολισμό» (Συ.Ε.Π.) στα κείμενα της Ελλάδας και «Ευρωπαϊκό Δίκτυο για την Πολιτική στη Δια Βίου Καθοδήγηση» στα κείμενα της Κύπρου
- Ο όρος «*career guidance*» αποδίδεται «συμβουλευτική και επαγγελματικός προσανατολισμός» ή «συμβουλευτική σταδιοδρομίας» στα κείμενα της Ελλάδας και «καθοδήγηση σταδιοδρομίας» στα κείμενα της Κύπρου.
- Αντίστοιχα ο όρος «*career counselor*» ή «*guidance counselor*» αποδίδεται ως «σύμβουλος επαγγελματικού προσανατολισμού / σταδιοδρομίας» στα κείμενα της Ελλάδας και ως «σύμβουλος σταδιοδρομίας» ή «σύμβουλος καθοδήγησης» στα κείμενα της Κύπρου.

Συνοπτική παρουσίαση

Το Ευρωπαϊκό Δίκτυο για την Πολιτική στη Δια Βίου Καθοδήγηση (ELGPN) στοχεύει να βοηθήσει τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης (και τις γείτονες χώρες που είναι επιλέξιμες για το Πρόγραμμα της Δια Βίου Μάθησης της ΕΕ) και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στο να αναπτύξουν μια ευρωπαϊκή συνεργασία σε θέματα δια βίου καθοδήγησης στους τομείς της εκπαίδευσης και της απασχόλησης. Σκοπός είναι η προώθηση της συνεργασίας και ανάπτυξης προγραμμάτων σε επίπεδο κρατών μελών για την εφαρμογή των προτεραιοτήτων που προσδιορίστηκαν στα Ψηφίσματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη Δια Βίου Καθοδήγηση (2004 και 2008). Το δίκτυο θεσπίστηκε από τα κράτη μέλη το 2007 και η Επιτροπή στηρίζει τις δραστηριότητές του βάσει του Προγράμματος Δια Βίου Μάθησης. Ως δίκτυο, το οποίο κατευθύνεται από τα κράτη μέλη, αντιπροσωπεύει επίσης μια καινοτόμο μορφή της Ανοικτής Μεθόδου Συνεργασίας εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ), η οποία μπορεί να εφαρμοστεί και σε άλλους τομείς ενδιαφέροντος.

Το ELGPN θεσπίστηκε επίσημα το 2007. Το 2008 οι δραστηριότητες του δικτύου επικεντρώθηκαν κυρίως στη διαμόρφωση της δομής και των διαδικασιών λειτουργίας του. Το πρώτο μεγάλο πρόγραμμα εργασίας τέθηκε σε εφαρμογή κατά την περίοδο 2009-10. Η παρούσα

έκθεση καλύπτει τις δραστηριότητες που πραγματοποιήθηκαν στο δεύτερο σημαντικό πρόγραμμα εργασίας κατά την περίοδο 2011-12.

Το Κεφάλαιο 1 σκιαγραφεί τη διάρθρωση, τις διεργασίες και τις δραστηριότητες του ELGPN. Περιγράφει τη δημιουργία και την εξέλιξη του, τη φιλοσοφία του προγράμματος εργασίας για την περίοδο 2011-12 και τις διαδικασίες μέσα από τις οποίες έγινε η εφαρμογή του. Γίνεται αναφορά στο γεγονός ότι, ενώ διατηρεί μία διαθεματική προσέγγιση στην ανάπτυξη πολιτικής για τη δια βίου καθοδήγηση, πρωταρχικός στόχος είναι ιδιαίτερα η εμβάθυνση των διασυνδέσεων με έξι τομείς πολιτικής (σχολεία, επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση (ΕΕΚ), τριτοβάθμια εκπαίδευση, εκπαίδευση ενηλίκων, απασχόληση και κοινωνική ένταξη) και η μετατόπιση των δραστηριοτήτων του ELGPN από τις εργασίες σχεδιασμού στην εφαρμογή της πολιτικής στη βάση μιας πιο δομημένης συνεργασίας μεταξύ των τεσσάρων διατμηματικών θεματικών τομέων του ELGPN (δεξιότητες διαχείρισης σταδιοδρομίας, πρόσβαση, ποιότητα και τεκμηρίωση, συνεργασία και συντονισμός). Στη συνέχεια, παρουσιάζεται η στρατηγική αξιολόγησης που χρησιμοποιήθηκε, καθώς και τα κύρια αποτελέσματα της συλλογικής εργασίας. Στα αποτελέσματα αυτά περιλα-

βάνεται, μεταξύ άλλων, ο Ευρωπαϊκός Οδηγός Καλών Πρακτικών (*Resource Kit*) προς διαφώτιση των φορέων χάραξης πολιτικής και άλλων ενδιαφερόμενων μερών, ώστε να επανεξετάσουν τις υφιστάμενες δομές παροχής υπηρεσιών δια βίου καθοδήγησης εντός της χώρας ή της περιοχής τους, καθώς και να εντοπίσουν τα θέματα που χρήζουν προσοχής και τα κενά που πρέπει να καλυφθούν, αντλώντας ιδέες και λύσεις από τις πρακτικές που εφαρμόζονται σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες.

Το Κεφάλαιο 2 περιγράφει το έργο των τεσσάρων πακέτων εργασίας (ΠΕ) του ELGPN. Κάθε κεφάλαιο αποτελείται από τέσσερα υποκεφάλαια: δραστηριότητες, κύρια συμπεράσματα, σχέσεις με τους θεματικούς τομείς άλλων ΠΕ και επόμενα βήματα.

Το Κεφάλαιο 2.1 περιγράφει το έργο του Πακέτου Εργασίας 1 σχετικά με τις δεξιότητες διαχείρισης σταδιοδρομίας (ΔΔΣ). Στα κύρια συμπεράσματα περιλαμβάνονται τα εξής:

- Οι ΔΔΣ δεν μπορούν να αντιμετωπίσουν τα διαρθρωτικά προβλήματα που σχετίζονται με την ανταγωνιστικότητα, μπορούν όμως να παίξουν σημαντικό ρόλο σε φάσμα τομέων που σχετίζονται με την απασχολησιμότητα, την παραγωγικότητα και τον οικονομικό εκσυγχρονισμό. Μπορούν, επίσης, να συμβάλουν στη δημιουργία ενός υγιούς ισοζυγίου μεταξύ εργασίας και προσωπικής ζωής.
- Η προώθηση ενός πλαισίου ΔΔΣ έχει περισσότερες πιθανότητες επιτυχίας, όταν γίνεται σε συνάρτηση με το Εθνικό Πλαίσιο Επαγγελματικών Προσόντων και με το πλαίσιο των Βασικών Δεξιοτήτων της ΕΕ.
- Είναι απαραίτητο να ερμηνεύσουμε τις ΔΔΣ από μια ευρύτερη οπτική: όχι μόνο προετοιμάζουν τα άτομα για την ένταξή τους στον χώρο εργασίας, αλλά και τα εκπαιδεύουν σε θέματα σχετικά με την εργασία τους, έτσι ώστε να γνωρίζουν τα δικαιώματά τους.
- Οι ΔΔΣ θα πρέπει να εστιάζουν όχι μόνο στις δεξιότητες που απαιτούνται για την επιλογή και αναζήτηση εργασίας, αλλά και στην επιχειρηματικότητα.

Το Κεφάλαιο 2.2 περιγράφει το έργο του Πακέτου Εργασίας 2 σχετικά με την πρόσβαση στις υπηρεσίες καθοδήγησης. Στα κύρια συμπεράσματα περιλαμβάνονται τα εξής:

- Η σημασία της επικύρωσης μη τυπικών και άτυπων μορφών μάθησης είναι πλέον ευρέως αναγνωρισμένη, ωστόσο το επίπεδο εφαρμογής της ποικίλλει. Κατά παρόμοιο τρόπο, παρόλο που η ανάγκη για υπηρεσίες καθοδήγησης στις διαδικασίες αυτές είναι πλήρως κατανοητή, στις περισσότερες περιπτώσεις απαιτείται περαιτέρω ανάπτυξη στον τομέα παροχής υπηρεσιών καθοδήγησης, και στην καλύτερη περίπτωση ο τομέας αυτός βρίσκεται σε εξέλιξη. Οι επαγγελματίες σύμβουλοι καθοδήγησης διαδραματίζουν έναν από τους πιο βασικούς ρόλους στη διαδικασία επικύρωσης.
- Οι υπηρεσίες καθοδήγησης πρέπει να είναι προσιτές σε διάφορα σε διάφορα μέρη, σε διαφορετικές τοποθεσίες, και να είναι άμεσα συνδεδεμένες με τη χρήση κεντρικών πληροφοριών. Έχει, συνεπώς, σημασία η βελτίωση της παροχής υπηρεσιών καθοδήγησης σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, με στόχο την ενίσχυση μιας ολοκληρωμένης και περιεκτικής προσέγγισης ως προς την κοινωνική ένταξη, την ενεργό συμμετοχή στα κοινά, τη δια βίου μάθηση, την πλήρη απασχόληση και τη μελλοντική απόκτηση δεξιοτήτων και προσόντων.
- Σε όλα σχεδόν τα κράτη μέλη παράλληλα με τις συμβουλευτικές υπηρεσίες που προσφέρονται σύμφωνα με το παραδοσιακό μοντέλο για σχεδόν όλες τις ομάδες στόχους, αναπτύχθηκαν ή βρίσκονται στο στάδιο του σχεδιασμού και διαδικτυακά εργαλεία. Θα πρέπει να υπάρχει σωστός συνδυασμός και ισορροπία μεταξύ των παραδοσιακών και των διαδικτυακών μεθόδων (σύμφωνα με την αρχή: σύνδεση, επίσκεψη, τηλεφωνική επικοινωνία, συζήτηση), έτσι ώστε οι συνολικές υπηρεσίες καθοδήγησης να αποτελούν όσο το δυνατόν πιο ελκυστικό και χρήσιμο αγαθό για όλους τους πολίτες.

- Η ανάπτυξη ολοκληρωμένων πληροφοριών και υπηρεσιών καθοδήγησης που να απευθύνονται σε όλες τις ηλικίες ή/και περιεκτικών υπηρεσιών για όλες τις ομάδες στόχους αποτελεί δύσκολο έργο για τις χώρες μέλη και προστάζει τη δημιουργία νέων θεσμικών δομών, κουλτούρα συνεργασίας και νέες μεθόδους εργασίας.

Το Κεφάλαιο 2.3 περιγράφει το έργο του Πακέτου Εργασίας 3 σχετικά με τη συνεργασία και τον συντονισμό. Στα κύρια συμπεράσματα περιλαμβάνονται τα εξής:

- Αναφορικά με την παροχή δια βίου καθοδήγησης, οι περισσότερες ευρωπαϊκές χώρες αντιμετωπίζουν το θέμα του διαχωρισμού και της κατάτμησης. Οι υπηρεσίες τείνουν να λειτουργούν αφενός εντός μιας δομικής ιεραρχίας, η οποία όμως δεν δικτυώνει μεταξύ τους τα μέλη της. Παρά ταύτα, οι υπηρεσίες αυτές, έχουν την ευθύνη για την παροχή καθοδήγησης στο πλαίσιο της δια βίου καθοδήγησης, η οποία ιδανικά συνεπάγεται με ένα ομαλό και ενιαίο σύστημα υπηρεσιών δια βίου καθοδήγησης. Επί του παρόντος, στις περισσότερες χώρες κάτι τέτοιο αποτελεί μάλλον όραμα για το μέλλον παρά πραγματικότητα.
- Εξακολουθούν να υπάρχουν βασικές δυσκολίες στην προσπάθεια να πειστούν διάφορα υπουργεία με διαφορετικά χαρτοφυλάκια ώστε να συνεργαστούν μεταξύ τους, πόσο μάλλον να συντονίσουν τις προσπάθειές τους σε μια διατομεακή προσέγγιση.
- Παρά ταύτα, οι περισσότερες ευρωπαϊκές χώρες έχουν ήδη δημιουργήσει εθνικά φόρουμ δια βίου καθοδήγησης ή άλλους μηχανισμούς συνεργασίας και συντονισμού. Οι μηχανισμοί αυτοί μπορούν να χρησιμεύσουν ως όχημα για τη βελτίωση της συνοχής και την αποφυγή επικαλύψεων. Θα πρέπει οι μηχανισμοί αυτοί να συνοδεύονται από συμπληρωματικούς παρόμοιους μηχανισμούς σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο.
- Οι μηχανισμοί αυτοί λαμβάνουν πολύ διαφορετικές μορφές σε διάφορες χώρες, κυρίως όσον αφορά στις ισορροπίες που καθιερώνουν μεταξύ επικοινων-

νίας, συνεργασίας και συντονισμού, και ανάμεσα στη δραστική, την κριτική και την προληπτική προσέγγιση του ρόλου τους.

Το Κεφάλαιο 2.4 περιγράφει το έργο του Πακέτου Εργασίας 4 σχετικά με την ποιότητα και την τεκμηρίωση. Στα κύρια συμπεράσματα περιλαμβάνονται τα εξής:

- Η ισορροπία μεταξύ διασφάλισης της ποιότητας και τεκμηρίωσης πρέπει να επηρεάζεται σημαντικά από έναν μικρό αριθμό συμφωνηθέντων στοιχείων ποιότητας, ελέγξιμων και εφαρμόσιμων στην πράξη κριτηρίων και δεικτών μέτρησης της ποιότητας των υπηρεσιών, που υποστηρίζονται από παραδείγματα πιθανών δεδομένων, καλύπτοντας τους πέντε τομείς του Πλαισίου Διασφάλισης της Ποιότητας και Τεκμηρίωσης που αναπτύχθηκε από το ELGPN: προσόντα των επαγγελματιών συμβούλων καθοδήγησης, ανάμειξη του πολίτη/χρήστη, παροχή υπηρεσιών και βελτίωσή τους, οφέλη κόστους για τις κυβερνήσεις και οφέλη κόστους για μεμονωμένα πρόσωπα.
- Προκύπτει επείγουσα και επιτακτική ανάγκη βελτίωσης της γνώσης και κατανόησης των αποτελεσματικών πολιτικών που βασίζονται στην τεκμηρίωση, συμπεριλαμβανομένων των συστημάτων διασφάλισης της ποιότητας και των πλαισίων λογοδοσίας. Οι επενδύσεις σε συστήματα και υπηρεσίες δια βίου καθοδήγησης πρέπει να επιδεικνύουν με μεγαλύτερη σαφήνεια την προστιθέμενη αξία που εξασφαλίζουν σε μεμονωμένα άτομα, κοινότητες και κοινωνίες.
- Στόχος των συστημάτων και μηχανισμών διασφάλισης της ποιότητας είναι η βελτίωση της αποτελεσματικότητας στην παροχή υπηρεσιών, η αύξηση της λογοδοσίας σε θεσμικά και οικονομικά θέματα και η δημιουργία διαφάνειας από τη σκοπιά του πολίτη. Το τελευταίο συχνά παραμελείται τόσο από τους υπεύθυνους χάραξης πολιτικής όσο και από τους φορείς παροχής υπηρεσιών.
- Σε πολλές χώρες, το πλαίσιο διασφάλισης της ποιότητας έχει εξελιχθεί, γεγονός το οποίο συμβάλλει στη συλλογή, ανάλυση και παρουσίαση των

δεδομένων και βοηθά στην ενημέρωση και ανάπτυξη πολιτικών και πρακτικών δια βίου καθοδήγησης. Ωστόσο, εξακολουθεί να υπάρχει έλλειψη δεδομένων αναφορικά με το κόστος και τα οφέλη, κατανεμημένων σε κατηγορίες για ανάλυση από συγκεκριμένη ομάδα ή ομάδες στόχο ή/και από συγκεκριμένα είδη παρεμβάσεων. Διδάγματα από την εμπειρία χάραξης ευρωπαϊκής πολιτικής και άλλους συναφείς τομείς είναι ζωτικής σημασίας για την ανάπτυξη πιο ισχυρών στοιχείων λογοδοσίας.

Το Κεφάλαιο 3 κάνει αναφορά στην ανάπτυξη ευρωπαϊκής πολιτικής σε θέματα δια βίου καθοδήγησης. Περιγράφει τα συστατικά στοιχεία της Στρατηγικής “Ευρώπη 2020” που σχετίζονται με θέματα δια βίου καθοδήγησης, συμπεριλαμβανομένων των πρωταρχικών στόχων και εμβληματικών πρωτοβουλιών. Σε αυτό το πλαίσιο, οι προτεραιότητες που τίθενται είναι οι εξής:

- Μείωση της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου
- Αύξηση της μαθησιακής κινητικότητας
- Ενίσχυση της ελκυστικότητας της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης
- Εκσυγχρονισμός της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης
- Προώθηση της εκπαίδευσης ενηλίκων και επικύρωση των μη τυπικών και άτυπων μορφών μάθησης
- Αντιμετώπιση της ανεργίας στους νέους
- Εφαρμογή της ευελισφάλειας
- Καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού

Στη συνέχεια παρατίθενται λεπτομερώς τα βασικά έγγραφα πολιτικής και οι βασικές δράσεις αναφορικά με τα σχολεία (Κεφάλαιο 3.2), την ΕΕΚ (Κεφάλαιο 3.3), την τριτοβάθμια εκπαίδευση (Κεφάλαιο 3.4), την εκπαίδευση ενηλίκων (Κεφάλαιο 3.5), την απασχόληση (Κεφάλαιο 3.6) και την κοινωνική ένταξη (Κεφάλαιο 3.7). Κάθε κεφάλαιο περιλαμβάνει σχόλια για την ανάμειξη του ELGPN και τα πιθανά επόμενα βήματα.

Το Κεφάλαιο 4 κάνει αναφορά στη στρατηγική αξιολόγησης του ELGPN και στα κύρια αποτελέσματα αξιολόγησης αναφορικά με πέντε τομείς: διαχείριση

του Δικτύου, μαθησιακά αποτελέσματα από τις θεματικές δραστηριότητες, συσχετισμός των πορισμάτων του ELGPN κατά το 2012, επίδραση σε εθνικό επίπεδο και το ELGPN ως δίκτυο που κατευθύνεται από τα κράτη μέλη. Σημειώνει ότι, ενώ διατυπώθηκαν ορισμένες προτάσεις για βελτίωση, τα μέλη του ELGPN ήταν πολύ ικανοποιημένα με τη διαχείριση και τη λειτουργία του Δικτύου και τα γενικά αποτελέσματα των εργασιών του. Σχολίασαν επίσης, θετικά τον αντίκτυπο του ELGPN σε εθνικό επίπεδο, αν και η φύση και το επίπεδο της επίδρασης αυτής ποικίλλει από χώρα σε χώρα. Βασικό πλεονέκτημα του δικτύου υπήρξε η υιοθέτηση των δραστηριοτήτων του από τις εθνικές αντιπροσωπίες.

Το Κεφάλαιο 5 περιγράφει το όραμα για το μέλλον και σκιαγραφεί το επόμενο πρόγραμμα εργασίας (2013–14). Αναφέρει ότι η διάρθρωση των εργασιών του δικτύου θα πρέπει να τροποποιηθεί σύμφωνα με τις νέες ανάγκες του βασικού προγράμματος στρατηγικής “Ευρώπη 2020” και των επτά εμβληματικών πρωτοβουλιών της. Πιο συγκεκριμένα, η επόμενη φάση των εργασιών του ELGPN θα επικεντρωθεί σε τρεις βασικές δραστηριότητες:

- Διάδοση και εφαρμογή του Ευρωπαϊκού Οδηγού Καλών Πρακτικών (Resource Kit) σε κάθε κράτος μέλος με τη στήριξη από συνεργατικούς σχηματισμούς άλλων χωρών (Συνεργατικοί Σχηματισμοί Αναθεώρησης Πολιτικής).
- Εργασίες των Θεματικών Ομάδων Εργασίας (ΘΟΕ) που στηρίζονται στα αποτελέσματα.
- Επανεξέταση και περαιτέρω ανάπτυξη του Ευρωπαϊκού Οδηγού Καλών Πρακτικών (Resource Kit), ενδεχομένως συμπεριλαμβάνοντας τη δημιουργία ευρωπαϊκού πλαισίου για την ανάπτυξη πολιτικής και συστημάτων δια βίου καθοδήγησης, γεγονός το οποίο θα μπορούσε να συμβάλει στην καθιέρωση του τομέα δια βίου καθοδήγησης ως αυτόνομου τομέα πολιτικής.

Επιπλέον, η Επιτροπή εξέφρασε την πρόθεσή της να προβεί σε εξωτερική αξιολόγηση του δικτύου κατά τη διάρκεια του 2013. Τα αποτελέσματα θα είναι χρήσιμα κατά την εξέταση της μελλοντικής εξέλιξης του ELGPN, συμπεριλαμβανομένης της δομής και των στόχων του.

Ευχαριστίες

Η έκθεση αυτή είναι αποτέλεσμα των συλλογικών προσπαθειών του Ευρωπαϊκού Δικτύου για την Πολιτική στη Δια Βίου Καθοδήγηση (ELGPN). Αντικατοπτρίζει τη συμβολή όλων όσοι συμμετείχαν στο δίκτυο και πιο συγκεκριμένα:

- Τις εθνικές αντιπροσωπίες οι οποίες προσδιόρισαν τις προτεραιότητές τους στα πλαίσια του Προγράμματος Εργασίας ELGPN 2009-2010, φωτίζοντας τα θέματα αυτά από τη δική τους προοπτική,
- Τις χώρες φιλοξενίας των Ολομελειών αλλά και των Θεματικών Δραστηριοτήτων με τα παραδείγματα εθνικών πολιτικών και περιπτώσεων μελέτης προς στήριξη της αμοιβαίας μάθησης,
- Τους αξιωματούχους της Κυπριακής Κυβέρνησης, οι οποίοι προώθησαν το έργο του ELGPN μέσω της Διάσκεψης της Προεδρίας της ΕΕ,
- Τους εκπροσώπους των συνδεδεμένων οργανισμών που συμμετείχαν στο πρόγραμμα εργασίας, συμπεριλαμβανομένων των Mika Launikari (Cedefop), Helmut Zelloth (ETF), Karen Schober (IAEVG), Dr. Gerhart Rott (FEDORA), Dr. John McCarthy (ICCDPP) και Dr. Wolfgang Muller (EU PES Network),
- Τους εκπροσώπους των χωρών που προΐστανται κάθε Θεματικής Δραστηριότητας, οι οποίοι ήταν

επικεφαλής της δραστηριότητας σε συνεργασία με τον συντονιστή του ELGPN και ανέλαβαν την προετοιμασία των διαφόρων παραγράφων της έκθεσης αυτής:

- ΠΕ1: Jasmin Muhic, Τσεχία,
- ΠΕ2: Michel Lefranc, Γαλλία; Gudrun Birna Kjartansdóttir και Dr Guðbjörg Vilhjálmsdóttir, Ισλανδία,
- ΠΕ3: Dr Peter Härtel, Αυστρία,
- ΠΕ4: Dr Tibor Borbély-Pecze, Ουγγαρία
- Τους συμβασιούχους εμπειρογνώμονες που ετοίμασαν εκ των προτέρων τα ενημερωτικά υπομνήματα και τα υπομνήματα συμπερασμάτων για τις συνεδριάσεις της Θεματικής Δραστηριότητας, καθώς και τα προσχέδια των παραγράφων της έκθεσης αυτής:
 - ΠΕ1: Καθηγητής Ronald Sultana, Μάλτα,
 - ΠΕ2: Καθηγήτρια Fusûn Akkök, Τουρκία,
 - ΠΕ3: Καθηγητής Peter Plant, Δανία,
 - ΠΕ4: Dr Deirdre Hughes, Ηνωμένο Βασίλειο,
 - ΟΕ(α): Françoise Divisia, Γαλλία,
 - ΟΕ(β): Καθηγητής Tony Watts, Ηνωμένο Βασίλειο
- Dr Charles Jackson, ο οποίος εργάστηκε για την κατάρτιση του Γλωσσαρίου του ELGPN.

Οφείλουμε επίσης ευχαριστίες στους εκπροσώπους της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (Koen Nomden, Benoit Desjeux και Maike Koops από τη Γενική Διεύθυνση Εκπαίδευσης και Πολιτισμού, Manuel Hubert και Susanne Kraatz από τη Γενική Διεύθυνση Απασχόλησης) για τη στήριξή τους στην εφαρμογή του προγράμματος εργασίας, καθώς και στους συναδέλφους μου στη Μονάδα Συντονισμού του ELGPN (Marjo Halmiala, Outi Ruusuvirta, Tellervo Ahlholm, Lea Röyliö) για τη στήριξη και τη βοήθειά τους.

Raimo Vuorinen
Συντονιστής ELGPN

Κεφάλαιο 1: Διάρθρωση, διεργασίες και δραστηριότητες του δικτύου ELGPN κατά την περίοδο 2011–12¹

1.1 Δημιουργία του Δικτύου

Το Ευρωπαϊκό Δίκτυο για την Πολιτική στη Δια Βίου Καθοδήγηση (ELGPN) θεσπίστηκε το 2007 με στόχο να βοηθήσει τα κράτη μέλη του (όπου περιλαμβάνονται όχι μόνο κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αλλά και χώρες που είναι υποψήφιες για ένταξη στον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο) και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στο να αναπτύξουν μια ευρωπαϊκή συνεργασία σε θέματα δια βίου καθοδήγησης στους τομείς της εκπαίδευσης και της απασχόλησης.

Η εναρκτήρια συνάντηση για τη δημιουργία του δικτύου πραγματοποιήθηκε στις 7–8 Μαΐου 2007 στο Ελσίνκι. Οι αντιπροσωπίες των κρατών μελών κλήθηκαν να αποφανθούν τις προσδοκίες και τις προθέσεις τους αναφορικά με το δίκτυο. Συνολικά 23 χώρες συμμετείχαν στη συνεδρίαση, καθώς και εκπρόσωποι της Επιτροπής, του FEDORA, της Διεθνούς Ένωσης για τον Εκπαιδευτικό και Επαγγελματικό Προσανατολισμό (IAEVG), του Διεθνούς Κέντρου για την Ανάπτυξη Σταδιοδρομίας και τη Δημόσια Πολιτική (ICCDPP) και οι ευρωπαίοι κοι-

νωνικοί εταίροι. Οι συμμετέχουσες χώρες συμφώνησαν για τη δημιουργία του δικτύου ELGPN και για τη συμμετοχή τους στο δίκτυο ως μέλη ή παρατηρητές κατόπιν έγγραφης διαβεβαίωσης. Οι ευρωπαϊκοί και οι διεθνείς οργανισμοί που παρίσταντο στη συνάντηση εξέφρασαν την προθυμία τους να συνεχίσουν την υποστήριξη του δικτύου και τη συμμετοχή τους στη διαδικασία. Μετέπειτα, τόσο το Ευρωπαϊκό Κέντρο για την Ανάπτυξη της Επαγγελματικής Κατάρτισης (Cedefop), όσο και το Ευρωπαϊκό Ίδρυμα Επαγγελματικής Εκπαίδευσης (ETF) εξέφρασαν την προθυμία τους να συνεργαστούν με το νέο δίκτυο. Το ELGPN συστάθηκε με σύμβαση που συνολογήθηκε μεταξύ του Συντονιστή του Δικτύου και της Γενικής Διεύθυνσης Εκπαίδευση και Πολιτισμός της Ευρωπαϊκής Επιτροπής τον Δεκέμβριο του 2007.

¹ Το κεφάλαιο αυτό συντάχθηκε από τον Dr Raimo Vuorinen, συντονιστή του ELGPN.

Ο ρόλος και οι σκοποί του δικτύου καθορίστηκαν στο δεύτερο ψήφισμα του Συμβουλίου Υπουργών της Ευρωπαϊκής Ένωσης που εγκρίθηκε το 2008. Το 2012 το ELGPN αποτελείται από 29 χώρες (AT, CY, CZ, DE, DK, EE, EL, ES, FI, FR, HR, HU, IE, IS, IT, LV, LT, LU, MT, NL, NO, PL, PT, RO, SE, SI, SK, TR, UK) και 2 επιπλέον χώρες παρατηρητές (BE, BG). Η σύνθεση των αντιπροσωπιών τους παρουσιάζεται στο Παράρτημα 1. Μέσω κατάλληλων διευθετήσεων το δίκτυο διασφαλίζει τακτικές επαφές με άλλους εμπλεκόμενους φορείς και δίκτυα σε ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο: τη Διεθνή Ένωση για τον Εκπαιδευτικό και Επαγγελματικό Προσανατολισμό (IAEVG), το Φόρουμ για την Καθοδήγηση στην Ανώτατη Εκπαίδευση (Fedora) (το οποίο στο μεταξύ συγχωνεύτηκε με την Ευρωπαϊκή Ένωση Διεθνούς Εκπαίδευσης), το Ευρωπαϊκό Κέντρο για την Ανάπτυξη της Επαγγελματικής Κατάρτισης (Cedefop), το Ευρωπαϊκό Ίδρυμα Επαγγελματικής Εκπαίδευσης (ETF), το Διεθνές Κέντρο για την Ανάπτυξη Σταδιοδρομίας και τη Δημόσια Πολιτική (ICCDPP), το Δίκτυο Δημόσιων Υπηρεσιών Απασχόλησης (PES), τα κέντρα Euroguidance, την Ευρωπαϊκή Συνομοσπονδία Συνδικαλιστικών Οργανώσεων (ETUC) και το Ευρωπαϊκό Φόρουμ Νεολαίας.

Κατά τη διάρκεια των τριών πρώτων φάσεων του (2007–12), τον συντονισμό του ELGPN είχε μια ομάδα από τη Φινλανδία. Το Υπουργείο Παιδείας της Φινλανδίας και το Φινλανδικό Υπουργείο Απασχόλησης και Οικονομίας ανέθεσε το έργο του συντονισμού στο Φινλανδικό Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Έρευνας του Πανεπιστημίου της . Η μονάδα αυτή συγκαλεί τις συνεδριάσεις του δικτύου και στηρίζει την εφαρμογή των πρωτοβουλιών του. Τα μέλη του ELGPN διορίζουν μια διευθύνουσα ομάδα με έξι μέλη για τη διασφάλιση της αποτελεσματικής διαχείρισης του δικτύου και τη στήριξη του συντονιστή κατά τον καθορισμό των προτεραιοτήτων και την κατανομή του προϋπολογισμού στο πλαίσιο του προγράμματος εργασιών. Το ELGPN συνεργάζεται στενά με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, το CEDEFOP και το ETF. Υποστηρίζεται, επίσης, από συμβασιούχους συμβούλους.

1.2 Φιλοσοφία του Προγράμματος Εργασίας 2011–12 και εφαρμογή του

Κατά τη διάρκεια της αρχικής φάσης (2008), το ELGPN επικεντρώθηκε κυρίως στη δημιουργία των δομών και των διαδικασιών του. Η δεύτερη φάση (2009–10) διαμορφώθηκε γύρω από τις τέσσερις θεματικές δραστηριότητες όπως καθορίζονται στα ψηφίσματα του 2004 και 2008: δεξιότητες διαχείρισης σταδιοδρομίας, πρόσβαση σε υπηρεσίες καθοδήγησης, συμπεριλαμβανομένης της πιστοποίησης πρότερης εμπειρικής μάθησης (APEL), συνεργασία και συντονισμός των μηχανισμών σε θέματα πολιτικής στη δια βίου καθοδήγηση και ανάπτυξη συστημάτων, και διασφάλιση της ποιότητας και βάσης τεκμηρίωσης για την ανάπτυξη πολιτικών και συστημάτων. Η Έκθεση Προόδου 2009–10² περιγράφει τα κύρια αποτελέσματα των θεματικών δραστηριοτήτων του Δικτύου και συνδέει το δίκτυο με γεγονότα που οδηγούν στη διαμόρφωση πολιτικής και επηρεάζουν τη δράση του. Η έκθεση, επίσης, αναφέρει επαγωγικούς συλλογισμούς για τις μελλοντικές εργασίες του ELGPN.

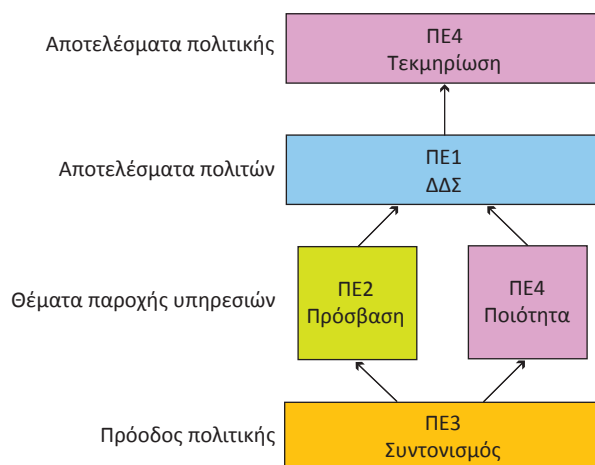
Το 2011–12 το πρόγραμμα εργασίας σχεδιάστηκε για την αξιοποίηση της συσσωρευμένης πείρας και την εξέλιξη των δύο πρώτων φάσεων, καθώς και για τη βελτίωση της εσωτερικής αποδοτικότητας του δικτύου. Κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου, η Στρατηγική της Λισαβόνας συνέπεσε με την οικονομική ύφεση, οδηγώντας σε σημαντική αύξηση της ανεργίας και της υποαπασχόλησης στα περισσότερα κράτη μέλη του ELGPN. Η επίγνωση της ανάγκης για καλύτερη πρόβλεψη και ταίριασμα των δεξιοτήτων στην αγορά εργασίας αναφέρεται στα περισσότερα έγγραφα που αφορούν στην εκπαίδευση και απασχόληση, τα οποία προτάθηκαν από την Επιτροπή και υιοθετήθηκαν από το Συμβούλιο. Το γεγονός αυτό συνιστά πρόκληση για τις υπηρεσίες δια βίου καθοδήγησης, ταυτόχρονα όμως αποτελεί δυναμικό παράγοντα ενίσχυσης ενδεχόμενης συνεισφοράς τους στη διαμόρφωση πολιτικής.

² ELGPN (2010). Lifelong Guidance Policies: Work in Progress. A Report on the Work of the European Lifelong Guidance Policy Network 2008–10. <http://elgpn.eu>.

Λαμβάνοντας υπόψη τον πολυδύναμο χαρακτήρα της ανάπτυξης πολιτικής σε θέματα δια βίου καθοδήγησης, το ELGPN εξέτασε τους τρόπους με τους οποίους οι υπηρεσίες καθοδήγησης, ως αναπόσπαστο στοιχείο διαθεματικής ανάπτυξης μπορούν, να συμβάλουν στην ανάπτυξη ευρωπαϊκής πολιτικής σε έξι βασικούς τομείς: σχολεία, επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση (EEK), τριτοβάθμια εκπαίδευση, εκπαίδευση ενηλίκων, απασχόληση και κοινωνική ένταξη. Στόχος ήταν η εμβάθυνση των διασυνδέσεων με αυτούς τους τομείς πολιτικής και η μετατόπιση των δραστηριοτήτων του ELGPN από τις εργασίες σχεδιασμού στην εφαρμογή της πολιτικής στη βάση μιας πύο δομημένης συνεργασίας μεταξύ των θεματικών τομέων.

Οι σχέσεις μεταξύ των τεσσάρων θεματικών τομέων του προγράμματος εργασίας του ELGPN για την περίοδο 2011–12 παρουσιάζονται στο σχήμα 1. Εν συντομία, το Πακέτο Εργασίας 3 (συνεργασία και συντονισμός των μηχανισμών) ασχολείται με τις διαδικασίες διαμόρφωσης πολιτικής, το Πακέτο Εργασίας 2 (πρόσβαση) και το Πακέτο πακέτο Εργασίας 4 (ποιότητα) εξετάζουν δύο βασικά διατομεακά θέματα πολιτικής, το Πακέτο Εργασίας 1 (δεξιότητες διαχείρισης σταδιοδρομίας) εξετάζει τα επιδιωκόμενα αποτελέσματα πολιτών και το δεύτερο σκέλος του Πακέτου Εργασίας 4 (βάση τεκμηρίωσης) αναλύει τα επιδιωκόμενα αποτελέσματα πολιτικής.

Αυτές οι τέσσερις θεματικές δραστηριότητες πραγματοποιήθηκαν στα πλαίσια μιας συνεχούς διαδικασίας υλοποίησης. Κάθε ένα από τα Πακέτα Εργασίας αποτελείται από 14–22 συμμετέχουσες χώρες, συν μία ή μερικές φορές δύο συντονίστριες χώρες, καθώς και ένα συμβασιούχο σύμβουλο για στήριξη των δραστηριοτήτων σε συνεργασία με τον συντονιστή του ELGPN. Σε κάθε περίπτωση, το πρόγραμμα περιελάμβανε δύο χωριστές θεματικές επιτόπιες επισκέψεις και μια συνάντηση συνθετικού χαρακτήρα (βλ. Παράρτημα 3). Κάθε χώρα προσδιόρισε τα θέματα στα οποία επιθυμεί να συμμετάσχει και κλήθηκε να αποφασίσει εκ των προτέρων σχετικά με τον τρόπο που αυτά τα θέματα θα μπορούσαν να ενισχύσουν την ανάπτυξη των εθνικών πολιτικών και πρακτικών τους, καθώς και τις προσδοκίες και τις φιλοδοξίες τους σχετικά με το θέμα. Επιπλέον, οι επιτόπιες επισκέψεις έδωσαν την ευκαιρία στις χώρες υποδοχής να

Σχήμα 1: Σχηματική απεικόνιση των σχέσεων μεταξύ των Πακέτων Εργασίας

επηρεάσουν τις δικές τους πολιτικές και πρακτικές και να συμπεριλάβουν τους βασικούς φορείς χάραξης πολιτικής σε αυτές τις διαδικασίες. Έγινε, επίσης, κατανομή του χρόνου για την ανάπτυξη των αποτελεσμάτων του ELGPN κατά την περίοδο 2011–12.

Το πρόγραμμα εργασίας του ELGPN για την περίοδο περιλαμβάνει επίσης μια Ομάδα Εργασίας, με δύο υποομάδες που εκτελούν διαφορετικές εργασίες. Η υποομάδα Α επικεντρώθηκε στην ανάλυση της πολιτικής για την ευρωπαϊκή εκπαίδευση και κατάρτιση και για την απασχόληση από τη σκοπιά της δια βίου καθοδήγησης, ενώ η υποομάδα Β εργάστηκε για την ανάπτυξη συγκεκριμένων εργαλείων για τους φορείς χάραξης πολιτικής με τη συμβολή δύο συμβασιούχων συμβούλων. Η Ομάδα Εργασίας, επίσης, επικεντρώθηκε στη στρατηγική της επικοινωνίας και της διαχείρισης του δικτύου ELGPN, καθώς και στις διατομεακές πτυχές του προγράμματος εργασιών.

1.3 Στρατηγική αξιολόγησης

Στη διάρκεια της τρίτης φάσης κατά την περίοδο 2011–12 διενεργήθηκε εσωτερική αξιολόγηση του ELGPN. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή πρότεινε τη διενέργεια πιο λεπτομερούς εξωτερικής αξιολόγησης του Δικτύου το

2013. Για τους σκοπούς της παρούσας Έκθεσης Προόδου, το ELGPN εφάρμοσε την προσέγγιση αξιολόγησης με βάση την κοινότητα, στοχεύοντας στην ενθάρρυνση της ενεργού συμμετοχής στη διαδικασία αξιολόγησης από όλες τις εμπλεκόμενες κοινότητες και τα ενδιαφερόμενα μέρη, με κύριο στόχο τη στήριξη της συνεχιζόμενης ανάπτυξης του Δικτύου. Άλλος ένας στόχος της αξιολόγησης κατά την περίοδο 2011–12 ήταν η ανάλυση του ρόλου του ELGPN στην ανάπτυξη πολιτικής, ειδικότερα στην αλληλεπίδραση μεταξύ των κρατών μελών, καθώς και των κρατών μελών με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, στο πλαίσιο ενός δικτύου ευρωπαϊκής πολιτικής που κατευθύνεται από τα κράτη μέλη και στηρίζεται από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Δόθηκε ιδιαίτερη σημασία στην Ανοικτή Μεθόδο Συντονισμού ως ένα από τα βασικότερα εργαλεία της ΕΕ για σκοπούς διαχείρισης πολιτικής. Η αξιολόγηση (βλ. Κεφάλαιο 4) είχε στόχο να εντοπίσει μερικά από τα κύρια θέματα, τις διαδικασίες, τη δυναμική και τις πιθανές εντάσεις που προκύπτουν στην προσπάθεια κοινής χάραξης πολιτικής για ολόκληρη την Ευρώπη.

1.4 Βασικά αποτελέσματα 2011–12

Κατά τη διάρκεια του προγράμματος εργασίας ELGPN 2011–12, κύριος στόχος ήταν η δημιουργία ενός Ευρωπαϊκού Οδηγού Καλών Πρακτικών (*Resource Kit*) προς διαφώτιση των φορέων χάραξης πολιτικής και άλλων ενδιαφερόμενων μερών, ώστε να επανεξετάσουν τις υφιστάμενες δομές παροχής υπηρεσιών δια βίου καθοδήγησης εντός της χώρας ή της περιοχής τους, καθώς και να εντοπίσουν τα θέματα που χρήζουν προσοχής και τα κενά που πρέπει να καλυφθούν, αντλώντας ιδέες και λύσεις από τις πρακτικές που εφαρμόζονται σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες. Στόχος αυτού του Ευρωπαϊκού Οδηγού είναι να στηρίζει την επανεξέταση της πολιτικής και τις διαδικασίες αλληλοδιδαχής από ομολόγους, τόσο εντός όσο και μεταξύ των χωρών. Δημοσιεύτηκε παράλληλα με την παρούσα έκθεση ως αυτόνομο έγγραφο κατά τη διάρκεια του 4ου Ευρωπαϊκού Συνεδρίου για την Πολιτική στη Δια Βίου Καθοδήγηση (24 Οκτωβρίου 2012), υπό την Κυπριακή Προεδρία της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Στα εκπονήματα του προγράμματος εργασίας συμπεριλαμβάνονται τα

σύντομα σημειώματα που ανέθεσε το ELGPN σχετικά με την ευελισφάλεια³ (ευελιξία με ασφάλεια) και την ανεργία στους νέους⁴, καθώς και το Γλωσσάρι ELGPN για την ανάπτυξη πολιτικής σε θέματα δια βίου καθοδήγησης, όλα διαθέσιμα στην ιστοσελίδα του ELGPN.

Σε εθνικό επίπεδο, τα κράτη μέλη του ELGPN κατέδειξαν παραδείγματα της καταλυτικής επίδρασης και προσιθήμενης αξίας στην ανάπτυξη της πολιτικής τους σε θέματα καθοδήγησης (βλ. Παράρτημα 10). Μοιράστηκαν ενεργά τις εμπειρίες τους στην ανάπτυξη ηλεκτρονικών υπηρεσιών καθοδήγησης και στην ανάπτυξη των εθνικών στρατηγικών ή άλλων κανονιστικών εγγράφων για θέματα δια βίου καθοδήγησης. Υπήρξαν, επίσης, απτές αποδείξεις της προόδου στην ανάπτυξη εθνικών μηχανισμών συντονισμού (βλ. Παράρτημα 4).

Στο πλαίσιο της Στρατηγικής “Ευρώπη 2020” και άλλων πολιτικών της ΕΕ στον τομέα της εκπαίδευσης, της κατάρτισης και της απασχόλησης, το ELGPN επεδίωξε να αποκτήσει ισχυρότερη επιρροή σε σχετικούς τομείς πολιτικής σε ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο και να αναπτύξει ισχυρότερα εργαλεία και διαδικασίες προς ενίσχυση των κρατών μελών στην ανάπτυξη πολιτικής και την εφαρμογή της. Στο πλαίσιο αυτό, το ELGPN ενίσχυσε τη συνεργασία και τη συμμετοχή με διάφορες ομάδες εργασίας στις διεργασίες ανάπτυξης πολιτικής της ΕΕ, τόσο στον τομέα της εκπαίδευσης όσο και της απασχόλησης. Γενική παρουσίαση των σχετικών εγγράφων πολιτικής και διαδικασιών της ΕΕ περιλαμβάνονται στο κεφάλαιο 3. Με τη δημιουργία ενός φόρουμ διαλόγου σχετικά με θέματα δια βίου καθοδήγησης ως πολυδιάστατου πεδίου που εφάπτεται διαφόρων τομέων πολιτικής, το ELGPN λειτουργεί ουσιαστικά ως πρόδρομος της μεθοδολογίας εργασίας για τη στρατηγική “Ευρώπη 2020”. Επιπλέον, ως δίκτυο που κατευθύνεται από τα κράτη μέλη, το ELGPN αποτελεί αποτελεσματικό παράδειγμα της ανοικτής μεθόδου συντονισμού.

³ Sultana, R. (2011). Flexicurity: Implications for Lifelong Career Guidance.

⁴ Hughes, D. & Borbely-Pecze, T.B. (2012). Youth Unemployment: a Crisis in Our Midst – the Role of Lifelong Guidance Policies in Addressing Labour Supply and Demand. Τη σύνταξη του σύντομου σημειώματος (Concept Note) ανέθεσε το ELGPN.

Παράλληλα με την κινητοποίηση για την ανάπτυξη πολιτικής σε θέματα δια βίου καθοδήγησης στις χώρες μέλη του ELGPN, υπήρξε αυξανόμενο ενδιαφέρον για τις δραστηριότητες του δικτύου εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης. Τον Δεκέμβριο του 2011 η Ουγγαρία φιλοξένησε το 6ο Διεθνές Συμπόσιο για την ανάπτυξη σταδιοδρομίας και τη Δημόσια Πολιτική. Το πόρισμα του συμποσίου εισηγήθηκε την ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ του ELGPN και των άλλων χωρών του συμποσίου μέσω του ICCDPP και της Διεθνούς Ένωσης για τον Εκπαιδευτικό και Επαγγελματικό Προσανατολισμό (IAEVG), ώστε να μπορέσουν να εμπλουτιστούν προς αμοιβαίο όφελος οι ισχυρές δομές και διεργασίες συνεργασίας εντός του ELGPN με πρακτικές από χώρες εκτός Ευρώπης. Συνέστησε, επίσης,

οι σύνδεσμοι αυτοί να περιλαμβάνουν, αλλά και να διευρύνουν την προώθηση και αξιοποίηση των δημοσιεύσεων και εργαλείων του ELGPN παγκοσμίως, αναγνωρίζοντας ότι οι ορθές πρακτικές βασίζονται στην κοινή εμπειρία της μάθησης, και όχι στην εισαγωγή ξένων μοντέλων.

Λεπτομερής περιγραφή των δραστηριοτήτων του Πακέτου Εργασίας περιλαμβάνεται στο Κεφάλαιο 2, ενώ το Κεφάλαιο 3 περιγράφει τις σχέσεις του ELGPN με τις διαδικασίες χάραξης πολιτικής της ΕΕ. Η αξιολόγηση των βασικών αποτελεσμάτων και του αντίκτυπου της δράσης του Δικτύου, όπως εκλαμβάνονται από τα μέλη του, καλύπτεται στο Κεφάλαιο 4. Επαγωγικοί συλλογισμοί για το μέλλον του ELGPN παρουσιάζονται στο Κεφάλαιο 5.

Κεφάλαιο 2: Εκθέσεις των Πακέτων Εργασίας

2.1 Πακέτο Εργασίας 1 (Δεξιότητες Διαχείρισης Σταδιοδρομίας)

Συμμετέχουσες χώρες: AT, CZ, DE, DK, FI, HR, IT, LT, LV, LU, MT, NO, PT, SI, SK

Συντονίστρια χώρα: CZ

Σύμβουλος: Καθηγητής Ronald Sultana

2.1.1 Δραστηριότητες

Τα μέλη του ΠΕΙ συνέχισαν τον προβληματισμό τους σχετικά με τις διάφορες πτυχές των Δεξιοτήτων Διαχείρισης Σταδιοδρομίας (ΔΔΣ), επεκτείνοντας τις συζητήσεις τους (α) για το κατά πόσο τέτοιες δεξιότητες έχουν θέση σε διαφορετικά περιβάλλοντα και (β) ποιά εργαλεία θα μπορούσαν να αναπτυχθούν για την προώθηση των ορθών πρακτικών στην εκμάθηση και αξιολόγηση των ΔΔΣ. Στους στόχους για την περίοδο 2011–12 περιλαμβάνονται τα εξής:

- Μεγαλύτερη έμφαση σε θέματα που αφορούν στη διαμόρφωση πολιτικής κατά την εξέταση του ενδε-

χομένου να χρησιμοποιηθούν οι ΔΔΣ σε διάφορους τομείς και διαφορετικά πλαίσια.

- Διαμόρφωση οδηγιών για την ανάπτυξη ΔΔΣ, προκειμένου να βοηθηθούν οι χώρες μέλη κατά την ανάπτυξη των δικών τους προγραμμάτων και πλαισίου ΔΔΣ.
- Σε βάθος μελέτη των βασικών στοιχείων που διευκολύνουν ή παρεμποδίζουν την εφαρμογή των προγραμμάτων ΔΔΣ, τα οποία οδηγούν στον εντοπισμό των κατάλληλων πολιτικών καταστάσεων που πρέπει να διαμορφωθούν για την επιτυχή προώθηση των ΔΔΣ.
- Επικέντρωση στις ΔΔΣ ενηλίκων στο πλαίσιο των Δημοσίων Υπηρεσιών Απασχόλησης και στη μορφή που προσφέρονται από εργοδότες και συνδικαλιστικές οργανώσεις.
- Επικέντρωση σε προγράμματα ΔΔΣ που προσφέρονται στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, συμπεριλαμβανομένων των πανεπιστημίων.
- Εξέταση θεμάτων σχετικών με την κατάρτιση επαγγελματιών συμβούλων καθοδήγησης και όσων ασχολούνται με τη διδασκαλία ΔΔΣ.

Έχοντας εξετάσει τόσο ζητήματα που άπτονται του προγράμματος όσο και ζητήματα διδασκαλίας/εκμάθησης κατά την πρώτη φάση των δραστηριοτήτων του δικτύου ELGPN, το κέντρο βάρους πέφτει τώρα στην αξιολόγηση της εκμάθησης ΔΔΣ.

Κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου πραγματοποιήθηκαν τρεις συναντήσεις του ΠΕ1:

- Η πρώτη διοργάνωση αλληλοδιδαχής από ομολόγους (*peer-learning*) πραγματοποιήθηκε στη Λισαβόνα στις 28-29 Μαρτίου 2011. Τα μέλη εξέτασαν παραδείγματα από τον πορτογαλικό και τον διεθνή χώρο σχετικά με τον τρόπο που προωθήθηκαν οι ΔΔΣ στα πανεπιστήμια, με εισροή στοιχείων από το FEDORA (Ευρωπαϊκό Φόρουμ για την Καθοδήγηση στην Ανώτατη Εκπαίδευση). Ειδικοί που συμμετέχουν στην εκπαίδευση επαγγελματιών συμβούλων καθοδήγησης αντάλλαξαν πληροφορίες για το κάθε πρόγραμμα και τις συνεπαγόμενες προκλήσεις. Συζητήθηκε επίσης η συμβολή των Δημόσιων Υπηρεσιών Απασχόλησης στην προώθηση των ΔΔΣ. Επιπλέον, συζητήθηκε ο ρόλος των εργαζομένων στην προώθηση των ΔΔΣ με εκπρόσωπο από τη συνομοσπονδία εργοδοτών.
- Η δεύτερη συνάντηση πραγματοποιήθηκε στην Τουλούζη στις 14-15 Νοεμβρίου 2011. Τα μέλη αντάλλαξαν παραδείγματα ενδιαφέρουσας πρακτικής σχετικά με τη χρήση αντιπροσωπευτικών προσωπικών φακέλων (χαρτοφυλακίων) ως μέσου υποστήριξης της εκμάθησης ΔΔΣ και ως εργαλείου για την αξιολόγηση προσόντων, ιδιαίτερα στον τομέα της εκπαίδευσης, συμπεριλαμβανομένων των πανεπιστημίων.
- Η συνάντηση συνθετικού χαρακτήρα πραγματοποιήθηκε στη Μάλτα στις 27-28 Μαρτίου 2012. Τα μέλη συζήτησαν για τα δύο βασικά αποτελέσματα των ομάδων εργασίας: Οδηγίες για την Ανάπτυξη Δεξιοτήτων Διαχείρισης Σταδιοδρομίας (για την περιγραφή της κατάρτισης των εν λόγω οδηγιών, βλ. Παράρτημα 7) και Θεματική Έρευνα για τους Παράγοντες Επιτυχίας στην Εφαρμογή της Πολιτικής για τις ΔΔΣ (βλ. Παράρτημα 8). Επιπλέον, είχαν την ευκαιρία να σχολιάσουν τον Ευρωπαϊκό

Οδηγό Καλών Πρακτικών (Resource Kit) του ELGPN και την Έκθεση Προόδου και να κάνουν προτάσεις για το μελλοντικό πρόγραμμα εργασίας του Δικτύου.

2.1.2 Κύρια συμπεράσματα

Αναφορικά με τη φύση των ΔΔΣ:

- Οι ΔΔΣ είναι ένα σημαντικό εργαλείο και μπορεί να αποβεί χρήσιμο, δεν μπορεί όμως να λύσει τα διαρθρωτικά προβλήματα που σχετίζονται με την ανταγωνιστικότητα. Μπορεί, ωστόσο, να παίξει τον ρόλο του σε κάποιους τομείς, συμπεριλαμβανομένων και εκείνων που ίσως δεν εμπίπτουν στις συζητήσεις σχετικά με τις ΔΔΣ, όπως: δεξιότητες για την αντιμετώπιση νέων παραγωγικών διεργασιών, δεξιότητες που σχετίζονται με την υγεία και το περιβάλλον, διαπολιτισμικές δεξιότητες, δεξιότητες διαχείρισης, δημιουργικότητας και επιχειρηματικότητας, οι οποίες αποτελούν τον ακρογωνιαίο λίθο της απασχόλησης και της παραγωγικότητας και είναι απαραίτητες στη διαδικασία του οικονομικού εκσυγχρονισμού. Οι ΔΔΣ συμβάλλουν, επίσης, στη δημιουργία μίας υγιούς ισορροπίας μεταξύ εργασίας και προσωπικής ζωής και δεν θα πρέπει να επικεντρώνονται μόνο στην απασχόληση, παραγκωνίζοντας τις υπόλοιπες πτυχές της ζωής ενός ατόμου.

Αναφορικά με την ανάπτυξη ενός πλαισίου ΔΔΣ:

- Η προώθηση ενός πλαισίου ΔΔΣ έχει περισσότερες πιθανότητες επιτυχίας, όταν γίνεται σε συνάρτηση με το Εθνικό Πλαίσιο Επαγγελματικών Προσόντων και με το πλαίσιο των Βασικών Δεξιοτήτων της ΕΕ.
- Είναι απαραίτητο να ερμηνεύσουμε τις ΔΔΣ από μια ευρύτερη οπτική: όχι μόνο προετοιμάζουν τα άτομα για την ένταξή τους στο χώρο εργασίας, αλλά και τα εκπαιδεύουν σε θέματα σχετικά με την εργασία τους, έτσι ώστε να γνωρίζουν τα δικαιώματά τους.
- Οι ΔΔΣ θα πρέπει να εστιάζουν όχι μόνο στις δεξιότητες που απαιτούνται για την επιλογή και αναζήτηση εργασίας, αλλά και στην επιχειρηματικότητα.

Αναφορικά με τις ΔΔΣ στην τριτοβάθμια εκπαίδευση:

- Οι Δεξιότητες Διαχείρισης Σταδιοδρομίας θα πρέπει να εξετάζονται στο πλαίσιο ευρύτερων διαδικασιών και της δυναμικής που χαρακτηρίζει τον τομέα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στην Ευρώπη, όπως η Συνθήκη της Μπολόνια. Η δυναμική αυτή περιλαμβάνει την επικέντρωση στην κινητικότητα, τη μετατόπιση του ενδιαφέροντος από τη διδασκαλία στην εκμάθηση, καθώς και την έμφαση στην έννοια της απασχολησιμότητας.
- Οι υπηρεσίες φοιτητών, ειδικότερα οι υπηρεσίες καθοδήγησης και συμβουλευτικής, διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στην υποστήριξη της μετάβασης προς μια μαθητοκεντρική μάθηση, ενεργό και αυτοκατευθυνόμενη μάθηση, καθώς και στην ανάπτυξη ικανοτήτων που ενισχύουν την απασχολησιμότητα.
- Η παραχώρηση πιστοποιητικών εκμάθησης ΔΔΣ, με τρόπο που να επικουρείται η ολοκληρωμένη διαδικασία πιστοποίησης προγραμμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, μπορεί να ενισχύσει τη νομιμότητα των προγραμμάτων ΔΔΣ.
- Παρά τις διαφορές στις πρακτικές μάθησης και τα προγράμματα σπουδών, το πολιτισμικό υπόβαθρο και την ιστορία των συστημάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης σε ολόκληρη την Ευρώπη, δεν υπάρχει αμφιβολία ότι μπορούν να εντοπιστούν κοινά στοιχεία και κοινές τάσεις, που περιλαμβάνουν τις συνδέσεις που επιτυγχάνονται μεταξύ της διδασκαλίας, της μαθητοκεντρικής μάθησης, τις υπηρεσίες φοιτητών, καθώς και τη συνεργασία με τους εργοδότες. Οι συνδέσεις αυτές οδηγούν σε νέα περιβάλλοντα μάθησης που προωθούν τη μάθηση σε συνάρτηση με την εργασία και την αυτοσυνείδητη μάθηση, ενώ συνεπικουρούνται από τις ΔΔΣ.

Αναφορικά με το πλαίσιο ΔΔΣ σε Δημόσιες Υπηρεσίες Απασχόλησης (PES):

- Όσον αφορά στις Δημόσιες Υπηρεσίες Απασχόλησης (PES) είναι χρήσιμο να γίνει διάκριση μεταξύ των συμβούλων απασχόλησης που επικεντρώνονται κυρίως στην εξεύρεση εργασίας και

την πρόσληψη, λειτουργώντας ως μεσάζοντες, και των ειδικευμένων συμβούλων που παρέχουν πιο εξειδικευμένες υπηρεσίες καθοδήγησης σταδιοδρομίας, και οι οποίοι συνήθως επικεντρώνονται περισσότερο στην προσωπική εκτίμηση, στον εξατομικευμένο προγραμματισμό δράσης και τη μακροπρόθεσμη εξέλιξη της σταδιοδρομίας. Οι τελευταίοι χρειάζονται στοχευμένη κατάρτιση, ώστε να μπορούν να παρέχουν πιο αποτελεσματική διδασκαλία ΔΔΣ.

- Στις Δημόσιες Υπηρεσίες Απασχόλησης, το κέντρο βάρους που τοποθετείται στην απασχολησιμότητα δεν θα πρέπει να περιορίζει τη σημασία των ΔΔΣ με μόνη έγνοια το “άμεσο όφελος”, ενεργώντας δηλαδή σε ένα βραχυπρόθεσμο πλαίσιο με στόχο την εισαγωγή των ατόμων στην αγορά εργασίας. Εξίσου σημαντικά είναι και άλλα στοιχεία της προσωπικότητας του ατόμου, όπως η ενεργή συμμετοχή στα κοινά, η δημιουργικότητα, η κριτική και αναλυτική σκέψη.
- Οι βασικές ΔΔΣ που βοηθούν τους ανέργους να προχωρήσουν με τις προσπάθειές τους για εξεύρεση απασχόλησης περιλαμβάνουν τα εξής: δεξιότητες ανάγνωσης, γραφής και αριθμητικής, ικανότητα για λήψη πρωτοβουλιών και δημιουργικότητα, ικανότητα αυτόνομης αναζήτησης ευκαιριών, επιμονή, ευελιξία και προσαρμοστικότητα, αισιοδοξία, ανάληψη ρίσκου, ικανότητα συμμετοχής σε ομαδική εργασία και διάθεση για δια βίου μάθηση.
- Σε ορισμένα εθνικά περιβάλλοντα, οι Δημόσιες Υπηρεσίες Απασχόλησης (PES) παρέχουν υπηρεσίες καθοδήγησης για όλες τις ηλικίες, διαμορφώνοντας επίσημα ή άτυπα πρότυπα για την ανάπτυξη ΔΔΣ. Σε τέτοιες περιπτώσεις είναι σημαντικό να αναπτυχθούν αποτελεσματικά μοντέλα συνεργασίας μεταξύ των τομέων απασχόλησης και εκπαίδευσης, ιδιαίτερα σε σχέση με την ανάγκη για κοινή αντίληψη σχετικά με την ανάπτυξη ΔΔΣ και την αντίστοιχη μεθοδολογία εργασίας. Είναι εξίσου σημαντικό το προσωπικό των Δημόσιων Υπηρεσιών Απασχόλησης (PES) να αξιοποιήσει τις ΔΔΣ που έχουν ήδη αναπτυχθεί από επαγγελμα-

τίες συμβούλους καθοδήγησης σταδιοδρομίας και εκπαιδευτικούς στον τομέα της εκπαίδευσης.

Αναφορικά με την εκπαίδευση του προσωπικού που εργάζεται σε φορείς εκμάθησης ΔΔΣ:

- Παρατηρείται μια αξιοσημείωτη μεταστροφή στην κατάρτιση του προσωπικού των υπηρεσιών καθοδήγησης σταδιοδρομίας από την προσέγγιση που βασιίζεται κυρίως στην επιστήμη της ψυχολογίας σε μια πιο δυναμική (ανεπτυγμένη) και διεπιστημονική προσέγγιση.
- Η “απασχολησιμότητα” θα πρέπει να αποτελεί κεντρική έννοια στην κατάρτιση του προσωπικού των υπηρεσιών καθοδήγησης σταδιοδρομίας, ενισχύοντας τη συγχώνευση ατομικών και οργανωτικών προσεγγίσεων και δίνοντας έμφαση στην εκμάθηση δεξιοτήτων για τη ζωή και όχι μόνο για την εργασία.

Αναφορικά με την αξιολόγηση της εκμάθησης ΔΔΣ:

- Κατά την αξιολόγηση της εκμάθησης ΔΔΣ, η έμφαση θα πρέπει να δοθεί όχι μόνο στη γνώση (savoir) και στην τεχνογνωσία (savoir faire), αλλά και στην επίγνωση των ατομικών προσόντων (savoir être), χαρακτηριστικό στοιχείο μιας ολοκληρωμένης εκπαίδευσης.
- Η τήρηση προσωπικού φακέλου (χαρτοφυλακίου) αποτελεί αποτελεσματική πρακτική αξιολόγησης των δεξιοτήτων σταδιοδρομίας, δεδομένου ότι ενθαρρύνει την κριτική σκέψη από την πλευρά των εκπαιδευομένων (εφήβων ή ενηλίκων), εστιάζει περισσότερο στη διαδικασία παρά στα αποτελέσματα και παρέχει τη δυνατότητα στους εκπαιδευομένους να αλληλεπιδρούν με άλλα άτομα, ώστε να συμμετέχουν σε ουσιαστικές συζητήσεις σε θέματα σταδιοδρομίας. Επιπλέον, η τήρηση χαρτοφυλακίου βοηθά στην επικεντρωμένη συλλογή πληροφοριών και στον συλλογισμό γύρω από ένα μόνο “φυσικό” χώρο, επιτρέποντας στον εκπαιδευόμενο τη συνοχή στον τρόπο σκέψης και έρευνας αναφορικά με την απασχόληση.
- Ορισμένοι τύποι χαρτοφυλακίου βλέπουν τις δεξιότητες σταδιοδρομίας από το πρίσμα μιας

μακρόχρονης, δια βίου οπτικής. Η «δια βίου» προσέγγιση ενισχύει τις πρακτικές καθοδήγησης σταδιοδρομίας που δίνουν βαρύτητα σε στοιχεία της κονστрукτιβιστικής ψυχολογίας, με έμφαση στη μεταγνώση και την από κοινού κατασκευή του νοήματος στη βάση του συλλογισμού για τη μάθηση που επιτυγχάνεται σε διάφορες πτυχές της ζωής.

- Επί του παρόντος, η πρακτική κατάρτισης χαρτοφυλακίου συναντάται ως επί το πλείστον στον τομέα της εκπαίδευσης, ιδιαίτερα στα πρώτα στάδια της εκπαίδευσης. Η αποτελεσματική αξιοποίηση του χαρτοφυλακίου κατά τη μετάβαση από ένα επίπεδο εκπαίδευσης στο επόμενο και από την εκπαίδευση στην εργασία εξακολουθεί να αποτελεί πρόκληση. Υπάρχει ανάγκη για ολοκληρωμένες διατομεακές πολιτικές, ώστε η χρήση χαρτοφυλακίου να μετατραπεί σε εργαλείο ανάπτυξης ΔΔΣ σε μια δια βίου προοπτική.
- Εργαλεία τύπου χαρτοφυλακίου μπορούν να λειτουργήσουν ως εναλλακτικά μέσα για διαπίστευση της εκπαίδευσης, ιδιαίτερα για φοιτητές, οι οποίοι μπορεί να μην είχαν τόση επιτυχία στην απόκτηση επίσημων προσόντων επί χάρτου. Ως εκ τούτου, μπορεί να ενισχύσει τις δράσεις ίσων ευκαιριών μέσω της προώθησης της πιστοποίησης πρότερης μάθησης (APL).
- Σημαντικές είναι οι δεοντολογικές προκλήσεις σε θέματα πρόσβασης στο υλικό χαρτοφυλακίου. Μερικές από αυτές τις προκλήσεις είναι ιδιαίτερα σοβαρές στην περίπτωση των ψηφιακών χαρτοφυλακίων.

2.1.3 Σχέσεις με τους θεματικούς τομείς άλλων ΠΕ

- **ΠΕ2:**
 - Η προώθηση των ΔΔΣ σε διάφορους τομείς ενισχύει την επίτευξη του στόχου για αύξηση της πρόσβασης σε υπηρεσίες καθοδήγησης σταδιοδρομίας σε όλα τα στάδια της ζωής ενός ατόμου.
 - Το σύστημα πιστωτικών μονάδων για τη βαθμολόγηση μαθημάτων στην τριτοβάθμια εκπαί-

δευση ενισχύει την πρόσβαση σε υπηρεσίες καθοδήγησης σταδιοδρομίας.

- Το χαρτοφυλάκιο εκμάθησης δεξιοτήτων σταδιοδρομίας μπορεί να ενισχύσει περαιτέρω την πρόσβαση σε υπηρεσίες καθοδήγησης σταδιοδρομίας: φοιτητές οι οποίοι μπορεί να μην επιθυμούν να αξιοποιήσουν τις υπηρεσίες καθοδήγησης σταδιοδρομίας μεμονωμένα ή ομαδικά ή να μην γνωρίζουν καν την ύπαρξή τους, ίσως θα μπορούσαν να ασχοληθούν με μεγαλύτερη προθυμία με την εκμάθηση δεξιοτήτων σταδιοδρομίας μέσω του χαρτοφυλακίου.

• ΠΕ3:

- Ο καλύτερος τρόπος διδασκαλίας των ΔΔΣ είναι να παρέχεται συλλογικά, αξιοποιώντας τα δυνατά σημεία των διαφόρων εταιρών, π.χ. των εκπαιδευτικών, των εργοδοτών, των εργαζομένων σε ΔΥΑ και των συνδικαλιστικών οργανώσεων. Επομένως, οι ΔΔΣ έχουν τη δυνατότητα να προωθήσουν τη διατομεακή συνεργασία στο πλαίσιο ενός οργανωμένου προγράμματος παροχής υπηρεσιών.
- Οι μαθητευόμενοι με τη χρήση χαρτοφυλακίων εκμάθησης δεξιοτήτων σταδιοδρομίας μπορούν να επωφεληθούν από τις παρατηρήσεις και τα σχόλια εκπαιδευτικών, στελεχών υπηρεσιών απασχόλησης, καθώς και εργοδοτών που ανήκουν στο δίκτυο των ΔΥΑ, διευκολύνοντας έτσι τη διατομεακή συνεργασία.
- Τα αποτελέσματα της μελέτης σχετικά με τα εμπόδια στην εφαρμογή της πολιτικής είναι ιδιαίτερα βοηθητικά για το έργο του ELGPN που δίνει έμφαση στη διατομεακή συνεργασία.

• ΠΕ4:

- Η προώθηση της εξειδικευμένης κατάρτισης των εμπλεκόμενων στη διδασκαλία ΔΔΣ μπορεί σε μεγάλο βαθμό να ενισχύσει την ποιότητα των υπηρεσιών καθοδήγησης σταδιοδρομίας.
- Η κονστрукτιβιστική, προσανατολισμένη στη μάθηση και αντανακλαστική προσέγγιση στον προβληματισμό για την εξέλιξη σταδιοδρομίας, που προωθείται μέσω της χρήσης των χαρτοφυλακίων εκμάθησης δεξιοτήτων σταδιοδρομίας, μπορεί σε μεγάλο βαθμό να βελτιώσει την ποιότητα και την επίδραση των υπηρεσιών καθοδήγησης σταδιοδρομίας.

2.1.4 Επόμενα βήματα

- Οι πτυχές της ανάπτυξης πολιτικής ΔΔΣ που πρέπει να εξεταστούν πιο λεπτομερώς περιλαμβάνουν (α) τον ρόλο των ΔΔΣ στην πρόληψη της πρόωρης αποχώρησης από το σχολείο, (β) την κατάρτιση του προσωπικού στη διδασκαλία ΔΔΣ και (γ) τη διδασκαλία ΔΔΣ στην τεχνική επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση.
- Η διαδικασία διαμόρφωσης πολιτικών ΔΔΣ μπορεί να ενισχυθεί περαιτέρω, εφόσον έχουν εξασφαλιστεί στοιχεία που να τεκμηριώνουν το γεγονός ότι η εκμάθηση ΔΔΣ έχει θετική επίδραση στην εξέλιξη της σταδιοδρομίας.
- Οι πολιτικές για τις ΔΔΣ έχουν μεγαλύτερες πιθανότητες να προσελκύσουν την προσοχή των φορέων χάραξης πολιτικής, όταν έχουν δημιουργηθεί οι σύνδεσμοι με τις διαδικαστικές δομές σε ολόκληρη την Ευρώπη. Ένα τέτοιο παράδειγμα είναι το Ευρωπαϊκό Διαβατήριο Δεξιοτήτων, το οποίο θα μπορούσε να περιλαμβάνει ΔΔΣ στο προφίλ των δεξιοτήτων που περιέχονται στο Διαβατήριο.

2.2 Πακέτο Εργασίας 2 (Διεύρυνση της πρόσβασης)

Συμμετέχουσες χώρες: AT, CY, CZ, DE, EE, ES, FI, FR, IS, LV, NL, NO, SK, TR, UK

Συντονίστριες χώρες: FR, IS

Σύμβουλος: Καθηγήτρια Fusûn Akkøk

2.2.1 Δραστηριότητες

Οι δραστηριότητες του Πακέτου Εργασίας 2 (ΠΕ2) κατά την περίοδο 2011–12 βασίστηκαν στα αποτελέσματα της περιόδου 2009–10 και εμβάθυναν σε ορισμένα θέματα, π.χ. στον ρόλο της καθοδήγησης στην επικύρωση μη τυπικών και άτυπων μορφών μάθησης και στους τρόπους προσπέλασης διάφορων ομάδων στόχων με τη χρήση εργαλείων τεχνολογίας πληροφοριών και επικοινωνίας (ΤΠΕ). Στόχος για την περίοδο 2011–12 ήταν η επεξεργασία των ακόλουθων θεμάτων:

- Διευρυμένη πρόσβαση σε υπηρεσίες πληροφόρησης, καθοδήγησης και συμβουλευτικής για όλους τους πολίτες, ιδιαίτερα για νέους που διατρέχουν κίνδυνο πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου, για ενήλικες στο χώρο εργασίας και για την ενεργό γήρανση.
- Πρόσβαση στην τριτοβάθμια εκπαίδευση και ειδικότερα μετάβαση από την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση (ΕΕΚ) στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, πληροφόρηση σε φοιτητές και συμβουλευτικές υπηρεσίες εντός των πανεπιστημίων.
- Πρόσβαση σε κατάλληλες υπηρεσίες καθοδήγησης και συμβουλευτικής κατά τη διαδικασία επικύρωσης μη τυπικών και άτυπων μορφών μάθησης.
- Απαραίτητα προσόντα των επαγγελματιών συμβούλων καθοδήγησης, εκπαιδευτικών, καθώς και άλλων ενδιαφερόμενων μερών.
- Χρήση των ΤΠΕ στο πλαίσιο αμφότερων τομεακών προσεγγίσεων και ολοκληρωμένων υπηρεσιών για όλες τις ηλικίες.

Πραγματοποιήθηκαν οι εξής τρεις συναντήσεις:

- Το θέμα της πρώτης διοργάνωσης αλληλοδιδασχής από ομολόγους στην Ουτρέχτη, Κάτω Χώρες, ήταν ο ρόλος της καθοδήγησης στη διαδικασία επικύρωσης μη τυπικών/άτυπων μορφών μάθησης, η παροχή πρόσβασης σε κατάλληλες υπηρεσίες καθοδήγησης κατά τη διαδικασία επικύρωσης μη τυπικών/άτυπων μορφών μάθησης, καθώς και τα απαραίτητα προσόντα και δεξιότητες των διάφορων επαγγελματιών που καλούνται να στηρίξουν τα άτομα στη διαδικασία αυτή.
- Το θέμα της δεύτερης επίσκεψης στην Κοπεγχάγη, Δανία, ήταν η χρήση των ΤΠΕ τόσο σε στοχευμένες προσεγγίσεις όσο και σε ολοκληρωμένες υπηρεσίες για όλες τις ηλικίες: ο κύριος στόχος ήταν η διεύρυνση της πρόσβασης σε υπηρεσίες πληροφόρησης, καθοδήγησης και συμβουλευτικής για όλους τους πολίτες, ιδιαίτερα για τους νέους που διατρέχουν κίνδυνο πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου, για τους ενήλικες (μισθωτούς, άνεργους και όσους βρίσκονται σε στάδιο μετάβασης), καθώς και για την ενεργό γήρανση.
- Στη συνάντηση συνθετικού χαρακτήρα στη Βαρσοβία έγινε αναθεώρηση του Ευρωπαϊκού Οδηγού Καλών Πρακτικών (Resource Kit) και της Έκθεσης Προόδου, καθώς και ανατροφοδότηση σχετικά με το Γλωσσάρι και το μελλοντικό πρόγραμμα εργασίας του ELGPN. Η Αυστρία, η Γερμανία και η Πολωνία παρουσίασαν νέες πρωτοβουλίες για διάφορες ομάδες στόχους, συμπεριλαμβανομένων των μαθητών που αντιμετωπίζουν τον κίνδυνο πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου, ατόμων άνω των 50 ετών ή/και που βρίσκονται στο στάδιο της μετάβασης από την εργασία στη συνταξιοδότηση, και γενικότερα των ενηλίκων.

2.2.2 Κύρια συμπεράσματα

- Η σημασία της επικύρωσης μη τυπικών και άτυπων μορφών μάθησης είναι πλέον ευρέως αναγνωρισμένη, ωστόσο το επίπεδο εφαρμογής της ποικίλλει. Κατά παρόμοιο τρόπο, παρόλο που η ανάγκη

για υπηρεσίες καθοδήγησης στις διαδικασίες αυτές είναι πλήρως κατανοητή, ο τομέας παροχής υπηρεσιών καθοδήγησης στις περισσότερες περιπτώσεις ακόμη χρήζει ανάπτυξης, αφού στην καλύτερη των περιπτώσεων ο τομέας αυτός βρίσκεται σε εξέλιξη. Όπως δηλώνεται στο σχετικό ενημερωτικό δελτίο αναφορικά με θέματα πολιτικής του ELGPN⁵, "η Επιτροπή διαβλέπει την έλλειψη υπηρεσιών πληροφόρησης, στήριξης και καθοδήγησης: ακόμη και σε χώρες που έχουν θεσπίσει πιο συστηματικές διαδικασίες, το επίπεδο στήριξης των ατόμων συχνά παραμένει χαμηλό, εν μέρει λόγω άγνοιας και δυσχερειών στη χρήση και κατανόηση των διαδικασιών".

- Οι επαγγελματίες σύμβουλοι καθοδήγησης διαδραματίζουν βασικό ρόλο στη διαδικασία επικύρωσης προσόντων, ξεκινώντας από την αναζήτηση, την κινητοποίηση και την παρακίνηση των πιθανών υποψηφίων για πιστοποίηση προσόντων, στη συνέχεια προχωρώντας στην προετοιμασία του υποψηφίου για την αξιολόγηση, και, τέλος, δίνοντας τις κατευθυντήριες οδηγίες μετά την απόφαση αξιολόγησης. Οι επαγγελματίες σύμβουλοι καθοδήγησης παίζουν σημαντικό ρόλο στην ενημέρωση των ατόμων, που εργάζονται εθελοντικά στη διαδικασία επικύρωσης, σχετικά με την προσιθέμενη αξία, τι να αναμένουν, ποιά πρότυπα απαιτούνται, καθώς και σχετικά με τα αποτελέσματα. Στο τέλος της διαδικασίας επικύρωσης, τα άτομα πρέπει να ενημερώνονται σχετικά με τις δυνατότητες απόκτησης περαιτέρω προσόντων.
- Διάκριση πρέπει να γίνει μεταξύ των θεσμών καθοδήγησης που αποσκοπούν σε θέματα αξιολόγησης και των πιο γενικευμένων υπηρεσιών καθοδήγησης. Αυτές οι δύο διαδικασίες απαιτούν διαφορετικά προσόντα από την πλευρά των επαγγελματιών που παρέχουν υπηρεσίες καθοδήγησης.
- Οι υπηρεσίες καθοδήγησης πρέπει να είναι προσβάσιμες σε διαφορετικές τοποθεσίες και να είναι

άμεσα συνδεδεμένες με τη χρήση κεντρικών πληροφοριών. Έχει, συνεπώς, σημασία η βελτίωση της παροχής υπηρεσιών καθοδήγησης σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο με στόχο την ενίσχυση μιας ολοκληρωμένης και περιεκτικής προσέγγισης ως προς την κοινωνική ένταξη, την ενεργό συμμετοχή στα κοινά, τη δια βίου μάθηση, την πλήρη απασχόληση και τη μελλοντική απόκτηση δεξιοτήτων και προσόντων.

- Σε όλα σχεδόν τα κράτη μέλη, παράλληλα με τις συμβουλευτικές υπηρεσίες που προσφέρονται σύμφωνα με το παραδοσιακό μοντέλο για σχεδόν όλες τις ομάδες στόχους, αναπτύχθηκαν και διαδικτυακά εργαλεία ή βρίσκονται στο στάδιο του σχεδιασμού. Θα πρέπει να υπάρχει σωστός συνδυασμός και ισορροπία μεταξύ των παραδοσιακών και των διαδικτυακών μεθόδων (σύμφωνα με την αρχή: σύνδεση, επίσκεψη, τηλεφωνική επικοινωνία, συζήτηση), έτσι ώστε οι συνολικές υπηρεσίες καθοδήγησης να αποτελούν όσο το δυνατόν πιο ελκυστικό και χρήσιμο αγαθό για όλους τους πολίτες.
- Η ανάπτυξη ολοκληρωμένων πληροφοριών και υπηρεσιών καθοδήγησης που να απευθύνονται σε όλες τις ηλικίες ή/και περιεκτικών υπηρεσιών για όλες τις ομάδες στόχους αποτελεί δύσκολο έργο για τις χώρες μέλη και προστάζει τη δημιουργία νέων θεσμικών δομών, κουλτούρα συνεργασίας και νέες μεθόδους εργασίας. Η Δανία συνιστά παράδειγμα χώρας όπου οι υπηρεσίες αυτές είναι διαθέσιμες: οι κατ' ιδίαν υπηρεσίες λειτουργούν ταυτόχρονα με τη διαδραστική πύλη καθοδήγησης (*National Guidance Portal*), την παροχή υπηρεσιών καθοδήγησης μέσω διαδικτύου (*e-guidance*), τη βάση δεδομένων για τη νεολαία και το Κέντρο Εικονικών Πόρων (*Virtual Resource Centre*). Οι ηλεκτρονικές υπηρεσίες καθοδήγησης παρέχονται μέσω e-mail, γραπτών μηνυμάτων κινητής τηλεφωνίας (*sms*), τηλεφωνικών συνδιαλέξεων και άμεσης ανταλλαγής γραπτών μηνυμάτων (*chat*) και είναι προσβάσιμες σε όλους, αν και η κύρια ομάδα στόχος προέρχεται από επίσημα εκπαιδευτικά προγράμματα.

⁵ Divisia, F. (2011). Policy briefing related to the role of guidance within the process of validation of informal and non-formal learning from an EU perspective.

- Οι απαιτήσεις που επιβάλλονται σε επαγγελματίες σύμβουλους καθοδήγησης αυξάνονται συνεχώς, λόγω των αλλαγών στην κοινωνία, των μεταρρυθμίσεων στον τομέα της εκπαίδευσης και των πολιτικών απασχόλησης. Επιπλέον, τα εργασιακά περιβάλλοντα των επαγγελματιών συμβούλων καθοδήγησης και των ομάδων στόχων αποκτούν συνεχώς μεγαλύτερη ποικιλομορφία σε ολόκληρη την Ευρώπη. Αυτό δημιουργεί αυξημένες ανάγκες για συνεχή επαγγελματική ανάπτυξη από την πλευρά των επαγγελματιών συμβούλων καθοδήγησης και των εκπαιδευτικών.
- Σύμφωνα με το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο οι υπηρεσίες καθοδήγησης για τους εργαζομένους μεγαλύτερης ηλικίας αποτελούν μέσο για την προώθηση της ενεργού γήρανσης. Κάποιες χώρες μέλη, ωστόσο, αναπτύσσουν υπηρεσίες που προορίζονται ειδικά για άτομα ηλικίας 50 ετών και άνω ή άτομα που βρίσκονται στο μεταβατικό στάδιο προς τη συνταξιοδότηση. Για παράδειγμα, το πρόγραμμα *Retirement Compass* στη Γερμανία είναι ειδικά σχεδιασμένο για ενήλικες που βρίσκονται στο στάδιο της μετάβασης από την εργασία στη συνταξιοδότηση. Στην Ισπανία, διατίθενται μαθήματα πολιτιστικής ενεργοποίησης/κινητοποίησης για άτομα άνω των 50 ετών, στο πλαίσιο μιας πιο ευέλικτης έννοιας της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης από την παραδοσιακή, με στόχο την προώθηση της αναβάθμισης των δεξιοτήτων του γηράσκοντος πληθυσμού.
- Σήμερα, το ποσοστό ανεργίας είναι υψηλό στις περισσότερες χώρες. Η καθοδήγηση είναι ένα εργαλείο που μπορεί να ανταποκριθεί στην ανεργία τόσο σε κοινωνικό επίπεδο (ισοζύγιο εργατικού δυναμικού, πολιτικές κοινωνικής ένταξης) όσο και σε ατομικό επίπεδο, αναγνωρίζοντας ότι μερικοί εργαζόμενοι μπορεί να θέλουν να εγκαταλείψουν την εργασία τους ενώ μεγαλώνουν, ενώ άλλοι μπορεί να θέλουν να παραμείνουν ενεργοί. Αυτό απαιτεί, επίσης, εκτεταμένη παροχή υπηρεσιών καθοδήγησης για εργαζομένους μεγαλύτερης ηλικίας, είτε για διατήρηση της απασχόληση είτε για σταδιακή συνταξιοδότηση.
- Η διεύρυνση της πρόσβασης πρέπει να περιλαμβάνει όλες τις ηλικίες και όλους τους τομείς, από το δημοτικό σχολείο μέχρι την τρίτη ηλικία, και να καλύπτει άτομα που ασχολούνται με εθελοντική εργασία.

2.2.3 Σχέσεις με τους θεματικούς τομείς άλλων ΠΕ

- **ΠΕ1:**
 - Συσχέτιση της δημιουργίας προσωπικού φακέλου (χαρτοφυλακίου) με τη διαδικασία επικύρωσης ανεπίσημων και άτυπων μορφών μάθησης, δίνοντας την ευκαιρία στον κάθε υποψήφιο να συμβάλει ενεργά στη συγκέντρωση αποδεικτικών στοιχείων: διασύνδεση με την ανάπτυξη ΔΔΣ, διασύνδεση με το Europass (με στόχο τη δημιουργία ενός ολοκληρωμένου Ευρωπαϊκού Διαβατηρίου Δεξιοτήτων).
 - Ψηφιακά χαρτοφυλάκια και ΔΔΣ: κείμενο, ηχηρικά αρχεία, γραφικά, παρουσίαση με οπτικοακουστικά μέσα.
- **ΠΕ3:**
 - Συνεργασία/συντονισμός/δικτύωση μεταξύ γενικών υπηρεσιών καθοδήγησης και γενικής κατάρτισης και υπηρεσιών επικύρωσης προσόντων.
 - Συνεργασία/συντονισμός/δικτύωση μεταξύ υπηρεσιών καθοδήγησης και υπηρεσιών κατάρτισης για ομάδες με εξειδικευμένες ανάγκες.
 - Διατομεακή συνεργασία ανάμεσα στον εκπαιδευτικό τομέα και τον τομέα της απασχόλησης.
- **ΠΕ4:**
 - Καθορισμός ποιοτικών κριτηρίων για την παροχή υπηρεσιών καθοδήγησης και τα προσόντα των επαγγελματιών συμβούλων καθοδήγησης/περιεχόμενο της κατάρτισης των επαγγελματιών συμβούλων καθοδήγησης.
 - Καθορισμός ποιοτικών προτύπων για επαγγελματίες συμβούλους καθοδήγησης σε όλους

τους επιμέρους τομείς, συμπεριλαμβανομένης της διαδικασίας επικύρωσης προσόντων.

- Δημιουργία δεικτών μέτρησης της ποιότητας των υπηρεσιών καθοδήγησης αναφορικά με τους διάφορους τρόπους πρόσβασης, καθώς και τη διαδικασία επικύρωσης μη τυπικών/άτυπων μορφών μάθησης.
- Αφουγκρασμός της γνώμης των χρηστών, συμμετοχή των χρηστών στη διαδικασία ανάπτυξης υπηρεσιών καθοδήγησης (αξιολόγηση, δημοσκοπήσεις), τη χάραξη πολιτικής και τη διατήρηση των υπηρεσιών καθοδήγησης.

2.2.4 Επόμενα βήματα

- Πρέπει να ληφθούν αποτελεσματικότερα μέτρα στις χώρες μέλη για την εξασφάλιση ανοικτής πρόσβασης όλων των πολιτών σε ένα ενιαίο σύστημα πληροφόρησης συμβουλευτικής και υπηρεσιών καθοδήγησης, που θα τους στηρίζει στις επιλογές τους και στον χειρισμό της μετάβασης από την εκπαίδευση στον κόσμο της εργασίας. Η πρόσβαση σε υπηρεσίες καθοδήγησης πρέπει να διευρυνθεί, ώστε να καλύπτει όλες τις μορφές μάθησης (τυπική, μη τυπική και άτυπη) για όλους τους πολίτες από την παιδική ηλικία μέχρι τη συνταξιοδότηση, συμπεριλαμβανομένων των ΔΔΣ και της απασχολησιμότητας.
- Δύσκολο έργο για τις χώρες μέλη αποτελεί η παροχή ολοκληρωμένης πληροφόρησης για όλες τις ηλικίες και η ανάπτυξη υπηρεσιών καθοδήγησης ή/και ολοκληρωμένων υπηρεσιών για όλες τις ομάδες στόχους. Σημαντική πρόκληση αποτελεί το πώς θα διαχειριστούν με επιτυχία την εφαρμογή της σύγχρονης τεχνολογίας πληροφοριών και επικοινωνίας για την παροχή υπηρεσιών καθοδήγησης, τη διατήρηση και τη βιωσιμότητα των υπηρεσιών, καθώς και την επικαιροποίηση των πληροφοριών σχετικά με την αγορά εργασίας. Επιπλέον παραμέτρους συνιστούν τα εξής: i) πώς μπορεί η βελτιωμένη πρόσβαση σε υπηρεσίες καθοδήγησης να ενισχύσει την αποδοτικότητα των εθνικών συστημάτων εκπαίδευσης, κατάρτισης και αγοράς εργα-

σίας⁶, ii) σχεδιασμός και διαχείριση των αναγκαίων πόρων για την καθοδήγηση, iii) μέτρηση της επίδρασής τους μέσω τεκμηριωμένης έρευνας.

- Παρά το γεγονός ότι οι ευρωπαϊκές οδηγίες για την επικύρωση μη τυπικών/άτυπων μορφών μάθησης⁷ υποδεικνύουν ότι οι υπηρεσίες καθοδήγησης θα πρέπει να συμπεριληφθούν στο πλαίσιο της διαδικασίας επικύρωσης με τη συμμετοχή επαγγελματιών συμβούλων καθοδήγησης στην ομάδα επικύρωσης, υπάρχει ανάγκη για περισσότερο οριοθετημένες και πιο ανεπτυγμένες υπηρεσίες, ώστε να διευρυνθεί η πρόσβαση σε τέτοιας μορφής διαδικασία επικύρωσης.
- Για την απλοποίηση της πρόσβασης απαιτείται μεγαλύτερος βαθμός συνοχής ανάμεσα στο Europass και στα εθνικά χαρτοφυλάκια που χρησιμοποιούνται στη διαδικασία επικύρωσης τυπικών, μη τυπικών ή άτυπων μορφών μάθησης.
- Απαιτείται η εφαρμογή μεθόδων μάρκετινγκ προκειμένου να ενημερωθεί το κοινό για τις υπηρεσίες καθοδήγησης, ειδικότερα για υπηρεσίες που δημιουργήθηκαν πρόσφατα ή δεν είναι ευρέως γνωστές στους ενδιαφερομένους. Το κοινό, είτε πρόκειται για νέους ή ηλικιωμένους, εκπαιδευόμενους ή εργαζομένους, δεν έχει πάντοτε την κατάλληλη πληροφόρηση για τις υφιστάμενες υπηρεσίες καθοδήγησης, ούτε ξέρει πώς μπορεί να έχει πρόσβαση σε αυτές και πώς να τις χρησιμοποιήσει. Συνεπώς, πρέπει να βελτιωθεί ο τρόπος ενεργού προβολής τόσο των συμβατικών υπηρεσιών όσο και των υπηρεσιών μέσω διαδικτύου, που θα βοηθήσουν τους πολίτες να πάρουν καλύτερες αποφάσεις για την εκπαιδευτική και επαγγελματική τους σταδιοδρομία.
- Απαιτείται η κατάρτιση βελτιωμένων βάσεων δεδομένων για την παροχή στατιστικών στοιχείων αναφορικά με τις ομάδες στόχους και για την ενίσχυση

⁶ Cedefop (2011). Lifelong Guidance across Europe: Reviewing Policy Progress and Future Prospects. Λουξεμβούργο: Publications Office of the European Union.

⁷ Cedefop (2009). European Guidelines on the Validation of Informal and Non-Formal Learning. Λουξεμβούργο: Publications Office. <http://www.cedefop.europa.eu/EN/Files/4054>.

της διαδικασίας παρακολούθησης και αξιολόγησης, προκειμένου να σχεδιαστούν και να προγραμματιστούν οι υπηρεσίες του μέλλοντος. Οι εν λόγω βάσεις δεδομένων μπορούν εν δυνάμει να αποτελέσουν το μέσο για πιο εμπειριστατωμένη μάθηση και τεκμηριωμένες πολιτικές, συμπεριλαμβανομένων και των πολιτικών που απευθύνονται σε συγκεκριμένες ομάδες χρηστών.

- Η διάδοση της πληροφόρησης σχετικά με ενδιαφέρουσες πρακτικές και γνώσεις στον τομέα της καθοδήγησης, καθώς και τις αναλύσεις, έρευνες και διατομεακές δραστηριότητες (σχολεία, επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση, τριτοβάθμια εκπαίδευση, κοινωνική ένταξη κ.λ.π.), είναι σημαντική για τη βελτίωση της ποιότητας, την αποτελεσματική συνεργασία και τον συντονισμό μεταξύ των διάφορων ειδών υπηρεσιών καθοδήγησης, καθώς και για τη συνεχιζόμενη επαγγελματική ανάπτυξη.
- Η συνεχιζόμενη επαγγελματική ανάπτυξη είναι κομβικής σημασίας για την αντιμετώπιση των

μεταβαλλόμενων απαιτήσεων και τον εκσυγχρονισμό των δεξιοτήτων και των πληροφοριών που παρέχονται. Η εξ αποστάσεως εκπαίδευση και η ηλεκτρονική μάθηση (*e-learning*) με τη χρήση διαδικτυακών εργαλείων αποτελούν σημαντικές μεθοδολογίες στον τομέα αυτό. Επιπλέον, η παράχρηση των αναγκαίων πόρων στους επαγγελματίες του τομέα, τους χρήστες υπηρεσιών και τους γονείς με τη χρήση των διαδικτυακών εργαλείων μπορεί να αποτελέσει πολύτιμη στρατηγική για το μέλλον.

- Κάθε είδους υπηρεσίες καθοδήγησης και βάσεις δεδομένων πρέπει να παρουσιάζουν ευρύ φάσμα και προοπτική εφ' όρου ζωής. Απαιτούνται πιο εύρωστα πλαίσια πολιτικής με σκοπό να δώσουν κίνητρο και να εμπνεύσουν τους πολίτες να αναλάβουν δράση σε διάφορες ηλικίες και στάδια στην πορεία της ζωής τους, αναγνωρίζοντας πάντοτε ότι οι κοινωνικές και οι οικονομικές αποτυχίες δεν πρέπει να αποδίδονται στο ίδιο το άτομο.

2.3 Πακέτο Εργασίας 3 (Συνεργασία και Συντονισμός)

Συμμετέχουσες χώρες: AT, CY, EL, ES, HR, IT, MT, NO, PL, TR, RO

Συντονίστρια χώρα: AT

Σύμβουλος: Καθηγητής Peter Plant

2.3.1 Δραστηριότητες

Στο επίκεντρο των δραστηριοτήτων του ΠΕ3 βρίσκεται η συνεργασία και ο συντονισμός των μηχανισμών παροχής υπηρεσιών καθοδήγησης και των μηχανισμών ανάπτυξης πολιτικής. Το ΠΕ3 στοχεύει στη δημιουργία δυνατοτήτων για:

- τις χώρες με υφιστάμενα φόρουμ ή παρόμοιους μηχανισμούς, για τη βελτίωση της συνεργασίας και τη συνεργασία σε συγκεκριμένους τομείς της δια βίου καθοδήγησης, προσανατολισμένα στις ευρωπαϊκές πολιτικές, καθώς και τις εθνικές προτεραιότητες
- τις χώρες με αναδυόμενα φόρουμ ή παρόμοιους μηχανισμούς ώστε να συγκρίνουν, να βελτιώσουν και να εφαρμόσουν αποτελεσματικούς μηχανισμούς με τη στήριξη των χωρών που διαθέτουν πείρα σε κατάλληλες πολιτικές και διαδικασίες
- τις χώρες που δεν διαθέτουν φόρουμ ή παρόμοιους μηχανισμούς ώστε να βρεθούν οι κατάλληλες πολιτικές, διαδικασίες και πρόσωπα για μια σωστή αρχή και μια βιώσιμη στρατηγική.

Το ΠΕ3 πραγματοποίησε τρεις επισκέψεις μελέτης (Κύπρος – Μάιος 2011, Νορβηγία -Νοέμβριος 2011, Δανία – Φεβρουάριος 2012) καθώς και μία εκδήλωση διδουμοποίησης με σεμινάριο στις αρχές του 2011 μεταξύ Ελλάδας / Κύπρου και Γερμανίας, όπου οι Γερμανοί κυρίως ανέλυσαν τις εμπειρίες τους σχετικά με τη δημιουργία Εθνικού Φόρουμ. Κύριος στόχος όλων αυτών των διοργανώσεων ήταν να συζητηθεί το θέμα της θέσπισης και διατήρησης των εθνικών και των περιφερειακών φόρουμ ως κατάλληλων μηχανισμών για την ενίσχυση της συνεργασίας και του συντονισμού. Τα αποτελέσματα

των συζητήσεων και των παρουσιάσεων είναι διαθέσιμα στην ιστοσελίδα του ELPGN, μαζί με τα σχετικά ενημερωτικά δελτία και έγγραφα προβληματισμού. Περίληψη των τρεχουσών εξελίξεων στις χώρες μέλη στο Παράρτημα 4 της παρούσας έκθεσης.

2.3.2 Κύρια συμπεράσματα

Με σκοπό τη βελτίωση του συντονισμού, της συνεργασίας και φυσικά τη συνοχή των πολιτικών και των συστημάτων αναφορικά με την παροχή δια βίου καθοδήγησης, οι περισσότερες ευρωπαϊκές χώρες αντιμετωπίζουν προβλήματα διαχωρισμού και κατάτμησης σε τομείς. Το κάθε είδος υπηρεσιών καθοδήγησης και εξέλιξης σταδιοδρομίας έχει τη δική του ιστορία, στόχους, μεθόδους και προϋπολογισμό και τείνει να λειτουργεί εντός μιας δομικής ιεραρχίας. Παρά ταύτα, μέρος των υπηρεσιών έχουν την ευθύνη για την παροχή υπηρεσιών δια βίου καθοδήγησης, γεγονός το οποίο στην καλύτερη περίπτωση θα σήμαινε ένα ομαλό και συνεκτικό σύστημα υπηρεσιών δια βίου καθοδήγησης. Επί του παρόντος, στις περισσότερες χώρες κάτι τέτοιο αποτελεί μάλλον όραμα για το μέλλον παρά πραγματικότητα.

Τα εθνικά, περιφερειακά ή τοπικά φόρουμ μπορούν να χρησιμεύσουν ως όχημα για τη βελτίωση της συνοχής και την αποφυγή επικαλύψεων στα συστήματα υπηρεσιών δια βίου καθοδήγησης. Συμπερασματικά, πρέπει να σημειωθεί ότι:

- τα εθνικά φόρουμ επωφελούνται από τη διασύνδεσή τους με παρόμοιες περιφερειακές δομές και τον εμπλουτισμό τους από αυτές τις δομές σε μια αμφίδρομη διαδικασία
- επικρατούν εξαιρετικά διαφορετικές συνθήκες στις διάφορες χώρες όσον αφορά στη διαμόρφωση και διατήρηση των εθνικών (και περιφερειακών) φόρουμ καθοδήγησης
- στους καθοριστικούς παράγοντες περιλαμβάνονται τα εξής: συγκέντρωση/αποκέντρωση, προσεγγίσεις από πάνω προς τα κάτω και από κάτω προς τα πάνω, επίπεδο επαγγελματισμού και τα συμφέροντα πολιτικής

- εξακολουθούν να υπάρχουν σημαντικές δυσκολίες στην προσπάθεια να πειστούν διάφορα υπουργεία με διαφορετικά χαρτοφυλάκια ώστε να συνεργαστούν μεταξύ τους, πόσο μάλλον να συντονίσουν τις προσπάθειές τους σε μια διατομεακή προσέγγιση.

Τέτοιου είδους φόρουμ, όμως, μπορεί να έχουν διαφορετικές φιλοδοξίες όσον αφορά τη δέσμευση που αναλαμβάνουν. Άρα, λοιπόν, για να καταστούν αυτά τα φόρουμ λειτουργικά σε πρακτικό επίπεδο, ο βαθμός έντασης όσον αφορά στο επίπεδο διασύνδεσης ορίστηκε από το ΠΕ3 ως ακολούθως:

- *Επικοινωνία*. Το επίπεδο αυτό μπορεί να περιλαμβάνει την ανταλλαγή πληροφοριών και τη διερεύνηση δυνατοτήτων συνεργασίας και συντονισμού
- *Συνεργασία* μεταξύ εταιρών εντός υφισταμένων δομών. Το επίπεδο αυτό μπορεί να είναι εντελώς ανεπίσημο και να βασίζεται σε συμφωνίες συνεργασίας, όπου κάθε εταίρος διατηρεί τις δικές του εξουσίες λήψης αποφάσεων
- *Συντονισμός*. Στο επίπεδο αυτό ενδεχομένως να χρειάζεται κάποια συντονιστική δομή με επιχειρησιακές εξουσίες και χρηματοδότηση (και ενδεχομένως κάποια σύμβαση ή νόμιμη εντολή).

Πιο συγκεκριμένα, με ιδιαίτερη έμφαση στις περιφερειακές πτυχές της δημιουργίας συνοχής, τέτοιες προσεγγίσεις μπορούν να λάβουν διάφορες μορφές, όπου όλες μπορούν να διευκολύνουν τη συνεργασία και τον συντονισμό σε όλους τους τομείς, πέρα από σύνορα και άλλες διαχωριστικές γραμμές:

- *Ενδοπεριφερειακά*: διασύνδεση εντός της περιφέρειας μεταξύ των δομικών ιεραρχιών και των διάφορων τομέων.
- *Υπερπεριφερειακά*: διασύνδεση πέρα από τα περιφερειακά σύνορα.
- *Διαπεριφερειακά*: διασύνδεση διάφορων περιοχών μέσα από θεματικές ενότητες.
- *Διεθνικά*: περιφερειακές συνδέσεις πέρα από τα εθνικά σύνορα.

Η περιφερειακή προσέγγιση συνιστά γόνιμη πορεία προς τα εμπρός, ιδίως σε χώρες με αποκεντρωμένες διοικητικές δομές και μπορεί, επίσης, να βοηθήσει στο να ξεπεραστούν οι δυσκολίες στη δημιουργία ή τη διατήρηση των εθνικών φόρουμ: σε τέτοιες περιπτώσεις, τα *περιφερειακά* ή ακόμη και τα τοπικά φόρουμ μπορούν να εξυπηρετήσουν διάφορες ανάγκες για συνεργασία και συντονισμό στη διαβίωση καθοδήγησης, χωρίς να χρειάζονται το εθνικό πλαίσιο για να λειτουργήσουν. Στην καλύτερη περίπτωση, ως επί το πλείστον, μια δυαδική και ολιστική προσέγγιση από κάτω προς τα πάνω και από πάνω προς τα κάτω εξυπηρετεί τον σκοπό της διασύνδεσης εθνικών και περιφερειακών/τοπικών προτεραιοτήτων και πολιτικής στον τομέα των υπηρεσιών καθοδήγησης.

Κατά την ανάπτυξη των μηχανισμών συνεργασίας και συντονισμού, η ταξινόμηση των παραμέτρων στη χάραξη πολιτικής θα μπορούσε να αποβεί χρήσιμη με την εξής διάκριση:

- *δραστική* προσέγγιση που αντανakλά και στηρίζει τις εθνικές/περιφερειακές πολιτικές σε θέματα καθοδήγησης
- *κριτική* προσέγγιση που θέτει υπό αμφισβήτηση τις εθνικές/περιφερειακές πολιτικές σε θέματα καθοδήγησης
- *προληπτική* προσέγγιση που διαμορφώνει τις εθνικές / περιφερειακές πολιτικές σε θέματα καθοδήγησης

Η διάκριση αυτή μπορεί να βοηθήσει στην επίτευξη περισσότερης διαφάνειας όσον αφορά τις προσδοκίες από τη χάραξη πολιτικής και τον ρόλο διαμόρφωσης πολιτικής που ενέχουν τα φόρουμ αυτά. Επί του παρόντος, τα περισσότερα φόρουμ επιτελούν έργο δράσης και κριτικής σε κάποιο βαθμό, λίγα όμως παίζουν έναν πραγματικά προληπτικό ρόλο όσον αφορά τη διαμόρφωση πολιτικής σε θέματα καθοδήγησης, πόσο μάλλον στην εφαρμογή της εν λόγω πολιτικής.

2.3.3 Σχέσεις με τους θεματικούς τομείς άλλων ΠΕ

Δεδομένου ότι η θεματολογία του ΠΕ3 εξ ορισμού καλύπτει και τα υπόλοιπα ΠΕ, η διασύνδεση με τους θεματικούς τομείς άλλων ΠΕ είναι ζωτικής σημασίας σε σχέση με τη διαδικασία επικύρωσης πρότερης μάθησης, την πρόσβαση, τις δεξιότητες διαχείρισης σταδιοδρομίας, την ολοκληρωμένη χρήση τεχνολογίας πληροφοριών και επικοινωνίας (ΤΠΕ), καθώς και τις πολιτικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης για θέματα δια βίου καθοδήγησης στο σύνολό τους. Υπάρχει ανάγκη για διμερείς και πολυμερείς διακρατικές ανταλλαγές, από όπου και θα προκύψουν αρκετά οφέλη, στο πλαίσιο των κοινών διαδικασιών ανάπτυξης του ELGPN γενικότερα, συμπεριλαμβανομένης της ανάπτυξης εργαλείων, όπως αυτών που περιέχονται στον Ευρωπαϊκό Οδηγό Καλών Πρακτικών (Resource Kit) του ELGPN. Στην πράξη, η εφαρμογή της θεματολογίας και των δραστηριοτήτων των υπόλοιπων ΠΕ εξαρτάται από τη σταθερή και συστηματική διασύνδεση, με στόχο τη διευκόλυνση της συνεργασίας και του συντονισμού σε ένα ενιαίο και συνεκτικό σύστημα δια βίου καθοδήγησης.

Ειδικότερα, οι σχέσεις με τους θεματικούς τομείς άλλων ΠΕ περιλαμβάνουν τα εξής:

- Η εύκολη *πρόσβαση* σε ένα συνεκτικό σύστημα καθοδήγησης δημιουργεί συστημική συνεργασία και συντονισμό (ΠΕ2).
- Η ανάπτυξη *δεξιοτήτων διαχείρισης σταδιοδρομίας* καθ' όλη τη διάρκεια ζωής του ατόμου διευκολύνεται σε μεγάλο βαθμό από τη συνεργασία και τον συντονισμό ανάμεσα στους διάφορους τομείς των υπηρεσιών καθοδήγησης (ΠΕ1).
- Η ανάπτυξη της *ποιότητας* στον τομέα της δια βίου καθοδήγησης ενισχύεται σημαντικά από τη συνεργασία και τον συντονισμό ανάμεσα στους διάφορους τομείς των υπηρεσιών καθοδήγησης (ΠΕ4).

2.3.4 Επόμενα βήματα

- Είναι απαραίτητο οι υπηρεσίες δια βίου καθοδήγησης σταδιοδρομίας να συνεργάζονται μεταξύ τους

και, όπου είναι δυνατόν, να είναι συντονισμένες, ώστε να καθίστανται αποδοτικές και αποτελεσματικές. Επί του παρόντος καταναλώνεται πάρα πολλή ενέργεια σε επικαλυπτόμενες δραστηριότητες των υπηρεσιών καθοδήγησης από θεσμικούς φορείς με μικρό βαθμό διατομεακής επικοινωνίας. Αυτή η κατάσταση πρέπει να βελτιωθεί με τη δημιουργία συνεργιών ανάμεσα στα διάφορα ενδιαφερόμενα μέρη και τους φορείς που δραστηριοποιούνται στον τομέα των υπηρεσιών καθοδήγησης σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο.

- Ως εκ τούτου, η συνεργασία και ο συντονισμός σε θέματα καθοδήγησης εκτείνεται πέραν της εξάλειψης των ορίων μεταξύ των διάφορων τομέων. Στόχος είναι η δημιουργία ενιαίας προσέγγισης δια βίου καθοδήγησης, χωρίς να παραγνωρίζεται η τεχνογνωσία των διάφορων παραγόντων που παίζουν σημαντικό ρόλο στον τομέα των υπηρεσιών καθοδήγησης.
- Στο πλαίσιο αυτής της διεργασίας, καινοτόμα σχέδια καθοδήγησης πρέπει να βρουν τρόπους για μια πιο βιώσιμη βάση σε κεντρικά ζητήματα πολιτικής. Η δημιουργία περιφερειακών συνεταιρισμών που να είναι συνδεδεμένοι μεταξύ τους, καθώς και με μια ομάδα/συμβούλιο/φόρουμ συνεργασίας και συντονισμού στον τομέα των υπηρεσιών καθοδήγησης σε εθνικό επίπεδο, θα μπορούσε να θεωρηθεί ως σημαντικό βήμα προς αυτή την κατεύθυνση.
- Με στόχο την υποστήριξη αυτών των εξελίξεων, το μελλοντικό έργο του ELGPN πρέπει να επικεντρωθεί ειδικότερα στο θέμα της συνεργασίας και του συντονισμού ανάμεσα στις υπηρεσίες δια βίου καθοδήγησης σταδιοδρομίας. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί μέσω της συνεχούς χαρτογράφησης της πραγματικής κατάστασης που επικρατεί στον τομέα, σε συνάρτηση με την αλληλοδιδασχία από ομολόγους (*peer-learning*) και τις δραστηριότητες που βασίζονται στη δράση και την έρευνα, οι οποίες δημιουργούν τις προϋποθέσεις για ανταλλαγή διδαγμάτων σε ομάδες χωρών που εμφανίζουν παρόμοια ενδιαφέροντα και βρίσκονται σε παρόμοιο στάδιο ανάπτυξης.

2.4 Πακέτο Εργασίας 4 (Διασφάλιση της ποιότητας και Βάση τεκμηρίωσης)

Συμμετέχουσες χώρες: BE, DE, DK, EE, EL, HU, IE, IR, IS, LT, LU, NL, PT, SE, SI, UK

Συντονίστρια χώρα: HU

Σύμβουλος: Dr Deirdre Hughes

2.4.1 Δραστηριότητες

Βασικός στόχος του δικτύου ELGPN είναι η ανάπτυξη επιχειρησιακών εργαλείων προς στήριξη συγκεκριμένων τρόπων εφαρμογής πολιτικής. Κατά την περίοδο 2011–12, οι δραστηριότητες του ΠΕ4 περιλαμβάνουν την αναθεώρηση των συστημάτων και των διαδικασιών διασφάλισης ποιότητας στις χώρες μέλη και εξετάζουν τη σχέση τους με το Πλαίσιο Διασφάλισης της Ποιότητας⁸ που δημοσιεύτηκε σε προηγούμενο στάδιο. Ως εκ τούτου, στα βασικά θέματα για την ανάπτυξη δραστηριοτήτων περιλαμβάνονται τα εξής: νέες στρατηγικές για τους υπεύθυνους χάραξης πολιτικής και άλλους φορείς για την ανάπτυξη και εφαρμογή νέων μεθόδων συλλογής δεδομένων και για τον σχεδιασμό και την υλοποίηση ενός Πλαισίου Διασφάλισης Ποιότητας και Βάσης Τεκμηρίωσης (2011–12). Στους στόχους για την περίοδο 2011–12 περιλαμβάνονται τα εξής:

- αξιοποίηση του υφιστάμενου πλαισίου διασφάλισης ποιότητας και επικέντρωση στον καθορισμό, τον σχεδιασμό και την ανάπτυξη μικρού αριθμού δεικτών που να είναι μετρήσιμοι και εφαρμόσιμοι σε ευρωπαϊκό και εθνικό πλαίσιο πολιτικής
- σχεδιασμός και ανάπτυξη της δομής και του περιεχομένου ενός πιλοτικού προγράμματος για τη μέτρηση των μαθησιακών αποτελεσμάτων, καλύπτοντας τουλάχιστον πέντε χώρες της ΕΕ, με έναν αριθμό επιλεγμένων παρόχων και χρηστών των υπηρεσιών καθοδήγησης σταδιοδρομίας που επιθυμούν να συμμετάσχουν, έτσι ώστε να επιτευχθεί

απόκτηση περαιτέρω γνώσεων και να διαδοθούν στο ευρύτερο κοινό

- ενίσχυση της βάσης τεκμηρίωσης για τη δια βίου καθοδήγηση μέσα από την εισροή δεδομένων στις εθνικές έρευνες, ανάλογα με την περίπτωση, και δημιουργία ισχυρών δεσμών με την ευρωπαϊκή και εθνική πολιτική, την έρευνα και την πρακτική στους σχετικούς τομείς
- διασφάλιση των συνδέσεων με τις σχετικές εξελίξεις σε άλλα Πακέτα Εργασίας του ELGPN (και με ανάλογες υπηρεσίες εκτός δικτύου), προκειμένου να επιτευχθεί μεγαλύτερη συνοχή και συνέργεια ιδεών και αποτελεσμάτων
- συνεισφορά στην προσπάθεια να καταρτιστεί το Resource Kit του ELGPN κατά το 2012 και να αναρτηθεί το αντίστοιχο υλικό στην ιστοσελίδα του ELGPN
- αμοιβαία ανταλλαγή εμπειριών με την κοινοποίηση χρήσιμων και ενδιαφέρουσων πολιτικών και πρακτικών μέσω της ιστοσελίδας του ELGPN.

Πραγματοποιήθηκαν οι εξής τέσσερις συναντήσεις:

- Η θεματική ενότητα της πρώτης συνάντησης αλληλοδιδαχής από ομολόγους στην Κοπεγχάγη, Δανία περιλάμβανε τις εργασίες μιας υποομάδας για την εξεύρεση μεθόδων συγκέντρωσης στοιχείων και τη δημιουργία περιορισμένου αριθμού δεικτών που να είναι μετρήσιμοι και εφαρμόσιμοι σε επίπεδο εθνικής πολιτικής και πολιτικής ΕΕ. Παράλληλα, δεύτερη υποομάδα ανέπτυξε ένα νέο "πιλοτικό εργαλείο" που σχεδιάστηκε για την καταγραφή των αποτελεσμάτων από διαφορετικά είδη παρεμβατικών προγραμμάτων στήριξης της σταδιοδρομίας.
- Η θεματική ενότητα της επιτόπιας επίσκεψης στο Ταλίν της Εσθονίας περιλάμβανε παρουσιάσεις των κύριων ευρημάτων και των επίμαχων ζητημάτων. Από τις παρουσιάσεις αυτές εντοπίστηκαν τα εθνικά και τα διατομεακά θέματα πολιτικής, συμπεριλαμβανομένης της αξιολόγησης της αποτελεσματικότητας υφιστάμενων προσεγγίσεων. Τα μέλη συμφώνησαν για το σχέδιο πιλοτικής

⁸ European Lifelong Guidance Policy Network (2010). Lifelong Guidance Policies: Work in Progress, Παράρτημα 5. Jyväskylä: ELGPN.

εφαρμογής των δύο νέων εργαλείων πολιτικής και έμαθαν περισσότερα για τις εθνικές έρευνες και τις δραστηριότητες ανάπτυξης ευρωπαϊκής πολιτικής, με στόχο την ενίσχυση της βάσης τεκμηρίωσης σε θέματα δια βίου καθοδήγησης στους σχετικούς τομείς.

- Η θεματική ενότητα της επιτόπιας επίσκεψης στο Λουξεμβούργο περιλάμβανε την αναθεώρηση των προκαταρκτικών συμπερασμάτων από την εφαρμογή του πρώτου προσχεδίου του Πλαισίου Διασφάλισης της Ποιότητας και Βάσης Τεκμηρίωσης σε όλες τις χώρες μέλη. Λεπτομερής έκθεση συνθετικού χαρακτήρα κατέδειξε τις ομοιότητες και τις διαφορές στις τρέχουσες πολιτικές και πρακτικές, έγιναν περαιτέρω βελτιώσεις και συμφωνήθηκε να ετοιμαστεί μια αναθεωρημένη και ενημερωμένη έκδοση της έκθεσης για περαιτέρω δοκιμές. Τα λήμματα της διασφάλισης της ποιότητας και της βάσης τεκμηρίωσης, όπως εμφανίζονται στο προσχέδιο του Γλωσσarium συμπύχθηκαν και συνοψίστηκαν. Πέντε χώρες μέλη προσφέρθηκαν να φροντίσουν για τη μετάφραση και τη διαχείριση της "διαδικτυακής" καταγραφής των επιμέρους επιδράσεων των Υπηρεσιών Επαγγελματικής Αγωγής.
- Η συνάντηση συνθετικού χαρακτήρα πραγματοποιήθηκε στο Δουβλίνο, όπου συζητήθηκαν οι εξελίξεις στην πολιτική στη Βόρειο Ιρλανδία και τη Δημοκρατία της Ιρλανδίας. Αφού έγινε αναθεώρηση των συμπερασμάτων από την εφαρμογή του αναθεωρημένου προσχεδίου του Πλαισίου Διασφάλισης της Ποιότητας και Βάσης Τεκμηρίωσης, έγιναν οι τελευταίες αναθεωρήσεις του Πλαισίου. Έγινε, επίσης, προετοιμασία για επιτόπια δοκιμή της Καταγραφής των επιμέρους επιδράσεων των Υπηρεσιών Επαγγελματικής Αγωγής (βλ. Παράρτημα 6), καθώς και αναθεώρηση και επικαιροποίηση προσχεδίου του Resource Kit και της Έκθεσης Προόδου.

Η ανάπτυξη του Πλαισίου Διασφάλισης Ποιότητας και Βάσης Τεκμηρίωσης σκιαγραφείται στο Παράρτημα 5.

2.4.2 Κύρια συμπεράσματα

- Η ισορροπία μεταξύ διασφάλισης της ποιότητας και τεκμηρίωσης πρέπει να επηρεάζεται σημαντικά από έναν μικρό αριθμό συμφωνηθέντων στοιχείων ποιότητας, ελέγξιμων και εφαρμόσιμων στην πράξη κριτηρίων και δεικτών μέτρησης της ποιότητας των υπηρεσιών, που επικουρούνται από παραδείγματα πιθανών δεδομένων, όπως τονίζεται στο Πλαίσιο Διασφάλισης της Ποιότητας και Τεκμηρίωσης.
- Απαιτείται εστίαση του ενδιαφέροντος σε επενδύσεις για την εξέλιξη του εργατικού δυναμικού και την ανάπτυξη ικανοτήτων, ώστε να διασφαλίζεται ότι οι υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής, οι επαγγελματίες και τα διευθυντικά στελέχη έχουν επαρκείς γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες για τη συλλογή στοιχείων και τη διαμόρφωση κατάλληλων συνόλων δεδομένων, που θα μπορούν να διαδραματίζουν ενεργό ρόλο σε αποφάσεις πολιτικής και να αντέχουν στον δημόσιο έλεγχο.
- Ευρωπαϊκές και εθνικές δέσμες στόχων για τη μαθησιακή κινητικότητα και την απασχολησιμότητα πρέπει να ενισχύονται από πιο ισχυρές πολιτικές και πρακτικές βασισμένες στην τεκμηρίωση. Αυτό περιλαμβάνει τις στρατηγικές για την επικύρωση "τυπικών" και "μη τυπικών" μορφών εκπαίδευσης και την πιστοποίηση των προσόντων των επαγγελματιών συμβούλων καθοδήγησης. Απαιτείται στενή παρακολούθηση των δεξιοτήτων και των προσόντων των επαγγελματιών συμβούλων καθοδήγησης, ώστε να διασφαλίζεται ότι πολιτικές και πρακτικές παραμένουν ενημερωμένες ως προς την εξέλιξη της τεχνολογίας, τις τάσεις της αγοράς εργασίας, καθώς και τους νέους τρόπους αποτελεσματικής εργασίας με διαφορετικούς τύπους πελατών σε διαφορετικά περιβάλλοντα.
- Προκύπτει επείγουσα και επιτακτική ανάγκη βελτίωσης της γνώσης και κατανόησης των αποτελεσματικών πολιτικών που βασίζονται στην τεκμηρίωση, συμπεριλαμβανομένων των συστημάτων διασφάλισης της ποιότητας και των πλαισίων λογοδοσίας. Οι επενδύσεις σε συστήματα και υπηρεσίες δια βίου καθοδήγησης πρέπει να επιδεικνύουν με

μεγαλύτερη σαφήνεια την προστιθέμενη αξία που εξασφαλίζουν σε μεμονωμένα άτομα, κοινότητες και κοινωνίες.

- Στόχος των συστημάτων και μηχανισμών διασφάλισης της ποιότητας είναι η βελτίωση της αποτελεσματικότητας στην παροχή υπηρεσιών, η αύξηση της λογοδοσίας σε θεσμικά και οικονομικά θέματα και η δημιουργία διαφάνειας από τη σκοπιά του πολίτη. Το τελευταίο συχνά παραμελείται τόσο από τους υπεύθυνους χάραξης πολιτικής όσο και από τους φορείς παροχής υπηρεσιών.
- Σε πολλές χώρες, το πλαίσιο διασφάλισης της ποιότητας έχει εξελιχθεί, γεγονός το οποίο συμβάλλει στη συλλογή, ανάλυση και παρουσίαση των δεδομένων και βοηθά στην ενημέρωση και ανάπτυξη πολιτικών και πρακτικών δια βίου καθοδήγησης. Ωστόσο, εξακολουθεί να υπάρχει έλλειψη δεδομένων αναφορικά με το κόστος και τα οφέλη, καταναμημένων σε κατηγορίες για ανάλυση από συγκεκριμένη ομάδα ή ομάδες στόχο ή/και από συγκεκριμένα είδη παρεμβάσεων. Διδάγματα από την εμπειρία χάραξης ευρωπαϊκής πολιτικής και άλλους συναφείς τομείς είναι ζωτικής σημασίας για την ανάπτυξη πιο ισχυρών στοιχείων λογοδοσίας.
- Με εξαίρεση ορισμένες δημόσιες υπηρεσίες απασχόλησης, λίγες υπηρεσίες, αν και εφόσον υπάρχουν, έχουν χρησιμοποιήσει μοντέλα στατιστικών δεδομένων για την ανάλυση της άμεσης, μεσοπρόθεσμης και μακροπρόθεσμης υπολογιζόμενης εξοικονόμησης πόρων για τα δημόσια ταμεία με τη μορφή οικονομικής ή/και κοινωνικής απόδοσης των επενδύσεων.
- Ως αποτέλεσμα των μέτρων δημοσιονομικής λιτότητας, ασκείται όλο και μεγαλύτερη πίεση στις κυβερνήσεις να δικαιολογήσουν τις δαπάνες για υπηρεσίες δια βίου καθοδήγησης σε σχέση με τις ανταγωνιστικές απαιτήσεις. Μέχρι στιγμής, οι περισσότερες χώρες επικεντρώθηκαν στην ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών και σε βελτιώσεις, τονίζοντας, στα πλαίσια των συναντήσεών τους, τη σημασία των δεξιοτήτων των επαγγελματιών συμβούλων καθοδήγησης και της επίδρασης του έργου τους. Τα δεδομένα του πλαισίου διασφά-

λισης της ποιότητας και τεκμηρίωσης παρέχουν συγκεκριμένα παραδείγματα χωρών που εφαρμόζουν την πρακτική αυτή στις δραστηριότητες ανάπτυξης πολιτικής.

- Οι υπεύθυνοι για την παροχή υπηρεσιών δια βίου καθοδήγησης οφείλουν να είναι ενημερωμένοι και να λαμβάνουν την ανάλογη στήριξη, ώστε να επιτυγχάνεται τόσο οικονομική όσο και κοινωνική απόδοση των επενδύσεων, όχι μόνο σε σχέση με την εργασία των επαγγελματιών συμβούλων καθοδήγησης με τους πελάτες, αλλά και σε σχέση με την καταγραφή της επίδρασης του έργου αυτού για τη διατήρηση και τη βελτίωση του εύρους και της ποιότητας των εν λόγω υπηρεσιών.

2.4.3 Σχέσεις με τους θεματικούς τομείς άλλων ΠΕ

- **ΠΕ1:**
 - Η ορολογία που χρησιμοποιείται για τον ορισμό των δεξιοτήτων διαχείρισης σταδιοδρομίας, η σημασία των δεξιοτήτων διαχείρισης σταδιοδρομίας όπως εντάσσονται στο πλαίσιο των συστημάτων διασφάλισης της ποιότητας και των διαδικασιών επικύρωσης τυπικών και μη τυπικών μορφών μάθησης, η συστηματική συγκέντρωση αποδεικτικών στοιχείων για το προσωπικό, κοινωνικό και οικονομικό υπόβαθρο των πελατών, η ενεργός συμμετοχή των πολιτών και των χρηστών των υπηρεσιών δια βίου καθοδήγησης και η επίδραση των υπηρεσιών που παρέχονται σε απευθείας σύνδεση (online) και εκτός απευθείας σύνδεσης (offline) στη διαμόρφωση δεξιοτήτων διαχείρισης σταδιοδρομίας του ατόμου.
- **ΠΕ2:**
 - Ο καθορισμός του πραγματικού μεγέθους και είδους του εργατικού δυναμικού στον τομέα της σταδιοδρομίας σε συνάρτηση με τη βελτίωση της πρόσβασης των ατόμων σε υπηρεσίες δια βίου καθοδήγησης, το περιεχόμενο της κατάρτισης των επαγγελματιών συμβούλων καθοδήγησης

σης, η διαδικασία ενσωμάτωσης των προτύπων ποιότητας αναφορικά με τους επαγγελματίες συμβούλους καθοδήγησης στις διαδικασίες επικύρωσης, η εφαρμογή δεικτών απόδοσης για τη μέτρηση της ποιότητας των υπηρεσιών καθοδήγησης και συμβουλευτικής στις διαδικασίες επικύρωσης μη τυπικών/άτυπων μορφών μάθησης.

• **ΠΕ3:**

- Άσκηση επιρροής για την όσο το δυνατόν κατάλληλη εφαρμογή του Πλαισίου Διασφάλισης της Ποιότητας και Τεκμηρίωσης σε όλους τους εμπλεκόμενους φορείς.
- Εντοπισμός των δυνατοτήτων περαιτέρω διεύρυνσης της επικοινωνίας, της συνεργασίας και της γόνιμης αλληλεπίδρασης με τη χρήση ορθών και ενδιαφέρουσων πολιτικών και πρακτικών της ΕΕ για τον σχεδιασμό και τη βελτίωση των υπηρεσιών δια βίου καθοδήγησης. Η ανάπτυξη ενός εύρωστου πακέτου δεικτών που εφαρμόζονται σε όλες τις χώρες μέλη και λειτουργούν τόσο ως βάση τεκμηρίωσης όσο και ως κίνητρο για την ανάπτυξη των συστημάτων διασφάλισης της ποιότητας και των μηχανισμών λογοδοσίας. Οι επιπτώσεις της οικονομικής ύφεσης έχουν ως επακόλουθο νέες απαιτήσεις που τίθενται ενώπιον των φορέων χάραξης πολιτικής για τη δημιουργία αξιόπιστων και έγκυρων στοιχείων αναφορικά με τον αντίκτυπο και την απόδοση προστιθέμενης αξίας από τις επενδύσεις.

2.4.4 Επόμενα βήματα

- Απαιτείται ισχυρότερη βάση τεκμηρίωσης για τη μέτρηση της επίδρασης και της προστιθέμενης αξίας των υπηρεσιών δια βίου καθοδήγησης, η οποία θα τεθεί παράλληλα με άλλες ανταγωνιστικές προτεραιότητες. Οι μεμονωμένοι πολίτες συνήθως καταφέρνουν να εισέρχονται στον χώρο της εκπαίδευσης και της εργασίας και να εξέρχονται από αυτόν, μέσω πολύ διαφορετικών δικτύων στήριξης. Συνεπώς, οι πολιτικές δια βίου καθοδήγησης πρέπει να προωθήσουν τη δημιουργία

ισχυρότερων εταιρικών δεσμών μεταξύ του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα, του εθελοντισμού και των κοινοτικών θεσμών ώστε να συμβάλουν στη βελτίωση της αυτοεξάρτησης και της κοινωνικής ευθύνης.

- Τα εθνικά πλαίσια διασφάλισης ποιότητας θα πρέπει να εμφανίζουν τουλάχιστον πέντε βασικούς τομείς: προσόντα των επαγγελματιών συμβούλων καθοδήγησης, ανάμειξη των πολιτών και των χρηστών των υπηρεσιών, παροχή υπηρεσιών και βελτίωσή τους, οφέλη κόστους για τις κυβερνήσεις και οφέλη κόστους για το κάθε μεμονωμένο πρόσωπο.
- Μεγαλύτερη προσοχή πρέπει να δοθεί στις αναλύσεις κόστους διαφορετικών ειδών υπηρεσιών δια βίου καθοδήγησης και συγκεκριμένων παρεμβάσεων. Αυτό απαιτεί δραστηριότητες συνεχούς επαγγελματικής ανάπτυξης, οι οποίες χτίζουν εξειδικευμένη γνώση και πακέτα δεξιοτήτων στο θέμα αυτό.
- Βελτιωμένη χρήση της τεχνολογίας πληροφοριών και επικοινωνίας (ΤΠΕ) και πληροφορίες και γνώση σχετικά με την αγορά εργασίας (*labour market intelligence and information- LMI*) είναι αναγκαία στοιχεία για τη συλλογή και την ανάλυση δεδομένων από τις εθνικές και τις ευρωπαϊκές πολιτικές με βάση την τεκμηρίωση και διευθετήσεις διασφάλισης της ποιότητας. Στο παρόν στάδιο, οι πολιτικές και τα συστήματα τείνουν να λειτουργούν εντός μιας δομικής ιεραρχίας.
- Απαιτείται η ανάπτυξη συστήματος παρακολούθησης και αξιολόγησης σε επίπεδο ΕΕ, σύμφωνα με τις κατευθύνσεις που δρομολογήθηκαν από την μελέτη PISA του ΟΟΣΑ.
- Χρειάζεται ένα σύστημα υποβολής ετήσιων εκθέσεων για τις χώρες μέλη σχετικά με θέματα δια βίου καθοδήγησης, που θα προστεθεί στα υπάρχοντα συστήματα και διαδικασίες αναφοράς και θα υποστηρίζεται από ένα πακέτο συγκεκριμένων ελάχιστων απαιτήσεων για τη συλλογή δεδομένων.
- Απαιτείται η κατάρτιση πιο συνεκτικών βάσεων δεδομένων για την παροχή στατιστικών στοιχείων αναφορικά με τις βασικές ομάδες στόχους και για την ενίσχυση της διαδικασίας παρακολούθησης

και αξιολόγησης. Οι εν λόγω βάσεις δεδομένων μπορούν εν δυνάμει να αποτελέσουν το μέσο για πιο εμπειριστατωμένη μάθηση και τεκμηριωμένες πολιτικές. Μπορούν, επίσης, να καταστούν αποτελεσματικά εργαλεία για καλύτερη στόχευση συγκεκριμένων ομάδων χρηστών.

- Απαιτείται στενότερη συνεργασία σε ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο αναφορικά με τα κύρια διδάγματα που έχουν εξαχθεί από συγκεκριμένους τομείς, τα οποία μπορούν να στηρίξουν τη βελτιωμένη πρόσβαση σε υπηρεσίες, ειδικότερα για τους πιο μειονεκτούντες.
- Θα πρέπει να αξιοποιηθεί περαιτέρω η διαδικασία συγκέντρωσης στοιχείων σχετικά με μη τυπικές και άτυπες μορφές μάθησης σε συνάρτηση με νέες διαδικασίες επικύρωσης, συμπεριλαμβανομένων των διευθετήσεων για την πιστοποίηση πρότερης εμπειρικής μάθησης (APEL). Επίσης, θα πρέπει να δοθεί μεγαλύτερη προσοχή από τους φορείς χάραξης πολιτικής στις δεξιότητες διαχείρισης σταδιοδρομίας και στην προσαρμοστικότητα της σταδιοδρομίας.

Κεφάλαιο 3: Ανάπτυξη Ευρωπαϊκής Πολιτικής⁹

3.1 Γενικά

Κατά την τρέχουσα δεκαετία 2010–20, η μεγάλη πρόκληση είναι να καταδειχθεί ότι η Ευρώπη είναι σε θέση να πετύχει μια "έξυπνη, βιώσιμη και περιεκτική ανάπτυξη" στο πλαίσιο της στρατηγικής "Ευρώπη 2020". Για τον σκοπό αυτό, προτείνονται πέντε πρωταρχικοί στόχοι της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι τρεις από αυτούς τους στόχους αφορούν τους τομείς της εκπαίδευσης και κατάρτισης, της απασχόλησης και της κοινωνικής ένταξης:

- Ποσοστό 75% του πληθυσμού ηλικίας 20–64 ετών θα πρέπει να εργάζεται, συμπεριλαμβανομένης της μεγαλύτερης συμμετοχής των νέων, των ηλικιωμένων ανειδίκευτων εργατών και καλύτερης συμπερίληψης των νόμιμων μεταναστών.
- Το ποσοστό των ατόμων που εγκαταλείπουν πρόωρα το σχολείο πρέπει να είναι μικρότερο του 10%, και τουλάχιστον 40% της νέας γενιάς θα πρέπει να έχουν ολοκληρώσει την τριτοβάθμια εκπαίδευση.

- Ο αριθμός των ανθρώπων που βρίσκονται στα όρια της φτώχειας θα πρέπει να μειωθεί κατά 20 εκατομμύρια μέχρι το έτος 2020.

Για την επίτευξη των στόχων της στρατηγικής "Ευρώπη 2020" απαιτείται ένα ευρύ φάσμα δράσεων μέσα από επτά εμβληματικές πρωτοβουλίες. Σε τέσσερις από αυτές τις πρωτοβουλίες, ο τομέας εκπαίδευση και κατάρτιση θεωρείται ουσιαστικός παράγοντας για την επιτυχία της στρατηγικής:

- Η πρωτοβουλία *Νεολαία σε κίνηση* σχεδιάστηκε με σκοπό "την αύξηση της συνολικής ποιότητας σε όλα τα επίπεδα της εκπαίδευσης και της κατάρτισης στην ΕΕ". Με στόχο την βελτίωση της κατάστασης απασχόλησης των νέων, η πρωτοβουλία αυτή ζητά τη συνεργασία μεταξύ πανεπιστημίων, έρευνας και επιχειρήσεων, καθώς και ένα πρόγραμμα εκσυγχρονισμού της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης που να

⁹ Το κεφάλαιο αυτό συντάχθηκε από την *Françoise Divisia*, σύμβουλο του ELGPN.

περιλαμβάνει συγκριτική αξιολόγηση των επιδόσεων των πανεπιστημίων και των εκπαιδευτικών αποτελεσμάτων σε παγκόσμιο πλαίσιο. Καλεί την Επιτροπή και τα κράτη-μέλη να προωθήσουν τις διαδικασίες αναγνώρισης των μη τυπικών και άτυπων μορφών μάθησης.

- Η πρωτοβουλία *Ένωση Καινοτομίας* προωθεί την αριστεία στην εκπαίδευση και την ανάπτυξη δεξιοτήτων, προκειμένου να διασφαλίσει τη μελλοντική ανάπτυξη από την καινοτομία σε προϊόντα, υπηρεσίες και επιχειρηματικά μοντέλα σε μια Ευρώπη που είναι αντιμέτωπη με τη γήρανση του πληθυσμού. Προτρέπει τα κράτη-μέλη να διασφαλίσουν επαρκή αριθμό αποφοίτων θετικών επιστημών, μαθηματικών και μηχανικής.
- Η *Ευρωπαϊκή Πλατφόρμα για την Καταπολέμηση της Φτώχειας και του Κοινωνικού Αποκλεισμού* τονίζει την ανάγκη μείωσης της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου.
- Η *Ατζέντα για νέες Δεξιότητες και Θέσεις Εργασίας* αναφέρει ότι επιβάλλεται η απόκτηση των δεξιοτήτων που απαιτούνται για περαιτέρω μάθηση για την αγορά εργασίας, μέσω της εκπαίδευσης ενηλίκων, καθώς και μέσω της γενικής, επαγγελματικής και τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, ώστε το σημερινό και το μελλοντικό εργατικό δυναμικό να μπορέσει να προσαρμοστεί στις νέες οικονομικές συνθήκες. Αυτό θα πρέπει να επιτευχθεί με μια γερή ώθηση του στρατηγικού πλαισίου για τη συνεργασία στον τομέα της εκπαίδευσης και της κατάρτισης (ΕΚ 2020).

Το στρατηγικό πλαίσιο ΕΚ 2020, που θεσπίστηκε τον Μάιο του 2009, αποτελεί χάρτη πορείας για την Ευρώπη στον τομέα της εκπαίδευσης και της κατάρτισης μέχρι το έτος 2020. Μία από τις τέσσερις προτεραιότητες του είναι η ποιότητα και αποτελεσματικότητα της εκπαίδευσης που υπολογίζεται με συμπληρωματικά κριτήρια, τα οποία πρέπει να πληρωθούν μέχρι το 2020:

- Το 95% τουλάχιστον των παιδιών ηλικίας μεταξύ 4 ετών και της ηλικίας έναρξης της υποχρεωτικής

πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης θα πρέπει να συμμετέχει σε προσχολική εκπαίδευση.

- Το ποσοστό των ατόμων ηλικίας 15 ετών με ανεπαρκείς γνώσεις στην ανάγνωση, τα μαθηματικά και τις θετικές επιστήμες θα πρέπει να είναι χαμηλότερο από 15 %.
- Ο αριθμός των αποφοίτων μαθηματικών, θετικών επιστημών και τεχνολογίας θα πρέπει να αυξηθούν τουλάχιστον κατά 15% σε σχέση με τα επίπεδα του 2000.
- Μέχρι το 2020, το 20% όλων των αποφοίτων πανεπιστημίου θα πρέπει να έχουν συμμετάσχει σε προγράμματα μαθησιακής κινητικότητας ως μέρος της πανεπιστημιακής εκπαίδευσής τους.
- Η συμμετοχή των ενηλίκων στη δια βίου μάθηση θα πρέπει να αυξηθεί κατά μέσο όρο τουλάχιστον 15% έως το 2020 (σε σχέση με το ποσοστό αναφοράς 12,5% του 2010).

Το ανακοινωθέν *Συνθήκη της Μπολόνια 2020 - Ο Ευρωπαϊκός Χώρος Ανώτατης Εκπαίδευσης στη νέα δεκαετία*, που θεσπίστηκε στο Συνέδριο της Leuven / Louvain-la-Neuve στις 28-29 Απριλίου 2009, τονίζει ότι "η μαθητοκεντρική μάθηση προϋποθέτει την ενδυνάμωση των εκπαιδευομένων με αποτελεσματική στήριξη και δομές καθοδήγησης στην τριτοβάθμια εκπαίδευση".

Το ανακοινωθέν της Bruges (Ανακοινωθέν των αρμοδίων για θέματα επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης Ευρωπαίων Υπουργών, των ευρωπαϊών κοινωνικών εταιρών και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, που συνήλθαν στην Bruges στις 7 Δεκεμβρίου 2010) σχετικά με την *Ενισχυμένη ευρωπαϊκή συνεργασία στον τομέα της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης για τα έτη 2011-20* ζητά τα εξής:

- "Στενή συνεργασία" μεταξύ των Δημόσιων Υπηρεσιών Απασχόλησης και των υπηρεσιών καθοδήγησης στον τομέα της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, επιτυγχάνοντας πιο ολοκληρωμένες υπηρεσίες καθοδήγησης και συμβουλευτικής.
- Ανάπτυξη δεξιοτήτων διαχείρισης σταδιοδρομίας και μια "δοκιμαστική προσέγγιση", παρέχοντας

στους νέους την ευκαιρία να εξοικειωθούν με διάφορες δυνατότητες σταδιοδρομίας.

- Προσβάσιμες και στοχευμένες υπηρεσίες καθοδήγησης που προσφέρουν πρόσθετη στήριξη σε βασικά μεταβατικά στάδια, ειδικότερα για εκπαιδευόμενους που διατρέχουν κίνδυνο χαμηλών επιδόσεων.

Στο πλαίσιο της στρατηγικής για την απασχόληση, οι τέσσερις ενοποιημένες οδηγίες για την εφαρμογή της στρατηγικής “Ευρώπη 2020” (οδηγίες 7, 8, 9, 10) ζητούν από τις χώρες-μέλη:

- να υλοποιήσουν την πολιτική ευελισφάλειας (που συνδυάζει την ευελιξία με την ασφάλεια στο πλαίσιο μιας ολοκληρωμένης προσέγγισης) και "να ενισχύσουν τις Δημόσιες Υπηρεσίες Απασχόλησης με εξατομικευμένες υπηρεσίες και τη λήψη μέτρων δράσης και πρόληψης για την αγορά εργασίας σε αρχικό στάδιο". Οι υπηρεσίες αυτές και τα εν λόγω μέτρα θα πρέπει να διατίθενται σε όλους, συμπεριλαμβανομένων των νέων, όσων απειλούνται από την ανεργία και όσων απέχουν περισσότερο από την αγορά εργασίας.
- "να βελτιώσουν την πρόσβαση στην κατάρτιση, να ενισχύσουν την εκπαίδευση και την καθοδήγηση σταδιοδρομίας σε συνδυασμό με τη συστηματική πληροφόρηση για νέες θέσεις εργασίας και δυνατότητες απασχόλησης".

- να καταβάλουν προσπάθειες για την προώθηση της πλήρους συμμετοχής στην κοινωνία και την οικονομία και τη "διεύρυνση των δυνατοτήτων απασχόλησης".

Τα έγγραφα αυτά αποτελούν το πλαίσιο για την ανάληψη δράσης. Από τα έγγραφα αυτά εξάγονται οι ακόλουθες προτεραιότητες:

- Μείωση της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου
- Αύξηση της μαθησιακής κινητικότητας
- Ενίσχυση της ελκυστικότητας της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης
- Εκσυγχρονισμός της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης
- Προώθηση της εκπαίδευσης ενηλίκων και επικύρωση των μη τυπικών και άτυπων μορφών μάθησης
- Αντιμετώπιση της ανεργίας στους νέους
- Εφαρμογή της ευελισφάλειας
- Καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού

Σειρά εγγράφων πολιτικής και δράσεων, όπου η καθοδήγηση παίζει βασικό ρόλο, έχουν ήδη εκδοθεί ή βρίσκονται σε εξέλιξη. Τα ακόλουθα κεφάλαια σκιαγραφούν τα θέματα αυτά, που συνιστούν και τις θεματικές δραστηριότητες του ELGPN στο πλαίσιο της πολιτικής της ΕΕ.

3.2 Σχολεία

3.2.1 Κύριες εξελίξεις

Το κεφάλαιο αυτό εξετάζει τα ακόλουθα τρία θέματα:

- Πρόωρη εγκατάλειψη του σχολείου
- Μαθησιακή κινητικότητα
- Εκπαίδευση πρώιμης παιδικής ηλικίας

Πρόωρη εγκατάλειψη του σχολείου

Μέσω της ετήσιας επισκόπησης της ανάπτυξης *Έκθεση προόδου της στρατηγικής Ευρώπη 2020* (12 Ιανουαρίου 2011, COM (2011) 11, Παράρτημα 1) από την Επιτροπή για την ανάλυση των προκαταρκτικών εθνικών σχεδίων μεταρρύθμισης διαφαίνεται ότι, παρόλο που τα προκαταρκτικά σχέδια έθεσαν εθνικούς στόχους για τον περιορισμό του φαινομένου της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου, η Ευρώπη θα πέσει έξω από τον στόχο του 10% για το 2020. Η πιο σοβαρή επίπτωση είναι το υψηλό ποσοστό ανεργίας στους νέους (20%): 52% των ατόμων που εγκατέλειψαν πρόωρα το σχολείο υπήρξαν άνεργοι το 2009.

Η ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών με τίτλο *Αντιμετώπιση της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου: Μια βασική συμβολή στην ατζέντα "Ευρώπη 2020"* (31 Ιανουαρίου 2011) αναλύει τις συνέπειες της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου και παρουσιάζει τα υφιστάμενα και μελλοντικά μέτρα σε επίπεδο ΕΕ για την αντιμετώπιση της. Η ανακοίνωση δίνει έμφαση στο γεγονός ότι η πρόωρη εγκατάλειψη του σχολείου θα πρέπει να αντιμετωπιστεί με ολοκληρωμένες πολιτικές. Ως βασικά μέτρα αντιμετώπισης θεωρούνται τα συστήματα έγκαιρης προειδοποίησης, η καθοδήγηση και ο επαγγελματικός προσανατολισμός για τους νέους.

Η πρόταση σύστασης του Συμβουλίου σχετικά με *Πολιτικές για τη μείωση της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου* (7 Ιουνίου 2011) ορίζει ένα κοινό ευρωπαϊκό πλαίσιο για αποτελεσματικές πολιτικές κατά της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου. Συστήνονται δύο βασικές δράσεις προς τα κράτη μέλη:

- Να ξεκινήσουν εργασίες ανάλυσης, σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, των συνθηκών που οδηγούν τους νέους στην εγκατάλειψη του σχολείου, λαμβάνοντας υπόψη το είδος της εκπαίδευσης.
- Να εφαρμοστούν ολοκληρωμένες εθνικές στρατηγικές κατά της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου από το 2012, σε συνάρτηση με τους εθνικούς στόχους. Οι πολιτικές αυτές πρέπει να εστιάζουν στην πρόληψη, την παρέμβαση και την αντιστάθμιση.

Οι έννοιες "πρόληψη", "παρέμβαση", και "αντιστάθμιση" ορίζονται ως εξής:

- Η *πρόληψη* πρέπει να βασίζεται στην έγκαιρη σχολική εκπαίδευση, την ευελιξία ως προς την εκπαιδευτική κατεύθυνση, την ενίσχυση της ελκυστικότητας της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης και τη διασύνδεση μεταξύ των τομέων της εκπαίδευσης και της απασχόλησης.
- Η *παρέμβαση* περιλαμβάνει την ανάπτυξη συστημάτων έγκαιρης προειδοποίησης για μαθητές υψηλού κινδύνου με σκοπό να μην οδηγήσουν σε πρόωρη εγκατάλειψη του σχολείου, διασύνδεση με όλους τους φορείς, ενδυνάμωση και επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών, καθώς και ατομική καθοδήγηση των μαθητών.
- Οι πολιτικές *αντιστάθμισης* θα μπορούσαν να περιλαμβάνουν εκπαιδευτικά προγράμματα δεύτερης ευκαιρίας και να παρέχουν διάφορες επιλογές, όπως μαθήματα μετάβασης στο γενικό εκπαιδευτικό σύστημα.

Υπογραμμίζεται ο ρόλος της καθοδήγησης στη στήριξη των μαθητών κατά την επιλογή σταδιοδρομίας (παρέμβαση) και τη διαδικασία μετάβασης (αντιστάθμιση).

Τα μέλη του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου στη δήλωσή τους της 30ης Ιανουαρίου 2012 (*Με στόχο μια εξυγίανση ευνοϊκή για την ανάπτυξη και μια ανάπτυξη ευνοϊκή για την απασχόληση*) παροτρύνουν τα κράτη-μέλη να καταβάλουν νέες προσπάθειες για την επαναφορά στην εκπαίδευση των ατόμων που εγκατέλειψαν πρόωρα το σχολείο.

Μαθησιακή κινητικότητα

Η Επιτροπή εξέδωσε την πράσινη βίβλο για τη μαθησιακή κινητικότητα των νέων τον Ιούλιο του 2009, η οποία έδωσε το έναυσμα για δημόσια διαβούλευση. Η σύσταση του Συμβουλίου “*Νεολαία σε κίνηση – Προώθηση της μαθησιακής κινητικότητας στους νέους*” (28 Ιουνίου 2011) βασίζεται στα αποτελέσματα της διαβούλευσης αυτής και αφορά τους νέους σε όλα τα πλαίσια μάθησης και κατάρτισης, σε όλα τα επίπεδα και σε όλους τους επαγγελματικούς κλάδους σπουδών και καλύπτει τυπικές, μη τυπικές και άτυπες μορφές μάθησης.

Η εν λόγω σύσταση κυρίως παροτρύνει τα κράτη μέλη να επικεντρωθούν στην πληροφόρηση και την καθοδήγηση σχετικά με ευκαιρίες μαθησιακής κινητικότητας, παροχή κινήτρων, προετοιμασία όσον αφορά τις δεξιότητες σε ξένες γλώσσες και την απόκτηση διαπολιτισμικών ικανοτήτων, καθώς και διοικητικά ζητήματα. Τα κράτη μέλη προτρέπονται, επίσης, να διασφαλίσουν την ποιότητα της μαθησιακής κινητικότητας, συμπεριλαμβανομένης της παροχής υπηρεσιών καθοδήγησης σε διακινούμενους εκπαιδευόμενους, καθώς και την αναγνώριση μεταξύ των κρατών μελών των μαθησιακών αποτελεσμάτων που είναι προϊόν εμπειριών κινητικότητας. Ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να δοθεί στους εκπαιδευόμενους που ανήκουν σε εύλωτες ομάδες πληθυσμού παρέχοντάς τους στοχοθετημένες πληροφορίες προσαρμοσμένες στις ιδιαίτερες ανάγκες τους και στήριξη.

Προσχολική εκπαίδευση

Το έγγραφο “*Συμπεράσματα του Συμβουλίου για την προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα: παροχή σε όλα τα παιδιά μας του καλύτερου δυνατού ξεκινήματος για τον κόσμο του αύριο*” (2011/C 175/03) προτρέπει τα κράτη μέλη να ενισχύσουν την προσχολική εκπαίδευση και τη φροντίδα (ΠΕΦ) παιδιών πρώιμης παιδικής ηλικίας, η οποία είναι απαραίτητη για την εκμάθηση της γλώσσας, την επιτυχή δια βίου μάθηση, την κοινωνική ένταξη, την προσωπική ανάπτυξη και την ευχερή πρόσβαση στην απασχόληση. Η ΠΕΦ παρέχει μια ευκαιρία για έγκαιρη διάγνωση μαθησιακών δυσκολιών και έγκαιρη παρέμβαση, μπορεί να βοηθήσει να εντοπιστούν μικρά παιδιά

με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες και, όσο είναι δυνατόν, να διευκολυνθεί η ένταξή τους στα κανονικά σχολεία.

Η θεματική μελέτη για τη *Διδασκαλία της Ανάγνωσης στην Ευρώπη: Πλαίσια, Πολιτικές και Πρακτικές* που δημοσίευσε ο Εκτελεστικός Οργανισμός Εκπαίδευσης, Οπτικοακουστικών Θεμάτων και Πολιτισμού (EACEA) του Ιουλίου 2011 παρέχει μια ολοκληρωμένη εικόνα της ικανότητας ανάγνωσης και επισημαίνει τους βασικούς παράγοντες που επηρεάζουν την απόκτηση δεξιοτήτων ανάγνωσης σε παιδιά 3 – 15 ετών. Φαίνεται ότι, παρόλο που το 2009 ένας στους πέντε δεκαπεντάχρονους στην Ευρωπαϊκή Ένωση αντιμετώπιζε δυσκολίες στην ανάγνωση, συχνά η επικέντρωση σε ομάδες που κινδυνεύουν περισσότερο να εμφανίσουν τέτοιες δυσκολίες ήταν ελλιπής.

3.2.2 Ανάμειξη του ELGPN

Πρόωρη εγκατάλειψη του σχολείου

Το ELGPN ενημερώθηκε σχετικά με την πρόταση σύστασης για τη μείωση της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου. Στη σύσταση που υιοθετήθηκε τονίζεται ο ρόλος της καθοδήγησης ως βασικού στοιχείου ολοκληρωμένης στρατηγικής που απαρτίζεται από σύνολο πολιτικών που καλύπτουν την κοινωνική πολιτική και τις υπηρεσίες στήριξης, την απασχόληση, πολιτικές που αφορούν τους νέους και την ένταξη. Οι τρεις πυλώνες του πλαισίου (πρόληψη, παρέμβαση, αντιστάθμιση) περιλαμβάνουν την παροχή υπηρεσιών καθοδήγησης και συμβουλευτικής με στόχο να “υποστηρίζει επιλογές σταδιοδρομίας των σπουδαστών και τη μετακίνηση εντός της εκπαίδευσης ή τη μετάβαση από εκπαίδευση σε απασχόληση. Περιορίζει τη λήψη ακατάλληλων αποφάσεων που βασίζονται σε ψευδείς προσδοκίες ή ανεπαρκείς πληροφορίες. Βοηθάει τους νέους να κάνουν επιλογές οι οποίες ανταποκρίνονται στις φιλοδοξίες τους, στα προσωπικά τους ενδιαφέροντα και ταλέντα” (παρέμβαση). Από πλευράς ELGPN προτάθηκε η συμπερίληψη στον τρίτο πυλώνα (αντιστάθμιση) “μαθημάτων για τη διευκόλυνση της μετάβασης με μεγάλη έμφαση στην καθοδήγηση”.

Μαθησιακή κινητικότητα

Παρόλο που το ELGPN δεν έχει άμεση σχέση με αυτή την παράμετρο, η σύσταση του Συμβουλίου σχετικά με τη μαθησιακή κινητικότητα στους νέους υπερθεματίζει το γεγονός ότι η καθοδήγηση αποτελεί θεμέλιο λίθο επιτυχούς μαθησιακής κινητικότητας.

3.2.3 Επόμενα βήματα

Πρόωρη εγκατάλειψη του σχολείου

Δεδομένων των συνεπειών της σε σχέση με την ανεργία στους νέους, το ζήτημα της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου αποτελεί μια παράμετρο που εξετάζεται ιδιαίτερα σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Συνεπώς, οι μελλοντικές εργασίες του ELGPN θα πρέπει να περιλαμβάνουν τα εξής:

- Ενίσχυση του ρόλου των δεξιοτήτων διαχείρισης σταδιοδρομίας (ΔΔΣ) στην πρόληψη του φαινομένου της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου: εντοπισμός των τομέων σε προγράμματα ΔΔΣ που αρμόζουν περισσότερο σε μαθητές που κρίνεται ότι κινδυνεύουν να "εγκαταλείψουν" πρόωρα το σχολείο, ιδίως όσον αφορά την παροχή κινήτρων.
- Σχεδιασμός προγραμμάτων ΔΔΣ και αντίστοιχων συστημάτων αξιολόγησης που στόχο θα έχουν την παροχή θετικής προοπτικής για μαθητές που κινδυνεύουν να εγκαταλείψουν το σχολείο. Μπορούν τα χαρτοφυλάκια να φανούν χρήσιμα στο θέμα αυτό; Πώς πρέπει να είναι καταρτισμένα ώστε να αποτελούν πολύτιμο εργαλείο για τις ευάλωτες ομάδες μαθητών; Ποιά μέτρα μπορούν να ληφθούν για να εξασφαλιστεί το δικαίωμα στη διαφύλαξη των προσωπικών δεδομένων και να αποφευχθεί τυχόν εγκληματική χρήση του χαρτοφυλακίου μαθητών που ανήκουν σε ευάλωτες ομάδες;
- Συμμετοχή των Δημόσιων Υπηρεσιών Απασχόλησης (ΔΥΑ) στην πρόληψη της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου για μαθητές που διατρέχουν τέτοιο κίνδυνο: τρόποι σύμπραξης μεταξύ εκπαιδευτικών και επαγγελματιών συμβούλων καθοδήγησης στο πλαίσιο των ΔΥΑ για την παροχή πληροφοριών όσον αφορά τις ευκαιρίες στην αγορά εργασίας και την απόκτηση των απαιτούμενων προσόντων· συμμετοχή των ΔΥΑ σε σχέση με τις περιπτώσεις μαθητών που εγκατέλειψαν το σχολείο ("αντιστάθμιση").
- Διασαφήνιση του φορέα που θα είναι αρμόδιος για τις περιπτώσεις μαθητών που εγκαταλείπουν το σχολείο και δεν ακολουθούν την αναμενόμενη σχολική πορεία.
- Πρόσβαση σε διαδικτυακές υπηρεσίες για μαθητές που διατρέχουν κίνδυνο πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου. Τι είδους υποστήριξη είναι απαραίτητη, ιδίως για τους νέους που δεν έχουν τις δεξιότητες ή τα εργαλεία για να αποκτήσουν πρόσβαση σε υπηρεσίες που βασίζονται στη χρήση του διαδικτύου; Ποιά μέτρα μπορούν να ληφθούν για τη συμμετοχή των γονέων, που να τους παρέχουν τις βασικές δεξιότητες για να έχουν πρόσβαση σε υπηρεσίες διαδικτύου, έτσι ώστε να μπορούν να βοηθήσουν τα παιδιά τους;
- Συντονισμός μεταξύ των διάφορων υπηρεσιών καθοδήγησης και η συνεργασία μεταξύ όλων των ενδιαφερόμενων κύκλων συμφερόντων, συμπεριλαμβανομένων των δημόσιων υπηρεσιών απασχόλησης, των κοινωνικών εταιριών και των εργαζομένων, αποτελούν καίριο παράγοντα για τις δράσεις πρόληψης, παρέμβασης και αντιστάθμισης της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου.
- Μέτρηση της ποιότητας των υπηρεσιών καθοδήγησης σε μαθητές που διατρέχουν κίνδυνο πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου. Αυτό θα πρέπει να αποτελεί προτεραιότητα, δεδομένων των κοινωνικών επιπτώσεων που διακυβεύονται, καθώς και του στόχου της στρατηγικής "Ευρώπη 2020". Η σύσταση απαιτεί τη "διαμόρφωση πολιτικών βασισμένων σε αντικειμενικά στοιχεία και αποτελεσματικών από πλευράς κόστους". Η αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας και της αποδοτικότητας των υφιστάμενων μέτρων πολιτικής που αποσκοπούν στη μείωση της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου, αποτελεί σημαντική βάση για τη βελτίωση της στρατηγικής.

Μαθησιακή κινητικότητα

Οι εργασίες του ELGPN θα πρέπει να περιλαμβάνουν αυτή την παράμετρο στηρίζοντας τα κράτη μέλη κατά την εφαρμογή της σύστασης του Συμβουλίου “*Νεολαία σε κίνηση – Προώθηση της μαθησιακής κινητικότητας στους νέους*” (28 Ιουνίου 2011), η οποία συνιστά τα εξής:

- "Να ενθαρρύνουν την παροχή καθοδήγησης στους διακινούμενους εκπαιδευόμενους μετά την επιστροφή τους ως προς την αξιοποίηση των ικανοτήτων που απέκτησαν κατά την παραμονή τους στο εξωτερικό". (Σύσταση του Συμβουλίου, άρθρο 6(ζ)).
- "Να καταστήσουν ευχερέστερη την πρόσβαση στην πληροφόρηση για όλους τους νέους όσον αφορά τη μαθησιακή κινητικότητα, π.χ. μέσω κεντρικών δικτυακών πυλών και άλλων δικτυακών υπηρεσιών, κέντρων υποστήριξης, πληροφοριών και υπηρεσιών παροχής συμβουλών. Η χρήση υπηρεσιών που βασίζονται στο διαδίκτυο μπορεί επίσης να είναι χρήσιμη". (Σύσταση του Συμβουλίου, άρθρο 1(β)).
- "Να υποστηρίξουν και να ενισχύσουν την ορατότητα των σημείων επαφής όπου τα άτομα θα μπο-

ρούν να λαμβάνουν πληροφορίες σχετικά με την αναγνώριση και την επικύρωση των επαγγελματικών προσόντων τους μετά την επιστροφή τους από το εξωτερικό". (Σύσταση του Συμβουλίου, άρθρο 7(δ)).

- "Να παρέχουν στους μειονεκτούντες εκπαιδευόμενους οι οποίοι ενδέχεται να στερούνται ευκαιριών μαθησιακής κινητικότητας, στοχοθετημένες πληροφορίες σχετικά με διαθέσιμα προγράμματα και στήριξη, προσαρμοσμένα στις ιδιαίτερες ανάγκες τους". (Σύσταση του Συμβουλίου, άρθρο 8).
- "Να ενθαρρύνουν τη δικτύωση μεταξύ των συναφών οργανώσεων, των ενδιαφερόμενων κύκλων συμφερόντων και άλλων παραγόντων, προκειμένου να εξασφαλίζεται συντονισμένη προσέγγιση με στόχο την παροχή κινήτρων στους νέους". (Σύσταση του Συμβουλίου, άρθρο 2(β)).
- "Να βελτιώσουν την ποιότητα των πληροφοριών και της καθοδήγησης που παρέχουν σχετικά με τις ευκαιρίες κινητικότητας και τη διαθεσιμότητα υποτροφιών σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο". (Σύσταση του Συμβουλίου, άρθρο 1(α)).

3.3 Επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση (EEK)

3.3.1 Κύριες εξελίξεις

Υπό το φως των στρατηγικών στόχων του Ανακοινωθέντος της Μπριζ (Bruges), η παρούσα δράση εστίασε κυρίως στα εξής:

- Ελκυστικότητα της EEK
- Μαθησιακή κινητικότητα
- Συνεργασία με τον επιχειρηματικό τομέα
- Ανάπτυξη κοινής γλώσσας που να αποσκοπεί στη γεφύρωση του κόσμου της εκπαίδευσης και κατάρτισης με τον κόσμο της εργασίας
- Εφαρμογή κοινών ευρωπαϊκών εργαλείων
- Εκσυγχρονισμό της οδηγίας περί επαγγελματικών προσόντων
- Επικύρωση μη τυπικών/άτυπων μορφών μάθησης

Ελκυστικότητα της EEK

Τα αποτελέσματα της έρευνας του Ευρωβαρομέτρου για τις στάσεις των ευρωπαίων πολιτών απέναντι στην επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση δημοσιεύτηκαν τον Σεπτέμβριο του 2011. Η έρευνα καλύπτει θέματα που σχετίζονται με την ποιότητα της παροχής EEK, τους επαγγελματίες στον τομέα της εκπαίδευσης, την προσαρμογή στις ανάγκες της αγοράς εργασίας, τη διαπερατότητα, την επιχειρηματικότητα, την κοινωνική αποδοχή των τεχνικών επαγγελματιών, την καθοδήγηση, τις επιλογές σταδιοδρομίας, παράγοντες και λόγους επιλογής της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, καθώς και τα αποτελέσματα της EEK για το κάθε άτομο ξεχωριστά και την κοινωνία. Παρά τη συνολικά θετική εικόνα της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, σε συνδυασμό με την ποιότητα και τις πολύ καλές προοπτικές απασχόλησης, το 41% των ατόμων ηλικίας 15-24 ετών που απάντησαν στην έρευνα θα συνιστούσαν τη γενική δευτεροβάθμια ή την τριτοβάθμια εκπαίδευση ως προτιμητέα επιλογή για τους νέους, έναντι ποσοστού 27% που θα συνιστούσαν την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση. Λιγότεροι από τους μισούς ερωτηθέντες ηλι-

κίας 25-39 και 40-54 ετών πιστεύουν ότι οι νέοι λαμβάνουν επαρκή καθοδήγηση σταδιοδρομίας.

Κατά την περίοδο Ιούνιος-Ιούλιος 2012 θα δημοσιευθεί έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής σχετικά με τον ρόλο που διαδραματίζει η επαγγελματική αριστεία στην έξυπνη και βιώσιμη ανάπτυξη.

Οδηγός πολιτικής για τη μάθηση που βασίζεται στην εργασία προβλέπεται να δημοσιευθεί το 2014 και θα περιλαμβάνει επιτυχημένα μοντέλα μάθησης που βασίζονται στην εργασία.

Μαθησιακή κινητικότητα

Κριτήριο αναφοράς για τη μαθησιακή κινητικότητα στην αρχική επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση ενέκρινε το Συμβούλιο των Υπουργών Παιδείας στις 28-29 Νοεμβρίου 2011. Μέχρι το 2020 τουλάχιστον το 6 % κατά μέσο όρο στην ΕΕ των νέων ηλικίας 18-34 με τίτλο αρχικής επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης πρέπει να έχουν αποκτήσει την εμπειρία μιας περιόδου σπουδών σχετικών με την αρχική EEK ή μιας περιόδου κατάρτισης (συμπεριλαμβανομένης της τοποθέτησης σε θέσεις εργασίας) στο εξωτερικό με ελάχιστη διάρκεια δύο εβδομάδων (ή λιγότερο αν τεκμηριώνεται με το Europass).

Στα συμπεράσματα του Συμβουλίου για το κριτήριο αναφοράς σχετικά με τη μαθησιακή κινητικότητα τονίζεται ότι η μαθησιακή κινητικότητα συμβάλλει στην ενίσχυση της ικανότητας επαγγελματικής ένταξης των νέων μέσω της απόκτησης βασικών δεξιοτήτων και προσόντων. Προκειμένου να εξασφαλίσουν την ποιότητα της μαθησιακής κινητικότητας, τα κράτη μέλη ενθαρρύνονται να χρησιμοποιούν σχετικά εργαλεία, όπως το Europass και τα συστήματα ECVET και EQAVET.

Συνεργασία με τον επιχειρηματικό τομέα

Συμφωνήθηκε η διοργάνωση από την Επιτροπή ανά διετία ειδικού φόρουμ συνεργασίας μεταξύ του επιχειρηματικού κόσμου και της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, ως πλατφόρμας ανταλλαγής πληροφοριών ανάμεσα στον τομέα της EEK, των επιχειρήσεων και των φορέων χάραξης πολιτικής για σειρά θεμάτων σε σχέση με την αριστεία, την ελκυστικότητα, τη συσχέτιση και τη

σύμπραξη μεταξύ ΕΕΚ και εργοδοτών. Το πρώτο φόρουμ πραγματοποιήθηκε στις 7–8 Ιουνίου 2012.

Η εμβληματική πρωτοβουλία της Στρατηγικής “Ευρώπη 2020” “*Νεολαία σε κίνηση*” προτείνει τη δημιουργία από την Επιτροπή ενός πλαισίου ποιότητας για προγράμματα πρακτικής άσκησης. Το κοινό αυτό έργο της Γενικής Διεύθυνσης Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EAC) και της Γενικής Διεύθυνσης Απασχόλησης (EMPL) προγραμματίζεται για το δεύτερο εξάμηνο του 2012.

Εκστρατεία ενημέρωσης για την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση θα εγκαινιαστεί το 2012 για την ενθάρρυνση των επιχειρήσεων να προσφέρουν ευρωπαϊκά προγράμματα πρακτικής άσκησης.

Ανάπτυξη κοινής γλώσσας για τη γεφύρωση του κόσμου της εκπαίδευσης/κατάρτισης με τον κόσμο της εργασίας

Στόχος της Ευρωπαϊκής Ταξινόμησης Δεξιοτήτων, Προσόντων και Επαγγελμάτων (ESCO) είναι η δημιουργία πολυγλωσσικής ταξινόμησης συμπληρωματικής προς την ταξινόμηση των επιμέρους χωρών και συνδεδεμένης με αυτές, με στόχο την προαγωγή της διαλειτουργικότητας σε ολόκληρη την Ευρώπη. Το περιεχόμενο των υπηρεσιών καθοδήγησης θα διευρυνθεί από τον κατάλογο των επαγγελμάτων σε μια πιο λεπτομερή εικόνα των βασικών δεξιοτήτων και ικανοτήτων.

Εφαρμογή κοινών ευρωπαϊκών εργαλείων

Το δίκτυο για τη διασφάλιση της ποιότητας στη διαβίωση μάθηση με επίκεντρο την ΕΕΚ και την εκπαίδευση ενηλίκων (QALLL) συμβάλλει στην υλοποίηση του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Αναφοράς για τη Διασφάλιση της Ποιότητας στην Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση (EQAVET) και στα σχέδια δράσης για την εκπαίδευση ενηλίκων, όπου η καθοδήγηση παίζει καθοριστικό ρόλο.

Η Επιτροπή θα δημοσιεύσει έκθεση για την υλοποίηση του Ευρωπαϊκού Πλαισίου αναφοράς για τη Διασφάλιση της Ποιότητας στην Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση (EQAVET) στα κράτη μέλη το 2013. Στη

συνέχεια θα διοργανωθεί συνέδριο σχετικά με τα προγράμματα του EQAVET.

Το 2014 η Επιτροπή θα εκδώσει έκθεση για την εφαρμογή του ευρωπαϊκού συστήματος μεταφοράς ακαδημαϊκών μονάδων για την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση (ECVET) στα κράτη μέλη. Θα διοργανωθεί συνέδριο ανασκόπησης των δεδομένων.

Εκσυγχρονισμός της Οδηγίας για τα Επαγγελματικά Προσόντα

Η δημόσια διαβούλευση για την Οδηγία περί Αναγνώρισης των Επαγγελματικών Προσόντων στόχο είχε τη συγκέντρωση των απόψεων των ενδιαφερόμενων κύκλων συμφερόντων σχετικά με τον εκσυγχρονισμό της Οδηγίας. Η οδηγία εγκρίθηκε το 2005 (2005/36/EC) με στόχο τη θέσπιση κανόνων για αμοιβαία αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων ανάμεσα στα κράτη μέλη. Πέραν των νέων στοιχείων που εισήγαγε, η εν λόγω οδηγία κυρίως ενοποίησε και απλούστευσε τις 15 προηγούμενες οδηγίες, κάποιες από τις οποίες συντάχθηκαν κατά τη δεκαετία του 1960.

Στο πλαίσιο ενδεχόμενου μελλοντικού εκσυγχρονισμού της Οδηγίας Επαγγελματικών Προσόντων, προβλέπεται πρόγραμμα που στοχεύει στη διευκόλυνση της ελεύθερης διακίνησης επαγγελματιών εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με την εισαγωγή της Ευρωπαϊκής Επαγγελματικής Κάρτας. Η κάρτα στόχο έχει να απλοποιήσει τις διοικητικές διαδικασίες αναγνώρισης, να τους προσδώσει μεγαλύτερη διαφάνεια για τους πολίτες και να αυξήσει την εμπιστοσύνη ανάμεσα στις αρμόδιες αρχές των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Κατά τη διαδικασία εκσυγχρονισμού της οδηγίας καθίσταται αναγκαία η πρόνοια για παροχή καθοδήγησης, μεταξύ άλλων και προς τους εργοδότες, για τον τρόπο που “μεταφράζονται” τα τυπικά προσόντα που αποκτήθηκαν σε άλλη χώρα στα εθνικά συστήματα προσόντων.

Επικύρωση μη τυπικών/άτυπων μορφών μάθησης

βλ. Κεφάλαιο 3.5 που αφορά στην εκπαίδευση ενηλίκων.

3.3.2 Ανάμειξη του ELGPN

Δεν ζητήθηκε επισήμως η γνώμη του ELGPN σχετικά με τα έγγραφα που απαριθμούνται πιο πάνω.

Ο ρόλος της καθοδήγησης είναι απαραίτητος για να καταστεί ελκυστική η επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση στους νέους. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα του Ευρωβαρομέτρου απαιτούνται καλύτερες υπηρεσίες πληροφόρησης και συμβουλευτικής σχετικά με τις διόδους επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, καθώς και ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ των υπηρεσιών δια βίου καθοδήγησης και των συστημάτων επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης.

Τα αποτελέσματα του ELGPN θα πρέπει να ενσωματωθούν στον Οδηγό/Εγχειρίδιο Πολιτικής για τη μάθηση που βασίζεται στην εργασία, το πλαίσιο ποιότητας της πρακτικής άσκησης (ΓΔ Απασχόλησης και ΓΔ Εκπαίδευσης και Πολιτισμού) και το δίκτυο QALLL που αναφέρεται πιο πάνω. Όλα αυτά θα πρέπει να εμπεριέχουν τη διάσταση της καθοδήγησης.

3.3.3 Επόμενα βήματα

Η δια βίου καθοδήγηση είναι απαραίτητη για την προαγωγή της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, τη μαθησιακή κινητικότητα (συμπεριλαμβανομένης της αναγνώρισης των μαθησιακών αποτελεσμάτων) και τη συνεργασία με τον επιχειρηματικό κόσμο.

Οι μελλοντικές εργασίες του ELGPN θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη και να επεξεργάζονται τα ακόλουθα ζητήματα:

- Ρόλος των ΔΔΣ στην ενίσχυση της δημιουργικότητας και της καινοτομίας.
- Παροχή ΔΔΣ στο πλαίσιο της ΕΕΚ.
- Καλύτερες υπηρεσίες πληροφόρησης και συμβουλευτικής αναφορικά με τις διόδους επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης.
- Ρόλος των υπηρεσιών καθοδήγησης κατά τη μετάβαση από την ΕΕΚ στον κόσμο της εργασίας.
- Υπηρεσίες πληροφόρησης και συμβουλευτικής αναφορικά με τα πλεονεκτήματα και τις ευκαιρίες της κινητικότητας, συμπεριλαμβανομένης της αναγνώρισης των μαθησιακών αποτελεσμάτων που αποκτούνται ως αποτέλεσμα της κινητικότητας, μέσω του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων και του ECVET.
- Πρόσβαση σε υπηρεσίες πληροφόρησης και συμβουλευτικής αναφορικά με την επιχειρηματικότητα, με τη συμπερίληψη εμπειρογνομόνων από επιχειρήσεις.
- Δημιουργία μηχανισμών διαρθρωμένης συνεργασίας μεταξύ των υπηρεσιών δια βίου καθοδήγησης, των δημόσιων υπηρεσιών απασχόλησης και του τομέα της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, συμπεριλαμβανομένων των κοινωνικών εταίρων.
- Ενίσχυση της συνεργασίας με τους τομείς της οικονομίας και των επιχειρήσεων.

3.4 Τριτοβάθμια εκπαίδευση

3.4.1 Κύριες εξελίξεις

Οι κύριοι στόχοι στον τομέα αυτό είναι οι εξής:

- Εκσυγχρονισμός των συστημάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης
- Αύξηση της μαθησιακής κινητικότητας στην τριτοβάθμια εκπαίδευση

Εκσυγχρονισμός των συστημάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης

Σύμφωνα με την ανακοίνωση της Επιτροπής στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, στο Συμβούλιο, στην Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και στην Επιτροπή των Περιφερειών της 20ής Σεπτεμβρίου 2011 για τη *Στήριξη της οικονομικής ανάπτυξης και της απασχόλησης – ένα θεματολόγιο για τον εκσυγχρονισμό των συστημάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης της Ευρώπης* απαιτούνται μεταρρυθμίσεις στους ακόλουθους βασικούς τομείς:

- Αύξηση του αριθμού των πτυχιούχων της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.
- Βελτίωση της ποιότητας και της καταλληλότητας της ανάπτυξης του ανθρώπινου κεφαλαίου στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, με στόχο να εφοδιάζει τους αποφοίτους με τις γνώσεις και τις βασικές μεταβιβάσιμες ικανότητες που απαιτούνται για την επιτυχία σε επαγγέλματα υψηλής ειδίκευσης.
- Ενίσχυση του "τριγώνου της γνώσης" που απαρτίζεται από την εκπαίδευση, την έρευνα και τις επιχειρήσεις.
- Καθιέρωση αποτελεσματικών μηχανισμών διακυβέρνησης και χρηματοδότησης για την υποστήριξη της αριστείας.

Τα συμπεράσματα του Συμβουλίου για τον εκσυγχρονισμό της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (που επικυρώθηκαν από το Συμβούλιο των Υπουργών Παιδείας στις 28 Νοεμβρίου 2011) υπογραμμίζουν τον καίριο ρόλο της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στην ενίσχυση της οικονο-

μικής ανάπτυξης μέσω των δεσμών της με την έρευνα. Η ενίσχυση του "τριγώνου της γνώσης" που απαρτίζεται από την εκπαίδευση, την έρευνα και τις επιχειρήσεις εξακολουθεί να θεωρείται προϋπόθεση για ανάπτυξη και για θέσεις εργασίας. Οι τομείς προτεραιότητας περιλαμβάνουν τα εξής:

- Ανάπτυξη διόδων μετάβασης από την επαγγελματική προς την τριτοβάθμια εκπαίδευση, καθώς και μηχανισμών αναγνώρισης προηγούμενης μάθησης και πείρας.
- Καλύτερη πρόσβαση στην τριτοβάθμια εκπαίδευση μειονεκτούντων και ανεπαρκώς εκπροσωπούμενων ομάδων, παρέχοντας διαφανέστερη ενημέρωση σχετικά με εκπαιδευτικές ευκαιρίες, καθώς και καλύτερη καθοδήγηση προς την εξασφάλιση της ορθής επιλογής σπουδών.
- Μείωση των ποσοστών εγκατάλειψης των σπουδών, ιδίως μέσω παροχής συμβουλών μετά την έναρξη των σπουδών.
- Χρήση των δεδομένων για την απασχόληση των πτυχιούχων (συμπεριλαμβανομένης της παρακολούθησης των αποτελεσμάτων όσον αφορά την απασχόληση των πτυχιούχων) κατά τον σχεδιασμό, την υλοποίηση και την αξιολόγηση των προγραμμάτων σπουδών.
- Αντιμετώπιση των στερεοτύπων που εξακολουθούν να συναντούν οι γυναίκες όσον αφορά την πρόσβαση στα υψηλότερα επίπεδα εκπαίδευσης και έρευνας.
- Ενίσχυση των δεσμών μεταξύ ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, εργοδοτών και φορέων της αγοράς εργασίας, ώστε να λαμβάνονται περισσότερο υπόψη στα προγράμματα σπουδών οι ανάγκες της αγοράς εργασίας.
- Μαθησιακή κινητικότητα.

Από την πλευρά της Επιτροπής, η παρούσα δράση έχει ως στόχο τη διασφάλιση καλύτερης ενημέρωσης για την αγορά εργασίας με τη βελτίωση των δεδομένων για τα αποτελέσματα απασχόλησης στην τριτοβάθμια εκπαίδευση και "με τη διατύπωση συγκεκριμένων οδηγιών για την ενίσχυση των βασικών και εγκάρσιων δεξιοτήτων και

για την αντιμετώπιση της αναντιστοιχίας των προσόντων".

Το ανακοινωθέν από τη συνάντηση των Υπουργών στη Βουδαπέστη στις 26–27 Απριλίου 2012 επιδιώκει την ανάπτυξη της κοινωνικής διάστασης της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, συμπεριλαμβανομένης της παροχής επαρκών υπηρεσιών στήριξης των σπουδαστών (που συνεπάγεται παροχή καθοδήγησης και συμβουλευτικής).

Αύξηση της μαθησιακής κινητικότητας στην τριτοβάθμια εκπαίδευση

Κριτήριο αναφοράς για τη μαθησιακή κινητικότητα ενέκρινε το Συμβούλιο των Υπουργών Παιδείας στις 28–29 Νοεμβρίου 2011. Στα συμπεράσματα του Συμβουλίου επισημαίνεται η συμβολή της μαθησιακής κινητικότητας στην ενίσχυση της απασχολησιμότητας των νέων.

Τα κράτη μέλη καλούνται να βελτιώσουν τις μεθόδους συλλογής δεδομένων σχετικά με τη μαθησιακή κινητικότητα σε όλους τους κύκλους της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, σε απόλυτη συνέργεια με τη Συνθήκη της Μπολόνια. Με σκοπό την αύξηση της μαθησιακής κινητικότητας των σπουδαστών τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, τέθηκε ο στόχος μέχρι το 2020 τουλάχιστον το 20% κατά μέσο όρο στην ΕΕ των αποφοίτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης να έχουν αποκτήσει την εμπειρία μιας περιόδου σπουδών σχετικών με την τριτοβάθμια εκπαίδευση ή μιας περιόδου κατάρτισης (συμπεριλαμβανομένης της τοποθέτησης σε θέση εργασίας) στο εξωτερικό, που αντιστοιχεί σε ελάχιστο όριο 15 μονάδων του Ευρωπαϊκού Συστήματος Μεταφοράς Ακαδημαϊκών Μονάδων (ECTS) ή διαρκεί τουλάχιστον τρεις μήνες.

3.4.2 Ανάμειξη του ELGPN

Το ELGPN δεν συμμετείχε στη συζήτηση των συμπερασμάτων του Συμβουλίου για τον εκσυγχρονισμό της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Υπάρχουν ορισμένες σαφείς αναφορές στον τομέα της καθοδήγησης και της συμβουλευτικής. Ωστόσο, το ELGPN είναι της άποψης ότι οι υπηρεσίες δια βίου καθοδήγησης θα πρέπει να αποτελούν βασικό συστατικό του προγράμματος εκσυγχρονισμού της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Η ποιότητα των πληροφοριών και των υπηρεσιών καθοδήγησης, ιδίως η

παροχή σχετικής στήριξης μετά την έναρξη των σπουδών σε φορείς τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, θα μπορούσε να βοηθήσει στη μείωση των ποσοστών εγκατάλειψης των σπουδών τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Η ανάπτυξη δεξιοτήτων διαχείρισης σταδιοδρομίας και η βελτιωμένη πρόσβαση των γυναικών σε πληροφορίες, ώστε να είναι σε θέση να μετέχουν στα υψηλότερα επίπεδα μεταπτυχιακής εκπαίδευσης και έρευνας, θα πρέπει να βοηθήσει στην αντιμετώπιση των στερεοτύπων και την απομάκρυνση των εμποδίων που εξακολουθούν να συναντούν οι γυναίκες και συνεπώς στην αξιοποίηση αφανών δεξιοτήτων. Η παροχή υπηρεσιών καθοδήγησης θα μπορούσε, επίσης, να βελτιώσει τις συνθήκες αντιστοιχίας μεταξύ δεξιοτήτων και θέσεων εργασίας.

3.4.3 Επόμενα βήματα

Σε συνάρτηση με τα κύρια σημεία του προγράμματος εκσυγχρονισμού της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, υπάρχουν ειδικά θέματα στα οποία πρέπει να εμβαθύνει το ELGPN στο μέλλον, στα οποία συγκαταλέγονται τα εξής:

- Ρόλος των υπηρεσιών δια βίου καθοδήγησης στο τρίγωνο της γνώσης (έρευνα, εκπαίδευση, καινοτομία).
- Συνέχιση της ανάπτυξης ΔΔΣ μεταξύ δευτεροβάθμιας και τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και μεταξύ ΕΕΚ και τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.
- Ένταξη της μαθησιακής κινητικότητας στις ΔΔΣ.
- Εξειδικευμένες υπηρεσίες πληροφόρησης και συμβουλευτικής για βελτιωμένη πρόσβαση στην εκπαίδευση μειονεκτούντων και ανεπαρκώς εκπροσωπούμενων ομάδων και πρόληψη της εγκατάλειψης των σπουδών τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.
- Ένταξη της πληροφόρησης και της συμβουλευτικής σε διεργασίες που σχετίζονται με την αναγνώριση της πρότερης γνώσης και εμπειρίας σε πανεπιστήμια.
- Ανάπτυξη συνεργασίας μεταξύ των υπηρεσιών παροχής καθοδήγησης των πανεπιστημίων και άλλων ενδιαφερόμενων κύκλων συμφερόντων – ειδικότερα των επιχειρήσεων, των κοινωνικών εταιριών και των Δημόσιων Υπηρεσιών Απασχόλησης,

με στόχο την αποτελεσματικότερη ικανοποίηση των αναγκών της οικονομίας και της κοινωνίας.

- Ανάπτυξη κοινής κουλτούρας παροχής υπηρεσιών συμβουλευτικής εντός των πανεπιστημίων και συνεχής βελτίωση της κατάρτισης των επαγγελματιών συμβούλων καθοδήγησης.
- Ποιότητα των υπηρεσιών πληροφόρησης και συμβουλευτικής στο πλαίσιο της καθοδήγησης σε

πανεπιστήμια: σύστημα αξιολόγησης, βάσεις δεδομένων, παρακολούθηση των σπουδαστών.

- Δεδομένα απασχόλησης των αποφοίτων: τρόποι κατάρτισης των επαγγελματιών συμβούλων καθοδήγησης ως προς τη χρήση των δεδομένων.
- Αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας των υπηρεσιών καθοδήγησης όσον αφορά την αύξηση της μαθησιακής κινητικότητας.

3.5 Εκπαίδευση ενηλίκων

3.5.1 Κύριες εξελίξεις

Η έννοια της δια βίου μάθησης σύμφωνα με την Ανακοίνωση της Επιτροπής “*Η πραγμάτωση μιας ευρωπαϊκής περιοχής δια βίου μάθησης*” (2001) ενσωματώνει ολόκληρο το φάσμα της σχολικής, της εξωσχολικής και της άτυπης μάθησης. Στην “*Ατζέντα για νέες δεξιότητες και θέσεις εργασίας*” δίδεται ιδιαίτερη προσοχή στην εκπαίδευση ενηλίκων.

Ψήφισμα του Συμβουλίου

Ψήφισμα του Συμβουλίου σχετικά με ένα “*Ανανεωμένο ευρωπαϊκό θεματολόγιο για την εκπαίδευση των ενηλίκων*” θεσπίστηκε από τους αρμόδιους Υπουργούς Παιδείας στο Συμβούλιο Παιδείας, Νεολαία, Αθλητισμός και Πολιτισμός στις 28–29 Νοεμβρίου 2011. Στο εν λόγω ψήφισμα ο όρος “εκπαίδευση” ή “μάθηση” των ενηλίκων καλύπτει “ολόκληρο το φάσμα των δραστηριοτήτων στα πλαίσια τυπικής, μη τυπικής και άτυπης μάθησης – γενικής ή επαγγελματικής– τις οποίες ακολουθούν οι ενήλικοι μετά την αρχική εκπαίδευση και κατάρτισή τους”. Στα κράτη μέλη προτείνονται πέντε τομείς προτεραιότητας:

- Υλοποίηση της δια βίου μάθησης και της κινητικότητας.
- Βελτίωση της ποιότητας και της αποτελεσματικότητας της εκπαίδευσης και της κατάρτισης.
- Προαγωγή της ισοτιμίας, της κοινωνικής συνοχής και της ενεργού συμμετοχής στα κοινά μέσω της εκπαίδευσης των ενηλίκων.
- Ενίσχυση της δημιουργικότητας και της καινοτομίας, όσον αφορά τους ενηλίκους και το εκπαιδευτικό περιβάλλον τους.
- Βελτίωση της βάσης γνώσεων για την εκπαίδευση ενηλίκων και της παρακολούθησής της.

Έμφαση δίδεται κυρίως στην πληροφόρηση και την καθοδήγηση ως μέσο ενημέρωσης και παροχής κινήτρων, ιδίως στους εργαζομένους με λίγα προσόντα.

Οι υπόλοιπες συστάσεις αφορούν το ρόλο των εργοδοτών και τη μάθηση που βασίζεται στον χώρο της εργασίας, την προαγωγή ευέλικτων οδών μάθησης για ενηλίκους, μεταξύ άλλων μέσω ευρύτερης πρόσβασης στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, την επικύρωση μη τυπικών και άτυπων μορφών μάθησης, την εξασφάλιση της ποιότητας των παροχών εκπαίδευσης ενηλίκων και τη βελτίωση της ποιότητας των υπηρεσιών του προσωπικού που απασχολείται στην εκπαίδευση των ενηλίκων, την εξασφάλιση υπηρεσιών εκπαίδευσης ενηλίκων που απηχτεί σε μεγαλύτερο βαθμό τις ανάγκες της αγοράς εργασίας, ευκαιρίες μάθησης για ενηλίκους μεγαλύτερης ηλικίας, τη βελτίωση της χρήσης της τεχνολογίας, της πληροφορίας και των επικοινωνιών (ΤΠΕ) στην εκπαίδευση ενηλίκων και τη διευκόλυνση της απόκτησης εγκάρσιων βασικών ικανοτήτων, όπως λ.χ. η εκμάθηση μεθόδων μάθησης, η ανάπτυξη πνεύματος πρωτοβουλίας. Όλοι αυτοί οι παράγοντες προϋποθέτουν ισχυρή στήριξη από πλευράς δια βίου καθοδήγησης και συμβουλευτικής.

Πανόραμα Δεξιοτήτων της ΕΕ

Από το 2012 υπάρχει το Πανόραμα Δεξιοτήτων της ΕΕ με βελτιωμένη διαφάνεια πληροφοριών για όσους ψάχνουν εργασία, τους εργαζομένους, τις εταιρείες και/ή τις δημόσιες υπηρεσίες. Το Πανόραμα θα διατίθεται στο διαδίκτυο και θα περιέχει επικαιροποιημένες προβλέψεις για την παροχή δεξιοτήτων και τις ανάγκες της αγοράς εργασίας μέχρι το 2020.

Επικύρωση μη τυπικών και άτυπων μορφών μάθησης

Η επικύρωση της μάθησης που αποκτάται μέσα από την εργασία και τις εμπειρίες της ζωής αποτελεί θεμέλιο λίθο των πολιτικών δια βίου μάθησης. Η πληροφόρηση, η καθοδήγηση και η συμβουλευτική υπογραμμίζονται ως καθοριστικό στοιχείο στις “*Ευρωπαϊκές Οδηγίες για την επικύρωση μη τυπικών και άτυπων μορφών μάθησης*” (σελ. 53, παρ. 5). Κατά τη διαβούλευση για την προαγωγή και την επικύρωση μη τυπικών και άτυπων μορφών μάθησης που εγκαινίασε η Επιτροπή τον Δεκέμβριο του

2010, η έλλειψη πληροφόρησης, στήριξης και καθοδήγησης χαρακτηρίστηκε ως ένα από τα βασικά ζητήματα που πρέπει ακόμα να αντιμετωπιστούν. Ακόμα και σε χώρες όπου έχουν καθιερωθεί πιο συστηματικές διαδικασίες, η ενίσχυση των ατόμων συχνά παραμένει σε χαμηλά επίπεδα, εν μέρει λόγω άγνοιας και δυσκολιών στη χρήση και κατανόηση των διαδικασιών.

Οι τρέχουσες προτάσεις για περαιτέρω δράση είναι οι εξής:

- Η εισαγωγή ενός ολοκληρωμένου Ευρωπαϊκού Διαβατηρίου Δεξιοτήτων – Europass, το οποίο καταγράφει το πλήρες φάσμα τυπικών, μη τυπικών και άτυπων μορφών μάθησης.
- Πρόταση για τη σύνταξη σχεδίου σύστασης του Συμβουλίου σχετικά με την προώθηση και την επικύρωση μη τυπικών και άτυπων μορφών μάθησης, στο πλαίσιο της εμβληματικής πρωτοβουλίας “*Νεολαία σε κίνηση*” που εντάσσεται στη στρατηγική “Ευρώπη 2020”. Η προτεινόμενη σύσταση του Συμβουλίου όσον αφορά το ζήτημα αυτό καλεί τα κράτη μέλη να δημιουργήσουν ολοκληρωμένους και συντονισμένους μηχανισμούς επικύρωσης μέχρι το 2015, που να συνδέονται με τα εθνικά πλαίσια επαγγελματικών προσόντων, τη διασφάλιση της ποιότητας, τη δυνατότητα μεταφοράς των αποτελεσμάτων επικύρωσης και τη στήριξη μέσω καθοδήγησης.

3.5.2 Ανάμειξη του ELGPN

Αφού ζητήθηκε η γνώμη του ELGPN από την αντίστοιχη προεδρία του Συμβουλίου, το ELGPN υπέδειξε ορισμένα σημεία που απουσιάζουν από το έγγραφο της σύστασης για ένα “*Ανανεωμένο ευρωπαϊκό θεματολόγιο για την εκπαίδευση των ενηλίκων*”:

- Στην πρώτη προτεραιότητα, το ψήφισμα εστιάζει στα συστήματα καθοδήγησης με σκοπό την αύξηση της συμμετοχής των ενηλίκων στη δια βίου μάθηση: θα ήταν πιο χρήσιμο να υπογραμμίζεται η αναγκαιότητα των υπηρεσιών δια βίου καθοδήγησης, σε συνάρτηση με το ψήφισμα της 21ης Νοεμ-

βρίου 2008 σχετικά με την «καλύτερη ένταξη του δια βίου προσανατολισμού στις στρατηγικές της δια βίου μάθησης».

- Οι δεξιότητες διαχείρισης σταδιοδρομίας θα πρέπει να αναφέρονται διεξοδικά στην πρώτη προτεραιότητα: “Προαγωγή της ανάπτυξης δεξιοτήτων διαχείρισης σταδιοδρομίας για ενήλικες με στόχο τη στήριξη των πολιτών για καλύτερη διαχείριση των οδών εκπαίδευσής τους”.
- Η ενότητα “Υλοποίηση της δια βίου μάθησης και της κινητικότητας” συνεπάγεται την καθοδήγηση καθ’ όλη τη διάρκεια της ζωής ενός ατόμου.

3.5.3 Επόμενα βήματα

Οι επόμενες εργασίες θα πρέπει να επικεντρωθούν στον ρόλο της καθοδήγησης για την εκπαίδευση ενηλίκων κατά τη διττή προσέγγιση συμμετοχής των ατόμων και συλλογικής ευθύνης. Οι δεξιότητες διαχείρισης σταδιοδρομίας (ΔΔΣ) αποτελούν βασικό παράγοντα για τη *συμμετοχή των ατόμων*. Κατά συνέπεια, το ELGPN θα πρέπει:

- Να προαγάγει την ανάπτυξη των δεξιοτήτων διαχείρισης σταδιοδρομίας στην εκπαίδευση ενηλίκων σε ευρωπαϊκό επίπεδο (Ομάδα Εργασίας) και στο πλαίσιο των εθνικών συστημάτων.
- Να συμπεριλάβει στη διαδικασία αυτή όλους τους ενδιαφερόμενους κύκλους συμφερόντων – λ.χ. φορείς λήψης αποφάσεων, παρόχους κατάρτισης, κοινωνικούς εταίρους, εργοδότες.
- Να ενθαρρύνει τις Δημόσιες Υπηρεσίες Απασχόλησης στη χρήση νέων μεθοδολογιών προκειμένου να δραστηριοποιηθούν τα άτομα για τη δική τους προσωπική ανάπτυξη: οι απαιτήσεις όσον αφορά τα προσόντα και την κατάρτιση των επαγγελματιών είναι ζωτικής σημασίας από την άποψη αυτή.
- Να προτείνει το περιεχόμενο και τις μεθόδους εκπαίδευσης δεξιοτήτων διαχείρισης σταδιοδρομίας για ενήλικες, προσαρμοσμένες στις ανάγκες τους, ιδίως στον χώρο εργασίας.
- Να προωθήσει τα χαρτοφυλάκια ως εργαλείο αξιολόγησης των δεξιοτήτων διαχείρισης σταδιοδρομίας, ως βάση για το EUROPASS και τη διαφάνεια

των επαγγελματικών προσόντων και, συνεπώς, ως εργαλείο για την υποστήριξη της κινητικότητας των εργαζομένων στην Ευρώπη.

Οι παράμετροι της πρόσβασης και της ποιότητας αφορούν στο ζήτημα της συλλογικής ευθύνης:

- Οι δραστηριότητες προβολής και οι ευκαιρίες μάθησης απευθύνονται ολοένα και περισσότερο προς τα άτομα με το χαμηλότερο επίπεδο προσόντων.
- Για τη διαμόρφωση πολιτικών βασισμένων σε αντικειμενικά στοιχεία στον τομέα αυτόν απαιτείται η συλλογή περιεκτικών και συγκρίσιμων στοιχείων σε όλες τις βασικές πτυχές της εκπαίδευσης ενηλίκων· χρειάζονται, επίσης, αποτελεσματικά συστήματα παρακολούθησης και συνεργασίας μεταξύ των διάφορων φορέων, καθώς και ανάπτυξη ερευνητικών δραστηριοτήτων υψηλής ποιότητας.

Επικύρωση μη τυπικών/άτυπων μορφών μάθησης

Ο ρόλος της καθοδήγησης στην επικύρωση μη τυπικών και άτυπων μορφών μάθησης αποδεδειγμένα αποτελεί καίριο παράγοντα επιτυχίας. Σαφής διάκριση πρέπει να γίνει μεταξύ των υπηρεσιών καθοδήγησης που αποσκοπούν σε θέματα επικύρωσης/αξιολόγησης και των πιο γενικευμένων υπηρεσιών καθοδήγησης. Επομένως, θα μπορούσε να καθιερωθεί ένα σημείο αναφοράς ειδικά για την καθοδήγηση που αφορά σε ζητήματα επικύρωσης/αξιολόγησης. Τα αποτελέσματα των εργασιών του ELGPN όσον αφορά τα ζητήματα αυτά ίσως καταγραφούν στη Χάρτα Συμβουλευτικής για την επικύρωση μη τυπικών και άτυπων μορφών μάθησης, που θα αποτελεί παράρτημα μελλοντικής ευρωπαϊκής σύστασης, η οποία θα μπορούσε να περιλαμβάνει τα εξής:

- Συσχέτιση του προσωπικού φακέλου (χαρτοφυλακίου) με τις διαδικασίες επικύρωσης μη τυπικών/άτυπων μορφών μάθησης, δίνοντας τη δυνατότητα στον υποψήφιο να συμβάλει ενεργά στη συγκέντρωση αντικειμενικών στοιχείων. Επίσης, διασύνδεση με την ανάπτυξη ΔΔΣ, το Europass και το επερχόμενο Ευρωπαϊκό Διαβατήριο Δεξιοτήτων.
- Πρόσβαση σε υπηρεσίες καθοδήγησης και συμβουλευτικής για την επικύρωση προσόντων που αποκτήθηκαν στον χώρο εργασίας: βήματα που ξεκινούν από το στάδιο της παροχής πληροφόρησης, μέσω στήριξης για την ανάλυση της εργασιακής πείρας, και καταλήγουν στο στάδιο της συμβουλευτικής για τις διόδους μετεκπαίδευσης εντός και εκτός του περιβάλλοντος της εταιρείας· ενημέρωση των εργοδοτών και των εκπροσώπων του συνδικαλισμού· ζητήματα χρηματοδότησης.
- Χρήση συστημάτων τεχνολογίας πληροφοριών και επικοινωνίας (ΤΠΕ) για την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ υποψηφίων και συμβούλων καθοδήγησης.
- Ισορροπία μεταξύ παροχής συλλογικών και ατομικών πληροφοριών και συμβουλευτικής στο πλαίσιο της διαδικασίας επικύρωσης.
- Συνεργασία / συντονισμός / δικτύωση μεταξύ των γενικών υπηρεσιών καθοδήγησης και των φορέων επικύρωσης· οικοδόμηση μιας συγκεκριμένης πλατφόρμας καθοδήγησης και συμβουλευτικής σε περιφερειακό / τοπικό επίπεδο.
- Ικανότητες/περιεχόμενο της κατάρτισης για τους συμβούλους καθοδήγησης· πρότυπα ποιότητας για συμβούλους κατά τη διαδικασία επικύρωσης.
- Καθιέρωση δεικτών μέτρησης της ποιότητας των υπηρεσιών καθοδήγησης και συμβουλευτικής κατά τη διαδικασία επικύρωσης μη τυπικών/άτυπων μορφών μάθησης.

3.6 Απασχόληση

3.6.1 Κύριες εξελίξεις

Οι νέοι πλήττονται ιδιαίτερα από την τρέχουσα οικονομική κρίση και από τη μείωση των μόνιμων θέσεων εργασίας. Σε ολόκληρη την ΕΕ αντιμετωπίζουν ποσοστό ανεργίας άνω του 20%, το οποίο είναι διπλάσιο από το ποσοστό που αντιστοιχεί στον συνολικό πληθυσμό, ενώ υπερεκπροσωπούνται ανάμεσα στους εργαζομένους με συμβάσεις ορισμένου χρόνου.

Καταπολέμηση της ανεργίας στους νέους

Το ψήφισμα του Συμβουλίου της 26ης Μαΐου 2011 σχετικά με τον “*Διαρθρωμένο διάλογο με τους νέους με θέμα την απασχόληση των νέων*”, ήταν το αποτέλεσμα του πρώτου κύκλου ενός διαρθρωμένου διαλόγου για την απασχόληση των νέων (1 Ιανουαρίου 2010 έως 30 Ιουνίου 2011). Το ψήφισμα απαριθμεί τις εξής προτεραιότητες:

- Ευκολότερη πρόσβαση για όλους τους νέους σε φιλική προς αυτούς ενημέρωση υψηλής ποιότητας σχετικά με την αγορά εργασίας.
- Προσανατολισμένη πρόσβαση στη σταδιοδρομία, κατάρτιση και καθοδήγηση.
- Αναγνώριση της εργασίας των νέων και της άτυπης μάθησης.
- Εφοδιασμός των νέων με δεξιότητες και ικανότητες και ως εκ τούτου διευκόλυνση της πρόσβασής τους στην αγορά εργασίας μέσω εξατομικευμένων μέτρων πολιτικής και ενός ποιοτικού πλαισίου για την πρακτική άσκηση.
- Βελτιωμένη ευελιξία καθώς και ασφάλεια.
- Ίση πρόσβαση σε ευκαιρίες κινητικότητας.

Η πρωτοβουλία “*Ευκαιρίες για τους νέους*” που υιοθέτησε η Επιτροπή την 21η Δεκεμβρίου 2011 καλεί τα κράτη μέλη σε άμεση ανάληψη δράσης ώστε:

- να αποτρέπεται η πρόωρη εγκατάλειψη του σχολείου

- να βοηθηθούν οι νέοι να αναπτύξουν δεξιότητες για τις οποίες υπάρχει ζήτηση στην αγορά εργασίας
- να διασφαλίζεται η εργασιακή πείρα και η εκπαίδευση που προέρχεται από το χώρο εργασίας
- να βοηθηθούν οι νέοι στην εξεύρεση της πρώτης τους δουλειάς.

Η Επιτροπή καλεί, επίσης, τα κράτη μέλη να κάνουν καλύτερη χρήση του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου, στο πλαίσιο του οποίου €30 δισεκατομμύρια χρηματοδότησης παραμένουν αδιάθετα. Επιπλέον, η Επιτροπή δρομολόγησε πακέτο συγκεκριμένων δράσεων προς άμεση χρηματοδότηση από τα ευρωπαϊκά ταμεία.

Κάθε κράτος μέλος θα καθορίσει στο Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων (ΕΠΜ) τα συγκεκριμένα μέτρα που θα λάβει για να αντιμετωπίσει τα ζητήματα αυτά (Εθνικά Σχέδια Απασχόλησης) και η υλοποίησή τους θα υπόκειται σε αυξημένους ελέγχους στο πλαίσιο του “*Ευρωπαϊκού Εξαμήνου*” (Δήλωση της Επιτροπής, 31 Ιανουαρίου 2012).

Ποιά είναι η κατάσταση στην απασχόληση

Η ετήσια επισκόπηση της ανάπτυξης για το 2012 προβαίνει σε απολογισμό της κατάστασης στον τομέα της απασχόλησης και εγκαινιάζει το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο Οικονομικής Διακυβέρνησης 2012. Η μεταρρύθμιση της αγοράς εργασίας για την αύξηση της απασχόλησης έχει ληφθεί υπόψη από τα κράτη μέλη στα εθνικά προγράμματα μεταρρύθμισης για το 2011. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ενέκρινε τις ειδικές ανά χώρα συστάσεις της Επιτροπής τον Ιούνιο του 2011. Επίσης, τον Μάρτιο του 2011, οι χώρες της ζώνης του ευρώ και έξι κράτη μέλη που δεν ανήκουν στη ζώνη του ευρώ συμφώνησαν σχετικά με το “*Σύμφωνο για το Ευρώ+*”, το οποίο απαιτεί από τις χώρες να προβούν σε εθελοντικές δεσμεύσεις στους τομείς της ανταγωνιστικότητας και της απασχόλησης, υπερβαίνοντας τα συμφωνηθέντα σε επίπεδο ΕΕ. Οι εθνικές δεσμεύσεις τους είναι ενσωματωμένες στα ΕΠΜ και αξιολογούνται στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου.

Στην ετήσια επισκόπηση της ανάπτυξης τονίζεται ότι οι πολιτικές δια βίου μάθησης είναι απαραίτητες για τον

εφοδιασμό των ατόμων με τις κατάλληλες δεξιότητες για την αγορά εργασίας. Μέχρι το 2020, θα απαιτούνται υψηλότερα προσόντα για το 35% των θέσεων εργασίας, ενώ η ζήτηση για χαμηλότερα προσόντα θα πέσει στα 12 εκατομμύρια θέσεις εργασίας.

Η Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στις 30 Μαΐου 2012 σχετικά με τη “*Δράση για τη Σταθερότητα, την Ανάπτυξη και την Απασχόληση*”¹⁰ προτείνει ορισμένα στοιχεία που μπορούν να αποτελέσουν μέρος μιας αναπτυξιακής πρωτοβουλίας που θεμελιώνεται σε δύο αλληλοενισχυόμενους άξονες:

- έναν άξονα σε ενωσιακό επίπεδο, βασιζόμενο στα ισχυρά σημεία και τις συνέργειες που προκύπτουν από τη συνεργασία σε ενωσιακό επίπεδο
- έναν άξονα σε επίπεδο κρατών μελών, βασιζόμενο στην απελευθέρωση του αναπτυξιακού δυναμικού των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων που έχουν προσδιοριστεί στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου.

Στο πακέτο της απασχόλησης, η Επιτροπή πρότεινε σειρά συγκεκριμένων μέτρων για ανάκαμψη συνοδευόμενη από πλούτο εργασιακών θέσεων σε ολόκληρη την ΕΕ. Η συνεργασία μεταξύ της Επιτροπής, των κρατών μελών, των κοινωνικών εταίρων, καθώς και των δημόσιων και ιδιωτικών ενδιαφερόμενων φορέων, θα είναι αναγκαία για την εφαρμογή των συγκεκριμένων δράσεων που προτείνονται για την αξιοποίηση του δυναμικού του ανθρώπινου κεφαλαίου και τη χρησιμοποίηση των διαρθρωτικών ταμείων, ιδίως του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου, όπως πρότεινε η Επιτροπή για την επόμενη περίοδο προγραμματισμού (2014–2020).

Η ανάπτυξη πολιτικής για τη δια βίου καθοδήγηση θα πρέπει να θεωρείται θεμέλιος λίθος για τις δράσεις αυτές.

3.6.2 Βασικοί στόχοι της Στρατηγικής “Ευρώπη 2020”

Αναφορικά με τον στόχο της απασχόλησης, το ποσοστό απασχόλησης στην Ευρωπαϊκή Ένωση των 27 για το 2011

ενδέχεται να υπερβεί ελαφρώς το ποσοστό του 2010, ήτοι 68,6%, και να παραμείνει πολύ κάτω από το 70,3% που είχε σημειωθεί πριν από την κρίση.

Αναφορικά με τον στόχο μείωσης της φτώχειας, ο στόχος της Ευρωπαϊκής Ένωσης να απαλλαγούν από τη φτώχεια και τον κοινωνικό αποκλεισμό τουλάχιστον 20 εκατομμύρια άνθρωποι μέχρι το 2020 δεν θα επιτευχθεί, με βάση τους τρέχοντες εθνικούς στόχους.

Συμπληρωματικές δράσεις εμβληματικής πρωτοβουλίας

Ατζέντα για νέες δεξιότητες και θέσεις εργασίας. Η Ευρώπη σήμερα αριθμεί πάνω από 23 εκατομμύρια άνεργους, που αντιστοιχούν στο 10% του ενεργού πληθυσμού. Αναντιστοιχίες δεξιοτήτων και ελλείψεις εξακολουθούν να παρεμποδίζουν την οικονομική ανάκαμψη.

Θεσπίζονται δεκατρία βασικά μέτρα και συγκεκριμένα:

- Το Πανόραμα Δεξιοτήτων της ΕΕ που ισχύει από το 2012 για βελτιωμένη διαφάνεια πληροφοριών για όσους ψάχνουν εργασία, τους εργαζομένους, τις εταιρείες και/ή τις δημόσιες υπηρεσίες (βλ. Κεφάλαιο 3.5).
- Η ανάπτυξη Ευρωπαϊκού Διαβατηρίου Δεξιοτήτων αναμένεται το 2012.

Νεολαία σε Κίνηση. Για την αντιμετώπιση της ανεργίας στους νέους έχουν ήδη καθιερωθεί κάποιες βασικές δράσεις, όπως είναι οι εξής:

- Youth@work (Νεολαία στην εργασία): εκστρατεία ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης για τη δημιουργία επαφών ανάμεσα στους νέους και τις μικρές επιχειρήσεις (ΜΜΕ).
- European Vacancy Monitor (Δελτίο παρακολούθησης των διαθέσιμων θέσεων εργασίας): συγκέντρωση ενημερωμένων στοιχείων για τις κενές θέσεις εργασίας στην Ευρώπη.

Το ευρωπαϊκό πλαίσιο για την απασχόληση των νέων βασίζεται πάνω σε τέσσερις πυλώνες:

¹⁰ http://ec.europa.eu/europe2020/pdf/nd/eccomm2012_el.pdf

- Βοήθεια για την εξεύρεση της πρώτης εργασίας και το ξεκίνημα της σταδιοδρομίας.
- Υποστήριξη των νέων που βρίσκονται σε κίνδυνο.
- Διαμόρφωση επαρκών δικτύων κοινωνικής ασφάλειας για τους νέους.
- Υποστήριξη των νεαρών επιχειρηματιών και της αυτοαπασχόλησης.

Στο πλαίσιο αυτό, η Επιτροπή έχει προτείνει συγκεκριμένους τομείς δράσης στα κράτη μέλη, μεταξύ άλλων τις Εγγυήσεις για τους Νέους, με στόχο να διασφαλιστούν για όλους τους νέους θέσεις εργασίας, περαιτέρω εκπαίδευση ή μέτρα ενεργοποίησής τους εντός τεσσάρων μηνών από την εγκατάλειψη σπουδών πλήρους φοίτησης. Επιπλέον, η Επιτροπή θα υποβάλει, πριν από το τέλος του 2012, περαιτέρω δράσεις για την υποστήριξη της μετάβασης στην αγορά εργασίας, την παροχή περισσότερων ευκαιριών πρακτικής άσκησης και την ενθάρρυνση της κινητικότητας.

Ανανέωση της ατζέντας για την ευελισφάλεια

Σε αρκετά κράτη μέλη λήφθηκαν γενικά μέτρα για τη διατήρηση της ισορροπίας μεταξύ ασφάλειας και ευελιξίας. Ωστόσο, η κρίση οδηγεί σε αλλαγή του τρόπου αντιμετώπισης της ευελισφάλειας, και ως αποτέλεσμα προκύπτουν διάφορα ζητήματα.

3.6.3 Ανάμειξη του ELGPN

Στο ELGPN ανατέθηκε η σύνταξη σύντομου σημειώματος για την ευελισφάλεια¹¹, όπου δίδεται ο ορισμός της έννοιας, εξηγείται η ελκυστικότητά της και προσδιορίζονται ορισμένα από τα ζητήματα που γείρει, μεταξύ άλλων την υπόνοια ότι δίδεται περισσότερη έμφαση στην εξασφάλιση της απασχολησιμότητας παρά στην εξασφάλιση της απασχόλησης. Ειδικότερα, το έγγραφο περιλαμβάνει ανάλυση της επίδρασης της ευελισφάλειας για την καθοδήγηση σταδιοδρομίας.

¹¹ Sultana, R. (2011). Flexicurity: Implications for Lifelong Career Guidance. Τη σύνταξη του σύντομου σημειώματος (Concept Note) ανέθεσε το ELGPN. (Η «ευελιξία με ασφάλεια»: Συνέπειες στη Δια Βίου Συμβουλευτική και τον Επαγγελματικό Προσανατολισμό)

Το ELGPN ανέλαβε, επίσης, τη σύνταξη ενός σύντομου σημειώματος για την απασχόληση των νέων και τις υπηρεσίες δια βίου καθοδήγησης¹². Το εν λόγω σημείωμα εξετάζει τις τάσεις που επικρατούν στον τομέα της απασχόλησης των νέων, τα τρέχοντα μέτρα πολιτικής και τις ανάλογες πρακτικές που εφαρμόζονται από την Ευρωπαϊκή Ένωση, καθώς και τους τρόπους με τους οποίους οι υπηρεσίες δια βίου καθοδήγησης μπορούν να συμβάλουν θετικά προς όφελος νέων και αναδυόμενων σχεδίων διακυβέρνησης σε όλα τα κράτη μέλη.

Μεταξύ του ELGPN και εκπροσώπων της Γενικής Διεύθυνσης Απασχόλησης της Επιτροπής πραγματοποιήθηκαν δύο συναντήσεις στις Βρυξέλλες τον Οκτώβριο και τον Νοέμβριο του 2011, όπου συζητήθηκαν πιθανοί τομείς συνεργασίας.

3.6.4 Επόμενα βήματα

Κατά τις επόμενες εργασίες του το ELGPN θα πρέπει να εξετάσει την προστιθέμενη αξία της δια βίου καθοδήγησης στις στρατηγικές απασχόλησης, ιδίως στις πολιτικές ευελισφάλειας και καταπολέμησης της ανεργίας στους νέους.

Όσον αφορά τις οδηγίες για την απασχόληση, το 2010 το ELGPN πρότεινε ρητώς ο τομέας των υπηρεσιών δια βίου καθοδήγησης να αποτελεί αντικείμενο ξεχωριστής οδηγίας. Δεδομένου ότι δεν έχει ακόμη συμβεί κάτι τέτοιο, το ELGPN θα μπορούσε να προτείνει, όσον αφορά τις μεθοδολογικές συστάσεις της Επιτροπής προς τα κράτη μέλη κατά την έναρξη της διαδικασίας των εθνικών προγραμμάτων μεταρρύθμισης, να δοθεί ιδιαίτερη έμφαση στις δραστηριότητες δια βίου καθοδήγησης, ειδικότερα στην οδηγία 7.

Όσον αφορά τις πολιτικές ευελισφάλειας, θα μπορούσαν να προστεθούν κάποιες "συμπληρώσεις" στις ήδη υπάρχουσες πολιτικές. Ειδικότερα, θα ήταν χρήσιμο να προστεθεί η δια βίου καθοδήγηση και, πιο συγκεκριμένα,

¹² Hughes, D. & Borbely-Pecze, T.B. (2012). Youth Unemployment: a Crisis in Our Midst – the Role of Lifelong Guidance Policies in Addressing Labour Supply and Demand. Τη σύνταξη του σύντομου σημειώματος (Concept Note) ανέθεσε το ELGPN. (Ανεργία των νέων: Μια Κρίση ανάμεσά μας – Ο ρόλος των πολιτικών της Δια Βίου Συμβουλευτικής και του Επαγγελματικού Προσανατολισμού για την αντιμετώπιση της προσφοράς και ζήτησης εργασίας)

η ανάπτυξη δεξιοτήτων διαχείρισης σταδιοδρομίας και η εξατομικευμένη πρόσβαση σε υπηρεσίες συμβουλευτικής:

- Ο ρόλος των δεξιοτήτων διαχείρισης σταδιοδρομίας και των χαρτοφυλακίων στην ευελισφάλεια.
- Η σημασία της ενημέρωσης, της καθοδήγησης και της συμβουλευτικής για σκοπούς δια βίου μάθησης, ως μέρος των συμβατικών υποχρεώσεων της ευελισφάλειας για τη διασφάλιση διόδων εκπαίδευσης.
- Ανάπτυξη δεξιοτήτων διαχείρισης σταδιοδρομίας ενηλίκων στον χώρο εργασίας για τον σχεδιασμό της σταδιοδρομίας τους μέσω της αυτο-εξερεύνησης καθώς και της διερεύνησης εργασιακών δραστηριοτήτων και κατάρτισης: ο ρόλος που διαδραματίζουν οι εκπαιδευτές, η κατάρτιση του προσωπικού, οι εργοδότες και ο συνδικαλισμός.

3.7 Κοινωνική ένταξη

3.7.1 Κύριες εξελίξεις

Το 2008 περισσότερα από 80 εκατομμύρια άτομα σε ολόκληρη την Ένωση ζούσαν κάτω από το όριο της φτώχειας. Πάνω από 20 εκατομμύρια είναι παιδιά που κινδυνεύουν από τη φτώχεια. Με την οικονομική κρίση, η κατάσταση επιδεινώθηκε. Η καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού, η προαγωγή της κοινωνικής δικαιοσύνης και των θεμελιωδών δικαιωμάτων είναι βασικοί στόχοι της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής το 2008 σχετικά με την ενεργητική ένταξη των ατόμων που είναι αποκλεισμένα από την αγορά εργασίας προώθησε την έννοια της "ενεργητικής ένταξης", ειδικότερα των ανέργων, υποστηρίζοντας ότι τα πλέον αποκλεισμένα άτομα από την εργασία χρειάζονται πιο εξατομικευμένες διόδους προς την απασχόληση.

Συμφωνήθηκε η δημιουργία ενός συνόλου *κοινών αρχών*¹³ που θα βοηθήσει τους ανθρώπους να έχουν πρόσβαση στην αγορά εργασίας. Αρχές που καλύπτουν την ανάγκη για ολοκληρωμένες στρατηγικές, οι οποίες συνδυάζουν καλοσχεδιασμένα συστήματα στήριξης του εισοδήματος, αγορές εργασίας χωρίς διακρίσεις και επαρκείς κοινωνικές υπηρεσίες.

Ευρωπαϊκή πλατφόρμα ενάντια στη φτώχεια και τον κοινωνικό αποκλεισμό

Το 2010, η στρατηγική "Ευρώπη 2020" πρότεινε τη δημιουργία ευρωπαϊκής πλατφόρμας για την καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού (ένα ευρωπαϊκό πλαίσιο για κοινωνική και εδαφική συνοχή), ως μία από τις επτά εμβληματικές πρωτοβουλίες της για την επίτευξη αυτού του στόχου. Η πλατφόρμα έχει σκοπό την ανάληψη μιας κοινής δέσμευσης μεταξύ των κρατών μελών, των οργάνων της

ΕΕ και των κύριων ενδιαφερομένων να καταπολεμήσουν τη φτώχεια και τον κοινωνικό αποκλεισμό.

Η πλατφόρμα θέτει ένα δυναμικό πλαίσιο δράσης. Η καταπολέμηση της φτώχειας και του αποκλεισμού πρέπει να βασίζεται στην ανάπτυξη και την απασχόληση, καθώς και στη σύγχρονη και αποτελεσματική κοινωνική προστασία, η οποία πρέπει να συνδυάζεται με ένα ευρύ σύνολο κοινωνικών πολιτικών που να περιλαμβάνει στοχοθετημένες πολιτικές για την εκπαίδευση και την κατάρτιση.

Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Ανάμεσα στα ευρωπαϊκά χρηματοδοτικά εργαλεία, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ) αποτελεί βασικό χρηματοδοτικό μέσο για τη στήριξη της απασχόλησης και της κοινωνικής ένταξης. Θα γίνει προσαρμογή του ΕΚΤ στο νέο πλαίσιο της στρατηγικής "Ευρώπη 2020" ώστε να μπορεί να διαδραματίσει πλήρως το ρόλο του στη διασφάλιση των κατάλληλων δεξιοτήτων για τις διαθέσιμες θέσεις εργασίας και στην καταπολέμηση της φτώχειας.

Η σύσταση για τον σχετικό Κανονισμό υιοθετήθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στις 6 Οκτωβρίου 2011 μετά από σειρά διαβουλεύσεων. Το ΕΚΤ θα στηρίξει την επίτευξη των βασικών στόχων της στρατηγικής "Ευρώπη 2020" και τις πολιτικές που πρέπει να εφαρμοστούν από τα κράτη μέλη σύμφωνα με τις οδηγίες απασχόλησης. Θα συμβάλει, επίσης, στην υλοποίηση των εμβληματικών πρωτοβουλιών. Η πρόταση Κανονισμού ΕΚΤ για τη χρηματοδοτική περίοδο 2014–20 προτείνει για το ΕΚΤ να δοθεί μεγαλύτερη έμφαση σε τέσσερις "θεματικούς στόχους":

- Προαγωγή της απασχόλησης και της κινητικότητας στην εργασία.
- Επένδυση στην εκπαίδευση, τις δεξιότητες και τη δια βίου μάθηση.
- Προαγωγή της κοινωνικής ένταξης.
- Αντιμετώπιση της φτώχειας

Οι προτάσεις αυτές θα συζητηθούν πλέον στο πλαίσιο του Συμβουλίου και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου με

¹³ Σύσταση της Επιτροπής σχετικά με την ενεργητική ένταξη των ατόμων που είναι αποκλεισμένα από την αγορά εργασίας (2008/867/ΕΚ), συμπεριλαμβανομένων των κοινών αρχών που προσυπογράφηκαν από το Συμβούλιο για μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα στην καταπολέμηση της φτώχειας (17 Δεκεμβρίου 2008).

σκοπό την έγκρισή τους έως το τέλος του 2012, ώστε να καταστεί δυνατόν να ξεκινήσει μια νέα γενιά προγραμμάτων της πολιτικής για τη συνοχή το 2014.

Οι διαπραγματεύσεις για το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο για το σύνολο του προϋπολογισμού της ΕΕ θα συνεχιστούν παράλληλα. Η Επιτροπή έχει ήδη προτείνει τη διάθεση 336 δισεκατομμυρίων ευρώ για τα μέσα της πολιτικής για τη συνοχή την περίοδο 2014–2020.

3.7.2 Ανάμειξη του ELGPN

Το ELGPN δεν συμμετείχε στον σχεδιασμό των πολιτικών κοινωνικής ένταξης. Η έννοια, ωστόσο, της ενεργητικής ένταξης περιλαμβάνει υποχρεωτικά την παροχή υπηρεσιών δια βίου καθοδήγησης και προϋποθέτει την ανάπτυξη δεξιοτήτων διαχείρισης σταδιοδρομίας.

Αναφορικά με την πρόταση Κανονισμού για το ΕΚΤ, δεν ζητήθηκε η επίσημη γνώμη του ELGPN. Ωστόσο, οι στόχοι της Στρατηγικής “Ευρώπη 2020” που υποστηρίζονται από τις εμβληματικές πρωτοβουλίες ενισχύουν και επεκτείνουν τον εγκάρσιο ρόλο της καθοδήγησης ανάμεσα στα βασικά ζητήματα διατομεακής πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης και την ανάγκη για θέσπιση πιο ολοκληρωμένης στρατηγικής για τη λήψη μέτρων πολιτικής αναφορικά με τις υπηρεσίες δια βίου καθοδήγησης σε επίπεδο ΕΕ και κρατών μελών. Ο τομέας των υπηρεσιών δια βίου καθοδήγησης αφορά και τις τέσσερις προτεραιότητες του ΕΚΤ και θα μπορούσε να συμπεριληφθεί σε κάθε θεματικό στόχο.

Κεφάλαιο 4: Αξιολόγηση¹⁴

4.1 Στρατηγική αξιολόγησης

Η συνέλευση της ολομέλειας που πραγματοποιήθηκε στις 13–14 Σεπτεμβρίου 2011 ενέκρινε το Επιχειρησιακό Σχέδιο Αξιολόγησης του Προγράμματος Εργασίας του ELGPN για την περίοδο 2011–12. Σύμφωνα με το σχέδιο, θα πρέπει να γίνει εκτίμηση της λειτουργίας και των δραστηριοτήτων του ELGPN για τη διασφάλιση της αποτελεσματικότητας των διεργασιών και των δράσεων του και τη στήριξη της συνεχούς ανάπτυξης του Δικτύου. Το παρόν κεφάλαιο συνοψίζει τα αποτελέσματα της αθροιστικής αξιολόγησης του ELGPN για την περίοδο 2011–12. Λεπτομερής παρουσίαση και ανάλυση των δεδομένων περιλαμβάνεται στην Έκθεση Προόδου του ELGPN που είναι διαθέσιμη στην ιστοσελίδα του ELGPN.

Στο πλαίσιο της συμφωνηθείσας στρατηγικής αξιολόγησης, εφαρμόστηκε προσέγγιση αξιολόγησης με βάση την κοινότητα, στοχεύοντας στην ενθάρρυνση της ενεργού συμμετοχής στη διαδικασία αξιολόγησης από όλες τις εμπλεκόμενες κοινότητες και τους ενδιαφερόμενους κύκλους συμφερόντων. Σύμφωνα με το σχέδιο, χρησιμο-

ποιήθηκε τόσο η ποσοτική όσο και η ποιοτική μέθοδος. Η αξιολόγηση πραγματοποιήθηκε σε τρία επίπεδα:

- *Αξιολόγηση της διαδικασίας*: αξιολόγηση των διαδικασιών και των εργασιών του προγράμματος εργασίας. Κατά την αξιολόγηση έγινε αναθεώρηση της απόδοσης των Πακέτων Εργασίας και των αντίστοιχων διαδικασιών για τη διασφάλιση της επιτυχούς διαχείρισης και λειτουργίας του έργου.
- *Αξιολόγηση των αποτελεσμάτων*: αξιολόγηση των αποτελεσμάτων του προγράμματος εργασίας, ιδίως των προϊόντων του, από πλευράς σχετικότητας, χρηστικότητας και πληρότητάς τους.
- *Αξιολόγηση της αμοιβαίας ανταλλαγής διδαγμάτων / επίδρασης*: αξιολόγηση των μαθησιακών αποτελεσμάτων και της επίδρασης του προγράμματος εργασίας.

¹⁴ Το κεφάλαιο αυτό συντάχθηκε από τον Dr Raimo Vuorinen, συντονιστή του ELGPN, και την κα Outi Ruusuvirta, μέλος της Μονάδας Συντονισμού του ELGPN.

Η αθροιστική αξιολόγηση πραγματοποιήθηκε με διαδικτυακή έρευνα τον Μάιο του 2012. Το ερωτηματολόγιο εστάλη σε όλα τα κράτη μέλη του δικτύου ELGPN και τις χώρες παρατηρητές, καθώς και τους οργανισμούς εταίρους της. Λήφθηκαν απαντήσεις από 28 εκ των 29 χωρών μελών, από μία εκ των δύο χωρών παρατηρητών, καθώς και από έναν οργανισμό εταίρο. Το υψηλό ποσοστό ανταπόκρισης από τις χώρες μέλη (96,5%), μπορεί να ερμηνευθεί ως ένδειξη της δέσμευσης των μελών του δικτύου προς το ίδιο το δίκτυο και την ανάπτυξή του.

4.2 Διαχείριση του δικτύου

Η Ομάδα Συντονισμού του ELGPN έχει την έδρα της στο Πανεπιστήμιο Jyväskylä στη Φινλανδία και είναι υπεύθυνη για την καθημερινή διαχείριση του δικτύου. Σύμφωνα με την έρευνα αθροιστικής αξιολόγησης, τα μέλη του ELGPN εμφανίζονται σε γενικές γραμμές ικανοποιημένα με την ηγεσία και τη διαχείριση του δικτύου. Οι ερωτηθέντες φάνηκαν, επίσης, πολύ ικανοποιημένοι με τον τρόπο που ο Συντονιστής ενέκυψε στα προβλήματα και τις δυσχέρειες του δικτύου. Ωστόσο, επισημάνθηκε ότι η διαχείριση διαδικασιών και προθεσμιών, καθώς και οι διακανονισμοί οικονομικής διαχείρισης, θα μπορούσαν να βελτιωθούν.

Ένας από τους κύριους στόχους του ELGPN είναι να διευκολύνει την αμοιβαία μάθηση και την ανταλλαγή ορθών πρακτικών μεταξύ των κρατών μελών. Τα μέλη του ELGPN είναι σε γενικές γραμμές ικανοποιημένα με τις δυνατότητες συμμετοχής τους στο πρόγραμμα εργασίας: το 90% των ερωτηθέντων συμφώνησε πλήρως ή συμφώνησε με κάποια δήλωση προς αυτή την κατεύθυνση. Έκαναν, επίσης, αποτίμηση της συνεισφοράς των συμβούλων του ELGPN, των ομότιμών τους σε άλλες χώρες και των οργανισμών εταίρων. Οι συνελεύσεις της ολομέλειας λειτούργησαν ως σημαντικό φόρουμ για τη διακρατική επικοινωνία μεταξύ των μελών, καθώς και για τον προβληματισμό σχετικά με τα πορίσματα του δικτύου και τις μελλοντικές κατευθύνσεις. Ουσιαστικό έργο πραγματοποιήθηκε, επίσης, στο πλαίσιο των θεματικών δραστηριοτήτων και σε επίπεδο χωρών. Εξάλλου, αναφέρθηκε ότι το Δίκτυο θα επωφεληθεί από τη συνεχή

ανάπτυξη των μεθόδων εργασίας του. Σημειώνεται, για παράδειγμα, ότι ο φόρτος εργασίας αναφορικά με τη συλλογή δεδομένων και την υποβολή εκθέσεων ήταν υπερβολικά μεγάλος υπό το φως των διαθέσιμων πόρων.

4.3 Μαθησιακά αποτελέσματα από τις θεματικές δραστηριότητες

Συνολικά, τα μέλη των τεσσάρων Πακέτων Εργασίας (ΠΕ) ανέφεραν ότι ήταν ικανοποιημένα με τις εργασίες που πραγματοποιούνται στις θεματικές αυτές ομάδες. Μεγάλη πλειοψηφία των ομάδων της κάθε χώρας συμφώνησαν ότι τα αποτελέσματα που επιτεύχθηκαν στα αντίστοιχα Πακέτα Εργασίας ήταν υψηλής ποιότητας. Όλες, εκτός από μία συμφώνησαν ότι τα αποτελέσματα αυτά ανταποκρίθηκαν στις προσδοκίες τους, τουλάχιστον σε κάποιο βαθμό. Τα μέλη ανέφεραν ότι οι θεματικές δραστηριότητες και οι επιτόπιες επισκέψεις τους έδωσαν την ευκαιρία να μάθουν για τα συστήματα διαβίου καθοδήγησης και τις διάφορες επιλογές για οργάνωση των υπηρεσιών. Απέκτησαν μεγαλύτερη επίγνωση των προκλήσεων και των παραγόντων που επηρεάζουν την ανάπτυξη πολιτικής σε θέματα διαβίου καθοδήγησης και την επιτυχή εφαρμογή των εθνικών πρωτοβουλιών. Τα μέλη, επίσης, παρατήρησαν ότι η αλληλεπίδραση στο πλαίσιο των θεματικών ομάδων τους έδωσε την ευκαιρία να επανεξετάσουν τα εθνικά τους συστήματα διαβίου καθοδήγησης, καθώς και να διερευνήσουν τι λειτούργησε και γιατί σε συγκεκριμένα πλαίσια. Οι επιτόπιες επισκέψεις συνέβαλαν στον προβληματισμό σχετικά με τη σχετική πρόοδο της χώρας τους όσον αφορά στην ανάπτυξη εθνικού συστήματος διαβίου καθοδήγησης και στο επίπεδο συμμετοχής των εθνικών φορέων στη διαδικασία αυτή. Κατά τη διάρκεια ορισμένων επιτόπιων επισκέψεων, πρακτικά παραδείγματα δομών καθοδήγησης σταδιοδρομίας ενισχύθηκαν μέσω της σύνδεσής τους με θεωρητικές συνεισφορές. Η συνεισφορά των συμβεβλημένων εξωτερικών συμβούλων βοήθησε στην ανάπτυξη συνεκτικής σύνθεσης των θεμάτων και τη διερεύνηση του σημείου διεπαφής με τις τομεακές πολιτικές. Για τις χώρες υποδοχής των επιτόπιων επισκέψεων, η οργάνωση της επίσκεψης και η παρουσίαση του εθνικού τους συστή-

ματος παροχής υπηρεσιών καθοδήγησης αποδείχθηκαν πολύτιμες εμπειρίες μάθησης.

Πιο συγκεκριμένα:

- Τα μέλη του ΠΕ1 ανέφεραν ότι έμαθαν για την πολυπλοκότητα της διαδικασίας ανάπτυξης των δεξιοτήτων διαχείρισης της σταδιοδρομίας (ΔΔΣ) και απέκτησαν μεγαλύτερη επίγνωση των προκλήσεων αναφορικά με την εφαρμογή ΔΔΣ σε εθνικό επίπεδο. Η εφαρμογή των ΔΔΣ στα εθνικά προγράμματα σπουδών και ο ρόλος των ΔΔΣ στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, καθώς και στην επικύρωση της μη τυπικής και της άτυπης μάθησης, εκλήφθησαν ως σημαντικές εμπειρίες μάθησης.
- Τα μέλη του ΠΕ2 είδαν ως πολύτιμη εμπειρία μάθησης κυρίως τη χρήση τεχνολογιών πληροφοριών και επικοινωνίας στη διευρυμένη πρόσβαση. Οι επιτόπιες επισκέψεις έδωσαν επίσης ευκαιρίες στα μέλη να μοιραστούν τις εμπειρίες τους σχετικά με τις διάφορες επιλογές για την εισαγωγή της καθοδήγησης στη διαδικασία επικύρωσης της πρότερης μάθησης.
- Το ΠΕ3 πραγματοποίησε δραστηριότητες αδελφοποίησης σε μηχανισμούς συνεργασίας και συντονισμού στη Γερμανία και την Ελλάδα, με τη συμμετοχή και της Κύπρου, ένα παράδειγμα ανταλλαγής εμπειριών μεταξύ χωρών σε διαφορετικά στάδια ανάπτυξης εθνικού φόρουμ δια βίου καθοδήγησης. Χώρες που βρίσκονται στη διαδικασία ανάπτυξης των εθνικών τους μηχανισμών συνεργασίας και συντονισμού ανέφεραν ότι ήταν σε θέση να συγκρίνουν τις διαφορετικές πρακτικές σε χώρες μέλη του ELGPN και να προβληματιστούν σχετικά με τις διαδικασίες που διέπουν αυτούς τους μηχανισμούς. Από την άλλη, κάποιες χώρες που ήδη διέθεταν εθνικά φόρουμ ή επιθυμούσαν να αναπτύξουν άλλου είδους δομές εκπροσώπησης, θεώρησαν ότι η μέθοδος εργασίας και το περιεχόμενο του ΠΕ3 υπήρξε κάπως επαναλαμβανόμενο.
- Στο ΠΕ4 οι διαφορές μεταξύ των χωρών όσον αφορά τις προσεγγίσεις τους για τη διασφάλιση της ποιότητας και την τεκμηριωμένη χάραξη πολιτικής ήταν το κύριο στοιχείο της αμοιβαίας μάθη-

σης. Οι συμμετέχοντες ανέφεραν ότι αποδείχθηκε δύσκολη η κατάρτιση καταλόγου των δεικτών ποιότητας, που θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί στο σύνολό του σε όλες τις χώρες μέλη. Ωστόσο, η ανάπτυξη κοινών δεικτών, παράλληλα με τη σύγκριση των διάφορων εθνικών ερευνών και την ανάπτυξη ενός πιλοτικού προγράμματος για την αξιολόγηση των μαθησιακών αποτελεσμάτων των θεσμών καθοδήγησης, θεωρήθηκε σημαντικό κίνητρο για καλύτερη κατανόηση των παραμέτρων ποιότητας των εθνικών συστημάτων καθοδήγησης. Δόθηκαν ευκαιρίες στις συμμετέχουσες χώρες να συζητήσουν για τους δείκτες ποιότητας που εφαρμόζονται σήμερα ή θα μπορούσαν να εφαρμοστούν σε εθνικό επίπεδο προς περαιτέρω στήριξη των επενδύσεων σε υπηρεσίες καθοδήγησης. Τόνισαν τη σχέση μεταξύ των προκλήσεων όσον αφορά τη διασφάλιση της ποιότητας και το διακριτό πλαίσιο του εκάστοτε εθνικού συστήματος δια βίου καθοδήγησης.

4.4 Συσχετισμός των πορισμάτων του ELGPN κατά το 2012

Συνολικά, φαίνεται ότι οι ELGPN χώρες μέλη υπήρξαν ικανοποιημένες με το δίκτυο και τα γενικά αποτελέσματα των εργασιών του. Όλοι οι συμμετέχοντες συμφώνησαν ότι τα αποτελέσματα του ELGPN ανταποκρίθηκαν στις προσδοκίες τους, τουλάχιστον σε κάποιο βαθμό. Το 87% συμφώνησε ή συμφώνησε απόλυτα ότι τα αποτελέσματα που επιτεύχθηκαν στο πλαίσιο του προγράμματος εργασίας ήταν υψηλής ποιότητας. Το 77% συμφώνησε ή συμφώνησε απόλυτα ότι τα αποτελέσματα ήταν συναφή με το εθνικό τους πλαίσιο, ενώ όλοι συμφώνησαν ότι θα μπορούσαν να χρησιμοποιήσουν τα αποτελέσματα στο δικό τους εθνικό πλαίσιο, τουλάχιστον σε κάποιο βαθμό.

Τα μέλη του ELGPN είναι της άποψης ότι τα ενημερωτικά σημειώματα και τα σημειώματα προβληματισμού που εκπονήθηκαν από εξωτερικούς συμβούλους υπήρξαν καίριας σημασίας και χρήσιμα για την προετοιμασία των επιτόπιων επισκέψεων και τη στήριξη της εφαρμογής και την εξέλιξη του προγράμματος εργασιών. Τα σημειώματα

προβληματισμού διάνοιξαν ευρύτερες προοπτικές για τις θεματικές ενότητες και πλαισίωσαν τη συζήτηση κατά τη διάρκεια των συνεδριάσεων. Οι στοχευμένες αναλύσεις και οι περιεκτικές αναφορές των θεματικών ενοτήτων επέδειξαν υψηλή ποιότητα.

Πολλά μέλη θεωρούν ότι τα ενημερωτικά δελτία του ELGPN για θέματα πολιτικής υπήρξαν βοηθητικά, αφού τους έδωσαν τη δυνατότητα να ακολουθούν τις εξελίξεις που σχετίζονται με θέματα καθοδήγησης στις τομεακές πολιτικές. Τα ενημερωτικά δελτία εκλήφθησαν επίσης ως χρήσιμα για σκοπούς υπενθύμισης των θεματικών δραστηριοτήτων των κοινών στόχων και επιτευγμάτων. Τα ενημερωτικά δελτία έδωσαν σε όλα τα μέλη του ELGPN και τους εθνικούς φορείς την ευκαιρία για ταχεία πληροφόρηση αναφορικά με συναφείς εξελίξεις σε πολιτικές σχετικές με θέματα καθοδήγησης. Ορισμένα μέλη μετέφρασαν τα ενημερωτικά δελτία στην εθνική τους γλώσσα. Ωστόσο, κάποιες χώρες που διαθέτουν εθνική μονάδα συντονισμού για ευρωπαϊκές υποθέσεις δεν θεωρούν ότι τα ενημερωτικά δελτία είναι τόσο σημαντικά.

Ο Ευρωπαϊκός Οδηγός Καλών Πρακτικών (*Resource Kit*) είναι το κύριο πόνημα του προγράμματος εργασίας, το οποίο συντάχθηκε για να συνοψίσει τα ετερογενή ζητήματα που εντοπίζονται στην εφαρμογή του προγράμματος εργασίας και να τα εντάξει σε ένα συνεκτικό πακέτο. Στο *Resource Kit* περιγράφονται τα κύρια θέματα του προγράμματος εργασίας και παρουσιάζονται χρήσιμα βήματα για την ανάπτυξη εθνικού συστήματος δια βίου καθοδήγησης. Κάποια μέλη το εξέλαβαν ως ενημερωμένη έκδοση των κοινών εργαλείων αναφοράς της ΕΕ για θέματα δια βίου καθοδήγησης το 2004, λαμβάνοντας υπόψη τις νέες προτεραιότητες της στρατηγικής “Ευρώπη 2020”. Στο εγχειρίδιο αναλύονται οι διαφορές που υπάρχουν στο πλαίσιο κάθε χώρας, οι οποίες εντάχθηκαν εμμέσως και στα εργαλεία. Ωστόσο, ορισμένα μέλη ανέφεραν ότι το *Resource Kit* ήταν πολύ γενικού χαρακτήρα, προσφέροντας περιορισμένες πρακτικές λύσεις στα προβλήματα που οι υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής αντιμετώπιζαν σε καθημερινή βάση. Άλλα μέλη θεώρησαν ότι πρόκειται για έργο που βρίσκεται ακόμη σε εξέλιξη και αποτελεί ένα σημαντικό πρώτο βήμα για την κατάρτιση ενός καλύτερα επεξεργασμένου εργαλείου για τους φορείς χάραξης πολιτικής και άλλα ενδιαφε-

ρόμενα μέρη, ώστε να επανεξετάσουν την υφιστάμενη παροχή υπηρεσιών δια βίου καθοδήγησης σε χώρες και σε περιοχές.

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι το δυνατό σημείο της συλλογικής συμμετοχής στην κατάρτιση του *Resource Kit* προϋπόθετε κάποιους συμβιβασμούς όσον αφορά τα τεχνικά χαρακτηριστικά ποιότητας και συνοχής. Το δίκτυο αποτελείται από μια ετερογενή ομάδα εθνικών αντιπροσωπιών με διαφορετικούς ρόλους και επαγγελματικό υπόβαθρο. Λόγω αυτού του γεγονότος προκύπτει μια πλούσια γκάμα επαγγελματικών προοπτικών και προοπτικών στη διαμόρφωση πολιτικής, οι οποίες όμως δεν μπορούν πάντοτε να τυγχάνουν ομοιόμορφης εφαρμογής. Για παράδειγμα, η επιλογή των εθνικών περιπτώσιολογικών μελετών βασίστηκε μάλλον στις προτάσεις των Πακέτων Εργασίας παρά σε σταθερά και συμφωνημένα κριτήρια ποιότητας. Στο σύνολό του, το *Resource Kit* αποτελεί ένα χειροπιαστό εργαλείο προς χρήση σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο στις χώρες μέλη, μπορεί όμως να χρειαστεί βελτίωσή του κατόπιν επιτόπιων δοκιμών κατά τη διάρκεια του προγράμματος εργασίας 2013–14.

Κατά τη διαδικασία κατάρτισης του *Resource Kit*, τα Πακέτα Εργασίας ανέπτυξαν συμπληρωματικά εργαλεία για να στηρίζουν την εφαρμογή του. Το ΠΕ1 συγκέντρωσε δεδομένα από τις χώρες μέλη με σκοπό να εκπονήσει Οδηγίες για την Ανάπτυξη των Δεξιοτήτων Διαχείρισης Σταδιοδρομίας, καθώς και μια περιγραφή των παραγόντων επιτυχίας στην εφαρμογή των πολιτικών δια βίου καθοδήγησης: τα εκπονήματα αυτά προορίζονται για χρήση στην ανάπτυξη και την υλοποίηση προγραμμάτων ανάπτυξης σταδιοδρομίας στο εκπαιδευτικό σύστημα και στις δημόσιες Υπηρεσίες Απασχόλησης. Το ΠΕ4 συνέταξε μια λεπτομερή πρόταση για το Πλαίσιο Διασφάλισης της Ποιότητας και Βάσης Τεκμηρίωσης, μαζί με έναν Κατάλογο Αποτελεσμάτων των Υπηρεσιών Σταδιοδρομίας με σκοπό να εξετάσει τον αντίκτυπο των Υπηρεσιών Σταδιοδρομίας σε θεσμικό επίπεδο: τα εργαλεία αυτά μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως βάση για την ανάπτυξη εθνικών σημείων αναφοράς σε θέματα δια βίου καθοδήγησης.

Τα μέλη υπέδειξαν μια σειρά από τρόπους με τους οποίους σκόπευαν να αξιοποιήσουν το *Resource Kit*. Ορισμένες χώρες πρόκειται να μεταφράσουν τα εργαλεία

αυτά στην εθνική τους γλώσσα. Σε κάποιες χώρες τα εν λόγω εργαλεία θα χρησιμοποιηθούν από εθνικά φόρουμ ή ομάδες εργασίας που απαρτίζονται από φορείς χάραξης πολιτικής και εγχώριους εμπειρογνώμονες. Τα επιμέρους κεφάλαια του Resource Kit επιτρέπουν στις χώρες, εφόσον το επιθυμούν, να επιλέξουν συγκεκριμένους τομείς εργασίας, χωρίς απαραίτητα να πρέπει να ασχοληθούν με το εθνικό σύστημα καθοδήγησης στο σύνολό του. Άλλα μέλη ανέφεραν ότι το Resource Kit θα χρησιμοποιηθεί κατά την αναθεώρηση των εθνικών στρατηγικών δια βίου καθοδήγησης, στις εθνικές εκπαιδευτικές μεταρρυθμίσεις, στον καθορισμό των προτεραιοτήτων για τα εθνικά έργα του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου, καθώς και για την ανάπτυξη προγραμμάτων κατάρτισης για επαγγελματίες συμβούλους καθοδήγησης.

4.5 Επιδράσεις σε εθνικό επίπεδο

Κατά τη διάρκεια των δύο πρώτων φάσεων, το ELGPN διευκόλυνε την ανταλλαγή ορθών πρακτικών και την αμοιβαία μάθηση μεταξύ των ευρωπαϊκών χωρών. Ένας από τους στόχους κατά τη διάρκεια του προγράμματος εργασίας της περιόδου 2011–12 ήταν η ενίσχυση της επίδρασής του σε εθνικό επίπεδο.

Οι συμμετέχουσες χώρες διόρισαν τους εκπροσώπους τους στο δίκτυο. Σύμφωνα με το σκεπτικό εργασίας, κάθε εθνική αντιπροσωπία περιλαμβάνει τόσο κυβερνητικούς όσο και μη κυβερνητικούς εκπροσώπους. Ένας από τους στόχους της περιόδου 2011–12 ήταν η ενίσχυση της εκπροσώπησης του δικτύου στα κράτη μέλη. Όπως και στις προηγούμενες φάσεις του ELGPN, οι χώρες μέλη υιοθέτησαν διαφορετικές στρατηγικές για τη συμμετοχή των αρμόδιων υπουργείων. Από τις 29 αντιπροσωπίες των χωρών, στις 27 συμμετείχε εκπρόσωπος του Υπουργείου Παιδείας, στις 15 συμμετείχε εκπρόσωπος του Υπουργείου Εργασίας/Απασχόλησης. Ο αριθμός των εκπροσώπων των ΜΚΟ (30 εκπρόσωποι από 15 χώρες) παρουσιάζει αύξηση από το 2010 (17 εκπρόσωποι από 12 χώρες) (περισσότερες λεπτομέρειες στο Παράρτημα 1). Τα μέλη του ELGPN γνώριζαν ότι σε ορισμένες περιπτώσεις η ομάδα που συμμετέχει στο Δίκτυο δεν διαθέτει την κατάλληλη εντολή για να μπορεί να επηρεάσει τα εθνικά

συστήματα χάραξης πολιτικής. Ορισμένα μέλη υπέδειξαν ότι η ένταξη της χώρας τους στο ELGPN επηρέασε το επίπεδο γνώσης, συνέτεινε στην αλλαγή στάσεων και στην εξεύρεση νέων πιθανών λύσεων, παρά στην απευθείας διαμόρφωση πολιτικής. Σε ορισμένες περιπτώσεις, λόγω του φόρτου εργασίας στην εκάστοτε χώρα, λόγω αλλαγών στο προσωπικό ή περικοπών στους εθνικούς προϋπολογισμούς, οι εκπρόσωποι στο ELGPN διέθεταν περιορισμένους πόρους για τη συμμετοχή τους στις θεματικές δραστηριότητες και για τη διάδοση των αποτελεσμάτων σε εθνικό επίπεδο.

Τα περισσότερα μέλη ανέφεραν ότι κατά τη διάρκεια του προγράμματος εργασίας 2011–12 είχαν μεγαλύτερη αλληλεπίδραση με την ανάπτυξη και εφαρμογή εθνικής πολιτικής από ό,τι κατά τη διάρκεια των δύο προηγούμενων φάσεων του ELGPN (2007–10). Οι εκπρόσωποι στο ELGPN συνέβαλαν σε πολλά σεμινάρια πολιτικής στη χώρα τους (AT, BG, DE, DK, EE, ES, FI, FR, GR, HR, IE, IS, IT, LT, NL, NO, PL, SE, PL, PT, SI) και εγχώριες εκδηλώσεις σε συνάρτηση με τις συνελεύσεις ολομέλειας του ELGPN ή επιτόπιες επισκέψεις (HU, MT). Οι εκδηλώσεις αυτές παρείχαν τη δυνατότητα στους φορείς χάραξης πολιτικής να ενημερωθούν για τις διεθνείς εξελίξεις, ενώ έδωσαν την ευκαιρία και στις χώρες υποδοχής να προβάλουν τις εθνικές τους πολιτικές. Οι εθνικές αντιπροσωπίες στο ELGPN, επίσης, διοργάνωσαν συναντήσεις των ομάδων εργασίας για τη στήριξη των εθνικών τους συνεισφορών στο Resource Kit. Επιπλέον, το υλικό του ELGPN μεταφράστηκε στις εθνικές γλώσσες προς ενημέρωση των εθνικών φορέων σχετικά με την πρόοδο των θεματικών δραστηριοτήτων.

Η δράση του ELGPN είχε, επίσης, αντίκτυπο στην επικοινωνία και τη συνεργασία μεταξύ των διάφορων υπουργείων και άλλων οργανισμών στις χώρες μέλη του. Παραδείγματος χάριν, τέθηκαν σημαντικά ερωτήματα και προκλήσεις και προτάθηκαν συγκεκριμένα μέτρα, τα οποία οι υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής οφείλουν να εξετάσουν, όπως ο ρόλος που θα πρέπει να διαδραματίσει η κυβέρνηση στη διαμόρφωση των χαρακτηριστικών και των προσόντων που πρέπει να κατέχουν οι επαγγελματίες σύμβουλοι καθοδήγησης (EL). Στην Πολωνία, η συμμετοχή των εθνικών αντιπροσωπίων στις δραστηριότητες του ELGPN οδήγησε

στην ανάπτυξη μέτρων που κατέστησαν τη συνεργασία σε κεντρικό επίπεδο πιο αποτελεσματική. Στο Ηνωμένο Βασίλειο, τα ζητήματα που αφορούν στο ELGPN θεωρήθηκαν μέρος των τακτικών συνεδριάσεων των κυβερνητικών φόρουμ του Ηνωμένου Βασιλείου για την πολιτική σε θέματα σταδιοδρομίας. Σε ορισμένες χώρες, οι δραστηριότητες της περιόδου 2011-12 ενίσχυσαν την υφιστάμενη συνεργασία μεταξύ των υπουργείων (CZ), και διεύρυναν την επικοινωνία με την ακαδημαϊκή κοινότητα (PT). Η συνεργασία μεταξύ των Υπουργείων υλοποιήθηκε σε εθνικά φόρουμ, στην ανάπτυξη των εθνικών πλαισίων (SI) ή σε έργα που οργανώνονται από κοινού (DE). Το ELGPN ενίσχυσε, επίσης, τον ρόλο των κέντρων Euroguidance για την υλοποίηση των εθνικών δραστηριοτήτων (IT). Ωστόσο, σε ορισμένες χώρες όπου άλλαξε η σύνθεση της εθνικής αντιπροσωπίας, η επικοινωνία με τους βασικούς ενδιαφερόμενους έπρεπε να ξεκινήσει πάλι από την αρχή.

Τα μέλη παρείχαν μια σειρά από συγκεκριμένα παραδείγματα όπου το δίκτυο λειτούργησε ως καταλύτης για την ανάπτυξη εθνικής πολιτικής, ή όπου εργαλεία του ELGPN έτυχαν εφαρμογής σε εθνικό επίπεδο. Τα αποτελέσματα του ΠΕ1 χρησιμοποιήθηκαν ως συγκεκριμένο σύνολο οδηγιών για τη συμμετοχή των θεσμών καθοδήγησης στην ανάπτυξη ενός εθνικού πλαισίου ΔΔΣ (PT) ή υποβοήθησαν την ανάπτυξη προγραμμάτων ΔΔΣ ως μέρους του εθνικού διδακτικού προγράμματος (LU). Κάποιες χώρες εισήγαγαν προγράμματα ΔΔΣ ως νέο μάθημα στο διδακτικό πρόγραμμα (ES, HU), ή συμπεριέλαβαν την ανάπτυξη ΔΔΣ στις εθνικές τους στρατηγικές δια βίου καθοδήγησης (FI), τα εθνικά πρότυπα ποιότητας των υπηρεσιών δια βίου καθοδήγησης (HR) ή την κατάρτιση εθνικής νομοθεσίας για την εκπαίδευση (LV). Τα εργαλεία του ΠΕ1 χρησιμοποιούνται για την ανάπτυξη των ικανοτήτων επαγγελματιών και εκπαιδευτικών που είναι αρμόδιοι για την προώθηση των ΔΔΣ (HR).

Η αμοιβαία μάθηση κατά τη διάρκεια των θεματικών δραστηριοτήτων του ELGPN ενέπνευσε πολιτικές για διευρυμένη πρόσβαση, ιδίως μέσω της ανάπτυξης εθνικών διαδικτυακών υπηρεσιών καθοδήγησης (DE, DK, FR, HR, HU, IS, LV, PL, PT), για εθνικές υπηρεσίες εντός του εκπαιδευτικού συστήματος (PL, SI) ή 24ωρα γραφεία καθοδήγησης σταδιοδρομίας (NL).

Η επίδραση του ELGPN στην ανάπτυξη των εθνικών μηχανισμών συνεργασίας και συντονισμού ήταν ιδιαίτερα σημαντική κατά τη διάρκεια των προηγούμενων φάσεων του ELGPN. Μέχρι το τέλος του 2010, οι περισσότερες χώρες είχαν θεσπίσει ή βρίσκονταν στη διαδικασία θέσπισης εθνικών φόρουμ καθοδήγησης ή άλλων μηχανισμών συνεργασίας. Κατά τη διάρκεια του προγράμματος εργασίας 2011-12, συστάθηκε κάποιο εθνικό φόρουμ ή μια διυπουργική ομάδα εργασίας στην Κροατία, την Κύπρο, τη Φινλανδία, την Ιρλανδία, τη Μάλτα και τη Σουηδία. Στη Νορβηγία, το έργο του ELGPN οδήγησε απευθείας στη δημιουργία μιας νέας εθνικής μονάδας δια βίου καθοδήγησης, η οποία επικεντρώνεται στον συντονισμό της καθοδήγησης σε διάφορους τομείς, τη διεύρυνση της πρόσβασης, τη δημιουργία βάσης τεκμηρίωσης και την ανάπτυξη της ποιότητας των υπηρεσιών. Όπως σημειώθηκε πιο πάνω, η Γερμανία και η Ελλάδα, με τη συμμετοχή και της Κύπρου, διοργάνωσαν πρόγραμμα αδελφοποίησης για την προαγωγή της δημιουργίας εθνικού μηχανισμού για τον συντονισμό των υπηρεσιών σε Ελλάδα και Κύπρο. Στην Τσεχία, η επίδραση του ELGPN ήταν ιδιαίτερα αισθητή στην ενίσχυση της συνεργασίας σε περιφερειακό επίπεδο. Πρόκληση για τις μελλοντικές εργασίες του ELGPN αποτελεί η στήριξη της συνεχούς εξέλιξης της υφιστάμενης συνεργασίας και των μηχανισμών συνεργασίας (σύντομη ανασκόπηση της τρέχουσας κατάστασης των μηχανισμών αυτών στο Παράρτημα 4).

Η συμμετοχή στο ΠΕ4 υπήρξε σημαντικό κίνητρο για την ανάπτυξη εθνικών συστημάτων διασφάλισης της ποιότητας των υπηρεσιών δια βίου καθοδήγησης σε πολλές χώρες μέλη. Η ανάπτυξη από κοινού συμφωνηθέντων κριτηρίων ποιότητας ή προτύπων σε εθνικό επίπεδο πραγματοποιήθηκε παράλληλα με το ELGPN στη Γερμανία και τη Λιθουανία. Η Κροατία και η Δανία επέκτειναν τα κριτήρια ποιότητας σε όλους τους τομείς. Η Ουγγαρία, η Ιρλανδία, η Νορβηγία και η Πορτογαλία διαθέτουν εθνικές πρωτοβουλίες για την ενίσχυση των υφιστάμενων μηχανισμών ανάδρασης και δημιούργησαν μια πιο συνεπή βάση τεκμηρίωσης για την ανάπτυξη πολιτικής σε θέματα δια βίου καθοδήγησης. Σε γενικές γραμμές, τα εργαλεία του ΠΕ4 έγιναν αποδεκτά από τα μέλη ως σημαντικό βοήθημα για τη στήριξη των εθνικών προγραμμάτων ανάπτυξης και ως ισχυρή βάση για μελ-

λοντικά προγράμματα του ELGPN. Το πλαίσιο διασφάλισης της ποιότητας μπορεί να βοηθήσει στην αξιολόγηση των εθνικών συστημάτων καθοδήγησης και τον προσδιορισμό των ζητημάτων που απαιτούν ιδιαίτερη προσοχή και των κενών που πρέπει να καλυφθούν. Για την επίτευξη αυτών των στόχων, τα εργαλεία αυτά θα πρέπει να μεταφραστούν στις εθνικές γλώσσες και να διανεμηθούν στα ενδιαφερόμενα μέρη.

Σύνοψη της προστιθέμενης αξίας του ELGPN όπως γίνεται αντιληπτή σε κάθε κράτος μέλος στο Παράρτημα 10.

4.6 Το ELGPN ως δίκτυο που κατευθύνεται από τα κράτη μέλη

Κατά τη διάρκεια των δύο πρώτων φάσεων, η προστιθέμενη αξία του δικτύου σχετίζεται με το γεγονός ότι τα κράτη μέλη της ΕΕ σε γενικές γραμμές αντιμετωπίζουν παρόμοιες προκλήσεις και προβλήματα. Η δημιουργία του δικτύου ELGPN υπήρξε πρωτοβουλία των κρατών μελών της ΕΕ μέσω της Ανοικτής Μεθόδου Συντονισμού. Πρόκειται για μηχανισμό για την προώθηση της διαρθρωμένης συνεργασίας ανάμεσα στα κράτη μέλη και παράλληλων έργων διεθνούς συνεργασίας με αμοιβαία συμφέροντα.

Ένας από τους στόχους του προγράμματος εργασίας 2011–12 ήταν να αποκτήσει το δίκτυο ισχυρότερη επιρροή στη διαδικασία χάραξης πολιτικής εντός της ΕΕ. Κατά την περίοδο 2011–12 το ELGPN κλήθηκε να συμβάλει στην εφαρμογή των εμβληματικών πρωτοβουλιών της στρατηγικής “Ευρώπη 2020” αντίστοιχων δικτύων και σε θεματικές ομάδες εργασίας που κατευθύνονται από την κοινότητα. Ωστόσο, παρά τον αναγνωρισμένο του ρόλο στο Πρόγραμμα Δια Βίου Μάθησης 2007–13, το ELGPN δεν διαθέτει σαφείς διόδους άμεσης παρέμβασης στην ανάπτυξη πολιτικής. Ο διαβουλευσεις σχετικά με βασικά έγγραφα πολιτικής είναι συχνά άτυπες: π.χ. μέσω των επαφών των μελών με φορείς που έχουν εθνική εντολή στις βασικές διαδικασίες χάραξης πολιτικής (π.χ. εκπαιδευτικές επιτροπές ή επιτροπές για την απασχόληση). Η παρούσα εντολή δεν είναι ξεκάθαρη, ενώ υπάρχουν διαφορετικές προσδοκίες για τον ρόλο

του ELGPN ανάμεσα στα μέλη του δικτύου ως προς το θέμα αυτό.

Το πρόγραμμα εργασίας του ELGPN εγκρίθηκε από τη συνέλευση της ολομέλειας προτού υποβληθεί στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή και σχεδιάστηκε για να καλύψει τις δραστηριότητες σύμβασης διετούς περιόδου. Στην πράξη, κατά την εφαρμογή του προγράμματος εργασίας, προέκυψαν ανάγκες ανάμεσα στα μέλη του δικτύου που απαιτούσαν την άμεση αντίδραση στις εξελίξεις της ευρωπαϊκής πολιτικής σε θέματα καθοδήγησης. Οι προσπάθειες αυτές για δημιουργία από κοινού των κατευθύνσεων πολιτικής σε ολόκληρη την Ευρώπη δημιούργησαν κάποιες πιθανές εντάσεις ανάμεσα στα μέλη του δικτύου. Μία από τις προκλήσεις αυτές σχετίζεται με τους διάφορους τρόπους με τους οποίους γίνονται αντιληπτές οι έννοιες που αφορούν σε θέματα καθοδήγησης και η αντίστοιχη ορολογία στις διάφορες γλώσσες. Ο ορισμός της κάθε δραστηριότητας αντανάκλα την κουλτούρα, το θεσμικό πλαίσιο, τους τρόπους παροχής υπηρεσιών και το προφίλ ικανοτήτων των επαγγελματιών συμβούλων καθοδήγησης. Δεδομένου ότι οι συμμετέχουσες χώρες βρίσκονται σε διαφορετικά στάδια ανάπτυξης πολιτικής και έχουν διακριτά ζητήματα να αντιμετωπίσουν, μερικές φορές είναι δύσκολο να υπάρξει συναίνεση επί προτάσεων που να καλύπτουν τις ανάγκες όλων των μελών του δικτύου ELGPN. Ορισμένες φορές, η ένταση μεταξύ κρατικών ή αποκεντρωμένων υπηρεσιών επιβάλλουν περιορισμούς στην αποτελεσματική εφαρμογή συνεκτικών εθνικών πολιτικών για τη δια βίου καθοδήγηση. Εκτός από την ανάπτυξη πολιτικών καθοδήγησης σε ευρωπαϊκό επίπεδο, σε ορισμένες χώρες αυξάνεται το ενδιαφέρον για την ανάπτυξη διασυνοριακών συνεργατικών σχηματισμών με παρόμοια ενδιαφέροντα.

Η συμμετοχή των χωρών μελών του ELGPN στις δραστηριότητες του δικτύου ποικίλλει. Η συνεισφορά της κάθε χώρας στις δραστηριότητες της περιόδου 2011-12 παρουσιάζεται στο Παράρτημα 2. Το επίπεδο αποδοχής του ELGPN σε εθνικό επίπεδο και το επίπεδο συμμετοχής στις δραστηριότητες του ELGPN εξαρτάται από τη σύνθεση και τον φόρτο εργασίας της κάθε εθνικής αντιπροσωπίας, καθώς και τις τρέχουσες εθνικές εξελίξεις. Τυχόν αλλαγή στη σύνθεση της εθνικής αντιπροσωπίας μπορεί να περιορίσει τις δυνατότητες για αποτελεσμα-

τική συμβολή στις δραστηριότητες του δικτύου, ιδίως όταν δεν γίνεται σωστή ενημέρωση κατά την παράδοση των καθηκόντων.

Σε ορισμένες χώρες αναφέρουν ότι, επειδή βρίσκονται σε σχετικά πρώιμο στάδιο στην ανάπτυξη εθνικών συστημάτων καθοδήγησης, υπάρχει η αίσθηση ότι απέκομισαν περισσότερα στο ELGPN από όσα μπορούν να συνεισφέρουν. Ωστόσο, ορισμένα από τα θέματα που έθιξαν, συνέβαλαν στη διαμόρφωση των συζητήσεων του ELGPN με γόνιμο τρόπο. Οι χώρες αυτές τείνουν να θέλουν το ELGPN να έχει ισχυρότερο ρόλο στη χάραξη πολιτικής από ό,τι χώρες με μεγαλύτερο παρελθόν στην ανάπτυξη πολιτικής σε θέματα καθοδήγησης. Θα προτιμούσαν περισσότερη στήριξη από το ELGPN για τις εθνικές τους πρωτοβουλίες. Για άλλες δε χώρες, ο δραστικός αυτός ρόλος, π.χ. με τον καθορισμό ελάχιστων τιμών στα πρότυπα ποιότητας, θα μπορούσε να θεωρηθεί ως παρέμβαση στην αυτονομία τους για ανάπτυξη εθνικής πολιτικής δια βίου καθοδήγησης.

4.7 Συμπεράσματα

Το βασικό πλεονέκτημα του δικτύου εξακολουθεί να είναι η υιοθέτηση των δραστηριοτήτων του από τις εθνικές αντιπροσωπίες. Το δίκτυο διαμόρφωσε τις υποδομές του και εντόπισε τους στόχους για ανάπτυξη πολιτικής σε θέματα δια βίου καθοδήγησης. Η τρίτη φάση λειτουργίας του (2011–12) ήταν αφιερωμένη στην ανάπτυξη συγκεκριμένων εργαλείων που θα βοηθήσουν τα κράτη μέλη της ΕΕ και άλλες συμμετέχουσες χώρες στην προώθηση καλύτερα ενημερωμένων και πιο αποτελεσματικών πολιτικών σε σχέση με θέματα δια βίου καθοδήγησης. Σύμφωνα με τις απαντήσεις των μελών στην αξιολόγηση δικτύου, οι στόχοι αυτοί έχουν επιτευχθεί σε μεγάλο βαθμό.

Κεφάλαιο 5: Όραμα για το μέλλον¹⁵

Το ευρύτερο μοντέλο της δια βίου καθοδήγησης αποτελεί τόσο μια ολοκληρωμένη οντότητα, όσο και μέρος ενός ευρύτερου κοινωνικού πλαισίου. Η δια βίου καθοδήγηση μπορεί να εκληφθεί ως μέσο πολιτικής, ως δραστηριότητα μεμονωμένων οργανισμών ή δικτυωμένων υπηρεσιών (ορισμένες φορές στο πλαίσιο συλλογικών συμβάσεων μεταξύ του δημόσιου τομέα και του ιδιωτικού και εθελοντικού τομέα), αλλά και ως ατομική διαδικασία. Η παροχή υπηρεσιών δια βίου καθοδήγησης κατευθύνεται από επίσημα έγγραφα όπως νόμους, διατάγματα και σχέδια, καθώς και από ανεπίσημες παραδοσιακές πρακτικές. Καθώς οι πολίτες προοδεύουν στη ζωή ή τη σταδιοδρομία τους, μπορεί να θελήσουν να προσφύγουν σε υπηρεσίες διάφορων επαγγελματικών ομάδων ή φορέων παροχής υπηρεσιών. Συνεπώς, υπάρχει ανάγκη ανάπτυξης ενός συνεκτικού και δικτυωμένου προγράμματος υπηρεσιών δια βίου καθοδήγησης που να εγγυάται την πρόσβαση και την κοινωνική ισότητα ανάλογα με τις

πολιτιστικές, οικονομικές και κοινωνικές συνθήκες του κάθε τόπου.

Η πολιτική δια βίου καθοδήγησης λειτουργεί εξ ορισμού "εγκάρσια" με την έννοια ότι διατρέχει διάφορους τομείς, από δύο βασικές απόψεις. Η παροχή υπηρεσιών δια βίου καθοδήγησης κατανέμεται στον τομέα της εκπαίδευσης, στην αγορά εργασίας, στον τομέα της κοινωνικής πρόνοιας και υγείας, σε διάφορα υπουργεία και σε άλλους φορείς (σχολεία, τριτοβάθμια εκπαίδευση, δημόσιες υπηρεσίες απασχόλησης, κοινωνικοί εταίροι, εθελοντισμός, ιδιωτικός τομέας). Επιπλέον, ένας από τους βασικούς ρόλους των υπηρεσιών αυτών είναι να βοηθή τα άτομα να κινούνται αποτελεσματικά σε όλους τους τομείς κατά την προσωπική και επαγγελματική τους ανάπτυξη. Ως εκ τούτου, οι αποτελεσματικές πολιτικές σε θέματα δια βίου καθοδήγησης απαιτούν τη συμπερίληψη μιας σειράς από διάφορους κρατικούς φορείς και ενδιαφερόμενους κύκλους συμφερόντων. Το εθνικό φόρουμ δια βίου καθοδήγησης, ή άλλου είδους οντότητα εκπροσώπησης, είναι ένας μηχανισμός που ενώνει όλους αυτούς τους φορείς, ώστε να διαμορφώνουν πιο αποτελεσματικά μέτρα πολιτικής και πιο εναρμονισμένη και

¹⁵ Το κεφάλαιο αυτό συντάχθηκε από τον Dr Raimo Vuorinen, συντονιστή του ELGPN, και τον Dr Tibor Borbély-Pecze, εκλεγμένο συντονιστή του ELGPN.

σταθερή παροχή υπηρεσιών. Μπορεί, επίσης, να επωφεληθεί από τον ενοποιητικό χαρακτήρα των ΤΠΕ για την ανάπτυξη ενός συνεκτικού συστήματος παροχής υπηρεσιών δια βίου καθοδήγησης.

Ως δίκτυο, το οποίο κατευθύνουν τα κράτη μέλη, το ELGPN αποτελεί σημαντική εξέλιξη για τη στήριξη της ανάπτυξης των εθνικών πολιτικών στον τομέα της δια βίου καθοδήγησης και μια καινοτόμο μορφή της Ανοικτής Μεθόδου Συνεργασίας εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ), η οποία μπορεί να εφαρμοστεί και σε άλλους τομείς ενδιαφέροντος. Το ELGPN ως δίκτυο οφείλει να εξετάζει τις διαδικασίες, τη δυναμική και τις εντάσεις που προκύπτουν στην προσπάθεια συγκατασκευής των κατευθύνσεων της πολιτικής σε ολόκληρη την Ευρώπη. Σε επίπεδο κρατών μελών, οι έννοιες αυτές σχετίζονται με τον ορισμό των δραστηριοτήτων δια βίου καθοδήγησης, το μείγμα εκπροσώπησης σε όλα τα αρμόδια υπουργεία, τη βιωσιμότητα των εθνικών ομάδων και της αποστολής τους σε σχέση με τη χάραξη πολιτικής. Η πολυπλοκότητα της εμπέδωσης και εφαρμογής των μέτρων πολιτικής ποικίλλει ανάλογα με το επίπεδο συγκέντρωσης ή αποκέντρωσης των εθνικών μέτρων πολιτικής. Ανάλογα με τη σημερινή τους κατάσταση, ορισμένες χώρες είναι πιο δραστήριες στον τομέα της ανάπτυξης πολιτικής σε σύγκριση με άλλες. Σε κάποιες περιοχές της ΕΕ υπάρχουν, επίσης, τάσεις για τη δημιουργία περιφερειακών σχηματισμών.

Οι εντάσεις ανάμεσα στις συμμετέχουσες χώρες μπορεί να αφορούν, λ.χ., τα εξής ζητήματα: ποικιλομορφία αντί της στοχευμένης κατεύθυνσης (shepherding) προς μια συγκεκριμένη μορφή πολιτικής· επαναπροσδιορισμός της πρόσβασης σε σχέση με τις αγορές για τη συμβουλευτική και την καθοδήγηση· σχέση κόστους αποτελεσματικότητας έναντι ακούσιας κοινωνικής αδικίας· προσδιορισμός των δεικτών απόδοσης στις υπηρεσίες δια βίου καθοδήγησης. Από μια ευρύτερη προοπτική, θα μπορούσε επίσης να προκύπτει κάποια αντιπαράθεση σχετικά με το κατά πόσο το δίκτυο βασίζεται στα μέτρα πολιτικής ή σε αντικειμενικά στοιχεία. Κάτι τέτοιο απαιτεί προσοχή στη διασύνδεση μεταξύ έρευνας και πολιτικής. Πρόκληση αποτελεί για το ELGPN η ανάλυση του ρόλου του στη διαμόρφωση πολιτικής, ιδιαίτερα στην αλληλεπίδραση μεταξύ των κρατών μελών, καθώς και μεταξύ των κρατών

μελών και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, στο πλαίσιο ενός ευρωπαϊκού δικτύου πολιτικής που κατευθύνεται από τα κράτη μέλη και τυγχάνει στήριξης από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Από μια ευρύτερη προοπτική στην πολιτική της ΕΕ, η δημιουργία του δικτύου ELGPN βοήθησε τους φορείς χάραξης πολιτικής να ανταποκριθούν στις προκλήσεις που αντιμετωπίζουν στην ενίσχυση των εθνικών μεταρρυθμίσεων με την εφαρμογή της στρατηγικής “Ευρώπη 2020”, καθώς και τα εργαλεία για τη στήριξη της στρατηγικής (συμπεριλαμβανομένου του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Επαγγελματικών Προσόντων (EQF), του Ευρωπαϊκού Συστήματος Μεταφοράς Ακαδημαϊκών Μονάδων για την Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση (ECVET) και άλλων). Η προστιθέμενη αξία του ELGPN δεν είναι άμεσα εμφανής στους πολίτες, οι οποίοι όμως επωφελούνται μέσω της επίδρασής του αναφορικά με το πώς αναπτύσσονται εθνικά συστήματα δια βίου καθοδήγησης.

Κατά την ανάπτυξη του προγράμματος εργασίας του ELGPN για την περίοδο 2013–14, η διάρθρωση των εργασιών του δικτύου θα πρέπει να τροποποιηθεί σύμφωνα με τις νέες ανάγκες του βασικού προγράμματος στρατηγικής “Ευρώπη 2020” και των επτά εμβληματικών πρωτοβουλιών της. Το ELGPN ως δίκτυο πρέπει να προωθήσει την εφαρμογή της στρατηγικής “Ευρώπη 2020” τόσο στην ΕΕ, όσο και στα κράτη μέλη. Από τους πέντε “βασικούς δείκτες” της στρατηγικής “Ευρώπη 2020”, οι τρεις (1, 4, 5) εν δυνάμει συνδέονται άμεσα με την περαιτέρω ανάπτυξη των ευρωπαϊκών συστημάτων και πολιτικών δια βίου καθοδήγησης και είναι επιτεύξιμοι νοουμένου ότι τα θέματα δια βίου καθοδήγησης εξετάζονται ως εγκάρσιο στοιχείο στις υφιστάμενες διοικητικές δομές της ΕΕ, καθώς και στους κυβερνητικούς φορείς των κρατών-μελών. Η ανάπτυξη δια βίου καθοδήγησης απαιτεί δράσεις σε πολλαπλά πεδία και θα πρέπει να συμπεριλαμβάνεται σε βασικά χρηματοδοτικά προγράμματα της ΕΕ και σε όλους τους σχετικούς πολιτικούς διαλόγους.

Κατά τα πρώτα έξι χρόνια λειτουργίας του ELGPN (2007–12) εδραιώθηκε η ενεργός συνεργασία μεταξύ των αρμόδιων κυβερνητικών και μη κυβερνητικών φορέων σε όλες τις χώρες μέλη του και σε άλλα συναφή δίκτυα, καθώς και με τα αρμόδια τμήματα της ΓΔ Εκπαίδευση και

Πολιτισμός και της ΓΔ Απασχόλησης. Στο πρόγραμμα εργασίας του ELGPN της περιόδου 2011–12 συντάχθηκε ο Ευρωπαϊκός Οδηγός Καλών Πρακτικών (*Resource Kit*), ο οποίος μπορεί να χρησιμοποιηθεί σε χώρες μέλη του δικτύου για τη στήριξη της ανάπτυξης και της εφαρμογής των ευρωπαϊκών συστημάτων και των πολιτικών δια βίου καθοδήγησης και για συναφείς οικονομικούς, κοινωνικούς και πολιτικούς στόχους. Με βάση τις προηγούμενες εμπειρίες του ELGPN, οι εργασίες στο επόμενο στάδιο θα επικεντρωθούν σε τρεις κύριες δραστηριότητες:

- Διάδοση και εφαρμογή του *Resource Kit* σε κάθε κράτος μέλος με τη στήριξη από συνεργατικούς σχηματισμούς άλλων χωρών (Συνεργατικοί Σχηματισμοί Αναθεώρησης Πολιτικής).
- Εργασίες των Θεματικών Ομάδων Εργασίας (ΘΟΕ) που στηρίζονται στα αποτελέσματα.
- Επανεξέταση και περαιτέρω ανάπτυξη του *Resource Kit*, ενδεχομένως συμπεριλαμβάνοντας τη δημιουργία Ευρωπαϊκού Πλαισίου για την Ανάπτυξη Πολιτικής και Συστημάτων Δια Βίου Καθοδήγησης.

Με βάση τα αποτελέσματα του ELGPN και τους κύριους τομείς δράσης της Στρατηγικής “Ευρώπη 2020” και των πρωτοποριακών πρωτοβουλιών, προτείνονται οι ακόλουθες πιθανές εργασίες για τις ΘΟΕ που στηρίζονται στα αποτελέσματα:

- Κατάρτιση σειράς αναλυτικών ενημερωτικών δελτίων για θέματα πολιτικής σχετικά με τις εξελίξεις στην ευρωπαϊκή πολιτική εκπαίδευσης & κατάρτισης και απασχόλησης από τη σκοπιά της ανάπτυξης δια βίου καθοδήγησης (συνέχεια του ανάλογου έργου που διεξάγεται στο πρόγραμμα εργασίας της περιόδου 2011–12).
- Δημιουργία εγχειριδίου για τους φορείς χάραξης πολιτικής που θα εμπεριέχει τα υφιστάμενα κύρια στοιχεία τεκμηρίωσης σχετικά με τον αντίκτυπο των υπηρεσιών ανάπτυξης σταδιοδρομίας και θα παρέχει έναν οδηγό για τα πιθανά επιμέρους στοιχεία των πλαισίων λογοδοσίας (με παραδείγματα), σε συνεργασία με το ICCDPP και άλλα συναφή

ερευνητικά δίκτυα εκτός Ευρώπης (βλ. κατωτέρω).

- Διερεύνηση των δυνατοτήτων δημιουργίας ενός *Ευρωπαϊκού Πλαισίου για την Ανάπτυξη Πολιτικής και Συστημάτων Δια Βίου Καθοδήγησης* συμπεριλαμβάνοντας πιθανούς δείκτες, με σκοπό την ανάπτυξη τεχνικής βάσης για ένα τέτοιο πλαίσιο και τη δημιουργία κατάλληλης για το ELGPN διαδικασίας εφαρμογής του μοντέλου της Ανοικτής Μεθόδου Συντονισμού (ΑΜΣ).

Σε κάποιες άλλες ΘΟΕ θα μπορούσε να ανατεθεί η κατάρτιση εγγράφων σε επιλεγμένα θέματα, π.χ. σχετικά με τα εξής:

- την κοινωνική ένταξη, τη μείωση της φτώχειας και τον ρόλο των υπηρεσιών δια βίου καθοδήγησης·
- την ενεργό αλληλεγγύη / ενεργό γήρανση και το ρόλο των επιμέρους πολιτικών για θέματα δια βίου καθοδήγησης·
- νέα εργαλεία για την κινητικότητα στην ΕΕ (π.χ. EQF, ECVET, ECTS, ESCO, Europass) και το ρόλο των θεσμών δια βίου καθοδήγησης στη διασύνδεση των χρηστών με αυτά τα εργαλεία·
- το ρόλο των θεσμών δια βίου καθοδήγησης στις πολιτικές για την πρόωρη εγκατάλειψη του σχολείου (πρόληψη, παρέμβαση, αποκατάσταση)·
- χρηματοδότηση (πώς χρηματοδοτούνται οι θεσμοί δια βίου καθοδήγησης και από ποιον)·
- ορολογία και έννοιες (σύλληψη της βασικής ορολογίας αναφορικά με θέματα δια βίου καθοδήγησης στις διάφορες ευρωπαϊκές γλώσσες και πώς αυτή η ορολογία αντανακλά διαφορετικούς τρόπους προβολής των εννοιών δια βίου καθοδήγησης και των πολιτικών, δομών και υπηρεσιών που απαιτούνται για να καταστεί λειτουργική. Η ορολογία αυτή θα πρέπει να είναι σε συνάρτηση με ένα πολύγλωσσο λεξικό όρων σε συνδυασμό με την αναθεωρημένη έκδοση του γλωσσarium του ELGPN).

Προκειμένου να διασφαλιστεί η ποιότητα των εκπρονημάτων του δικτύου, καθεμιά από τις ομάδες αυτές χρειάζεται τεχνική υποστήριξη από εξωτερικούς συμβούλους.

Το Διεθνές Συμπόσιο για την Ανάπτυξη Σταδιοδρομίας και τη Δημόσια Πολιτική (Βουδαπέστη, 5-7 Δεκεμβρίου 2011) κάλεσε το δίκτυο ELGPN να ενισχύσει τους δεσμούς μεταξύ των κρατών μελών και τις παράλληλες διεθνείς πρωτοβουλίες ανάπτυξης πολιτικής σε θέματα δια βίου καθοδήγησης. Το Συμπόσιο συνιστά στη ΘΟΕ που επιλαμβάνεται την επιρροή που έχουν τα τεκμηριωμένα στοιχεία (βλ. ανωτέρω), την κατάρτιση εγχειριδίου για τους φορείς χάραξης πολιτικής σε συνεργασία με το ICCDPP και άλλα συναφή ερευνητικά δίκτυα εκτός Ευρώπης. Το ELGPN θα μπορούσε, επίσης, να παροτρύνει τον ΟΟΣΑ και/ή το Cedefop να επαναλάβουν τις αξιολογήσεις των χωρών που πραγματοποιήθηκαν με επιτυχία κατά την περίοδο 2001-03, αξιοποιώντας και άλλες πηγές δεδομένων που έκτοτε έχουν διαμορφωθεί. Προπαρασκευαστικές εργασίες για τις αξιολογήσεις αυτές θα μπορούσαν να γίνουν το 2013, δημιουργώντας τις προϋποθέσεις για μια πρώτη σειρά αξιολογήσεων το 2014, με τη δυνατότητα επέκτασης αυτών των αξιολογήσεων για τις πλείστες χώρες μέλη στο επόμενο πρόγραμμα εργασίας την περίοδο 2015-16. Το δίκτυο ELGPN θα πρέπει, επίσης, να συνεργαστεί στενά με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για τη διερεύνηση των δυνατοτήτων συνεργασίας με τον ΟΟΣΑ, σε σχέση με τα αποτελέσματα της μελέτης PISA και του προγράμματος PIACC.

Ως βασική αρχή για το μελλοντικό του έργο, το δίκτυο θα πρέπει να εγγυάται την πρόσβαση στις δραστηριότητές του σε όλες τις χώρες μέλη και να διατηρήσει την ισχυρή δέσμευσή τους για υιοθέτηση αυτών των δραστηριοτήτων. Υπάρχει ισχυρή συναίνεση για την υποστήριξη

του πολυδύναμου ρόλου των θεσμών δια βίου καθοδήγησης, ενισχύοντας παράλληλα τον αντίκτυπό τους στους βασικούς τομείς χάραξης πολιτικής σε συναφή θέματα. Το ELGPN θα πρέπει να επιδιώξει έναν ισχυρότερο ρόλο για συμμετοχή στις διαδικασίες ανάπτυξης πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα εξακολουθήσει να επιδοτεί το δίκτυο μέσω του Προγράμματος Δια Βίου Μάθησης κατά τη διάρκεια της περιόδου 2013-14. Η πρόκληση για το ELGPN είναι να αποδείξει την αξία της συνεχιζόμενης λειτουργίας του μέσω της επίδρασής του στην ανάπτυξη πολιτικής. Η Επιτροπή εξέφρασε την πρόθεσή της να προβεί σε εξωτερική αξιολόγηση του δικτύου κατά τη διάρκεια του 2013. Τα αποτελέσματα θα είναι χρήσιμα κατά την εξέταση της μελλοντικής εξέλιξης του ELGPN, συμπεριλαμβανομένης της δομής και των στόχων του.

Στην επόμενη φάση εργασιών του ELGPN, σημαντικό θα είναι να εντοπιστούν όλα τα σχετικά εργαλεία, τα μέτρα, τα παράλληλα δίκτυα και οι πρωτοβουλίες που αφορούν στη ΓΔ Εκπαίδευση και Πολιτισμός και στη ΓΔ Απασχόλησης, έτσι ώστε να μπορεί να υπάρξει διασύνδεσή τους με τις πολιτικές δια βίου καθοδήγησης σε επίπεδο ΕΕ και σε επίπεδο κρατών μελών. Μέχρι στιγμής, ζητήματα δια βίου καθοδήγησης δεν ήταν παρά αφηρημένες έννοιες, παρόλο που τα θέματα εκπαίδευσης, απασχόλησης και κοινωνικής ένταξης απασχολούσαν συχνά τα εμπλεκόμενα μέρη. Η ανάπτυξη ενός Ευρωπαϊκού Πλαισίου για την Ανάπτυξη Πολιτικής και Συστημάτων Δια Βίου Καθοδήγησης θα μπορούσε να στηρίξει την εδραίωση και την αποδοχή της συγκεκριμένης πολιτικής.

Παράρτημα 1: Σύνοψη των εθνικών αντιπροσωπιών και σημεία επαφής στο ELGPN 2011–2012

		Υπουργείο Παιδείας ή εθνικός φορέας εκπαίδευσης (EDU)	Υπουργείο Εργασίας ή απασχόλησης (LAB)	Υπουργείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων (SOC)	Εθνικό φόρουμ (Forum)	Euroguidance (EG)	Άλλο
Αυστρία	AT	1	1				5
Κροατία	HR	3	3				
Κύπρος	CY	3	2				
Τσεχία	CZ	1	1				1
Δανία	DK	3				2	
Εσθονία	EE	1		1			1
Φινλανδία	FI	1	1				1
Γαλλία	FR	5					
Γερμανία	DE	2				1	
Ελλάδα	EL						2
Ουγγαρία	HU	1	2				1
Ισλανδία	IS	1					2
Ιρλανδία	IE						2
Ιταλία	IT		1				2
Λετονία	LV	2	1	1			1
Λιθουανία	LT	1	2			1	
Λουξεμβούργο	LU	1	1				3
Μάλτα	MT	2					
Νορβηγία	NO	1	1				4
Πολωνία	PL	1	2				
Πορτογαλία	PT	3	2				
Ρουμανία	RO		1				1
Σλοβακία	SK	1		1		1	
Σλοβενία	SI	1					3
Ισπανία	ES	4					
Σουηδία	SE	2	1				
Κάτω Χώρες	NL	1				3	
Τουρκία	TR	3					
Ηνωμένο Βασίλειο	UK	3					1
Βέλγιο	BE	1					
Βουλγαρία	BG	1					
Σύνολο	113	50	22	3	3	5	30

	Χώρα	Όνομα	Οργανισμός	Τομέας
AT	Αυστρία	HÄRTEL, Peter	Εκπαιδευτική και Οικονομική Εταιρεία της Στυρίας	Άλλο
		FRITZ, Sabine	Pädagogische Hochschule Steiermark	Άλλο
		KRÖTZL, Gerhard	Ομοσπονδιακό Υπουργείο Παιδείας, Τεχνών και Πολιτισμού	EDU
		HAFNER, Sabine	Ομοσπονδιακό Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικών Ασφαλίσεων και Προστασίας Καταναλωτών	LAB
		MARTERER, Michaela	Εκπαιδευτική και Οικονομική Εταιρεία της Στυρίας	Άλλο
		KANELUTTI-CHILAS, Erika	in between, Σύλλογος για τη Δικτύωση, την Έρευνα και Μεταφορά Γνώσεων	Άλλο
		SCHLÖGL, Peter	Αυστριακό Ινστιτούτο Έρευνας για την Επαγγελματική Κατάρτιση	Άλλο
HR	Κροατία	ZECIREVIC, Mirjana	Κροατική Υπηρεσία Απασχόλησης	LAB
		BACELIC, Irena	Κροατική Υπηρεσία Απασχόλησης	LAB
		IVANOVIĆ, Monika	Κροατική Υπηρεσία Απασχόλησης	LAB
		BAKIĆ, Hrvoje	Υπουργείο Επιστημών, Παιδείας και Αθλητισμού	EDU
		POKRAJČIĆ, Nives	Υπηρεσία Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης και Εκπαίδευσης Ενηλίκων	EDU
		LONČARIĆ JELAČIĆ, Nevenka	Υπηρεσία Εκπαίδευσης και Κατάρτισης Εκπαιδευτικών	EDU
CY	Κύπρος	ΝΙΚΟΛΑΟΥ, Λένα	Υπηρεσία Συμβουλευτικής και Επαγγελματικής Αγωγής, Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού	EDU
		ΚΑΦΟΥΡΟΣ, Αντώνης	Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων	LAB
		ΑΝΤΩΝΙΟΥ, Αντώνης	Υπηρεσία Συμβουλευτικής και Επαγγελματικής Αγωγής, Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού	EDU
		ΚΩΣΤΗ, Ειρήνη	Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, Τμήμα Εργασίας	LAB
		ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ-ΑΥΞΕΝΤΙΟΥ, Στάλω	Υπηρεσία Συμβουλευτικής και Επαγγελματικής Αγωγής, Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού	EDU
CZ	Τσεχία	MUHIČ, Jasmin	Εθνικό Ινστιτούτο Εκπαίδευσης – NUV	Άλλο
		MAROUŠEK, Jaroslav	Γραφείο Εργασίας της Τσεχίας	LAB
		DRAHOŇOVSKÁ, Petra	Εθνικό Ινστιτούτο Τεχνικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης	EDU
DK	Δανία	MARKJENSEN, Steffen	Υπουργείο για τα Παιδιά και την Εκπαίδευση	EDU
		FROBERG, Anne	Εθνικό Φόρουμ Διαλόγου σε θέματα καθοδήγησης / Κέντρο Καθοδήγησης για Νέους του Ααλμποργκ	Forum
		WOLLER, Hanne	Υπουργείο για τα Παιδιά και την Εκπαίδευση	EDU
		ERNST LAURIDSEN, Annette	Εθνικό Φόρουμ Διαλόγου σε θέματα καθοδήγησης, Τεχνικό Κολέγιο του Άαρχους	Forum
		BROCK, Jørgen	Υπουργείο για τα Παιδιά και την Εκπαίδευση	EDU
EE	Εσθονία	RAMMO, Margit	Ίδρυμα Innove	Άλλο
		KIVIMÄE, Anne	Υπουργείο Παιδείας και Έρευνας της Εσθονίας	EDU
		SEPP, Annika	Υπουργείο Κοινωνικών Υποθέσεων της Εσθονίας	SOC
FI	Φινλανδία	KARLSSON, Ulla-Jill	Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού	EDU
		APIAINEN, Jaana	Υπουργείο Εργασίας και Οικονομίας	LAB
		VUORINEN, Raimo	University of Jyväskylä, Φινλανδικό Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Έρευνας	Άλλο

FR	Γαλλία	LEFRANC, Michel	Υπουργείο Παιδείας – Διεύθυνση Ευρωπαϊκών και Διεθνών Σχέσεων και Σχέσεων Συνεργασίας - Γραφείο Κοινοτικών Υποθέσεων	EDU
		DUCHAUD-FUSELLI, Veronique	Υπουργείο Παιδείας – Διεύθυνση Σχολικής Εκπαίδευσης	EDU
		DOSSOU-BOISSEAU, Magali	Υπουργείο Παιδείας – Διεύθυνση Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης και Έρευνας	EDU
		HILLER, François	Διυπουργική Αντιπροσωπία	EDU
		TAPIA-FERNANDEZ, Angel	Διυπουργική Αντιπροσωπία	EDU
DE	Γερμανία	LANFER, Carmen	Ομοσπονδιακό Υπουργείο Παιδείας και Έρευνας	EDU
		JENSCHKE, Bernhard	Εθνικό Φόρουμ Καθοδήγησης για την Εκπαίδευση, την Σταδιοδρομία και την Απασχόληση	Forum
		MASCHNER, Heike	Μόνιμη Διάσκεψη των Υπουργών Παιδείας και Πολιτιστικών Υποθέσεων των Ομόσπονδων Κρατιδίων και της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας	EDU
EL	Ελλάδα	ΒΛΑΧΑΚΗ, Φωτεινή	Εθνικός Οργανισμός Πιστοποίησης Προσόντων και Επαγγελματικού Προσανατολισμού (Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π.)	Άλλο
		ΓΑΪΤΑΝΗΣ, Δημήτριος	Εθνικός Οργανισμός Πιστοποίησης Προσόντων και Επαγγελματικού Προσανατολισμού (Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π.)	Άλλο
HU	Ουγγαρία	BORBÉLY-PECZE, Tibor Bors	Εθνικό Γραφείο Εργασίας	LAB
		KORDOSNÉ TAUSZIG, Judit	Υπουργείο Εθνικών Ανθρώπινων Πόρων	LAB
		KISS, István	Πανεπιστήμιο ELTE	Άλλο
		GAÁL, Edit	Υπουργείο Παιδείας	EDU
IS	Ισλανδία	ÁRNADÓTTIR, Erna	Υπουργείο Παιδείας, Επιστημών και Πολιτισμού, Τμήμα Σχολικής Εκπαίδευσης	EDU
		VILHJALMSDÓTTIR, Guðbjörg	Πανεπιστήμιο της Ισλανδίας	Άλλο
		KJARTANSDÓTTIR, Guðrún Birna	Κέντρο Εμπειρογνωμοσύνης στη Δια Βίου Συμβουλευτική και Καθοδήγηση, Πανεπιστήμιο της Ισλανδίας	Άλλο
IE	Ιρλανδία	McKENZIE, Jennifer	Εθνικό Κέντρο Καθοδήγησης στην Εκπαίδευση	Άλλο
		DARBEBY, Linda	Εθνικό Κέντρο Καθοδήγησης στην Εκπαίδευση	Άλλο
IT	Ιταλία	VACCARO, Silvia	Ινστιτούτο για την Ανάπτυξη της Επαγγελματικής Κατάρτισης Εργαζομένων (ISFOL)	Άλλο
		FONZO, Concetta	Ινστιτούτο για την Ανάπτυξη της Επαγγελματικής Κατάρτισης Εργαζομένων (ISFOL)	Άλλο
		BECHERELLI, Keiri	Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικής Πολιτικής	LAB
LV	Λετονία	JOMA, Aleksandra	VIAA, Κρατική Υπηρεσία Εκπαιδευτικής Ανάπτυξης, Τμήμα Καθοδήγησης Σταδιοδρομίας	Άλλο
		JUHNEVICA, Inita	Υπουργείο Παιδείας και Επιστημών	EDU
		PUISE, Valda	Κρατική Υπηρεσία Απασχόλησης	LAB
		KULSS, Dmitrijs	Υπουργείο Παιδείας και Επιστημών	EDU
		VILCANE, Valda	Υπουργείο Ευημερίας της Λετονίας	SOC
LT	Λιθουανία	SOKOLOVA, Aleksandra	Υπουργείο Παιδείας και Επιστημών της Δημοκρατίας της Λιθουανίας	EDU
		MALAIŠKIENĖ, Rasa	Υπουργείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων και Εργασίας της Δημοκρατίας της Λιθουανίας	LAB
		ŠIMKUTE, Jurga	Υπουργείο Οικονομίας της Δημοκρατίας της Λιθουανίας	LAB
		DULEVIČIŪTĖ, Vilija	Ίδρυμα Στήριξης Εκπαιδευτικών Ανταλλαγών (Euroguidance Lithuania)	EG

LU	Λουξεμβούργο	NOESEN, Jos	Υπουργείο Παιδείας και Επαγγελματικής Κατάρτισης, Υπηρεσία Επαγγελματικής Κατάρτισης	EDU
		EMERING, Paul	Εμπορικό Επιμελητήριο	Άλλο
		KOHN, Jeannine	Επιμελητήριο Εργαζομένων	Άλλο
		HAWLITZKY, Stephen	Service orientation professionnel de l'ADEM (Υπηρεσία Επαγγελματικής Καθοδήγησης της ΔΥΑ)	LAB
		ROLLINGER, Antoinette	Κέντρο Συμβουλευτικής και Ψυχολογικής Στήριξης στα Σχολεία, CPOS	Άλλο
MT	Μάλτα	CORTIS, Sandra	Διεύθυνση Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας, Τμήμα Φοιτητικής Μέριμνας, Ψυχοκοινωνικές Υπηρεσίες στην Εκπαίδευση	EDU
		GRAVINA, Dorianne	Διεύθυνση Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας, Τμήμα Φοιτητικής Μέριμνας, Ψυχοκοινωνικές Υπηρεσίες στην Εκπαίδευση	EDU
NO	Νορβηγία	CHRISTENSEN, Hanne	Vox, Νορβηγική Υπηρεσία Δια Βίου Μάθησης	Άλλο
		HAGEN, Ingunn	Διεύθυνση Εργασίας και Ευημερίας	LAB
		KNUDSEN, Halvor Gillund	Διεύθυνση Εκπαίδευσης και Κατάρτισης της Νορβηγίας	EDU
		GRAVÅS, Tonje Foosnæs	Vox, Νορβηγική Υπηρεσία Δια Βίου Μάθησης	Άλλο
		THORBjørnsrud, Mari	Vox, Νορβηγική Υπηρεσία Δια Βίου Μάθησης	Άλλο
		ENGH, Line	Vox, Νορβηγική Υπηρεσία Δια Βίου Μάθησης	Άλλο
PL	Πολωνία	ŚWIATKIEWICZ-ZYCH, Hanna	Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικής Πολιτικής	LAB
		BOGDANŃSKA, Paulina	Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικής Πολιτικής	LAB
		BAKIEWICZ, Anna	Υπουργείο Εθνικής Παιδείας	EDU
PT	Πορτογαλία	MOURA, Helia	Ινστιτούτο για την Απασχόληση και την Επαγγελματική Κατάρτιση, I.P.	LAB
		FONSECA, Pedro	Ινστιτούτο για την Απασχόληση και την Επαγγελματική Κατάρτιση, I.P.	LAB
		BARBOSA, João	Εθνική Υπηρεσία Επαγγελματικών Προσόντων	EDU
		FIGUEIREDO, Vitor	Υπουργείο Παιδείας και Επιστημών	EDU
		CUNHA, Pedro	Υπουργείο Παιδείας και Επιστημών	EDU
RO	Ρουμανία	MOSTENESCU, Liana Ramona	Υπουργείο Εργασίας, Οικογένειας και Κοινωνικής Προστασίας	LAB
		JIGAU, Mihai	Ινστιτούτο Επιστημών της Εκπαίδευσης	Άλλο
SK	Σλοβακία	AUXTOVA, Lucia	Τμήμα Στρατηγικής Δια Βίου Μάθησης, Υπουργείο Παιδείας, Επιστημών και Αθλητισμού της Σλοβακίας	EDU
		LANAKOVA, Katarina	Υπουργείο Κοινωνικών Υποθέσεων	SOC
		DETKO, Jozef	Ακαδημαϊκός Σύλλογος Διεθνούς Συνεργασίας της Σλοβακίας, SAAIC; Euroguidance Slovakia	EG
SI	Σλοβενία	RUPAR, Brigita	Zavod Republike Slovenije za solstvo (Ινστιτούτο Εθνικής Παιδείας της Σλοβενίας)	Άλλο
		NIKLANOVIČ, Saša	Σύλλογος Καθοδήγησης και Συμβουλευτικής Σταδιοδρομίας	Άλλο
		LOVŠIN, Miha	Ινστιτούτο Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης	Άλλο
		SIMONIČ, Anton	Υπουργείο Παιδείας και Αθλητισμού	EDU

ES	Ισπανία	SANZ, Clara	Υπουργείο Παιδείας, Πολιτισμού και Αθλητισμού, Γενική Διεύθυνση ΕΕΚ, Διεύθυνση Καθοδήγησης και ΕΕΚ, Τμήμα καθοδήγησης	EDU
		IGLESIAS, Soledad	Υπουργείο Παιδείας, Πολιτισμού και Αθλητισμού, Γενική Διεύθυνση ΕΕΚ, Διεύθυνση Καθοδήγησης και ΕΕΚ, Τμήμα Καθοδήγησης	EDU
		CABELLO, Pilar	Υπουργείο Παιδείας, Πολιτισμού και Αθλητισμού, Γενική Διεύθυνση ΕΕΚ, Διεύθυνση Καθοδήγησης και ΕΕΚ, Τμήμα Καθοδήγησης	EDU
		RODRIGUEZ, Ana	Υπουργείο Παιδείας, Πολιτισμού και Αθλητισμού, Γενική Διεύθυνση ΕΕΚ, Διεύθυνση Καθοδήγησης και ΕΕΚ	EDU
SE	Σουηδία	LINDBLOM, Jan	Σουηδική Εθνική Εκπαιδευτική Υπηρεσία, Τμήμα Εκπαίδευσης Ενηλίκων	EDU
		TALLVID, Klas	Σουηδική Εθνική Εκπαιδευτική Υπηρεσία, Τμήμα Εκπαίδευσης Ενηλίκων	EDU
		MANCO, Jorge	Σουηδική Δημόσια Υπηρεσία Απασχόλησης	LAB
NL	Κάτω Χώρες	WILLEMS, Siegfried	Ίδρυμα CINOP / Euroguidance Nederland	EG
		van DEURSEN, Peter	Ίδρυμα CINOP / Euroguidance Nederland	EG
		van den BOOM, Thea	Υπουργείο Παιδείας, Πολιτισμού και Επιστημών (Διεύθυνση ΕΕΚ)	EDU
		LUIJTEN, Peter	Ίδρυμα CINOP / Euroguidance Nederland	EG
TR	Τουρκία	SARI, Hakan	Υπουργείο Εθνικής Παιδείας, Γενική Διεύθυνση Ειδικής Εκπαίδευσης και Υπηρεσιών Καθοδήγησης	EDU
		AYDOĞAN, Yurdagül	Υπουργείο Εθνικής Παιδείας, Γενική Διεύθυνση Ειδικής Εκπαίδευσης και Υπηρεσιών Καθοδήγησης	EDU
		ÇALIK VAR, Esra	Υπουργείο Εθνικής Παιδείας, Γενική Διεύθυνση Ειδικής Εκπαίδευσης και Υπηρεσιών Καθοδήγησης	EDU
UK	Ηνωμένο Βασίλειο	SHAW, Judith	Υπουργείο Απασχόλησης και Μάθησης, Βόρειος Ιρλανδία	EDU
		FROGGATT, Christine	Υπουργείο για την Επιχειρηματικότητα, την Καινοτομία και τις Δεξιότητες, Αγγλία	EDU
		NEILSON, Trina	Γραφείο Επαγγελματικής Αγωγής της Ουαλίας (Careers Wales)	Άλλο
		McDERMOTT, Martin	Κυβέρνηση της Σκωτίας	EDU
	Παρατηρητές 2011–2012			
BE	Βέλγιο	KAGAN, Claire	Ψυχοϊατροκοινωνικό Κέντρο της γαλλικής κοινότητας του Saint-Gilles	EDU
BG	Βουλγαρία	KAMBUROVA, Nadezhda	Εθνική Υπηρεσία Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (NAVET)	EDU

Εκπρόσωποι οργανισμών εταίρων

Mara Brugia	Cedefop	
Mika Launikari	Cedefop	(1.1.2011–30.3.2012)
Pedro Moreno da-Fonseca	Cedefop	(1.6.–31.12.2012)
Lore Schmid	Cedefop	
Georgette Bread	EARLALL	
Mick Carey	Euroguidance	
Helmut Zelloth	ETF	
Cinzia Secchi	ETUC	(1.1.2011–31.7.2012)
Agnes Roman	ETUC	(1.8.2012–31.12.2012)
Mick Woolley	EU Employment Committee	
Santa Ozolina	European Youth Forum	
Gerhart Rott	FEDORA	
Karen Schober	IAEVG	
Liz Galashan	ICCDPP	
John McCarthy	ICCDPP	
Wolfgang Müller	PES Network	

Ομάδα συντονισμού του ELGPN

Dr Raimo Vuorinen	Διευθυντής έργου
Marjo Halmiala	Ανώτερη σχεδιάστρια έργου
Outi Ruusuvirta	Ανώτερη σχεδιάστρια έργου
Tellervo Ahlholm	Γραμματέας έργου
Lea Pöyliö	Γραμματέας έργου

Φινλανδικό Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Έρευνας, Πανεπιστήμιο Jyväskylä

Παράρτημα 2: Συνεισφορές των χωρών μελών του ELGPN στις δραστηριότητες του ELGPN 2011–2012¹⁶

		ΠΕ1 ΔΔΣ	ΠΕ2 Πρόσβαση	ΠΕ3 Συνεργασία και Συντονισμός	ΠΕ4 Ποιότητα	Συνάντηση Ομάδας Εργασίας	Συνάντηση Διευθύνου- σας Ομάδας ELGPN	Συνελεύσεις Ολομέλειας
Αυστρία	AT	x	x	x, LC		x		
Κροατία	HR	x		x				
Κύπρος	CY		x	x, FV		TGM	x	x
Τσεχία	CZ	x, LC	x			x		
Δανία	DK	x	FV	SM	x	TGM	x	x
Εσθονία	EE		x		x, FV			
Φινλανδία	FI	x	x			x	x	
Γαλλία	FR	x, FV	x, LC			x		
Γερμανία	DE	x	x		x			
Ελλάδα	EL			x	x	x		
Ουγγαρία	HU				x, LC	x, TGM	x	x
Ισλανδία	IS		x, LC		x	x		
Ιρλανδία	IE	x			x, SM			
Ιταλία	IT	x		x				
Λετονία	LV	x	x			x		
Λιθουανία	LT	x			x			
Λουξεμβούργο	LU	x			x, FV	x		
Μάλτα	MT	x, SM						
Νορβηγία	NO	x	x	x, FV	x			
Πολωνία	PL		x, SM	x			x	x
Πορτογαλία	PT	x, FV			x			
Ρουμανία	RO			x				
Σλοβακία	SK	x	x					
Σλοβενία	SI	x			x			
Ισπανία	ES		x	x			x	
Σουηδία	SE	x			x			
Κάτω Χώρες	NL		x, FV		x			
Τουρκία	TR		x	x				
Ηνωμένο Βασίλειο	UK	x	x		x			
Βέλγιο (παρατ.)	BE	x	x	x	x			
Βουλγαρία (παρατ.)	BG	x	x	x				
PES network						x		
ETF				x		x		
CEDEFOP						x		
Euroguidance						x		
ETUC						x		
Fedora		x			x	x		
IAEVG					x	x		
ICCDPP						x		
Σύνολο		22	19	14	18	19	6	4

¹⁶ LC = συντονίστρια χώρα, FV = Επιτόπια επίσκεψη στη χώρα υποδοχής, SM = Συνάντηση συνθετικού χαρακτήρα TGM = Συνάντηση Ομάδας Εργασίας στη χώρα υποδοχής

Παράρτημα 3: Συνελεύσεις του ELGPN κατά την περίοδο 2011–12

Συνελεύσεις Ολομέλειας

22–23 Φεβρουαρίου 2011	Βουδαπέστη, Ουγγαρία
13–14 Σεπτεμβρίου 2011	Βαρσοβία, Πολωνία
24–25 Απριλίου 2012	Κοπεγχάγη, Δανία
24–26 Οκτωβρίου 2012	Λάρνακα, Κύπρος, σε συνδυασμό με το Τέταρτο Ευρωπαϊκό Συνέδριο για την Πολιτική στη Δια Βίου Καθοδήγηση

Συνεδριάσεις Διευθύνουσας Ομάδας

23 Φεβρουαρίου 2011	Βουδαπέστη, Ουγγαρία (Κοινή Συνεδρίαση Διευθύνουσας Ομάδας και Ομάδας Εργασίας)
24 Μαρτίου 2011	Τηλεδιάσκεψη μέσω διαδικτύου
30 Ιουνίου 2011	Βρυξέλλες, Βέλγιο
14 Σεπτεμβρίου 2011	Βαρσοβία, Πολωνία
8 Δεκεμβρίου 2011	Βουδαπέστη, Ουγγαρία (Κοινή Συνεδρίαση Διευθύνουσας Ομάδας και Ομάδας Εργασίας)
7 Φεβρουαρίου 2012	Βρυξέλλες, Βέλγιο (Κοινή Συνεδρίαση Διευθύνουσας Ομάδας και Ομάδας Εργασίας)
25 Απριλίου 2012	Κοπεγχάγη, Δανία (Κοινή Συνεδρίαση Διευθύνουσας Ομάδας και Ομάδας Εργασίας)
14 Ιουνίου 2012	Βρυξέλλες, Βέλγιο (Κοινή Συνεδρίαση Διευθύνουσας Ομάδας και Ομάδας Εργασίας)
12 Σεπτεμβρίου 2012	Βρυξέλλες, Βέλγιο (Κοινή Συνεδρίαση Διευθύνουσας Ομάδας και Ομάδας Εργασίας)
26 Οκτωβρίου 2012	Λάρνακα, Κύπρος (Κοινή Συνεδρίαση Διευθύνουσας Ομάδας και Ομάδας Εργασίας)

Συναντήσεις Ομάδας Εργασίας

23 Φεβρουαρίου 2011	Βουδαπέστη, Ουγγαρία (Κοινή Συνεδρίαση Διευθύνουσας Ομάδας και Ομάδας Εργασίας)
17 Μαρτίου 2011	Τηλεδιάσκεψη μέσω διαδικτύου
30 Ιουνίου 2011	Βρυξέλλες, Βέλγιο
6 Σεπτεμβρίου 2011	Τηλεδιάσκεψη μέσω διαδικτύου
8 Δεκεμβρίου 2011	Βουδαπέστη, Ουγγαρία (Κοινή Συνεδρίαση Διευθύνουσας Ομάδας και Ομάδας Εργασίας)
7 Φεβρουαρίου 2012	Βρυξέλλες, Βέλγιο (Κοινή Συνεδρίαση Διευθύνουσας Ομάδας και Ομάδας Εργασίας)
25 Απριλίου 2012	Κοπεγχάγη, Δανία (Κοινή Συνεδρίαση Διευθύνουσας Ομάδας και Ομάδας Εργασίας)
14 Ιουνίου 2012	Βρυξέλλες, Βέλγιο (Κοινή Συνεδρίαση Διευθύνουσας Ομάδας και Ομάδας Εργασίας)
12 Σεπτεμβρίου 2012	Βρυξέλλες, Βέλγιο (Κοινή Συνεδρίαση Διευθύνουσας Ομάδας και Ομάδας Εργασίας)
26 Οκτωβρίου 2012	Λάρνακα, Κύπρος (Κοινή Συνεδρίαση Διευθύνουσας Ομάδας και Ομάδας Εργασίας)

Επιτόπιες επισκέψεις και συναντήσεις συνθετικού χαρακτήρα ΠΕ1

28–29 Μαρτίου 2011	Λισαβόνα, Πορτογαλία
14–15 Νοεμβρίου 2011	Τουλούζη, Γαλλία
27–28 Μαρτίου 2012	Μάλτα

Επιτόπιες επισκέψεις και συναντήσεις συνθετικού χαρακτήρα ΠΕ2

18–19 Απριλίου 2011	Ουτρέχτη, Ολλανδία
10–11 Οκτωβρίου 2011	Κοπεγχάγη, Δανία
11–12 Απριλίου 2012	Βαρσοβία, Πολωνία

Παραρτήματα

Επιτόπιες επισκέψεις και συναντήσεις συνθετικού χαρακτήρα ΠΕ3

10–11 Μαΐου 2011	Λάρνακα, Κύπρος
10–11 Νοεμβρίου 2011	Oslo, Νορβηγία
21–22 Φεβρουαρίου 2012	Hundested, Δανία

Επιτόπιες επισκέψεις και συναντήσεις συνθετικού χαρακτήρα ΠΕ4

23–24 Μαΐου 2011	Tallinn, Εσθονία
3–4 Νοεμβρίου 2011	Λουξεμβούργο
21–23 Μαρτίου 2012	Δουβλίνο, Ιρλανδία

Παράρτημα 4: Τρέχουσες εξελίξεις στην ανάπτυξη εθνικών μηχανισμών συντονισμού και συνεργασίας

Τον Ιανουάριο 2012 η εταιρεία Tribal Education Ltd., λειτουργώντας εκ μέρους της Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας της Κροατίας (CES), ανέθεσε στη Dr Deirdre Hughes τη σύνταξη συνοπτικού σημειώματος για τις καταστατικές διατάξεις που καθορίζουν τις βάσεις για τη δημιουργία Εθνικών Φόρουμ Καθοδήγησης Σταδιοδρομίας σε κράτη μέλη του ELGPN. Πλήρης περιγραφή των αποτελεσμάτων είναι διαθέσιμη στην ιστοσελίδα του ELGPN. Τα αποτελέσματα αξιοποιούν στοιχεία που ήταν διαθέσιμα το Φεβρουάριο του 2012 από 27 κράτη μέλη της ΕΕ και δύο επιπλέον χώρες που συμμετέχουν στο ELGPN (Ισλανδία, Νορβηγία). Τα κύρια συμπεράσματα είναι τα εξής:

- Σε δύο χώρες ισχύει επίσημη εθνική νομοθεσία που διέπει τη δημιουργία και λειτουργία Εθνικού Φόρουμ Δια Βίου Καθοδήγησης: **Δανία** και **Ελλάδα**.
- Σε δύο χώρες, **Γερμανία** και **Πολωνία**, δημιουργήθηκε Εθνικό Φόρουμ Δια Βίου Καθοδήγησης και συστάθηκε ως νομικό πρόσωπο με συνταγματικές ρυθμίσεις.
- Εννέα χώρες διαθέτουν Εθνικά Φόρουμ Δια Βίου Καθοδήγησης, τα οποία κατευθύνονται από ένα ή περισσότερα υπουργεία: **Αυστρία, Τσεχία, Φινλανδία, Ουγγαρία, Λετονία, Λιθουανία, Λουξεμβούργο, Νορβηγία** και **Πορτογαλία**.
- Σε έξι χώρες ήδη λειτουργούν φορείς, στο πλαίσιο ενός Εθνικού Φόρουμ Δια Βίου Καθοδήγησης, που συμβάλλουν στη συσπείρωση των κύριων ενδιαφερόμενων μερών για την αναθεώρηση και την ανάληψη δράσης σε θέματα πολιτικής και πρακτικών αναφορικά με τη δια βίου καθοδήγηση: **Εσθονία, Ιρλανδία, Κάτω Χώρες, Ρουμανία, Σλοβακία και Ηνωμένο Βασίλειο**.
- Σε μία χώρα, τη **Γαλλία**, ισχύει νομοθεσία που επιτρέπει απευθείας επικοινωνία με τον Πρωθυπουργό και το Συμβούλιο Υπουργών.
- Τρεις χώρες αναφέρουν πρόοδο στις εργασίες για τη σύσταση Εθνικού Φόρουμ Δια Βίου Καθοδήγησης: **Βουλγαρία, Κύπρος** και **Ισπανία**.
- Σε τρεις χώρες δημιουργήθηκαν εθνικές ομάδες στήριξης που τροφοδοτούν τις εργασίες του ELGPN: **Ισλανδία, Σλοβενία** και **Σουηδία**. Επιπλέον, το **Βέλγιο** και η **Ιταλία** διαθέτουν φόρουμ με χαλαρή σύσταση, τα οποία τροφοδοτούν σχέδια ανάπτυξης δια βίου καθοδήγησης σε εθνικό επίπεδο και σε επίπεδο ELGPN.
- Σε τρεις χώρες συστάθηκαν περιφερειακά φόρουμ/συνεταιρισμοί: **Φινλανδία, Νορβηγία** και **Πολωνία**.

Παράρτημα 5: Ανάπτυξη του Πλαισίου Διασφάλισης Ποιότητας και Βάσης Τεκμηρίωσης του ELGPN

Σε όλες σχεδόν τις χώρες μέλη του ELGPN λειτουργεί κάποια μορφή εθνικού συστήματος διασφάλισης ποιότητας ή μηχανισμού ανάδρασης για τις υπηρεσίες δια βίου καθοδήγησης. Συγκεντρώθηκαν διάφορα παραδείγματα από όλες τις χώρες μέλη και αναρτήθηκαν στην ιστοσελίδα του ELGPN. Με βάση τα στοιχεία αυτά, ετοιμάστηκε η πρώτη διατύπωση του Πλαισίου Διασφάλισης της Ποιότητας και Βάσης Τεκμηρίωσης και δοκιμάστηκε αρχικά για την αποτελεσματικότητά του σε οκτώ χώρες (DE, DK, EE, HU, LT, PT, UK (Αγγλία, Βόρειος Ιρλανδία). Καταρτίστηκαν σύντομες οδηγίες προς ενημέρωση των συμμετεχόντων στο ΠΕ4 σχετικά με τους πιθανούς τρόπους εφαρμογής του πλαισίου:

1. Χρησιμοποιήστε το παρόν ως **απλό κατάλογο ελέγχου** για σκοπούς αξιολόγησης και καταγραφής πληροφοριών που τυχόν ισχύουν στη χώρα σας.
2. Αριθμήστε τις **πηγές δεδομένων που παρέχουν επί του παρόντος αυτό το είδος των πληροφοριών** και είναι διαθέσιμες σε εθνικό, περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο.
3. Προσδιορίστε όλες τις γνωστές **πηγές δεδομένων που ενδεχομένως θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν από τους φορείς χάραξης πολιτικής** και δεν έχουν χρησιμοποιηθεί μέχρι σήμερα σε προγράμματα διασφάλισης ποιότητας και αξιολόγησης των επιδράσεων στη χώρα σας. Αυτό μπορεί να περιλαμβάνει, για παράδειγμα, εθνικές μελέτες κοινωνικών ομάδων για τη νεολαία, περιφερειακές εκθέσεις αξιολόγησης σχετικά με υπηρεσίες επαγγελματικής εξέλιξης, αποτελέσματα πιστοποίησης καλής ποιότητας των υπηρεσιών σε τοπικό / περιφερειακό / εθνικό επίπεδο κ.λ.π.
4. Καταγράψτε τους **φορείς όπου εφαρμόζονται τα ποιοτικά αυτά στοιχεία**: π.χ. σχολεία, επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση, τριτοβάθμια εκπαίδευση, εκπαίδευση ενηλίκων, δημόσιες υπηρεσίες απασχόλησης, κοινωνική ένταξη.

Δεδομένης της ποικιλότητας των διάφορων φιλοσοφικών, θεωρητικών και πρακτικών διαδικασιών που εφαρμόζονται στις χώρες μέλη, θα ήταν ανέφικτο να προκύψει η "τέλεια επιστημονική προσέγγιση". Απεναντίας, μια τέτοια ποικιλότητα θεωρήθηκε ως χρήσιμο σημείο εκκίνησης για πρακτική αξιολόγηση του βαθμού στον οποίο οι διάφορες χώρες έχουν πρόσβαση σε διαθέσιμα στοιχεία και ενδείξεις για το πού υπάρχουν κενά στις υφιστάμενες ρυθμίσεις. Διαπιστώθηκε ότι σε ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση υπάρχουν διάφορα πλαίσια διασφάλισης ποιότητας και συστήματα, τα οποία εξελίσσονται ή / και χρησιμοποιούνται. Πρωταρχικός στόχος ήταν η δημιουργία ενός Πλαισίου Διασφάλισης της Ποιότητας και Βάσης Τεκμηρίωσης που θα επιτρέπει στους φορείς χάραξης πολιτικής να εντοπίζουν χρήσιμες πληροφορίες και να εξετάζουν το πώς θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί για σκοπούς ενημέρωσης των εξελίξεων στα μέτρα πολιτικής για τις υπηρεσίες δια βίου καθοδήγησης.

Κύρια σημεία συζήτησης είναι τα εξής:

1. Σχόλια ή / και παρατηρήσεις για την αποτελεσματικότητα της διαδικασίας αυτής, π.χ. ποια είναι τα οφέλη, εάν υπάρχουν, κατά πόσο συμβάλλει αυτό το πλαίσιο στην ανάπτυξη πολιτικής για τη δια βίου καθοδήγηση.
2. Πώς θα μπορούσαν τα ευρήματα να εφαρμοστούν με τον πιο επωφελή τρόπο (i) στην κάθε χώρα ξεχωριστά και (ii) σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης;
3. Ποιά μειονεκτήματα προβλέπεται ότι μπορεί να προκύψουν από πλευράς χάραξης πολιτικής από την αξιοποίηση του Πλαισίου Διασφάλισης της Ποιότητας και Βάσης Τεκμηρίωσης.
4. Το Πλαίσιο Διασφάλισης της Ποιότητας και Βάσης Τεκμηρίωσης μήπως περιλαμβάνει υπερβολικό αριθμό δεικτών μέτρησης; Σε περίπτωση που ισχύει κάτι τέτοιο, μήπως θα έπρεπε να απλοποιηθεί η διαδικασία;

5. Ποια είναι τα επόμενα στάδια;

Εφαρμογή του Πλαισίου Διασφάλισης της Ποιότητας και Βάσης Τεκμηρίωσης

Στην πρώτη διατύπωση του Πλαισίου Διασφάλισης της Ποιότητας και Βάσης Τεκμηρίωσης εντοπίζονται πέντε γενικά ποιοτικά στοιχεία που συνδέονται με προκαθορισμένα κριτήρια, δείκτες και πιθανά δεδομένα, ενώ αξιοποιούνται ορθές και ενδιαφέρουσες πολιτικές και πρακτικές από χώρες μέλη του ELGPN. Λεπτομέρειες σχετικά με τα ευρήματα διατίθενται στην ιστοσελίδα του ELGPN (*WP4 Analysis of ELGPN Responses to QA Framework*).

Έπειτα, προέκυψαν άλλα βασικά ζητήματα τα οποία ενσωματώθηκαν στη δεύτερη διατύπωση του Πλαισίου Διασφάλισης της Ποιότητας και Βάσης Τεκμηρίωσης. Έγιναν επιπλέον προσαρμογές για την ενίσχυση της ανθεκτικότητας και αξιοπιστίας της διαδικασίας, περιλαμβάνοντας μεταξύ άλλων το σκεπτικό για τη δημιουργία του πλαισίου και οφέλη προστιθέμενης αξίας. Στην εφαρμογή της δεύτερης διατύπωσης του πλαισίου συμμετείχαν πέντε χώρες - Δανία, Γερμανία, Ουγγαρία, Λιθουανία και Ηνωμένο Βασίλειο (Βόρεια Ιρλανδία), από όπου και προέκυψαν οι ακόλουθες διαπιστώσεις:

- Υπάρχουν ομοιότητες και διαφορές μεταξύ των χωρών στην προσέγγισή τους για συλλογή και ανάλυση δεδομένων.
- Από την εφαρμογή του Πλαισίου Διασφάλισης της Ποιότητας και Βάσης Τεκμηρίωσης μπορεί να προκύψουν τόσο ποσοτικά όσο και ποιοτικά στοιχεία.
- Το Πλαίσιο Διασφάλισης της Ποιότητας και Βάσης Τεκμηρίωσης είναι "κατάλληλα σχεδιασμένο για τη σκοπούμενη χρήση" κατά την εφαρμογή του και στα έξι τομεακά προγράμματα, όμως είναι αναγκαία η διασαφήνιση του σκεπτικού της ενέργειας αυτής.
- Οι Δημόσιες Υπηρεσίες Απασχόλησης υιοθετούν διαφορετική και περισσότερο διαρθρωτική προσέγγιση όσον αφορά τη συλλογή δεδομένων σε σύγκριση με τον τομέα της εκπαίδευσης.
- Υπάρχουν εγγενείς αδυναμίες στην υιοθέτηση μόνο της προσέγγισης ικανοποίησης του πελάτη: απαιτείται μεγαλύτερη προσοχή στα αποτελέσματα του πελάτη που σχετίζονται με τα ποσοστά εξέλιξης απόκτησης προσόντων και μετάβασης.
- Απαιτούνται περισσότερες διαμήκεις ενέργειες παρακολούθησης σε σχέση με το ύψος των επενδύσεων και των δαπανών που γίνονται για τις υπηρεσίες δια βίου καθοδήγησης.
- Τα οικονομικά οφέλη που αποκομίζουν κράτη και άτομα χρήζουν ιδιαίτερης προσοχής, παράλληλα με τα οφέλη που αποκομίζουν εργοδότες και άλλοι βασικοί ενδιαφερόμενοι κύκλοι συμφερόντων.

Η τελική έκδοση του Πλαισίου Διασφάλισης της Ποιότητας και Βάσης Τεκμηρίωσης

Η δοκιμαστική διαδικασία οδήγησε στην τελική διατύπωση του Πλαισίου Διασφάλισης της Ποιότητας και Βάσης Τεκμηρίωσης. Τα αποτελέσματα υποδεικνύουν ότι η επιτυχής εφαρμογή του πλαισίου εξαρτάται από πολλούς αλληλένδετους παράγοντες, όπως το σημείο εκκίνησης σε κάθε χώρα αναφορικά με τα συστήματα διασφάλισης ποιότητας και τους μηχανισμούς ανάδρασης για τις υπηρεσίες δια βίου καθοδήγησης, τον βαθμό στον οποίο τα δεδομένα συλλέγονται, αναλύονται και ανταλλάσσονται με συστηματικό τρόπο, εντός και μεταξύ των διάφορων τομέων. Το πλαίσιο είναι ένα εργαλείο που χρησιμοποιείται για σκοπούς τυπικής και άτυπης ανασκόπησης της τρέχουσας "κατάστασης των πραγμάτων" και βοηθά στον εντοπισμό τόσο των επιτυχιών αλλά και των κενών που εμφανίζονται στην παροχή υπηρεσιών και απαιτούν μεγαλύτερη προσοχή από πλευράς μέτρων πολιτικής. Δεδομένης της ποικιλομορφίας των πολιτιστικών, κοινωνικών και οικονομικών συνθηκών των χωρών μελών, το Πλαίσιο Διασφάλισης της Ποιότητας και Βάσης Τεκμηρίωσης δεν είναι κατάλληλα σχεδιασμένο για εξειδικευμένη σύγκριση και ανάλυση του ύψους των επενδύσεων σε υπηρεσίες δια βίου καθοδήγησης μεταξύ των χωρών.

Παράρτημα 6: Καταγραφή των επιμέρους επιδράσεων των Υπηρεσιών Επαγγελματικής Αγωγής

Η πιλοτική μελέτη για την Καταγραφή των επιμέρους επιδράσεων των Υπηρεσιών Επαγγελματικής Αγωγής διεξάγεται, για λογαριασμό του ELGPN, από ομάδα η οποία διευθύνεται από τον Dr István Kiss του Πανεπιστήμιου Eötvös Loránd στη Βουδαπέστη, Ουγγαρία. Η μελέτη σχεδιάστηκε για τον εντοπισμό των μαθησιακών αποτελεσμάτων από δράσεις υποστήριξης σταδιοδρομίας από την πλευρά νεαρών αλλά και ενήλικων ατόμων. Η μελέτη περιλαμβάνει την αξιολόγηση της γνώμης των πελατών και των εμπειριών τους από την ενημέρωση που έλαβαν σχετικά με τις επιλογές σταδιοδρομίας, τις συμβουλές, την καθοδήγηση και την εκπαίδευση σταδιοδρομίας, ανάλογα με την περίπτωση, με τη χρήση online ερωτηματολογίου και υλικού υποστήριξης πελατών. Οι μετρηθείσες μεταβλητές συνδέονται με τις έννοιες της διαχείρισης σταδιοδρομίας και την προσαρμοστικότητα της σταδιοδρομίας των ατόμων σε ταχέως μεταβαλλόμενες και συχνά απρόβλεπτες αγορές εργασίας. Οι επιμέρους πτυχές στις οποίες στηρίζεται το σύστημα είναι οι εξής: στρατηγικές διαχείρισης των πληροφοριών, αυτεπίγνωση, διαπροσωπικές δεξιότητες, αναγνώριση και αντιμετώπιση των περιβαλλοντικών παραγόντων που σχετίζονται με το χτίσιμο της σταδιοδρομίας, αναγνώριση και ολοκλήρωση των στόχων σταδιοδρομίας, καθώς και ενίσχυση των ευκαιριών σταδιοδρομίας.

Η πιλοτική μελέτη συμπληρώνει το Πλαίσιο Διασφάλισης της Ποιότητας και Βάσης Τεκμηρίωσης του ELGPN που ετοιμάστηκε από το ΠΕ4 (βλ. Παράρτημα 5) και ενισχύει τις αρχές στις οποίες στηρίζεται η διαχείριση δεξιοτήτων σταδιοδρομίας (ΔΔΣ) που θεσπίστηκαν από το ΠΕ1 κατά την περίοδο 2011–12 (βλ. Κεφάλαιο 2.1).

Η καταγραφή των επιμέρους επιδράσεων των Υπηρεσιών Σταδιοδρομίας διεξάγεται πιλοτικά σε πέντε κράτη μέλη¹⁷ από τον Μάρτιο μέχρι τον Δεκέμβριο του 2012. Πλήρεις και λεπτομερείς οδηγίες χρήσης προς οργανώσεις και άτομα που έχουν δώσει τη συγκατάθεσή τους

για συμμετοχή στο πιλοτικό πρόγραμμα είναι διαθέσιμες στην ιστοσελίδα του ELGPN και περιλαμβάνουν τα εξής:

- online ερωτηματολόγιο για τον πελάτη
- δελτίο ανατροφοδότησης για τον πελάτη
- πρότυπο έντυπο συναίνεσης
- επιστολή προς το συμμετέχοντα οργανισμό ή οργανισμούς
- πακέτο τεχνικών πληροφοριών προς μετάφραση στην οικεία γλώσσα κάθε χώρας.

Σκεπτικό και τρόπος προσέγγισης

Το σκεπτικό της εν λόγω μεθοδολογικής προσέγγισης ήταν η εξέλιξη μιας υφιστάμενης και ήδη δοκιμασμένης δομής και συστηματικού πλαισίου που αναπτύχθηκε αρχικά στην Ουγγαρία από τους Kiss κ.ά. (2009). Το σύστημα αυτό στόχο είχε την αξιολόγηση των μαθησιακών αποτελεσμάτων της παρέμβασης των υπηρεσιών σταδιοδρομίας σε σειρά από διαφορετικά περιβάλλοντα. Το θεωρητικό μοντέλο βασίζεται στην έρευνα που ανέπτυξε ο Schiersmann (2008) και τις βασικές αρχές που διέπουν τη γνωστική επεξεργασία πληροφοριών (*Cognitive Information Processing – CIP approach*) που ανέπτυξαν οι Sampson κ.ά. (2003)¹⁸ και την κονστрукτιβιστική θεωρία σταδιοδρομίας που ανέπτυξε ο Savickas¹⁹.

Μεθολογία

Η καταγραφή των επιμέρους επιδράσεων των Υπηρεσιών Σταδιοδρομίας είναι διαθέσιμη στο διαδίκτυο σε επτά γλώσσες (DE, EE, EN, FR, HU, PT, SI). Τα δεδομένα

¹⁷ DE, EE, HU, PT, SI.

¹⁸ Sampson, J.P., Peterson, G.W., Reardon, R.C. & Lenz, J.G. (2003). Key Elements of the CIP Approach to Designing Careers Services. Tallahassee, FL: Center for the Study of Technology in Counseling and Career Development.

¹⁹ Savickas, M.L. (2005). The theory and practice of career construction. In Brown, S.D. & Lent, R.W. (eds.): Career Development and Counseling: Putting Theory and Research to Work. New Jersey: Wiley.

αποθηκεύονται σε έναν ασφαλή διακομιστή μεσολάβησης (proxy server) που βρίσκεται στην Ουγγαρία. Το ηλεκτρονικό αυτό εργαλείο χρησιμοποιείται για τη διαλογή προϋπάρχοντων στοιχείων και την αξιολόγηση της επίδρασης των διάφορων ειδών και επιπέδων παρέμβασης σταδιοδρομίας. Τα δεδομένα ταξινομούνται σε οκτώ μεγάλες κατηγορίες:

- πολυπλοκότητα των αναγκών του πελάτη
- στρατηγικές χειρισμού των πληροφοριών αναφορικά με τη σταδιοδρομία του πελάτη
- επίγνωση των ατομικών προσόντων
- κοινωνικές δεξιότητες
- στοχοθέτηση και ολοκλήρωση στόχων
- αριθμός των επιλογών σταδιοδρομίας
- γνώση σχετικά με την αγορά εργασίας (labour market intelligence and information- LMI) και κοινωνικό πλαίσιο
- προσωπικοί και ψυχολογικοί πόροι.

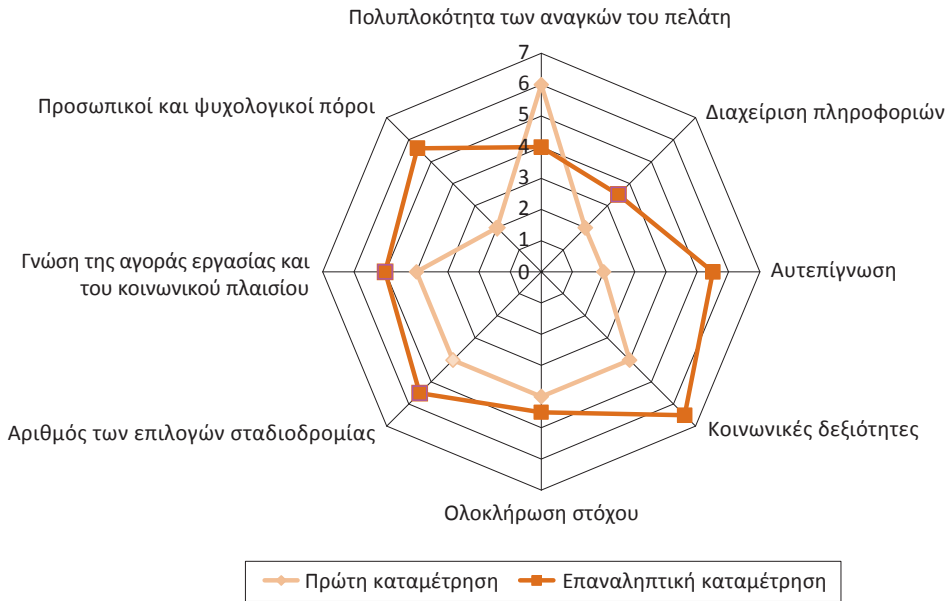
ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ: Online ερωτηματολόγιο

Έρευνα για την επίδραση των Υπηρεσιών Καθοδήγησης		
	1. δεν με εκφράζει 2. με εκφράζει σε μικρό βαθμό 3. με εκφράζει κάπως 4. με εκφράζει πλήρως	
Αρ.	Δήλωση	Βαθμολογία (1-4)
1	Χρειάζομαι (παιριτέρω) πληροφορίες για σχολές και προγράμματα κατάρτισης και μάθησης	
2	Έχω ανάγκη από περισσότερη βοήθεια για να προγραμματίσω το μέλλον μου	
3	Ξέρω πού να βρω πληροφορίες σχετικά με την αγορά εργασίας, τους μισθούς και τις ευκαιρίες απασχόλησης	
4	Έχοντας συμμετάσχει ενεργά σε μια διαδικασία καθοδήγησης σταδιοδρομίας, ανησυχώ λιγότερο για το επαγγελματικό μου μέλλον	
5	Τώρα ξέρω πώς να δημιουργήσω καλύτερες ευκαιρίες για να πετύχω τους στόχους μου	
6	Μου έδειξαν χρήσιμες ιδέες και νέες επιλογές για να έχω υπόψη μου	
7	Κατάφερα να προσδιορίσω και να θέσω τους στόχους που θα με βοηθήσουν να βελτιώσω τη σημερινή μου κατάσταση	
8	Χρειάζομαι περισσότερη βοήθεια, ώστε να αποφασίσω για τη σταδιοδρομία μου, αφού αισθάνομαι ακόμη αρκετά μπερδεμένος/η	
9	Θα ήθελα να διευρύνω τις γνώσεις μου σχετικά με την αναζήτηση εργασίας και άλλες συναφείς δεξιότητες, ώστε να υποβάλω αίτηση για διάφορες θέσεις εργασίας με επιτυχία	
10	Μπορώ να διακρίνω τα οφέλη από την ενημέρωση που έλαβα σε σχέση με τις επιλογές σταδιοδρομίας	
11	Με τον/τη σύμβουλο καθοδήγησης κινούμαστε στο ίδιο μήκος κύματος	
12	Είμαι πλέον σε θέση να κατανοήσω τους διάφορους παράγοντες που με οδήγησαν στη σημερινή μου κατάσταση	
13	Χρειάζομαι περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την αγορά εργασίας, τους μισθούς και τις ευκαιρίες απασχόλησης	
14	Στην ιδανική περίπτωση θα ήθελα να αξιολογήσει κάποιος τις δεξιότητες και τα προσόντα μου	
15	Ό, τι έμαθα κατά τη διάρκεια της διαδικασίας καθοδήγησης θα μπορώ να το χρησιμοποιήσω στο μέλλον για να λύσω παρόμοια προβλήματα	
16	Έχω ανάγκη να κατανοήσω καλύτερα τα συναισθήματά μου σε σχέση με τις αποφάσεις που θα πάρω για τη σταδιοδρομία μου	
17	Χρειάζομαι επιπλέον διαβεβαιώσεις για τις αποφάσεις που πήρα στο παρελθόν σχετικά με τη σταδιοδρομία μου	
18	Ξέρω πού να βρω πληροφορίες σχετικές με διάφορα επαγγέλματα και δραστηριότητες που σχετίζονται με την εργασία	
19	Είχα καλή συνεργασία με τον/τη σύμβουλό μου	
20	Έμαθα πώς να εκφράζω τα ενδιαφέροντα και τις ανάγκες μου στους άλλους	
21	Έχω μάθει περισσότερα για τα δυνατά μου σημεία και τις ικανότητες που απαιτούνται για την επίτευξη του στόχου ή των στόχων μου	
22	Ξέρω πώς να ξεπεράσω τα εμπόδια που με απομακρύνουν από την επίτευξη του στόχου ή των στόχων μου	
23	Τώρα ξέρω ποια μέτρα πρέπει να λάβω για να πετύχω τους στόχους μου	

24	Ξέρω πού να βρω πληροφορίες για διάφορα εκπαιδευτικά ιδρύματα, σχολές, δυνατότητες και προγράμματα κατάρτισης	
25	Αισθάνομαι ότι η διαδικασία καθοδήγησης βασίστηκε σε μια σταθερή και επικοδομητική σχέση	
26	Χάρη στην καθοδήγηση απέκτησα μεγαλύτερη αυτοπεποίθηση	
27	Έχω εντοπίσει τις αιτίες των προβλημάτων μου και πώς αυτές αλληλοσχετίζονται	
28	Μέσω της καθοδήγησης έμαθα ότι μπορώ να επιστρατεύσω τις επιτυχημένες στρατηγικές μου για την επίλυση προβλημάτων	
29	Χρειάζομαι περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τη διείδυση σε κάποια επαγγέλματα	
30	Θα ήθελα να δω πιο ξεκάθαρα τα πεδία των ενδιαφερόντων μου	
31	Ξέρω πώς να παίρνω ευνοϊκές για μένα αποφάσεις και τι πρέπει να λαμβάνω υπόψη μου	
32	Μπόρεσα τουλάχιστον να δοκιμάσω τις διάφορες νέες ιδέες και μεθόδους που προέκυψαν κατά τη διάρκεια της διαδικασίας καθοδήγησης	
33	Χάρη στην καθοδήγηση κατάφερα να λύσω το πρόβλημά μου	
34	Κατά τη διάρκεια της διαδικασίας καθοδήγησης απέκτησα τη σιγουριά ότι είμαι ικανός/ή να πετύχω τους στόχους μου	
35	Ανησυχώ (ακόμη) για το μέλλον μου και χρειάζομαι συναισθηματική στήριξη	
36	Χρειάζομαι ακόμη επιβεβαίωση και ενθάρρυνση για τα σχέδιά μου	
37	Τηρώ θετική στάση απέναντι στον εαυτό μου	
38	Γενικά είμαι ικανοποιημένος/η με την κατάστασή μου	
39	Νοιώθω αυτοπεποίθηση ότι θα μπορούσα να χειριστώ αποτελεσματικά οποιοδήποτε απρόβλεπτο γεγονός	
40	Χάρη στην επινοητικότητα που απέκτησα ξέρω πώς να αντιμετωπίσω απρόβλεπτα γεγονότα	
41	Συνήθως μπορώ να χειριστώ ό,τι κι αν συμβεί με τον δικό μου τρόπο	

Έντυπο αναφοράς για τον πελάτη

Καταγραφή των επιμέρους επιδράσεων των Υπηρεσιών Σταδιοδρομίας:
βαθμολογία

Συμμετέχουσες χώρες και διατομεακές δοκιμαστικές εφαρμογές

Στις συμμετέχουσες χώρες (DE, EE, HU, PT, SI), οι κατά τόπους επικεφαλής των οργανισμών που απαρτίζουν το ELGPN κάλεσαν επισήμως τους εθνικούς φορείς παροχής υπηρεσιών σταδιοδρομίας σε έξι επιμέρους τομείς να συμμετάσχουν στο πιλοτικό σχέδιο, μεταξύ άλλων τις Δημόσιες Υπηρεσίες Απασχόλησης, ΜΚΟ και οργανισμούς ιδιωτικού τομέα. Οι συμμετέχοντες έλαβαν αμέσως ανατροφοδότηση μέσω του online συστήματος, ενώ οι εμπλεκόμενοι οργανισμοί ήταν σε θέση να αντλήσουν ανώνυμα και συσσωρευτικά αποτελέσματα μετά τη συμμετοχή 50 πελατών στη μελέτη.

Περισσότερες πληροφορίες

Το σύστημα έρευνας μέσω διαδικτύου για τη συλλογή δεδομένων είναι προσβάσιμο στον ακόλουθο ιστοτόπο: <http://ktl.jyu.fi/ktl/elgpn/elgpnmembers/workpackages/wp4/wp4members/study>

Παράρτημα 7: Κατάρτιση οδηγίων για την ανάπτυξη Δεξιοτήτων Διαχείρισης Σταδιοδρομίας

Οι Οδηγίες για την ανάπτυξη δεξιοτήτων διαχείρισης σταδιοδρομίας βασίζονταν σε ανάλυση δεδομένων σχετικά με την ανάπτυξη πολιτικής και πρακτικής για τις ΔΔΣ σε 15 χώρες που συμμετέχουν στο ΠΕ1 του ELGPN. Τα δεδομένα συλλέχθηκαν με τη χρήση ερωτηματολογίου για τις δεξιότητες διαχείρισης σταδιοδρομίας. Το ερωτηματολόγιο καταρτίστηκε με βάση το μοντέλο CIPO (context, input, process, outcome –πλαίσιο, παρέμβαση, διαδικασία, αποτέλεσμα) ως πλαίσιο αναφοράς με έμφαση στην ανάπτυξη ΔΔΣ σε έξι τομείς: εκπαίδευση, επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση, τριτοβάθμια εκπαίδευση, εκπαίδευση ενηλίκων, απασχόληση και κοινωνική ένταξη. Συνεπώς καλύπτει τη σχολική εκπαίδευση, οργανισμούς απασχόλησης, χώρους εργασίας, μη κυβερνητικές οργανώσεις και φορείς της κοινότητας ή άλλους φορείς. Το ερωτηματολόγιο περιλαμβάνει 11 ερωτήσεις (βλ. Πίνακα 1).

Στην έρευνα μέσω ερωτηματολογίου συμμετείχαν 15 χώρες (CZ, DE, DK, FI, HR, HU, LV, LT, LU, MT, PL, PT, SE, SI, SK).

Οι απαντήσεις που δόθηκαν στις περισσότερες ερωτήσεις συνέβαλαν στη συλλογή πολύτιμων πληροφοριών

για διάφορες πτυχές της ανάπτυξης ΔΔΣ (εκτός από ορισμένες ερωτήσεις, π.χ. η ερώτηση αρ. 9 "Με ποιόν τρόπο χρηματοδοτείται η διδασκαλία/ανάπτυξη ΔΔΣ σε κάθε τομέα;" η οποία αποδείχτηκε μη ενδεικτική για την περιγραφή της ανάπτυξης ΔΔΣ).

Οι ερωτήσεις που χρησιμοποιήθηκαν για τον σχεδιασμό του Καταλόγου είναι οι εξής:

- Ερ. 2: "Πώς γίνεται η ταξινόμηση των ΔΔΣ για τον καθορισμό των κύριων ομάδων και κατηγοριών των εν λόγω δεξιοτήτων σε κάθε τομέα;"
- Ερ. 3: "Σε ποιά θεωρητικά μοντέλα βασίζεται η εκμάθηση ΔΔΣ σε κάθε τομέα στη χώρα σας;"
- Ερ. 4: "Ποιές είναι οι ομάδες στόχοι για τη διδασκαλία/ανάπτυξη ΔΔΣ σε κάθε τομέα;"
- Ερ. 5: "Ποιοί ασχολούνται με τη διδασκαλία/ανάπτυξη ΔΔΣ σε κάθε τομέα;"
- Ερ. 8: "Ποιές μέθοδοι χρησιμοποιούνται για τη διδασκαλία/ανάπτυξη ΔΔΣ σε κάθε τομέα;"
- Ερ. 11: "Ποιές μέθοδοι χρησιμοποιούνται για τη μέτρηση των αποτελεσμάτων σε κάθε τομέα;"

Πίνακας 1: Δεξιότητες Διαχείρισης Σταδιοδρομίας - Ερωτηματολόγιο

		Τομείς					
Επιμέρους ερωτήσεις		Σχολεία (Υποχρεωτικής και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, εξαιρουμένης της δευτεροβάθμιας ΕΕΚ)	ΕΕΚ (δευτεροβάθμια και τριτοβάθμια)	τριτοβάθμια εκπαίδευση (Ακαδημαϊκή τριτοβάθμια εκπαίδευση)	Εκπαίδευση ενηλίκων (σχολές εκπαίδευσης ενηλίκων, συμπεριλαμβανομένης της μη ακαδημαϊκής τριτοβάθμιας εκπαίδευσης)	Απασχόληση (υπηρεσίες που απευθύνονται σε άνεργους ή/και εργαζομένους)	Κοινωνική ένταξη (ΜΚΟ και άλλες υπηρεσίες που απευθύνονται σε ομάδες “υψηλού κινδύνου”)
1. Πλαίσιο	1. Πώς ορίζονται οι ΔΔΣ (ή ο όρος που χρησιμοποιείται για παρόμοιες κατηγορίες δεξιοτήτων) σε κάθε τομέα στη χώρα σας;						
	2. Πώς γίνεται η ταξινόμηση των ΔΔΣ για τον καθορισμό των κύριων ομάδων και κατηγοριών των εν λόγω δεξιοτήτων σε κάθε τομέα;						
	3. Σε ποιά θεωρητικά μοντέλα βασίζεται η εκμάθηση ΔΔΣ σε κάθε τομέα στη χώρα σας;						
	4. Ποιές είναι οι ομάδες στόχοι για τη διδασκαλία/ανάπτυξη ΔΔΣ σε κάθε τομέα;						
2. Παρέμβαση	5. Ποιοί ασχολούνται με τη διδασκαλία/ανάπτυξη ΔΔΣ σε κάθε τομέα;						
	6. Πώς εκπαιδεύονται όσοι πρόκειται να ασχοληθούν ειδικά με τη διδασκαλία/ανάπτυξη ΔΔΣ σε κάθε τομέα;						

3. Διαδικασία	7. Ποιά είναι η θέση των ΔΔΣ στην οργάνωση του προγράμματος σπουδών/της παρέμβασης σε κάθε τομέα και πόσος χρόνος τους αναλογεί;						
	8. Ποιές μέθοδοι χρησιμοποιούνται για τη διδασκαλία/ανάπτυξη ΔΔΣ σε κάθε τομέα;						
	9. Με ποιόν τρόπο χρηματοδοτείται η διδασκαλία/ανάπτυξη ΔΔΣ σε κάθε τομέα;						
4. Πεπραγμένα/αποτέλεσμα	10. Ποιά είναι τα κύρια αποτελέσματα διδασκαλίας/ανάπτυξης ΔΔΣ σε κάθε τομέα;						
	11. Ποιές μέθοδοι χρησιμοποιούνται για τη μέτρηση των αποτελεσμάτων σε κάθε τομέα;						

Παράρτημα 8: Παράγοντες για αποτελεσματική εφαρμογή της πολιτικής για τις Δεξιότητες Διαχείρισης Σταδιοδρομίας (ΔΔΣ)

Εισαγωγή

Η εισαγωγή μιας νέας πολιτικής – όπως η πολιτική για τις ΔΔΣ – επιφέρει κάποιες προκλήσεις στην εφαρμογή της. Αυτό συμβαίνει διότι, όπως σημειώνει ο Ball²⁰ οποιδήποτε αλλαγή συνεπάγεται συχνά διαδικασίες που είναι τόσο περίπλοκες όσο και συγκεχυμένες. Για την εξακρίβωση της φύσης αυτής της δυναμικής αλλαγής, και ειδικότερα των παραγόντων που συμβάλλουν στην πιο αποτελεσματική εφαρμογή της πολιτικής για τις ΔΔΣ σε διάφορους θεσμούς, μεταξύ άλλων στην εκπαίδευση, ΕΕΚ, τριτοβάθμια εκπαίδευση, εκπαίδευση ενηλίκων, απασχόληση και φορείς που ασχολούνται με τα προβλήματα των ευπαθών ομάδων, συστάθηκε ομάδα εργασίας από το ΠΕ1 Α. Για τον σκοπό αυτό καταρτίστηκε ερωτηματολόγιο στο οποίο συμμετείχαν έντεκα χώρες (ΑΤ, CZ, DE, DK, HU, LT, MT, PT, SE, SI, SK). Τα στοιχεία που συλλέχθηκαν διέφεραν ως προς την ποιότητα και τον βαθμό λεπτομέρειας. Μια πιο περιεκτική ανάλυση των αποτελεσμάτων της θεματικής αυτής έρευνας, η οποία επίσης περιλαμβάνει παραδείγματα χωρών, είναι διαθέσιμη στην ιστοσελίδα του ELGPN. Τα στοιχεία που συλλέχθηκαν μέσω του ερωματολογίου έτυχαν ανάλυσης με τη χρήση πλαισίου που αναπτύχθηκε από την Honig²¹ και έτυχε επεξεργασίας από τον Sultana²², το οποίο επισημαίνει τέσσερις βασικές παραμέτρους που επιδρούν στη διαδικασία εφαρμογής της πολιτικής:

- (1) Η πολιτική που πρέπει να εφαρμοστεί
- (2) Τα άτομα που εμπλέκονται στην εφαρμογή της πολιτικής

- (3) Ο τόπος εφαρμογής της πολιτικής
- (4) Ο ρυθμός εφαρμογής της πολιτικής

Η ανάλυση οδήγησε στον εντοπισμό έξι παραγόντων που είναι σημαντικοί για την ανάπτυξη και την εφαρμογή της πολιτικής για τις δεξιότητες διαχείρισης σταδιοδρομίας. Οι παράγοντες αυτοί περιγράφονται εν συντομία πιο κάτω. Παρουσιάζονται ως σημεία για προβληματισμό και συζήτηση και όχι ως αποτελέσματα ενδεδειγμένης έρευνας. Αποτελούν, επομένως, προσωρινές διαπιστώσεις και σε καμία περίπτωση δεν επιδιώκουν να προβάλουν μεγαλύτερες αξιώσεις στην πολύπλοκη διαδικασία εφαρμογής των μέτρων πολιτικής.

1. Κανονισμοί σχετικά με τις δεξιότητες διαχείρισης σταδιοδρομίας που ενσωματώνονται στη νομοθεσία για την εκπαίδευση και τη νομοθεσία για την εργασία

Χώρες οι οποίες δήλωσαν ότι λαμβάνουν μέτρα πολιτικής για τις δεξιότητες διαχείρισης σταδιοδρομίας (ΔΔΣ), συνήθως αναφέρονται στον τομέα της εκπαίδευσης (δηλαδή της υποχρεωτικής σχολικής εκπαίδευσης, της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης και/ή της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης). Ακόμα και σε αυτούς τους τομείς η παρουσία μέτρων πολιτικής για τις δεξιότητες διαχείρισης σταδιοδρομίας ποικίλλουν σημαντικά μεταξύ των διάφορων επιπέδων. Χώρες με υψηλό επίπεδο δέσμευσης για ανάπτυξη και εφαρμογή πολιτικής ΔΔΣ απέδειξαν τη δέσμευσή τους αυτή με τη θέσπιση σχετικής νομοθεσίας. Χώρες που δεν διαθέτουν τέτοια νομοθεσία αναφέρουν μια σειρά από καλές πρακτικές, αλλά σε πολλές περιπτώσεις αυτές δεν εντάσσονται σε κάποιο συστηματικό πλαίσιο και μπορεί να μην είναι βιώσιμες μακροπρόθεσμα.

²⁰ Ball, S. (1998). Big policies/small world: an introduction to international perspectives in education policy. *Comparative Education*, 34(2), 119–130.

²¹ Honig, M.I. (ed.) (2006). *New Directions in Education Policy Implementation: Confronting Complexity*. Albany, NY: SUNY Press.

²² Sultana, R.G. (2008). *The Challenge of Policy Implementation: A Comparative Analysis of Vocational School Reforms in Albania, Kosovo and Turkey: Peer Learning 2007*, p.15. European Training Foundation. Luxembourg: Office for Official Publications of the European Communities.

2. Βιώσιμη χρηματοδότηση για δράσεις σε σχέση με τις δεξιότητες διαχείρισης σταδιοδρομίας

Η δημοσίευση των νομικών διατάξεων που ρυθμίζουν την εφαρμογή μιας πολιτικής γενικά προηγείται της διάθεσης των χρηματοδοτικών πόρων. Η έρευνα που διενεργήθηκε από τη ομάδα εργασίας του ΠΕ1 επιβεβαίωσε ότι γενικά υπάρχει στενή σχέση μεταξύ της διάθεσης του προϋπολογισμού και της τομεακής εφαρμογής των δεξιοτήτων διαχείρισης σταδιοδρομίας. Οι συμμετέχοντες στην έρευνα τόνισαν τη σημασία του προϋπολογισμού, ενώ η έλλειψη σταθερότητας στη χρηματοδότηση αποδεικνύεται επιζήμια για την εφαρμογή των δράσεων για τις δεξιότητες διαχείρισης σταδιοδρομίας.

3. Ισχυρή πλατφόρμα επικοινωνίας που εστιάζει στη διατύπωση και την εφαρμογή των μέτρων πολιτικής για τις δεξιότητες διαχείρισης σταδιοδρομίας

Αποτελεσματική εφαρμογή των μέτρων πολιτικής για τις δεξιότητες διαχείρισης σταδιοδρομίας δεν θα μπορέσει να επιτευχθεί, εάν οι υπεύθυνοι για την προώθηση των μέτρων πολιτικής δεν έχουν ισχυρή ηγεσία στον τομέα αυτό, καθώς και την εξουσία να ελέγχουν κατά πόσο τηρούνται τα μέτρα αυτά. Οι απαντήσεις των συμμετεχόντων στην έρευνα για τον τομέα της εκπαίδευσης δείχνουν ότι η διαμόρφωση και εφαρμογή των μέτρων πολιτικής για τις δεξιότητες διαχείρισης σταδιοδρομίας διευκολύνεται όταν υπάρχει διαβούλευση ανάμεσα στον κάθετο και τον οριζόντιο άξονα. Οι απαντήσεις της έρευνας δείχνουν, επίσης, ότι όταν δεν υπάρχει επικοινωνία μεταξύ του τομέα της εκπαίδευσης και του τομέα της απασχόλησης, είναι απίθανο να εφαρμοστεί με επιτυχία η πολιτική για τις δεξιότητες διαχείρισης σταδιοδρομίας. Η επίσημη, ωστόσο, σύσταση μιας πλατφόρμας επικοινωνίας μεταξύ των διάφορων τομέων, αν και αναγκαία, δεν αρκεί από μόνη της για να διασφαλιστεί η επιτυχία της εφαρμογής των μέτρων πολιτικής για τις δεξιότητες διαχείρισης σταδιοδρομίας. Επομένως, είναι σημαντικό να προσδιοριστούν οι κύριοι παράγοντες επιρροής, επειδή η επιλογή του φορέα που θα προωθήσει τη μεταρρύθμιση

μπορεί να έχει αντίκτυπο στην εξέλιξη της εφαρμογής της, αν τελικά πραγματοποιηθεί. Στους κύριους παράγοντες επιρροής περιλαμβάνονται οι φορείς χάραξης πολιτικής, οι φορείς εφαρμογής των μέτρων πολιτικής, εμπειρογνώμονες και ερευνητές. Η επιρροή τους ποικίλλει ανάλογα με την ιδιότητά τους (π.χ. αξιωματούχοι χαμηλού, μεσαίου, υψηλού επιπέδου, αφανείς φορείς εφαρμογής μέτρων πολιτικής ή εκπρόσωποι φορέων), από ποιο τομέα προέρχονται οι φορείς αυτοί και κατά πόσο η συμβολή τους στην πλατφόρμα επικοινωνίας είναι λιγότερο ή περισσότερο στραμμένη προς τη δράση.

4. Σχεδιασμός και εφαρμογή των μέτρων πολιτικής για τις δεξιότητες διαχείρισης σταδιοδρομίας ως βραχυπρόθεσμης και μακροπρόθεσμης διαδικασίας που πραγματοποιείται προγραμματισμένα και σταδιακά

Ο ρυθμός εφαρμογής είναι ένα άλλο σημαντικό ζήτημα που πρέπει να αντιμετωπιστεί κατά την εξέταση της επιτυχίας της εφαρμογής των μέτρων πολιτικής για τις δεξιότητες διαχείρισης σταδιοδρομίας. Οι περισσότεροι από τους ερωτηθέντες τάχθηκαν υπέρ της σταδιακής και προοδευτικής εφαρμογής των μέτρων πολιτικής για τις δεξιότητες διαχείρισης σταδιοδρομίας. Η διαδικασία, ωστόσο, πρέπει να είναι συνεχής και σταθερή. Οι διαχειριστές της διεργασίας υλοποίησης πρέπει να λαμβάνουν σημαντικές αποφάσεις ως προς το πότε να επιταχύνουν ή να επιβραδύνουν τον ρυθμό εκτέλεσης της διαδικασίας. Θα πρέπει, επίσης, να εργάζονται έχοντας υπόψη τόσο το βραχυπρόθεσμο όσο και το μακροπρόθεσμο πρόγραμμα – άλλη μια πτυχή της παραμέτρου αυτής.

5. Η εφαρμογή των μέτρων πολιτικής υποστηρίζεται από την ορθότητα του περιεχομένου, την παροχή επαγγελματικών υπηρεσιών και το άρτια εκπαιδευμένο προσωπικό

Το στοιχείο της επιτυχούς ανάπτυξης της πολιτικής είναι, σε τελική ανάλυση, η επιτυχής εφαρμογή της. Όσον αφορά τις δεξιότητες διαχείρισης σταδιοδρομίας,

πρέπει να λαμβάνονται σοβαρά υπόψη τουλάχιστον τρεις πτυχές: το περιεχόμενο των δεξιοτήτων διαχείρισης σταδιοδρομίας, η παροχή των υπηρεσιών, καθώς και το προσωπικό. Περιττό να λεχθεί ότι οι μέθοδοι με τις οποίες προσφέρονται οι δεξιότητες διαχείρισης σταδιοδρομίας ποικίλλουν ανάλογα με το ειδικό πλαίσιο στο οποίο εντάσσονται και τον τομέα. Το περιεχόμενο των δεξιοτήτων διαχείρισης σταδιοδρομίας στην εκπαίδευση, για παράδειγμα, μπορεί να ενσωματωθεί σε ολόκληρη τη διδακτέα ύλη ή να διδαχθεί ως ξεχωριστό μάθημα. Μπορεί να παραδίδεται από εξωτερικούς συνεργάτες παρόχου καθοδήγησης, καθηγητές συμβουλευτικής και επαγγελματικής αγωγής και/ή εκπαιδευτικούς. Ανεξάρτητα όμως από τον τρόπο παροχής, είναι σημαντικό οι επαγγελματίες σύμβουλοι καθοδήγησης να έχουν καλή γνώση του αντικείμενου και να έχουν εκπαιδευτεί κατάλληλα. Είναι, επίσης, σημαντικό τα προγράμματα δεξιοτήτων διαχείρισης σταδιοδρομίας να έχουν σχεδιαστεί στη βάση μιας ενδελεχούς έρευνας. Οι χώρες εκείνες που δήλωσαν ότι είχαν επιτυχία στην εφαρμογή των μέτρων πολιτικής για τις δεξιότητες διαχείρισης σταδιοδρομίας επιβεβαίωσαν ότι η επιτυχία αυτή εξαρτάται από τη συνύπαρξη τριών βασικών παραγόντων: την ορθότητα του περιεχομένου, την παροχή επαγγελματικών υπηρεσιών και το άρτια εκπαιδευμένο προσωπικό.

6. Παρακολούθηση της διαδικασίας εφαρμογής των μέτρων πολιτικής για τις δεξιότητες διαχείρισης σταδιοδρομίας

Σχεδόν όλοι οι ερωτηθέντες της έρευνας υπογράμμισαν το γεγονός ότι η επιτυχία της εφαρμογής των μέτρων πολιτικής για τις δεξιότητες διαχείρισης σταδιοδρομίας, βασίζεται στην επαρκή αξιολόγηση και παρακολούθηση του κάθε σταδίου της διαδικασίας. Συνεπώς, η συνεχής αξιολόγηση βρίσκεται στο επίκεντρο της εφαρμογής των μέτρων πολιτικής, δεδομένου του μεγάλου αριθμού προβλημάτων που αναγκαστικά προκύπτει κατά τη μεταφορά της ιδέας σε πράξη.

7. Συμπέρασμα

Αυτή η μελέτη κατέδειξε ότι η επιτυχία των μέτρων πολιτικής για τις δεξιότητες διαχείρισης σταδιοδρομίας εξαρτάται από μια σειρά αλληλένδετων παραγόντων. Ωστόσο, ο τρόπος εφαρμογής των μέτρων πολιτικής για τις δεξιότητες διαχείρισης σταδιοδρομίας και πώς αυτές διδάσκονται στους πολίτες εξαρτάται από το πολιτιστικό και το κοινωνικό πλαίσιο και τις παραδόσεις κάθε χώρας. Ως εκ τούτου, αξίζει να επαναλάβουμε την αρχική διαπίστωση, ότι οι έξι παράγοντες που προσδιορίζονται στην παρούσα διερευνητική θεματική μελέτη χρησιμεύουν ως κάποια πρώτη πηγή ιδεών και σημείων προβληματισμού για την ανάπτυξη και την εφαρμογή των μέτρων πολιτικής για τις δεξιότητες διαχείρισης σταδιοδρομίας.

Παράρτημα 9: Εθνικές νομοθεσίες αναφορικά με θέματα δια βίου καθοδήγησης

Τον Ιανουάριο του 2012, η εταιρεία Tribal Education Ltd., εκ μέρους της Κροατικής Υπηρεσίας Απασχόλησης, κάλεσε τη Dr Deirdre Hughes να συνοψίσει τη νομοθεσία που αφορά σε θέματα καθοδήγησης σταδιοδρομίας στα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Λεπτομερή στοιχεία για τα κύρια συμπεράσματα της μελέτης αυτής είναι διαθέσιμα στην ιστοσελίδα του ELGPN. Τα συμπεράσματα βασίστηκαν στη βιβλιογραφία ερευνών γραφείου από το ELGPN, το Cedefop, το Euroguidance και άλλες πηγές, όπως ευρωπαϊκά ψηφίσματα και σχετικές εκθέσεις. Συνολικά, πραγματοποιήθηκαν τουλάχιστον 55 αναζητήσεις ιστοσελίδων κατά την περίοδο Ιανουάριος-Φεβρουάριος 2012, ενώ ακολούθησε αλληλογραφία μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και ανταλλαγή δεδομένων με κατά τόπους εμπειρογνώμονες από κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Δεκαέξι συνολικά εμπειρογνώμονες από ισάριθμα κράτη έστειλαν δεδομένα σχετικά με τις νομοθετικές ρυθμίσεις στη χώρα τους. Σε ορισμένες περιπτώσεις, το εύρος και το βάθος των πληροφοριών ήταν αρκετά εκτενές: σχετικά με τις περιπτώσεις που συνέβη αυτό θα βρείτε το πλήρες κείμενο στα παραρτήματα που έχουν αναρτηθεί στην ιστοσελίδα του ELGPN.

Ο Sultana (2004)²³ είχε ήδη υποδείξει τα εξής:

"Ένας από τους βασικούς τρόπους με τους οποίους το κράτος ασκεί τον ρόλο του ως στρατηγικός διαχειριστής των δημόσιων υπηρεσιών είναι μέσω νομοθετικών μηχανισμών, οι οποίοι ορίζουν τη φύση, την έκταση, τη συχνότητα και την ποιότητα των υπηρεσιών που πρέπει να προσφέρονται, καθορίζοντας κατά πόσο αυτές απευθύνονται σε όλους ή σε συγκεκριμένες μόνο ομάδες πολιτών."

Είναι χρήσιμο να σημειωθεί ότι:

- Τα υπουργεία στις χώρες της ΕΕ είναι διαρθρωμένα με διαφορετικό τρόπο, παρόλο που τα υπουργεία

της “παιδείας” και “απασχόλησης” είναι συνήθως οι δύο κύριοι εγγυητές των δημόσιων υπηρεσιών καθοδήγησης σταδιοδρομίας.

- Η νομοθεσία αναφορικά με την “καθοδήγηση σταδιοδρομίας” (όπου χρησιμοποιείται ο όρος αυτός) τείνει να είναι μάλλον γενικής φύσεως²⁴ και συχνά ενταγμένη (ή “υποβόσκουσα”) στο πλαίσιο ευρύτερης νομοθεσίας που σχετίζεται με την παιδεία, την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση και/ή την απασχόληση, ή σε κάποια μορφή κανονισμού, όπου το δικαίωμα των πολιτών στη συμβουλευτική επαγγελματικής κατάρτισης δηλώνεται επισήμως.
- Ορισμένες χώρες δεν διαθέτουν επίσημη νομοθεσία αναφορικά με την καθοδήγηση σταδιοδρομίας και προτιμούν να εντάσσουν το θέμα αυτό στο πλαίσιο κανόνων και κανονισμών που διέπουν τις δημόσιες υπηρεσίες στους αντίστοιχους φορείς παιδείας και απασχόλησης.
- Υπάρχουν ευρείες διακυμάνσεις (ακόμη και εντός των ίδιων των χωρών) αναφορικά με τον βαθμό της νομικής ιδιαιτερότητας σε σχέση με την εκπαίδευση σταδιοδρομίας, την καθοδήγηση σταδιοδρομίας, την πληροφόρηση για τις επιλογές σταδιοδρομίας, τις δεξιότητες διαχείρισης σταδιοδρομίας, τα προσόντα των επαγγελματιών συμβούλων και την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση.
- Ορισμένες χώρες διαθέτουν αναλυτικούς στρατηγικούς στόχους ή πλαίσια που διέπουν τις υπηρεσίες δια βίου καθοδήγησης, που σε πολλές περιπτώσεις δεν συνδέονται άμεσα με τα νομοθετικά μέτρα που αφορούν ειδικότερα στην καθοδήγηση σταδιοδρομίας.
- Σε λίγες περιπτώσεις υπάρχουν νομοθετικά μέτρα που αφορούν στην καθοδήγηση σταδιοδρομίας, κάτι τέτοιο όμως σήμερα αποτελεί μάλλον την εξαίρεση παρά τον κανόνα.

²³ Sultana, R.G. (2004). *Guidance Policies in the Knowledge Society: Trends, Challenges and Responses across Europe*, σελ.94. Cedefop Panorama Series 85. Λουξεμβούργο: Office for Official Publications of the European Communities.

²⁴ βλ. προηγούμενη υποσημείωση, σελ.12.

- Σε πολλές περιπτώσεις, δεν καθορίζονται επακριβώς τα δικαιώματα των πελατών, με αποτέλεσμα φορείς που δεν είναι συνεπείς με τη δέσμευση για παροχή υπηρεσιών ή επαρκών υπηρεσιών, να εκτίθενται στον κίνδυνο νομικής δίωξης.
- Πολλές χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης εξετάζουν επί του παρόντος υφιστάμενα νομοθετικά μέτρα που περιλαμβάνουν στρατηγικές και υπηρεσίες καθοδήγησης σταδιοδρομίας ως απάντηση στις άμεσες πολιτικές, οικονομικές και κοινωνικές προ-σταγές για συγκεκριμένα μέτρα πολιτικής.

Το σκηνικό των μέτρων πολιτικής αλλάζει συνεχώς, με ορισμένες κυβερνητικές υπηρεσίες να συρρικνώνονται ή/και να συγχωνεύονται: αυτό είχε ως αποτέλεσμα μεταβολές στο μέγεθος, το σχήμα και την ονοματολογία των κρατικών υπηρεσιών. Με ταχύ ρυθμό εξελίσσονται νέες διατάξεις διοίκησης και παροχής υπηρεσιών, νομοθεσία, ειδικά διατάγματα και κανονισμοί, π.χ. στην **Ελλάδα**, στην **Ουγγαρία** και στην **Ιρλανδία**. Η ανάγκη για σαφήνεια, όσον αφορά την ισχύουσα νομοθεσία σε σχέση με την καθοδήγηση σταδιοδρομίας, γίνεται ακόμη πιο ζωτικής σημασίας, καθώς νέοι συντελεστές συμμετέχουν στη διαμόρφωση των μέτρων πολιτικής για την καθοδήγηση σταδιοδρομίας. Ελλείψει αυτού, υφίσταται πραγματικός κίνδυνος το δικαίωμα για πρόσβαση σε υπηρεσίες καθοδήγησης να μη γίνεται πλήρως αντιληπτό ή να παρερμηνεύεται ή και να χάνεται στο τέλμα της ανανέωσης και της διάδοσης των μέτρων πολιτικής.

Ορισμένες χώρες της ΕΕ δεν διαθέτουν επίσημη νομοθεσία αναφορικά με την καθοδήγηση σταδιοδρομίας: π.χ. η **Κύπρος**. Παρά ταύτα, υπάρχουν οι υποδομές που μπορούν να φέρουν κοντά τους βασικούς κύκλους συμφερόντων για τη διατύπωση σχεδίων και προτεραιοτήτων. Σε πολλές περιπτώσεις, τα κράτη μέλη έθεσαν σε εφαρμογή εθνικά στρατηγικά σχέδια για την ενίσχυση της επικοινωνίας, της συνεργασίας και του συντονισμού μεταξύ των υπηρεσιών: π.χ. στην **Αυστρία** και στη **Γερμανία**.

Σε διάφορα κράτη μέλη της ΕΕ έχουν σχεδιαστεί και υλοποιούνται εναλλακτικές μορφές νομοθεσίας, ορισμένες από τις οποίες ίσως θα πρέπει καλύτερα να χαρακτηρίζονται ως γενικές οδηγίες και όχι ως εξειδικευμένες ρυθμίσεις για την καθοδήγηση σταδιοδρομίας: π.χ. στην

Τσεχία και τις **Κάτω Χώρες**. Αντίθετα, χώρες όπως η **Φινλανδία**, **Δανία**, **Εσθονία**, **Γερμανία**, **Ιταλία**, **Λετονία**, **Πολωνία** και **Σλοβακία** διαθέτουν λεπτομερή και συγκεκριμένη νομοθεσία, η οποία έχει ενημερωθεί πρόσφατα ή είναι υπό αναθεώρηση. Σε χώρες όπως η **Ισπανία** και η **Σουηδία**, διατίθεται νομοθεσία αναφορικά με την καθοδήγηση σταδιοδρομίας, ωστόσο εναπόκειται κυρίως στις κοινότητες και τις περιφέρειες να επιβάλουν αυτορυθμιστικά μέτρα. Σε ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση, η μεταστροφή από τις κεντροποιημένες στις αποκεντρωμένες δομές διακυβέρνησης προσφέρει τη δυνατότητα για πιο κατακερματισμένη παροχή υπηρεσιών σε όλες τις ενδιαφερόμενες χώρες.

Η κατανομή των υπουργείων με ξεχωριστές αρμοδιότητες για την εκπαίδευση, την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση, την τριτοβάθμια εκπαίδευση και την απασχόληση, η οποία διέπεται από ξεχωριστές νομοθετικές πράξεις και κανονισμούς, μπορεί συχνά να παρεμποδίζει τη συνεχιζόμενη ανάπτυξη των παροχών δια βίου καθοδήγησης. Η διαμόρφωση ενός εθνικού φόρουμ για τις υπηρεσίες δια βίου καθοδήγησης, που συνεπικουρείται από τη νομοθεσία και την άμεση δι-πλωματική υποστήριξη, μπορεί να βοηθήσει στην αντιμετώπιση αυτής της συνεχούς πρόκλησης, όπως συμβαίνει σε **Δανία**, **Εσθονία** και **Λουξεμβούργο**. Στη **Γαλλία** διορίζεται εκπρόσωπος ενημέρωσης και καθοδήγησης από το Υπουργικό Συμβούλιο, ο οποίος είναι υπόλογος στον πρωθυπουργό. Στην **Πορτογαλία**, η Εθνική Υπηρεσία Προσόντων και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, υπό την κοινή διαχείριση του Υπουργείου Παιδείας και του Υπουργείου Οικονομικών σε συνεργασία με το Υπουργείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων, είναι υπεύθυνη για το εθνικό σύστημα αναγνώρισης, επικύρωσης και πιστοποίησης προσόντων και μοιράζεται τις αρμοδιότητές της με τις Δημόσιες Υπηρεσίες Απασχόλησης (IEFP) για υπηρεσίες καθοδήγησης που απευθύνονται σε ενήλικες.

Τα παραδείγματα αυτά υποδεικνύουν την καίρια σημασία της ύπαρξης ξεκάθαρου οράματος και ηγεσίας στην παροχή υπηρεσιών δια βίου καθοδήγησης, όπου καθίστανται σαφείς οι βασικοί ρόλοι και αρμοδιότητες. Σε αυτό ακριβώς το πλαίσιο τα εθνικά φόρουμ δια βίου καθοδήγησης μπορούν να επιτελέσουν σημαντικό ρόλο ως μοχλοί επιρροής των υπουργείων και των υπόλοιπων

ενδιαφερόμενων μερών σχετικά με τις προτεραιότητες που θα ενισχύσουν τις τρέχουσες και μελλοντικές πολιτικές εξελίξεις σε θέματα δια βίου καθοδήγησης. Αυτό προϋποθέτει, από την πλευρά των βασικών κύκλων συμπεριφέροντων, αίσθηση του κοινού σκοπού και επικέντρωση σε τομείς όπου μπορεί να επιτευχθεί ξεχωριστή ή/και κοινή δράση και, στην ιδανική περίπτωση, να συνδέεται με εξοικονόμηση πόρων στη βάση της αρχής κόστος-οφέλη.

Υπάρχουν μερικά χαρακτηριστικά παραδείγματα όπου οι κυβερνήσεις αποφάσισαν να νομοθετήσουν ή/και να ρυθμίσουν τα μέτρα πολιτικής για την καθοδήγηση σταδιοδρομίας. Για παράδειγμα στη *Δανία*, το Εθνικό Φόρουμ Διαλόγου είναι σταθερά ενταγμένο σε ένα σαφές νομοθετικό πλαίσιο που καθορίζει συγκεκριμένες αρμοδιότητες και προτεραιότητες. Στην Ελλάδα, το Εθνικό Σύστημα για τη Διασφάλιση της Ποιότητας στη Δια Βίου Μάθηση περικλείει αρχές και δείκτες μέτρησης της ποιότητας των υπηρεσιών καθοδήγησης σταδιοδρομίας που έχουν νομοθετικό υπόβαθρο. Ωστόσο, τα παραδείγματα αυτά αποτελούν εξαιρέσεις και όχι κοινή πρακτική σε ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση. Άλλα εναλλακτικά παραδείγματα με ορθές και ενδιαφέρουσες πολιτικές και πρακτικές εντοπίζονται σε κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως η *Εσθονία*, η *Φινλανδία*, η *Γαλλία*, η *Γερμανία*, η *Ουγγαρία*, η *Λετονία* και η *Πολωνία*.

Νομοθετικές ρυθμίσεις που διασφαλίζουν το δικαίωμα πρόσβασης σε υπηρεσίες επαγγελματικής καθοδήγησης και καθοδήγησης σταδιοδρομίας είναι διαδεδομένες στο *Βέλγιο* (γαλλόφωνη περιφέρεια), στη *Φινλανδία*, στη *Γαλλία*, στη *Γερμανία*, στη *Λιθουανία*, στη *Μάλτα*, στη *Νορβηγία* και στη *Σλοβενία*.

Σε ορισμένες χώρες, υπάρχει αυξανόμενη τάση για την ανάθεση σε εκπαιδευτικούς της διδασκαλίας επαγγελματικής καθοδήγησης σε συνδυασμό με τους στόχους της πολιτικής για περισσότερη ευελιξία και αυτονομία, όπως φαίνεται στα παραδείγματα από την *Ελλάδα*, την *Ιρλανδία* και το *Ηνωμένο Βασίλειο* (Αγγλία και Σκωτία). Επίσης, ο βαθμός στον οποίο το περιεχόμενο της διδασκαλίας υλίζεται και ο χρόνος επαφής με τους μαθητές υποστηρίζεται από επίσημο νομοθετικό πλαίσιο ή/και κανονιστικές και μη κανονιστικές διατάξεις διαφέρει σημαντικά στα διάφορα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής

Ένωσης: *Αυστρία*, *Ουγγαρία*, *Λετονία* και *Πολωνία* παρέχουν ενδιαφέροντα παραδείγματα. Στο *Ηνωμένο Βασίλειο* (Ουαλία), υπάρχουν νομοθετικές διατάξεις και ρυθμιστικά πλαίσια για θέματα σταδιοδρομίας και τον κόσμο της εργασίας, αλλά συχνά αποδυναμώνονται από την αδυναμία των σχολείων να τηρήσουν τις συνιστώμενες απαιτήσεις.

Ιδιαίτερη προσοχή έχει δοθεί στις ικανότητες και τα επαγγελματικά προσόντα των συμβούλων σταδιοδρομίας στο πλαίσιο της νομοθεσίας σε χώρες όπως *Φινλανδία*, *Ισλανδία* και *Πολωνία*. Σε ορισμένες περιπτώσεις, η ρύθμιση μέσω επαγγελματικών φορέων αποτελεί την προτιμώμενη προσέγγιση που συχνά συνδέεται με εξελίξεις αναφορικά με τα πρότυπα ποιότητας, τις άδειες εξάσκησης επαγγέλματος ή τα επαγγελματικά μητρώα: τέτοια παραδείγματα δίδει η *Γερμανία* και το *Ηνωμένο Βασίλειο*. Η καίρια σημασία των πολλαπλών επαγγελματικών και διεπιστημονικών προσεγγίσεων για την επαγγελματική ανάπτυξη κατέστη μείζων επιτακτική ανάγκη σε πολλά κράτη μέλη.

Οι κυβερνητικές απαιτήσεις για συμμετοχή περισσότερων ατόμων στην ανάληψη ευκαιριών και ευθύνης για την εκπαίδευσή τους και την εύρεση εργασίας με τη χρήση οικονομικών κινήτρων ή δελτίων συμμετοχής προσέλκυσαν το ενδιαφέρον σε κάποιες χώρες: π.χ. στο *Βέλγιο* (φλαμανδόφωνη περιφέρεια). Σε πολλά κράτη μέλη, της θέσπισης κρατικής νομοθεσίας υπερισχύουν νέες πολιτικές που υποστηρίζουν την ενεργό συμμετοχή των εργοδοτών και μεγαλύτερη αξιοποίηση των κέντρων πληροφόρησης σταδιοδρομίας, διερεύνησης της αγοράς εργασίας και συστημάτων ΤΠΕ.

Νομοθεσία αναφορικά με την καθοδήγηση σταδιοδρομίας που απευθύνεται σε περιθωριακές ομάδες πληθυσμού ή ομάδες με ειδικά χαρακτηριστικά φαίνεται ότι εντάσσεται σε ένα ευρύτερο φάσμα δράσεων. Στην περίπτωση της *Πολωνίας*, δίδεται ιδιαίτερη προσοχή στην παροχή υπηρεσιών καθοδήγησης σε επαγγελματίες στρατιώτες ή πρώην επαγγελματίες στρατιώτες. Κοινή συνισταμένη σε πολλά σημεία της νομοθεσίας είναι ότι τα άτομα που είναι περισσότερο ευάλωτα ή διατρέχουν “κίνδυνο” αποτελούν προτεραιότητα. Για παράδειγμα, στη *Λιθουανία* ο νόμος για την κοινωνική ένταξη ατόμων με ειδικές ανάγκες (2008) καλύπτει θέματα που σχετίζονται

με την επαγγελματική καθοδήγηση, την παροχή υπηρεσιών συμβουλευτικής και την αξιολόγηση δεξιοτήτων ως μέρος των υπηρεσιών επαγγελματικής αποκατάστασης.

Σε αρκετές περιπτώσεις, η νομοθεσία που διέπει την τριτοβάθμια εκπαίδευση δεν κάνει σαφή αναφορά στην καθοδήγηση. Ωστόσο, προβλέπεται το δικαίωμα των φοιτητών για εξατομικευμένα προγράμματα σπουδών, π.χ. στη **Φινλανδία** και στη **Γαλλία**. Στη **Γερμανία** έχουμε

ένα ενδιαφέρον παράδειγμα στενής συνεργασίας μεταξύ των θεσμών τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και των δημόσιων υπηρεσιών απασχόλησης. Ως εναλλακτική λύση, μπορούν να γίνουν ρυθμίσεις μέσω διακανονισμών διασφάλισης της ποιότητας με πρωτοβουλία οργανισμών που χρηματοδοτούνται από το κράτος, ενός φορέα εκπροσώπησης των εργοδοτών και/ή επαγγελματικών φορέων, όπως π.χ. στο **Ηνωμένο Βασίλειο**.

Παράρτημα 10: Η προστιθέμενη αξία του ELGPN όπως γίνεται αντιληπτή σε κάθε κράτος μέλος

Αυστρία	<ul style="list-style-type: none"> • Η συμμετοχή στο ELGPN αποτελεί ουσιαστικό στοιχείο της λήψης πολιτικών μέτρων, της στρατηγικής και της πολιτικής κουλτούρας των Αυστριακών. • Η συμμετοχή των εκπροσώπων της Αυστρίας σε όλα τα ΠΕ του ELGPN, συμπεριλαμβανομένου του ηγετικού ρόλου στο ΠΕ3, αποτελεί σαφή έκφραση του γεγονότος ότι η Αυστρία θεωρεί σημαντική τη συμμετοχή της και τη συνεργασία της με το ELGPN. • Η Αυστρία χρησιμοποίησε τη δυναμική της συμμετοχής της στο ELGPN με διάφορους τρόπους. Το Εθνικό Φόρουμ Δια Βίου Καθοδήγησης είναι ενεργό εδώ και πολλά χρόνια. Πραγματοποιούνται διάφορες εθνικές και περιφερειακές δραστηριότητες διάδοσης των εθνικών και ευρωπαϊκών προσεγγίσεων στρατηγικής. Ξεκίνησαν, επίσης, νέες πολιτικές δραστηριότητες σε όλους τους σχετικούς τομείς, από την εκπαίδευση πρώιμης παιδικής ηλικίας μέχρι την εκπαίδευση ενηλίκων, καθώς και σε εργασιακά και κοινωνικά θέματα.
Βέλγιο	<ul style="list-style-type: none"> • Συμμετείχε ως παρατηρητής στο ELGPN και βοήθησε να ενισχυθεί ο προβληματισμός και να ενταθεί η επικέντρωση σε θέματα επαγγελματικής καθοδήγησης στην περιφέρεια της Βαλονίας-Βρυξελλών (γαλλόφωνη κοινότητα του Βελγίου). Πρόσφατη κυβερνητική ανακοίνωση, που αναφέρει ρητά την ανάπτυξη συστημάτων καθοδήγησης, οδήγησε στην απόφαση να γίνει η χώρα πλήρες μέλος στην επόμενη φάση.
Γαλλία	<ul style="list-style-type: none"> • Η Γαλλία ήταν σε θέση να διασφαλίσει ότι οι αποφάσεις πολιτικής της ήταν σύμφωνες με τους στόχους και τα μέσα τα οποία είχαν συμφωνηθεί από τις συμμετέχουσες χώρες στο ELGPN. • Οι επισκέψεις μελέτης του ELGPN και η πληροφόρηση για τις εξελίξεις στα μέτρα πολιτικής άλλων χωρών, που αποκτήθηκε μέσω της συμμετοχής στο ELGPN, ενθάρρυναν τους υπεύθυνους χάραξης πολιτικής στη Γαλλία και τους εφοδίασαν με υποστηρικτικά επιχειρήματα και αποδεικτικά στοιχεία. • Ειδικότερα, το ELGPN προσέφερε ένα πολύτιμο σημείο αναφοράς για την ενίσχυση της χρήσης των ΤΠΕ στον τομέα της καθοδήγησης στη Γαλλία.
Γερμανία	<ul style="list-style-type: none"> • Θετική ανταπόκριση στη χρήση δραστηριοτήτων του ELGPN ως σημείων αναφοράς για την τόνωση και την ενίσχυση των εθνικών διαδικασιών. • Συνέργεια μεταξύ των θεματικών προτεραιοτήτων του ELGPN και παρόμοιες αναπτυξιακές δραστηριότητες και σχέδια για την προώθηση βέλτιστης πρόσβασης στην καθοδήγηση και τη συμβουλευτική και την ανάπτυξη της ποιότητας στον τομέα αυτό στη Γερμανία. • Εκτός από την προώθηση της διαδικασίας ανάπτυξης της ποιότητας των υπηρεσιών καθοδήγησης, αξιοποιήθηκε η πείρα των εμπειρογνομόνων του ELGPN και η επαγγελματική συμβολή τους κατά τη διάρκεια των εθνικών εργαστηρίων και συνεδρίων. • Ενημερωτικό φυλλάδιο για το γερμανικό σύστημα υπηρεσιών καθοδήγησης, το οποίο αρχικά συντάχθηκε για τους ευρωπαίους εταίρους και για τους σκοπούς του ELGPN, πληροί απροσδόκητα και τις ανάγκες στη Γερμανία, αυξάνοντας τη ζήτηση για επιπλέον αντίγραφα.
Δανία	<ul style="list-style-type: none"> • Κίνητρο για την ανάπτυξη πολιτικής σε δύο τομείς: δεξιότητες διαχείρισης σταδιοδρομίας και ανάπτυξη δεικτών για τις υπηρεσίες καθοδήγησης.
Ελλάδα	<ul style="list-style-type: none"> • Ευκαιρία για επανεξέταση των συστημάτων και των μηχανισμών άλλων συμμετεχουσών χωρών αναφορικά με τη διασφάλιση ποιότητας και τη συνεργασία/τον συντονισμό των υπηρεσιών καθοδήγησης σταδιοδρομίας, ανταλλαγή ιδεών, ενδιαφέροντων μέτρων πολιτικής και ορθών πρακτικών, και αξιοποίηση των εμπειριών και επιτευγμάτων τους. • Ειδικότερα, με βάση το Πλαίσιο Διασφάλισης Ποιότητας και Βάσης Τεκμηρίωσης του ΠΕ4, αναπτύξαμε περαιτέρω το εθνικό Σύστημα Διασφάλισης Ποιότητας των Υπηρεσιών Καθοδήγησης και το Σύστημα Διασφάλισης Ποιότητας στη Δια Βίου Μάθηση (γνωστό ως το σύστημα π3). • Επίσης, με βάση τις δομές συνεργασίας άλλων ευρωπαϊκών χωρών, γνωρίσαμε στρατηγικές, διαδικασίες και εργαλεία για την οργάνωση του νέου Εθνικού Φόρουμ Καθοδήγησης και τη βελτίωση της πρόσβασης σε υπηρεσίες καθοδήγησης σταδιοδρομίας για χρήστες που προέρχονται από όλες τις ομάδες στόχους.
Εσθονία	<ul style="list-style-type: none"> • Το ELGPN δημιουργεί ευνοϊκές συνθήκες για τη συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών: οι αντιπρόσωποι και οι εμπειρογνώμονες του δικτύου βρίσκονται εκεί για να ανταλλάξουν εμπειρίες και να μάθουν ο ένας από τον άλλο. • Η πρακτική και συστηματική διεθνής συνεργασία συμβάλλει στην ευαισθητοποίηση των ενδιαφερόμενων κύκλων συμφερόντων σε εθνικό επίπεδο. • Το ELGPN συγκεντρώνει εκπροσώπους από διάφορους τομείς πολιτικής: στις εθνικές ομάδες συζητούνται τόσο θέματα που αφορούν στην αγορά εργασίας όσο και εκπαιδευτικά θέματα. • Ιδιαίτερης σημασίας κατά την περίοδο 2011–12 υπήρξε η ανάπτυξη ενός συστήματος διασφάλισης της ποιότητας συμπεριλαμβανομένης μιας βάσης τεκμηρίωσης, καθώς και η τροφοδότηση της εθνικής στρατηγικής.

Ηνωμένο Βασίλειο	<ul style="list-style-type: none"> • Ευρύτερη κατανόηση του τρόπου λειτουργίας των υπηρεσιών καθοδήγησης σταδιοδρομίας σε άλλες χώρες. • Δίκτυο επαφών συμβουλευτικής και καθοδήγησης σταδιοδρομίας στην Ευρώπη.
Ιρλανδία	<ul style="list-style-type: none"> • Με τη συμμετοχή του στο ELGPN ως εξουσιοδοτημένου εκπροσώπου της Ιρλανδίας, το Εθνικό Κέντρο Καθοδήγησης στην Εκπαίδευση (NCGE) εκπληρώνει το καθήκον του να ενημερώνει το Υπουργείο Παιδείας και Δεξιότητων (DES) για τις ευρωπαϊκές και διεθνείς εξελίξεις στην καθοδήγηση. • Ως άμεσο αποτέλεσμα της συμμετοχής του στο ELGPN, το Υπουργείο ενέκρινε τη σύσταση του Εθνικού Φόρουμ Καθοδήγησης, τον συντονισμό του οποίου ανέλαβε το NCGE, για την ενίσχυση της συνεργασίας και του διαλόγου ανάμεσα στους φορείς παροχής υπηρεσιών καθοδήγησης σε εθνικό επίπεδο. • Το NCGE μπορεί να εισαγάγει, και να θέσει προς συζήτηση, θέματα όπως τη διασφάλιση της ποιότητας και τις δεξιότητες διαχείρισης σταδιοδρομίας σε ένα γενικό πλαίσιο φορέων καθοδήγησης ως αποτέλεσμα των εργασιών του στο ELGPN.
Ισλανδία	<ul style="list-style-type: none"> • Με την επικέντρωση του ELGPN στη βελτίωση της πρόσβασης ξεκίνησε ένας διάλογος μεταξύ των κύριων ενδιαφερόμενων κύκλων συμφερόντων σχετικά με το πώς να προχωρήσουμε με τη δημιουργία ενός ολοκληρωμένου συστήματος καθοδήγησης με τη χρήση ΤΠΕ στην Ισλανδία. Η διασύνδεση με το ELGPN είναι πολύ σημαντικό στοιχείο στον διάλογο αυτό και τις μελλοντικές εργασίες. • Λόγω της ύπαρξης του ELGPN, η ανάγκη για εθνική πολιτική αναφορικά με τη δια βίου καθοδήγηση έχει γίνει πιο εμφανής και έχουν ληφθεί μέτρα για συστηματική εργασία και για τη δημιουργία ενός πλαισίου για τον σκοπό αυτό. Το εθνικό φόρουμ θα έχει καίριο ρόλο να διαδραματίσει κατά τις μελλοντικές εργασίες.
Ισπανία	<ul style="list-style-type: none"> • Παροχή εύκολης πρόσβασης σε εξέχουσες υπηρεσίες δια βίου καθοδήγησης και συμμετοχή στην εξέλιξή τους. • Απόκτηση περισσότερων γνώσεων, κατανόησης, εμπειριών και τεχνογνωσίας μέσω της δικτύωσης με εκπαιδευτές άλλων χωρών και αντίστοιχων οργανισμών, που ασχολούνται όχι μόνο με θέματα καθοδήγησης, αλλά και με την εκπαίδευση, την απασχόληση και τις κοινωνικές πολιτικές και στρατηγικές. • Μάθηση μέσω της έκθεσης σε νέες πρωτοβουλίες και καινοτόμες προσεγγίσεις για τη δια βίου καθοδήγηση. • Συμμετοχή στη μεγαλύτερη και πιο ουσιαστική κοινότητα για τη δια βίου καθοδήγηση στην Ευρώπη. • Δράση παράλληλα με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και ανάπτυξη κοινών ευρωπαϊκών προτεραιοτήτων. • Εμβάθυνση της προσοχής σε θέματα ή τομείς που σχετίζονται με τις ανάγκες κάθε χώρας, οδηγώντας έτσι σε εύθετο χρόνο σε οφέλη τόσο για την εθνική διακυβέρνηση (μέσω πιο συνεκτικής και τεκμηριωμένης στρατηγικής και ανάπτυξης μέτρων πολιτικής) όσο και για τους πολίτες (μέσω της παροχής βελτιωμένων υπηρεσιών καθοδήγησης).
Ιταλία	<ul style="list-style-type: none"> • Σημαντική προστιθέμενη αξία για την Ιταλία αποτέλεσε η σαφής, πλήρης και επικαιροποιημένη εικόνα των ευρωπαϊκών μέτρων πολιτικής και των οδηγιών για τις τέσσερις προτεραιότητες στον τομέα της καθοδήγησης της περιόδου 2011-12 και η συνειδητοποίηση του ρόλου των υπηρεσιών καθοδήγησης σε παρελθούσες, τρέχουσες και μελλοντικές πολιτικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη δια βίου μάθηση και την απασχόληση στο πλαίσιο μιας πιο ολοκληρωμένης προσέγγισης. • Η συμμετοχή στο ΠΕ3 επέτρεψε την προώθηση και τη διάδοση του έργου του σε εθνικό και τοπικό επίπεδο, την υποστήριξη της εφαρμογής των μηχανισμών συντονισμού και συνεργασίας, καθώς και την επικοινωνία μεταξύ των διάφορων κύκλων συμφερόντων στα τοπικά συστήματα καθοδήγησης. • Η ενεργή συμμετοχή στο ΠΕ1 παρείχε την ευκαιρία να αξιοποιηθούν τα αποτελέσματα του ELGPN για τις δεξιότητες διαχείρισης σταδιοδρομίας ως σημεία αναφοράς για κινητοποίηση, περαιτέρω συζήτηση και ενίσχυση των εθνικών διαδικασιών.
Κάτω Χώρες	<ul style="list-style-type: none"> • Οι επισκέψεις μελέτης είχαν μεγάλη προστιθέμενη αξία, ιδιαίτερα για τους συμμετέχοντες. • Οι τέσσερις ευρωπαϊκές προτεραιότητες (δεξιότητες διαχείρισης σταδιοδρομίας, πρόσβαση, ποιότητα, συντονισμός) αποτελούν τα σημεία αγκύρωσης για την εξέταση θεμάτων καθοδήγησης σε εθνικό επίπεδο. • Συστάθηκε δίκτυο καθοδήγησης το οποίο λειτουργεί κάτω από την ομπρέλα του προγράμματος του ELGPN.
Κροατία	<ul style="list-style-type: none"> • Όλα τα αποτελέσματα του ΠΕ4 είναι σε μεγάλο βαθμό κατάλληλα για την προβολή των δραστηριοτήτων που λαμβάνουν χώρα στην Κροατία κατά την τρέχουσα περίοδο: τη θέσπιση ενός εθνικού φόρουμ, νέα νομοθεσία, εθνικά πρότυπα ποιότητας και νέο μοντέλο γραφείων καθοδήγησης σταδιοδρομίας.

Κύπρος	<ul style="list-style-type: none"> • Ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ των υπουργείων με την παροχή υπηρεσιών καθοδήγησης. • Δημιουργία ευκαιριών καλύτερης συνεργασίας μεταξύ των φορέων παροχής υπηρεσιών καθοδήγησης και της ακαδημαϊκής κοινότητας. • Σύσταση Εθνικού Φόρουμ Καθοδήγησης.
Λετονία	<ul style="list-style-type: none"> • Οι δραστηριότητες του ELGPN έπαιξαν σημαντικό ρόλο στην ευαισθητοποίηση, την αύξηση της αμοιβαίας κατανόησης και την επιβολή της ιδέας για ανάπτυξη της καθοδήγησης σταδιοδρομίας στη Λετονία. Η συμμετοχή στο ELGPN, καθώς και οι τακτικές ενημερώσεις σχετικά με τις δραστηριότητες του ELGPN στο εθνικό φόρουμ καθοδήγησης αύξησαν τον βαθμό κατανόησης σχετικά με τον ρόλο των υπηρεσιών καθοδήγησης σταδιοδρομίας στους τομείς της εκπαίδευσης και της απασχόλησης και την ανάγκη για συνεργασία μεταξύ των τομέων αυτών. • Το εθνικό φόρουμ της Λετονίας συστάθηκε εν μέρει βάσει των συστάσεων που προέκυψαν από το ΠΕ3 του ELGPN κατά την περίοδο 2009–10. • Η συμμετοχή στις δραστηριότητες της περιόδου 2011–12 βοήθησε να ενταθεί το έργο των εθνικών φόρουμ και επηρέασε την απόφαση να διατεθούν 2 εκατομμύρια lati για την αύξηση της πρόσβασης σε υπηρεσίες καθοδήγησης στους νέους και της ποιότητας των υπηρεσιών αυτών στο πλαίσιο της τρέχουσας περιόδου προγραμματισμού του ΕΚΤ. Υπάρχει προγραμματισμός για αύξηση της κρατικής χρηματοδότησης για υλοποίηση της εκπαίδευσης σταδιοδρομίας σε σχολεία γενικής εκπαίδευσης από το 2013.
Λιθουανία	<ul style="list-style-type: none"> • Το ELGPN παρέδωσε πολύτιμες εμπειρίες μέσω της ανοικτής μεθόδου συντονισμού, των δραστηριοτήτων μάθησης από ομότιμους και της ανταλλαγής βέλτιστων πρακτικών, κρατώντας ενήμερη την εθνική κοινότητα καθοδήγησης, τους φορείς χάραξης πολιτικής, τους φορείς παροχής υπηρεσιών καθοδήγησης και άλλους ενδιαφερόμενους κύκλους συμφερόντων, για τις τελευταίες εξελίξεις στη δια βίου καθοδήγηση σε ευρωπαϊκό επίπεδο. • Η μεταφορά της γνώσης αυτής στο εθνικό πλαίσιο δημιούργησε κίνητρα για περαιτέρω ανάπτυξη του εθνικού συστήματος καθοδήγησης και προώθηση της ευρωπαϊκής διάστασης στο εθνικό πλαίσιο. • Τα σημειώματα προβληματισμού, τα παραδείγματα βέλτιστων πρακτικών και άλλα έγγραφα του ELGPN χρησιμοποιήθηκαν ως πηγή για την ανάπτυξη των εθνικών υπηρεσιών καθοδήγησης – νομικών εγγράφων, προγραμμάτων κ.λπ. • Το 2011 διοργανώθηκε εθνική διάσκεψη για τις δεξιότητες διαχείρισης σταδιοδρομίας από το Euroguidance Λιθουανίας, βασισμένη στις γνώσεις και τις εμπειρίες που αποκτήθηκαν μέσω της συμμετοχής της χώρας στο ELGPN.
Λουξεμβούργο	<ul style="list-style-type: none"> • Η πρώτη φάση λειτουργίας του ELGPN είχε άμεσο αντίκτυπο στο Λουξεμβούργο με τη δημιουργία ενός εθνικού φόρουμ και τη συζήτηση για ανάπτυξη στρατηγικής για τις υπηρεσίες δια βίου καθοδήγησης. • Μετά την παράδοση του ειδικού σημειώματος στους αρμόδιους υπουργούς, ο στόχος ήταν να μετατρέψουμε τη στρατηγική αυτή σε πράξη, όπου τα αποτελέσματα του ELGPN για την περίοδο 2011–12 είχαν μάλλον “προσαρμοστικό” και διασαφηνιστικό ρόλο. • Παρά ταύτα, τα αποτελέσματα των δύο πακέτων εργασίας, όπου συμμετείχε το Λουξεμβούργο, είχαν ισχυρότερη επιρροή, και δη στην ποιότητα, όπως και στην αναδιαμόρφωση της διδακτέας ύλης του κατώτερου κύκλου της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, ώστε να περιλαμβάνουν την παράμετρο των δεξιοτήτων διαχείρισης σταδιοδρομίας.
Μάλτα	<ul style="list-style-type: none"> • Η αύξηση της ευαισθητοποίησης σε τοπικό επίπεδο για τη σημασία της ενίσχυσης της καθοδήγησης σταδιοδρομίας σε σχέση με τις τέσσερις θεματικές δραστηριότητες του ELGPN. • Τοποθέτηση της καθοδήγησης σταδιοδρομίας πιο ψηλά στην εθνική ατζέντα προτεραιοτήτων. • Σύσταση ομάδων εργασίας που επικεντρώνονται τόσο στη διάδοση του έργου ELGPN προς όλους τους ενδιαφερόμενους κύκλους συμφερόντων που εμπλέκονται στη διαδικασία παροχής υπηρεσιών καθοδήγησης όσο και στην εφαρμογή του σχεδίου μέτρων πολιτικής για την καθοδήγηση σταδιοδρομίας.
Νορβηγία	<ul style="list-style-type: none"> • Η Νορβηγία συνέστησε πλέον δική της εθνική μονάδα για θέματα δια βίου καθοδήγησης: οι εμπειρίες που αποκτήθηκαν από το ELGPN τροφοδοτούνται απευθείας στα κύρια καθήκοντα του συντονισμού και της ανάπτυξης του τομέα σε εθνικό επίπεδο. • Η συμμετοχή στο ELGPN συνέβαλε στην αύξηση της γνώσης σχετικά με τα σύνθετα ζητήματα που εντάσσονται στο πλαίσιο των τεσσάρων θεματικών πεδίων των ΠΕ: έχοντας λάβει μέρος σε όλα τα ΠΕ, διαθέτουμε στο εξής ένα πολύ χρήσιμο δίκτυο για συζήτηση και ανταλλαγή εμπειριών. Το γεγονός αυτό είναι ιδιαίτερα σημαντικό για τις συζητήσεις σχετικά με τη δημιουργία εθνικού φόρουμ: τη συμμετοχή, τους ρόλους, τα καθήκοντα, τους στόχους. • Οι συζητήσεις για άλλα θέματα σε εθνικό επίπεδο (π.χ. ποιότητα) ενημερώνονται απευθείας από το έργο του ELGPN.

Ουγγαρία	<ul style="list-style-type: none"> • Σημαντική ήταν η επίδραση του ELGPN κατά την πρώτη φάση του Επιχειρησιακού Προγράμματος Κοινωνικής Ανανέωσης (SROP) για την περίοδο 2007-11. Το Μέτρο 2.2.2 του SROP σχεδιάστηκε και υλοποιήθηκε για τη δημιουργία του εθνικού συστήματος δια βίου καθοδήγησης της Ουγγαρίας. Οι τέσσερις πυλώνες του συμμορφώνονται με το ψήφισμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη Δια Βίου Καθοδήγηση. • Το Συμβούλιο Δια Βίου Καθοδήγησης της Ουγγαρίας που συστάθηκε το 2008 δέχεται έντονη επιρροή από το έργο του ELGPN και τις σχετικές διεθνείς εξελίξεις.
Πολωνία	<ul style="list-style-type: none"> • Ευκαιρίες για καλύτερη συνεργασία μεταξύ των δραστηριοτήτων καθοδήγησης σταδιοδρομίας σε εθνικό επίπεδο, μέσω συμμετοχής των σημαντικότερων κρατικών φορέων που είναι αρμόδιοι για λύσεις στρατηγικής και νομοθετικές ρυθμίσεις, κατά την εφαρμογή του προγράμματος εργασίας του ELGPN. • Συνέργεια μεταξύ των δραστηριοτήτων Euroguidance και ELGPN.
Πορτογαλία	<ul style="list-style-type: none"> • Η δράση του ELGPN υπήρξε πολύ υποστηρικτική για τη βελτίωση του τομέα της καθοδήγησης στην Πορτογαλία. • Τα αποτελέσματα είναι ορατά στη συνεργασία μεταξύ των δημόσιων υπηρεσιών απασχόλησης και του τομέα της παιδείας. • Οι ανταλλαγές με άλλες χώρες μέλη λειτούργησαν επικουρικά για την εφαρμογή νέων εργαλείων και μεθοδολογιών στον τομέα της διασφάλισης της ποιότητας, της συνεργασίας, της πρόσβασης (εφαρμογή ενός νέου εργαλείου ΤΠΕ) και της ανάπτυξης ενός εθνικού κοινού πλαισίου δεξιοτήτων διαχείρισης σταδιοδρομίας ανάμεσα στα διάφορα επίπεδα της εκπαίδευσης και τις δημόσιες υπηρεσίες απασχόλησης. • Το ELGPN, επίσης, υποστηρίζει την εφαρμογή εθνικού φόρουμ κατά τη διάρκεια του 2012.
Σλοβακία	<ul style="list-style-type: none"> • Δυστυχώς, οι εξελίξεις στη Σλοβακία δεν συμβαδίζουν με τα αποτελέσματα του προγράμματος εργασίας του ELGPN κατά την περίοδο 2011-12. Δεν πραγματοποιήθηκαν επίσημες δραστηριότητες του Εθνικού Φόρουμ Καθοδήγησης κατά τη διάρκεια της θητείας της προηγούμενης κυβέρνησης. • Εκφράζεται η ελπίδα ότι μετά τις εκλογές την άνοιξη του 2012, θα δοθεί μεγαλύτερη προσοχή στη βελτίωση της συνεργασίας μεταξύ των φορέων στον τομέα της δια βίου καθοδήγησης. • Παρά το γεγονός ότι οι δραστηριότητες του ELGPN και τα αποτελέσματά του δεν επηρέασαν τόσο πολύ τα εθνικά μέτρα πολιτικής για τις υπηρεσίες καθοδήγησης κατά την περίοδο 2011-12, συνέβαλαν ωστόσο σε αρκετά έργα και πρωτοβουλίες σε θεσμικό επίπεδο.
Σλοβενία	<ul style="list-style-type: none"> • Το ELGPN βοήθησε να προστεθούν μερικές ακόμη ψηφίδες στο μωσαϊκό του συστήματος δια βίου καθοδήγησης, του οποίου οι εργασίες ξεκίνησαν το 2007 με την υποστήριξη του ELGPN. Ειδικότερα, το έργο ξεκίνησε κατά την περίοδο 2011-12 με την ανάπτυξη ενός εθνικού συστήματος κατάρτισης των συμβούλων καθοδήγησης, την κατάρτιση εθνικών προτύπων ποιότητας και τη σύνταξη γλωσσαρίου καθοδήγησης. • Πραγματοποιήθηκαν πολλές ενέργειες προώθησης και ενημέρωσης του κοινού σχετικά με τα εθνικά και τα ευρωπαϊκά μέτρα πολιτικής που αφορούν σε θέματα καθοδήγησης, τα προγράμματα του ELGPN και τα εθνικά προγράμματα καθοδήγησης. • Το ELGPN θεωρείται ως μηχανισμός για τη συνεχή βελτίωση του συστήματος δια βίου καθοδήγησης. Η εντατικοποίηση της συνεργασίας μεταξύ των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης θεωρείται ζωτικής σημασίας για την ανάπτυξη ενός εθνικού συστήματος καθοδήγησης που θα ανταποκριθεί στις τρέχουσες και μελλοντικές προκλήσεις.
Σουηδία	<ul style="list-style-type: none"> • Δημιουργία εθνικού φόρουμ. • Αύξηση της συνειδητοποίησης της σημασίας της καθοδήγησης από τους ενδιαφερόμενους κύκλους συμφερόντων στη Σουηδία. • Βελτιωμένη επικοινωνία / συνεργασία μεταξύ του τομέα της εκπαίδευσης και του τομέα της αγοράς εργασίας. • Ευρείας κλίμακας διάσκεψη για την ανάπτυξη σταδιοδρομίας διοργανώθηκε για ενδιαφερόμενους κύκλους συμφερόντων τόσο από την εκπαίδευση όσο και από την αγορά εργασίας. • Συστάθηκε εθνικό φόρουμ ως ομάδα αναφοράς για την εκπροσώπηση της Σουηδίας στο ELGPN. • Δόθηκε η ευκαιρία να εξεταστούν οι πολιτικές και οι πρακτικές άλλων χωρών, π.χ. σχετικά με την ποιότητα σε θέματα καθοδήγησης. • Κοινή κατανόηση και ορισμός του εθνικού συστήματος καθοδήγησης. • Πολύτιμες επαφές σε ολόκληρη την Ευρώπη.

<p>Τουρκία</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Η έννοια “δια βίου καθοδήγηση” διαδόθηκε σε εθνικό επίπεδο. • Το 2009 συνομολογήθηκε Μνημόνιο Συναντίληψης για την ενίσχυση της επικοινωνίας, του συντονισμού και της συνεργασίας μεταξύ όλων των ενδιαφερόμενων μερών. Μέσω συνεργασιών δημιουργήθηκε ένα Εθνικό Σύστημα Πληροφόρησης Καθοδήγησης βασισμένο στο διαδίκτυο, με περίπου 1.300.000 εγγεγραμμένους χρήστες μέχρι σήμερα. Μελέτες για βελτίωση του συστήματος βρίσκονται σε εξέλιξη. • Η κοινωνική ένταξη και η καθοδήγηση σταδιοδρομίας για παιδιά με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες αποτελούν θέματα μείζονος σημασίας στην Τουρκία. • Μέσω του ELGPN, η Τουρκία είναι σε θέση να λάβει μαθήματα από τις ορθές πρακτικές που ισχύουν σε ολόκληρη την Ευρώπη.
<p>Τσεχία</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Καλύτερη κατανόηση των μέτρων πολιτικής και των πρακτικών για τις δεξιότητες διαχείρισης σταδιοδρομίας, όπως η ανάπτυξη δεξιοτήτων διαχείρισης σταδιοδρομίας και η αξιολόγηση σε διάφορα περιβάλλοντα. • Αναγνώριση της σημασίας του συντονισμού μηχανισμών και δομών για την ανάπτυξη παροχής υπηρεσιών καθοδήγησης.
<p>Φινλανδία</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ενίσχυση του εθνικού μηχανισμού συντονισμού όσον αφορά θέματα δια βίου καθοδήγησης. Τον Σεπτέμβριο του 2011 συστάθηκε η διευθύνουσα ομάδα συντονισμού για θέματα δια βίου καθοδήγησης, διαδεχόμενη την προηγούμενη ομάδα εργασίας που συγκροτήθηκε το 2010. Τα καθήκοντα της νέας ομάδας (2011–15) είναι τα εξής: (1) να προωθήσει και να αναπτύξει τις εθνικές, περιφερειακές και τοπικές δράσεις πληροφόρησης, καθοδήγησης και συμβουλευτικής, συμπεριλαμβανομένων των δραστηριοτήτων του κρατικού προγράμματος, π.χ. της “κοινωνικής εγγύησης” (δυνατότητα πρακτικής άσκησης σε θέση εργασίας ή μαθητείας για κάθε νέο), (2) να ενισχύσει τη συνεργασία μεταξύ των διάφορων τομέων και φορέων παροχής υπηρεσιών καθοδήγησης (3) να ενεργεί ως Διευθύνουσα Ομάδα στο πρόγραμμα του ΕΚΤ για την “Καθοδήγηση στην Εκπαίδευση Ενηλίκων” και (4) να παρακολουθεί το έργο του ELGPN και να ασκεί επιρροή στη δράση του.

EUROPEAN LIFELONG GUIDANCE POLICY NETWORK (ELGPN) aims to assist the European Union Member States (and the neighbouring countries eligible for the Lifelong Learning Programme) and the European Commission in developing European co-operation on lifelong guidance in both the education and the employment sectors. The purpose of the Network is to promote co-operation and systems development at member-country level in implementing the priorities identified in EU 2020 strategies and EU Resolutions on Lifelong Guidance (2004; 2008). The Network was established in 2007 by the member-states; the Commission supports its activities under the Lifelong Learning Programme.

ΣΚΟΠΟΣ ΑΥΤΗΣ ΤΗΣ ΕΚΘΕΣΗΣ είναι η κοινοποίηση των αποτελεσμάτων του Ευρωπαϊκού Δικτύου για την Πολιτική στη Δια Βίου Καθοδήγηση (ELGPN) κατά την περίοδο 2011-12 στους θύνοντες και ενδιαφερομένους τόσο σε ευρωπαϊκό όσο και σε εθνικό επίπεδο.

Το ELGPN αποτελεί σημαντική εξέλιξη για τη στήριξη της ανάπτυξης των εθνικών πολιτικών στον τομέα της Δια Βίου Καθοδήγησης. Κατά την τρέχουσα περίοδο το ELGPN αποτελείται από 29 χώρες (AT, CY, CZ, DE, DK, EE, EL, ES, FI, FR, HR, HU, IE, IS, IT, LV, LT, LU, MT, NL, NO, PL, PT, RO, SE, SI, SK, TR, UK), και 2 επιπλέον χώρες παρατηρητές (BE, BG). Οι χώρες που συμμετέχουν διορίζουν τους εκπροσώπους τους στο δίκτυο και ενθαρρύνονται να συμμετέχουν τόσο με κυβερνητικούς όσο και με μη κυβερνητικούς εκπροσώπους. Ως δίκτυο, το οποίο κατευθύνουν τα κράτη μέλη, αποτελεί επίσης μια καινοτόμο μορφή της Ανοικτής Μεθόδου Συνεργασίας εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ).

Η έκθεση περιγράφει το έργο του Δικτύου για την περίοδο 2011-12, συμπεριλαμβανομένης της αξιολόγησης των επιδράσεών του σε εθνικό επίπεδο. Τα μέλη αναφέρουν ότι η συμμετοχή τους στο δίκτυο έχει ενισχύσει τις γνώσεις τους σε πιθανές προκλήσεις και τους προσέφερε μια νέα προοπτική και νέες πληροφορίες, όσον αφορά την παροχή υπηρεσιών καθοδήγησης. Βασικό πλεονέκτημα του δικτύου υπήρξε η υιοθέτηση των δραστηριοτήτων του από τις εθνικές αντιπροσωπείες. Η έκθεση, επίσης, αναλύει τις σχετικές δράσεις ανάπτυξης πολιτικής σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης και σκιαγραφεί το όραμα του ELGPN για το μέλλον. Ειδικότερα, αναφέρει τα συστατικά στοιχεία της Στρατηγικής “Ευρώπη 2020” που σχετίζονται με θέματα δια βίου καθοδήγησης, συμπεριλαμβανομένων των πρωταρχικών στόχων και εμβληματικών πρωτοβουλιών.